

Obsluhoval jsem anglického krále

Bohumil Hrabal

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Obsluhoval jsem anglického krále

Bohumil Hrabal

Znění tohoto textu vychází z díla [Obsluhoval jsem anglického krále](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Mladá fronta v Praze v roce 2006. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Bohumil Hrabal: Obsluhoval jsem anglického krále), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 2. 6. 2020.

OBSAH

Sklenice grenadýny	6
Hotel Tichota	36
Obsluhoval jsem anglického krále	66
A hlavu jsem už nenašel.....	103
Kterak jsem se stal milionářem.....	136

Sklenice grenadýny

Dávejte pozor, co vám teďka řeknu.

Když jsem přišel do hotelu Praha, tak mne vzal šéf za levý ucho a zatahal mě za něj a povídá: „Jseš tady pikolík, tak si pamatuj! Nic jsi neviděl, nic jsi neslyšel! Opakuj to!“ A tak jsem řekl, že v podniku jsem nic neviděl a nic neslyšel. A šéf mne zatahal za pravý ucho a řekl: „A pamatuj si ale taky, že všechno musíš vidět a všechno slyšet! Opakuj to!“ A tak jsem udiven opakoval, že všechno budu vidět a všechno slyšet. A tak jsem začal. Každý ráno v šest hodin jsme byli na place, taková defilérka, pan hoteliér přišel, po jedné straně koberce stál vrchní a číšníci a na konci já, tak maličký jako pikolík, a na druhý straně stáli kuchaři a pokojský a ficky a kredencká, a pan hoteliér šel kolem nás a díval se, jestli máme čistý náprsenky a frakový límce i frak bez poskvrny, a jestli nechybějí knoflíky, a jestli jsou vyčištěný boty, a naklonil se, aby čichem zjistil, jestli jsme si myli nohy, pak řekl: „Dobrý den, pánové, dobrý den, dámy...“ A už jsme s nikým nesměli mluvit a číšníci mě učili, jak se balí do ubrousku nůž a vidlička, a já jsem čistil popelníky a každé den jsem musel vyčistit plechový košíček na horký párky, protože já jsem roznášel na nádraží horký párky, naučil mne to ten pikolík, kterej už pikolíkem přestal být, už začal pracovat na place, ach, ten se něco naprosil, aby mohl roznášet dál párky! Až mi to bylo divný, ale pak jsem to pochopil. Nic jsem nechtěl dělat než roznášet podle vlaku horký párky, to kolikrát denně jsem dal páreček za korunu osmdesát s rohlíkem, ale cestující měl jen dvacet korun, někdy padesátikorunu, a já jsem vždycky neměl drobný, i když jsem je měl, a tak jsem prodával dál, až pak už cestující vyskočil do vlaku a dral se k okýnku a natahoval ruku a já jsem nejdřív položil horký párky, a pak jsem řehtal v kapse drobnými, ale cestující křičel, že drobný

ať si nechám, hlavně ať vrátím bankovky, a já jsem ty bankovky pomalu hledal v kapse, a výpravčí už pískal, a tak jsem pomalu vytahoval ty bankovky, a vlak se už rozjížděl a já jsem běžel podle vlaku, a když se vlak rozjel, tak jsem zvedl ruku a užuž se ty bankovky dotýkaly prstů natahujícího se cestujícího, skoro se některý vyklonili tak, že je někdo musel v kupé držet za nohy, jeden dokonce zavadil hlavou o gránik, jinej o stožár, ale pak se už prsty rychle vzdalovaly a já jsem udýchanej stál s nataženou rukou, v který byly ty bankovky, a to bylo moje, málokterej cestující se vrátil pro ty prachy, a tak jsem začínal mít svoje peníze, za měsíc to už bylo pár stovek, nakonec jsem měl i tisícikorunu, ale ráno od šesti a večer před spaním šéf chodil kontrolovat, jestli jsem si myl nohy, a už ve dvanáct jsem musel být v posteli, a tak jsem začínal neslyšet, avšak slyšet všechno, a začínal jsem nevidět a vidět všechno kolem sebe, viděl jsem ten pořádek a řád, jak šéf měl radost, když jsme byli naoko spolu znepřátelený, kdepak, aby pokladní šla do biografu s číšníkem, to byla v tu ránu výpověď, a taky jsem poznal hosty v kuchyni, ten stůl štamgastů, každej den jsem musel čistit sklenice štamgastů, každej měl svoje číslo a svoji značku, sklenice s jelenem, a sklenice s fialkami a sklenice s městečkem, a sklenice hranaté a sklenice bachraté a kameninový džbán se značkou HB až z Mnichova, a tak každý večer přicházela ta vyvolená společnost, pan notář a přednosta stanice a soudu, a zvěrolékař a vedoucí hudební školy, a továrník Jína, a všem jsem pomáhal do kabátu a z kabátu, a když jsem přinesl pivo, musela každá sklenice jít k rukám toho, komu patřila, a já jsem se divil, jak bohatý lidi se dovedou celý večír bavit třeba o tom, že za městem je lávka a tam u té lávky před třiceti lety byl topol, a teď to začalo: jeden říkal, že tam nebyla ta lávka, že tam byl pouze ten topol, a druhý, že tam nebyl topol, a že tam byla ne lávka, ale jen prkno se zábradlím... a tak vydrželi upíjet pivo a bavit se na tohle téma a křičet a na dávat si, jakoby ale všechno naoko, protože užuž proti sobě přes stůl křičeli, že tam byla lávka

a ne topol, a z druhé strany že tam byl topol a ne lávka, ale pak si zase sedli a bylo všecko v pořádku, to křičeli jen proto, aby jim líp chutnalo pivo, jindy zase se přeli o to, jaké pivo je v Čechách nejlepší, a jeden že protivínský, a druhý že vodňanský, a třetí že plzeňský, a čtvrtý že nymburský, a krušovický, a tak zase na sebe křičeli, ale všichni se měli rádi a křičeli jen proto, aby se něco dělo, aby nějak zabili ten večerní čas... A pak zase pan přednosta se naklonil, když jsem mu dával pivo, a pošeptal, že pan zvěrolékař byl viděn u slečen U Rajských, že tam byl na pokoji s Jaruškou, a pan ředitel měšťanský školy zase šeptal, že tam sice byl, ale ne ve čtvrtek, ale už ve středu, ten zvěrolékař, ale s Vlastou, a tak zase celý večer se bavili jen o slečnách U Rajských, a kdo tam byl a kdo tam nebyl, a já když jsem to slyšel, ty jejich řeči, tak mi bylo jedno, jestli za městem byl topol a lávka, anebo tam byla lávka a ne topol, nebo jen ten topol, ani jestli je lepší bránický pivo anebo protivínský, já jsem nechtěl nic vidět a nic slyšet, než vidět a slyšet, jak to vypadá tam U Rajských. Propočítal jsem peníze a ty horké párky jsem prodával tak, že jsem si nechával tolik peněz, že jsem si už mohl troufnout k Rajským, dokonce jsem uměl na nádraží i plakat, a že jsem byl tak maličký, dokonalý pikolo, mávali nade mnou rukou a nechávali mi peníze, protože mysleli, že jsem sirotek. A tak ve mně zrál plán, že jednou po jedenácté hodině, až si umeju nohy, že vypadnu oknem z pokojíčku a podívám se k Rajským. Ten den začal U Zlatého města Prahy divoce. Přišla dopoledne společnost cikánů, byli pěkně oblečení, a tak že byli kotláři a měli peníze, tak seděli u stolu a dávali si všechno to nejlepší, a pokaždé, když si něco objednávali dalšího, tak ukázali, že mají peníze, ředitel hudební školy seděl u okna, a že cikáni křičeli, tak si přesedl doprostředka restaurace a četl dál knihu, musela to být hrozně zajímavá knížka, protože když se pan ředitel zvedl, aby šel o tři stoly dál, tak pořád četl tu knížku, i když usedal, tak četl, rukama nahmatál židli a četl dál, a já jsem čistil sklenice pro štamgasty, díval jsem se proti světlu, bylo ještě

dopoledne, jen polévky a gulášky pár hostům, to bylo to, že všichni číšníci, i kdyby neměli co dělat, tak pořád museli něco dělat, tak jako já jsem čistil tak pečlivě, a vrchní taky vestoje rovnal v příborníku vidličky a číšník se znovu dal do přerovnávání bešteků... a teď pod oknem, jak jsem se díval skrz sklenici se Zlatou Prahou, tak jsem viděl, jak běží rozezlení cikáni, a teď vběhli do naší Zlaté Prahy, a už asi na chodbě vytáhli nože, a teď to bylo něco hrozného, přeběhli k těm cikánům kotlářům, ale ti jako by už na ně čekali, vyskočili a táhli za sebou stoly, ty stoly pořád tak před sebe dávali, aby se na ně ti cikáni s nožema nedostali, ale přesto dva už leželi na zemi, v zádech jim trčel nůž, a ti s nožema jak bodali, tak sekali, i do rukou, a tak už i stoly byly plné krve, ale pan ředitel hudební školy četl tu knížku dál, usmíval se, a ta cikánská vichřice přehrměla ne kolem pana ředitele, ale přes něj, zakrváceli mu hlavu i knížku, dvakrát bodli do jeho stolu, ale pan ředitel četl dál, já sám jsem byl pod stolem a po čtyřech jsem lezl do kuchyně, a cikáni ječeli a nože blýskaly, jak zlaté mouchy poletovaly ty pablesky Zlatou Prahou, a ti cikáni bez zaplacení vycouvali z restaurace a na všech stolech byla krev, dva leželi na zemi a na jednom stole byly uříznuté akorát dva prsty a jedním šmiknutím uříznuté ucho a pak kus masa, pan doktor když přišel a ohledal ty pobodané a ty kousky, shledal v tom kuse masa uříznutého kus svalů z ruky u ramene, a jediný pan ředitel školy teď si dal hlavu do dlaní, lokty si opřel o stůl, a četl tu svoji knihu dál, zatímco všechny ostatní stoly byly sražené u východu, ty stoly zabarikádovaly a kryly útěk kotlářů, a pan šéf nevěděl nic jiného, než že si vzal bílou vestu posetou včelkama, stál před restaurací a zdvihal dlaně a říkal přicházejícím hostům, bohužel, stal se u nás incident, votevřeme až zejtra. A já jsem měl na starosti zakrvavený ubrusy, tolik otisků dlaní a prstů, a všechno jsem musel odnést na dvůr a zatopit ve velikém kotli v prádelně, a kredencká a ficka všechno musely zaprat a pak vyvařit, já jsem měl všet ty ubrusy, ale nedosáhl jsem na šňůru, a tak to dělala ficka, a já jsem

jí podával ty mokré vyždímaný ubrusy, a byl jsem jí po prsa, a ona se smála a využívala toho, aby mne zesměšnila, tiskla mi ty prsy na tvář, dělala jako že omylem, střídavě jedním prsem a pak druhým, položeným na oko, mi zatemnila svět, bylo to všechno voňavé, když se pak naklonila pro ubrus do koše, tak jsem jí viděl zase já dolů mezi ty houpající se prsy, narovнала se a ty prsy se přelily z visení do trčení, a s kredenckou i fickou se ty ženské smály a říkaly mi, synáčku, kolikpak ti je roků, už ti bylo čtrnáct? A kdy? A pak byl podvečer a vítr váł a ty ubrusy byly tak, že se na dvoře tvořily celé zástěny, jaké dáváme, když je v restauraci svatba nebo uzavřená společnost, a já jsem už měl všechno na place připravené, a už se všechno zase skvělo čistotou, všude byly karafiáty, to podle sezóny se přinášel celý koš květin, a já jsem šel spát, ale když bylo pak ticho a na dvoře pleskaly ty ubrusy, jako by se sebou hovořily, dvůr byl plný mušelinových hovorů, otevřel jsem okno a pak jsem vyklouzl a mezi ubrusy jsem se dostal podle okének k vratům a přehoupl jsem je a šel jsem uličkou, od lucerny k lucerně. Vždycky jsem ve tmě počkal, až mne noční chodci předejdou, až jsem zdaleka viděl zelený nápis U Rajských, a tak jsem chvíli stál a čekal, z útrobu baru se ozývalo řinčení orchestrionu, a tak jsem si dodal odvahy a vešel jsem a tam na chodbě bylo okénko a já jsem tam stál a to okénko bylo tak vysoko, že jsem se musel za prsty zvednout, a tam seděla paní Rajská a povídá: „Copak si přejete, chasníčku?“ a já jsem řekl, že bych se chtěl pobavit, a tak otevřela, a když jsem vešel, seděla tam černovlasá mladá slečna a měla vyčesané vlasy a kouřila, a optala se mne, co bych tak chtěl? A já jsem řekl, že bych chtěl povečeřet, a ona na to, tak vám máme přinést večeři sem nebo do lokálu, a já jsem se začervenal a řekl, ne, já chci večeřet v chambre séparée, a ona se na mne zadívala a hvízdla si dlouze a zeptala se, a už věděla odpověď: „A s kým?“ A já jsem ukázal na ni a řekl: „S vámi“, a tak ona vrtěla hlavou a nabídla mi ruku, a ruku v ruce mne vedla temnou chodbou s červenými tlumenými světly,

a otevřela dveře, a tam bylo kanapíčko a stůl a dvě plyšové židle a světlo vycházelo odkudsi zpoza záclony za garnýží, a přes strop padalo dolů jak větvičky smuteční vrby, a já jsem se posadil, a když jsem nahmatal peníze, tak jsem dostal sílu a řekl jsem, povečeříte se mnou? a co budete pít? a ona řekla šampaňské, a já jsem přikývnul a ona zatleskala a přišel číšník a přinesl láhev a otvíral ji a pak ji odnesl do přístěnku a přinesl sklenky a naléval, a já jsem pil šampaňské a bublinky mi stoupaly do nosu a kýchal jsem a slečna pila sklínku za sklínkou, když se mi představila, pak dostala hlad a já jsem řekl, ano, noste to nejlepší, a ona řekla, že ráda ústřice, že jsou tady čerstvé, a tak jsme jedli ústřice a nové šampaňské, a pak ještě, a ona mne začala hladit po vlasech a ptala se mne, odkud pocházím, a já jsem řekl, že z tak maličké vesničky, že uhlí jsem poprvé viděl až loni, a ona se tomu smála a řekla, abych se udělal komód, a mně bylo horko, ale sundal jsem si kabát a ona řekla, že je jí horko, tak zda by si mohla taky sundat šaty, a já jsem jí pomáhal, a rovnal jsem jí šaty na židli a ona mi potom rozepnula poklopec a teď jsem věděl, že to U Rajských musí být ne pěkné, ne krásné a rozkošné, ale rajské, vzala mne za hlavu a přitiskla si ji mezi prsy a ta prsa voněla, zavřel jsem oči a jako by se mi chtělo spát, tak krásná byla ta vůně a ty tvary a jemnost kůže, a ona mně dávala hlavu níž a níž, a voněl jsem jí k břichu a ona oddychovala a bylo to tak zakázaně krásné, že jsem si nepřál už nic víc než tohle, na tohle že každý týden si našetřím na horkých párcích osm set a víc, že mám krásný a vznešený cíl, jak říkával mi tatínek, abych vždycky měl cíl a že budu zachráněn, protože budu mít pro co žít. Ale ono to bylo ještě tak na půl cesty, Jaruška mi pak tiše vysvlékala kalhoty, stáhla trenýrky a líbala mne do slabin a já jsem najednou byl tak roztřepaný a tak tou představou, co se to všechno děje U Rajských, rozklepaný, že jsem se stočil do klubíčka a řekl jsem, co to, Jaruško, děláte? A ona se vzpamatovala, ale když mne viděla, tak nedala, vzala mne do úst a já jsem ji odtlačoval, ale ona byla jako pomatená,

držela mne v ústech a pohybovala hlavou a zvyšovala rychle ty pohyby, a potom jsem ji už neodtlačoval a neodstrkával, ale celý jsem se natáhl, a držel jsem ji za ouška a cítil jsem, jak odtékám, jak je to docela jinačí, než jsem si to dělával sám, jak tohle do poslední kapky ze mne vypíjí slečna s krásnýma vlasama, zavřenýma očima, vypíjí ze mne to, co jsem odstříkával a odmrskával s odporem do uhlí ve sklepě nebo v posteli do kapesníku... když se zvedla, řekla hlasem plným únavy, a teďka z lásky... ale já jsem byl příliš dojatý a příliš zvadlý, až jsem se ubránil, a povídám, ale já mám hlad, nemáte hlad taky? A že jsem měl žízeň, vzal jsem sklenici Jarušky, hnala se po mně, ale nemohla zabránit, abych se nenapil, a zklamán jsem odložil sklenici, protože v ní bylo ne šampaňské, ale žlutá limonáda, od začátku pila limonádu, kterou jsem platil jako šampaňské, a já jsem to teprve teď věděl, zasmál jsem se a poručil jsem ještě jednu láhev, a když ji vrchní přinesl, tak jsem ji otevřel a sám nalil, a pak jsme zase ještě jedli a zvnitřku lokálu bříňkal ariston, a když jsme dopili láhev a já začal být přio opilý, zase jsem se svezl na kolena a položil jsem hlavu do slečnina klína a líbal jsem, muchloval jazykem ty krásné vousy a vlasy, ale že jsem byl lehký, slečna mne vzala v podpaží a vytáhla mne na sebe, roztáhla nohy, a já jsem jak po másle vjel poprvé do ženské, to, nač jsem se těšil, tak to bylo tady, ona mne tiskla k sobě a šeptala mi, abych se zdržel, abych co nejdéle, ale já jsem se jen dvakrát pohnul, potřetí jsem stříkal do teplého masa, a ona se prohnula do mostu, ležela tak, že vlasama a chodidly se dotýkala kanape, a já jsem ležel na mostu jejího těla a do poslední chvíle, než jsem změknul, jsem zůstával v jejích roztažených nohách tak dlouho vězet, až jsem se vyvlékl a lehl si vedle ní. Oddychovala, položila se a po paměti mne nahmatala a hladila mne po břichu a po celém těle... A pak přišel čas oblékání a přišel čas loučení a čas placení, a vrchní počítal a počítal a podal mi účet na sedm set dvacet korun, a já jsem odcházel a vzal jsem ještě dvě stovky a dal jsem je Jarušce, a když jsem vyšel od Rajských, opřel

jsem se za první zdí, a ve tmě jsem tak stál opřený, zasněný a poprvé jsem se dozvěděl, co se děje v těch krásných domech, kde jsou slečny, ale řekl jsem si, máš za vyučenou, hned sem půjdeš zejtra a budeš dělat zase pána, protože jsem je všechny ohromil, přišel jsem jako pikolík, který roznáší na nádraží horké párky, a odcházel jsem víc než jakýkoliv pán, který sedává U Zlaté Prahy u stolu štamgastů, kam mohou jen nóbl páni, jen městská honorace...

A hned druhý den jsem se díval na svět docela jinak, ty peníze, které mi otevřely dveře nejen k Rajským, ale i k úctě, to jsem si dodatečně vzpomenu, že paní Rajská ve vrátnici, když viděla, že jsem hodil do vzduchu dvě stovky, tak se mi hnala po ruce a chtěla mi ji políbit, já jsem myslel, že chtěla vědět, kolik je přesně hodin na náramkových hodinkách, které jsem ještě neměl, avšak to políbení nebylo políbení mně, pikolíkovi od Zlaté Prahy, ale to bylo políbení těch dvou stovek, a vůbec těch peněz, které jsem měl já, já, který mám ještě tisíc korun schovaných v posteli, a který může mít peněz, ne jak se mu jich zachce, ale jak každý den si vydělá na nádraží prodejem horkých párků. A tak jsem dopoledne byl poslán s košem pro květiny, a když jsem se vracel, viděl jsem, jak penzista po čtyřech leze a hledá nějaký zakutálený peníz, vlastně jsem si uvědomil na té cestě, že jako štamgasti sedává u nás také zahradník a mistr uzenář a řezník a majitel parní mlékárny, že vlastně u nás se scházejí ti, kteří dodávají nám pečivo a maso, to šéf, když prohlídl lednici, tak to kolikrát řekl, okamžitě jdi k řezníkovi a vyříd' mu, ať si to hubený tele okamžitě odveze, hned teďka, a taky tele do večera bylo pryč a mistr řezník seděl, jako by se nic nestalo, ale ten penzista asi špatně viděl, a tak dlaní tlapal v prachu, povídám, copak hledáte, tatínku, copak? A on řekl, že ztratil dvacet halířů, a já jsem počkal, až lidé šli kolem, a vzal jsem hrst drobných a hodil jsem to do vzduchu a honem jsem se chopil uch koše a zabořil jsem se do karafiátů a šel jsem dál, a když jsem se před rohem otočil, viděl jsem, jak po zemi leze ještě několik chodců, všichni měli dojem, že

vypadly ty mince jim, a jeden osočoval druhého, aby mu ty peníze vrátil, a tak vkleče se hádali a prskali a drápali si do očí jako kocouři v botách, a já jsem se rozesmál a hned jsem věděl, co s lidma hejbá a v co lidé věří a co jsou schopni za pár mincí udělat. A když jsem přinesl květiny a viděl jsem, jak před naší restaurací stojí tolik lidí, vyběhl jsem do pokoje pro hosty a vyklonil jsem se a plnou hrst drobných jsem hodil tak, aby spadly ne hned vedle lidí, ale až o pár metrů dál. A seběhl jsem dolů a přiřezával karafiáty a vždycky dvě větvičky asparágu a dva karafiáty jsem dával do vázičky a přitom jsem se z okna díval, jak lidé lezou po čtyřech a sbírají peníze, moje mince, a přitom se hádají, že jeden ten samý šesták viděl dřív než ten, který jej zdvihnul... A tu noc a potom ty noci další jsem snil a sníval, pak i ve dne, když nebylo co dělat, a já jsem musel dělat, jako že něco dělám, když jsem čistil sklenice a díval jsem se proti světlu a kladl jsem si sklo na oči a viděl skrz ně na druhou stranu na roztržštěné náměstí a morový sloup a nebe a na něm mračna, i za dne jsem sníval o tom, jak lítám nad městečky a městy a vesnicemi a městysy, jak mám nekonečně velikou kapsu a jak nabírám plné hrsti mincí a házím je na dláždění, vždycky je rozhazuji jako rozsévač obilí, vždycky ale za záda chodců nebo jen tak stojících, plné hrsti drobných a vidím, jak skoro nikdo neodolá a sbírá ty šestáky, jak jeden do druhého beraní hlavami, a jak se hádají, ale já už letím dál a dělá mi to dobře, i ze sna jsem polykal blaženě, když jsem nabíral z kapsy ty hrsti a házel je dalším a dalším skupinkám za záda, a peníze s řinkotem cinkaly a rozkuláčovaly se, a já jsem měl tu schopnost, že jsem jako včela vletěl do vagonů, do vlaků a do tramvají a zničehonic jsem břinknul hrstí nikláků o podlahu, a jak všichni se okamžitě naklánějí a vrážejí do sebe, aby sesbírali drobné, o kterých si každý myslí a předstírá, že vypadly jen a jen jemu... A tohle snění mne povzbuzovalo, že jsem byl maličký, a tak jsem musel nosit vysoký kaučukový límec, měl jsem malý a krátký krk a ten límec se mi zařezával nejen do krku, ale i pod bradu, a tak –

aby mne to nebolelo – tak jsem měl pořád hlavu vztyčenou, naučil jsem se tak i dívat, protože jsem nemohl bez bolesti dát hlavu dolů, nakláněl jsem se celým trupem, a tak jak jsem míval hlavu zakloněnou, přivírala se mi víčka a já jsem se díval na svět tak nějak, jako bych jím pohrdal, posmíval se mu, přezíral, takže si i hosté mysleli, že jsem namyšlený, a tak jsem se naučil i stát a chodit, chodidla jsem měl pořád rozpálená jako žehličky, divíval jsem se, že jsem nechytíl, že mi neshořely boty, tak mne pálívala chodidla, někdy jsem byl tak zoufalý, že jsem si lil studenou sodovku do botek, obzvláště na nádraží, ale to pomohlo jen na chvílku, a já jsem byl na pokraji touhy vyzout se a běžet ve fraku rovnou do potoka a tam si ponořit ty svoje nohy do vody, a tak jsem zase a znovu si lil do bot sodovku, někdy i kousek zmrzliny, a tak jsem chápal, proč vrchní a pinglové na place mají ty nejstarší boty, ty nejrozšmatchanější, ty, které nacházejí na smetištích, protože jen v těchto botách lze vydržet celý den stát a chodit, a vůbec i pokojské a pokladní, všichni jsme trpěli těma nohama, ono taky když jsem se večer vyzul, tak jsem měl nohy zaprášené až po kolena, jako bych se celý den brouzдал ne po parketách a kobercích, ale uhelným prachem, to byla ta druhá stránka mého fraku, ten rub všech pinglů a pikolíků a vrchních na celém světě, bílá naškrobená košile a třpytivě bílý kaučukový límec, a zvolna černající nohy, jako při nějaké hrozné nemoci, kdy začnou lidé odumírat od nohou... ale!, každý týden jsem si našetřil na další a pokaždé novou slečnu, ta druhá slečna v mém životě, ta zase byla blondýna. Když jsem vstoupil a optali se mne, co si přeji, řekl jsem, že chci povečeřet, a hned jsem dodal, ale v chambre séparée, a když se mě optali s kým?, ukázal jsem na blondýnu a zase jsem byl zamilovaný do té světlovlásky, dokonce to bylo ještě krásnější než poprvně, i když to poprvně bylo nezapomenutelné. A tak jsem pořád zkoušel jen tu sílu peněz, poroučel jsem šampaňské, ale napřed jsem jej ochutnal, slečna musela pít se mnou originál, nestrpěl jsem už, aby mně nalívali víno a slečně limonádu. A když jsem ležel nahý

a díval se na strop a blondýnka ležela vedle mne a dívala se na strop taky, zničehonic jsem vstal a vytáhl jsem z vázy pivoňku a otrhal jsem okvětní lístky a kolem dokola jsem obložil z několika pivoňek slečně břicho, bylo to tak krásné, že jsem se podivil, a slečna se zdvíhala a dívala se na svoje břicho taky, ale pivoňky padaly, a já jsem ji zatlačil něžně zpátky, aby zůstala ležet, a ze skoby jsem sundal zrcadlo a nastavil jsem to zrcadlo tak, aby slečna viděla, jak krásné je její břicho obložené pivoňkovými okvětními lístky, pravil jsem, to bude krásné, kdykoliv sem přijdu, tak jak tady bude kvítí, tak ti obložím břicho, ona řekla, že tohle se jí ještě nikdy nestalo, takový hold její kráse, a řekla mi, že se do mne těmi květinami zamilovala, já jsem řekl, jak to bude krásné, až na Vánoce natrhám smrkové větvičky a obložím jí břicho těmi větvičkami, a ona řekla, že bude ještě krásnější, až jí obložím břicho jmelím, ale nejlepší že by bylo, a to musí zařídit, aby nad kanapem na stropě viselo zrcadlo, abychom se viděli, jak ležíme, a hlavně jak ona je krásná, když je nahá s věncem kolem kožíšku, věncem, který se bude měnit podle ročních období a květin, které jsou typické pro ten který měsíc, jak to bude krásné, až ji pak obložím kopretinami a slzičkami Panny Marie, a chryzantémami a listopadkami a barevným listím... a já jsem vstal a objímal jsem se a byl jsem veliký, když jsem odcházel, dal jsem jí dvě stě korun, ale ona mi je vrátila, a já je položil na stůl a odcházel jsem a měl jsem dojem, že měřím metr osmdesát, i paní Rajské jsem podal stokorunu do okýnka, kam se sehnula a dívala se na mne skrze brýle... a vyšel jsem do noci a nebe bylo v tmavých uličkách plné hvězd, ale já jsem neviděl nic jiného než všechny jaterníky a bledule a sněženky a petrklíče kolem dokola břicha slečny blondýnky, čím víc jsem kráčet, tím víc jsem žasnul, kde se ve mně vzal ten nápad obložit jako salátem mísu se šunkou, tak obložit hezký ženský břich s kopečkem vlasů uprostřed, a tak, jak jsem znal květiny, pokračoval jsem a oblékal nahou světlovlásku do mochen a okvětních lístků tulipánů a kosatců a umínil jsem si, že všechno

ještě domyslím, protože na celý rok budu mít zábavu, že za peníze lze koupit nejen krásnou dívku, ale za peníze lze taky koupit poezii. Druhý den ráno, když jsme stáli na koberci a šéf procházel a díval se, zda máme čisté košile a všechny knoflíky, a když řekl, dobrý den, dámy a pánové, díval jsem se na ficku a kredenckou, díval jsem se na jejich bílé zástěrky tak, že mne ficka vytahala za ucho, tak jsem se pronikavě díval, a zjistil jsem, že ani jedna by si nenechala ovinout břicho a chloupky ani kopretinami, ani pivoňkami, natož jako nějaká srnčí kýta smrkovými větvičkami nebo jmelím... a tak jsem čistil sklenice, díval se proti světlu velikých oken, za kterými chodili sem a tam do půlky přeříznutí lidé, a já jsem pokračoval v letních květinách, a bral jsem je postupně z košíčků a obkládal jsem květy a květinami anebo jen okvětními lístky břicho krásné blondýnky U Rajských, ona ležela na zádech a rozvírala i nohy, a já jsem obkládal ji celou i kolem stehén, a když se ty květiny smekaly, lípal jsem je arabskou gumou, anebo lehce přibíjel hřebíčkem nebo napínáčkem a tak jsem čistil vzorně sklenice, nikdo to nechtěl dělat, a já jsem vyšplíchal sklo ve vodě, dal jsem si sklenici na oko a díval se, zda je čistá, ale myslil jsem skrz tu sklenici na to, co všechno udělám U Rajských, a tak jsem se dostal až na poslední květiny ze zahrad a lučin a lesa, a zesmutněl jsem, co budu dělat v zimě? A pak jsem se šťastně rozesmál, protože v zimě jsou květiny ještě krásnější, koupím bramboříky a magnolie a sjedu do Prahy třeba i pro orchideje, anebo se vůbec odstěhuju do Prahy, tam je místo v restauracích taky, a tam celou zimu budu mít květin... a pak už se blížilo poledne a roznášel jsem talíře a ubrousky, a pivo a červenou a citronovou grenadínu, a když bylo poledne a byl největší spěch, tak se otevřely dveře a nejdřív vešla a pak se obrátila, aby zavřela, ta krásná blondýnka od Rajských, a posadila se a otevřela kabelku, vytáhla z ní obálku a rozhlížela se, a já jsem počapnul a honem jsem si zavazoval botku a srdce mi tlouklo do kolena, a přišel vrchní a povídá, honem jdi na plac, ale já jsem jen kýval a koleno jako by

mi přešlo a vyměnilo si místo se srdcem, tolik mi tlouklo, ale pak jsem si dodal kuráž a vztyčil jsem se, co možná nejvíc jsem vytáhl hlavu a hodil jsem si přes rukáv ubrousek, a optal jsem se slečny, co si přeje, ona řekla, že chce vidět mne a malinovou grenadýnu, a já jsem viděl, že má na sobě ty letní šaty, šaty plný pivoněk, celá kolem dokola zajatá v pivonkových záhonech, a já jsem se zapálil a zrudl jsem jako pivonka taky, tohohle jsem se nenadál, tytam byly moje peníze, tytam byly moje tisíce, tohle, co jsem teď viděl, bylo jen a jen zadarmo, a tak jsem šel pro tám malinových grenadýn, a když jsem je nesl, tak ta blondýnka, jak měla obálku na ubruse, tak zvolna jen tak se z ní vyplázly ty moje dvě stokoruny, a podívala se na mne tak, že jsem zajektl všemi grenadýnami a ta první se svezla, zvolna se naklonila a vylila se jí do klína, a už tady byl vrchní a pak přiběhl ještě šéf a omlouvali se, šéf mne vzal za ucho a zatočil mi jím, a to neměl dělat, protože ta blondýnka zakřičela na celou restauraci: „Co si to dovolujete?“ A šéf: „Polil a zničil vám šaty, já to budu muset platit...“ A ona: „Co je vám do toho, já nic po vás nechci, co toho člověka tady zostuzujete?“ A šéf sladce: „Polil vám šaty...“ Všichni přestali jíst a ona řekla: „Do toho vám nic není a já vám to zakazuju a podívejte se!“ A vzala grenadýnu a shora si ji lila na hlavu do vlasů, a pak další grenadýnu, a byla celá od malinové šťávy a bublinek sodovky, a takhle si nalila poslední malinovou grenadýnu za výstřih... a řekla: „Platím...“, a odcházela a za ní šla vůně malin, a ona vyšla v těch šatech hedvábných a plných pivoněk, teď byla obletována už včelami, a šéf mi vzal obálku ze stolu a řekl: „Jdi za ní, tohle si zapomněla...“, a vyběhl jsem a stála tak na náměstí, a jako krámek o jarmarku s tureckým medem byla plná vos a včel a ona se jim nebránila a ony z ní sbíraly tu cukrovou šťávu, která ji tak oblila, jako by měla ještě jednu kůži na sobě, lehkou vrstvu, jako na nábytek se vtírá politura nebo palubní lak, a já jsem se jí díval na ty šaty, a podával jsem jí ty dvě stovky, a ona mi je vrátila a řekla, že jsem si je u ní včera zapomněl... A dodala, abych večer přišel

k Rajským, že koupila krásnou kytici divokých máků... a já jsem viděl, jak na slunci jí zaschla malinová grenadýna do vlasů, jak se jí zpevnily, ztverdly tak, jako když natěračský štětec ztverdne, když jej nedáte do fermeže, tak jako rozlitá arabská guma, jak šelak, viděl jsem, že se jí šaty tak přilepily na tělo tou sladkou grenadýnou, že je bude muset strhávat ze sebe jako starý plakát, jako starou tapetu ze zdi... ale to všechno mi bylo málo, pro mne to bylo otřesné, že se mnou tak hovořila, že se mne nebála, že o mně věděla víc, než věděli v naší restauraci, že o mně asi věděla víc, než o sobě jsem věděl já... Ten večer mi pan šéf řekl, že v přízemí bude potřebovat můj pokoj na prádelnu, a že si musím svoje věci odnést do prvního patra. Povídám, až zítra, ne? Ale pan šéf se na mne díval a já věděl, že to ví, že se musím přestěhovat ještě teď, a znovu mi připomenul, že v jedenáct hodin musím jít spát, že je za mne odpovědný jak mým rodičům, tak společenstvu, že takový pikolík, aby mohl pracovat celý den, musí celou noc spát...

Nejmilejšími hosty podniku mně vždy byli obchodní cestující. Ne všichni cestáči, protože mezi agenty byli taky takoví, kteří obchodovali s artiklem, který byl nanic, nebo nešel, agenti s teplou vodou. Nejradši jsem měl tlustého agenta, který když přišel poprvně, tak jsem běžel přímo pro pana šéfa, až se pan šéf polekal, povídá, co je? Ale já jsem ze sebe vyrazil, pane šéf, je tady nějaká kapacita. A tak se šel podívat, a opravdu, tak tlustýho člověka jsme ještě neměli, pan šéf mne pochválil, a vybral pro něj pokoj, ve kterém pak ten cestující vždycky spával, speciální postel, pod kterou ještě podomek dal čtyři špalky a postel vzepřel dvěma fošnama. A ten se nám krásně uvedl, protože měl s sebou ještě takovýho zřízence, který na zádech nesl něco těžkýho, vypadal ten zřízenec jako trégr z nádraží, na popruhách nesl něco, jakoby těžkej psací stroj. A navečer, když ten agent povečeřel, on pak večeřel vždycky tak, že si vzal jídelní lístek, podíval se na něj, jako by si nemohl vůbec nic vybrat, a pak řekl: „Tak kromě těch plíček nakyselo mi

neste všechno hlavní jídlo, jedno za druhým, tak jak budu dojídat první, noste druhý, až řeknu dost.“ A když se najedl, snědl vždycky deset obědů, pak se zasnul a řekl, že by chtěl něco na zub, a poprvé to bylo deset deka uheráku. Když mu je šéf přinesl, ten agent vzal plnou hrst mincí a otevřel dveře a vyhodil je na ulici, a pak, když vzal pár plátků uheráku, zase se jakoby rozzlobil a nabral plnou hrst drobných a zase je vyhodil na ulici a zlostně skoro si sedl a štamgasti se na sebe dívali, a pak na pana šéfa, a ten nic jiného nemohl, než že vstal a uklonil se a optal se, copak rozhazujete ty drobný, nic ve zlém, pane. A ten agent řekl, proč bych nemohl vyhazovat drobný na ulici, když vy, jako majitel tohoto podniku, rozhazujete každý den zrovna tak desetikoruny... a šéf se vrátil ke stolu a vyřídil všechno štamgastům, ale ti se zneklidnili ještě víc, tak šéf se rozhodl a vrátil se ke stolu tlustocha a povídá, nic ve zlém, ale jedná se tady o můj majetek, vy si rozhazujte mince, jak chcete, ale co s tím mají dělat moje desetikoruny... A tlustoch vstal a řekl, když dovolíte, tak vám to vysvětlím, a mohu do kuchyně? A šéf se uklonil a rukou nabídnul dveře do kuchyně, a když tam vešel, slyšel jsem, jak se představil, já jsem zástupce firmy van Berkel, prosím, nakrájete mi tady deset deka uheráku, ano? A tak šéfová nakrájela, odvážila, dala na talířek, a všichni jsme se lekali, že to je nějaká kontrola, ale agent zatleskal, z kouta se zvedl ten zřízenec a zvedl ten dečkou přikrytý předmět, který teď vypadal jako kolovrátek, kdyby to byl, a ten zřízenec vešel do kuchyně a postavil ten krám na stůl, agent stáhl dečku a tam byl takový krásný červený přístroj, placatá kulatá lesklá pila, která se otáčela na hřídeli a na konci hřídele byla klika a držátko, a pak tam byl ještě otáčecí knoflík... a ten tlustoch se celý blažený usmíval na tenhle přístroj a hovořil, tak prosím, největší firma na světě je církev katolická, ta obchoduje s něčím, co nikdy nikdo neviděl, na co si nikdo nesáhl, co svět světem stojí to nikdo nepotkal, a to je prosím to, čemu se říká Bůh, druhá na světě je firma International, to prosím máte už taky, je to přístroj, který je

zaveden na celém světě, a tedy takzvaná pokladna, do které, když celý den správně mačkáte knoflíky a správně je tisknete, tak navečer místo počítání ta kasa za vás udělá denní bilanci, a jako třetí je firma, kterou zastupuji, van Berkel, který vyrábí váhy, které váží na celém světě, na rovníku nebo na nordpólu přesně, a taky vyrábíme všechny druhy takových strojů na krájení masa a salámů, a půvab tohoto přístroje je v tomhle, prosím... řekl a oloupal, když se napřed dovolil, kus uherského salámu, kůži položil na váhu a teď jednou ručkou otáčel tou klikou a druhou tlačil na ten otáčecí nůž štangli salámu a na odkládací plošce se vrstvil nakrájený salám, rostl, jako by tam pokrájel celý ten salám, ač z toho salámu moc nebylo... a agent přestal točit a optal se, kolik myslíte, že jsem nakrájel toho salámu? A šéf řekl, patnáct deka, a vrchní řekl jedenáct, a co ty, malej? zeptal se mne. A já jsem řekl osm deka a šéf mne vzal za ucho, nakroutil mi je a omlouval se agentovi, vona ho maminka, když byl u prsu, pustila hlavou na dlaždičky, ale ten zástupce mě pohladil a tak krásně se na mne usmál a řekl, ten hoch se strefil nejbliž, a hodil na váhu ten nakrájený salám a váha ukázala sedm deka... všichni jsme se na sebe podívali, a pak obstoupili ten zázračný stroječek a všem bylo jasné, že tenhle strojek přináší výdělek, a když jsme se rozestoupili, ten agent vzal plnou hrst mincí a hodil je do truhlíku na ulili a zatleskal, a ten jeho trégr přinesl ještě jeden balík, vypadal pod příklopem jako šturc, pod kterým babička měla Panenku Marii, a když sundal ten obal, tak tam stála váha, jako v lékárně byla ta váha a ten jazýček byl tak tenounký a ukazoval jen do kilogramu, a agent řekl, tak prosím, tahle váha je tak přesná, že když na ni dýchnu, tak ukáže, kolik váží můj dech... a dechnul a opravdu, váha se ohnula, a teď vzal z tý naší váhy ten nařezaný uherák a hodil jej na tu váhu, a ta váha ukázala, že toho salámu je přesně šest deka a tři čtvrtě... a bylo jasné, že ta naše váha šéfa okrádá o čtvrt deka, a agent vypočítal na stole, to máme... a pak podškrtl výpočty a řekl, když prodáte za týden deset kilo uheráku,

tak tahle váha vám ušetří stokrát čtvrt deka salámu, to jest skoro půl štangle uheráku... a opřel se zavřenou pěstí kloubama o stůl a založil si nohu tak, že špičkou se dotejkal země a kramflek byl vzhůru, a usmíval se vítězně ten zástupce a šéf řekl, jděte všichni pryč, bude se jednat, já chci, abyste mi to tady nechal všechno, tak jako to tady je, kupuju to! To je prosím, můj vzorek, řekl agent a ukázal na trégra. Prosím, tejden jsme chodili s tím vším po krkonošských boudách a skoro v každý slušný boudě jsme prodali jak strojek na řezání salámu, tak jednu váhu, obě ty mašinky já označuji jako spořič na daně, tak je to! A tenhle agent mne měl asi rád, tak nějak jsem mu připomínal jeho mládí, když mne viděl, tak mne pohladil a tak pěkně se usmál, až slzel. Někdy si dával na pokoj nosit minerálky. Vždycky, když jsem přišel k němu na pokoj, tak už byl v pyjama, ležel na koberci a to ohromný břicho leželo vedle něj jako nějaký sud, a to se mi líbilo, že se za břicho nestyděl, naopak, nosil je před sebou a jako nějakou reklamou rozrážel ten svět, kterej mu šel vstříc. Vždycky mi řekl, posad' se, synáčku, a zase se na mne usmál, bylo mi vždycky, jako by mě pohladil ne tatínek, ale maminka. Jednou mi vypravoval, víš, já jsem začal jako ty, taky docela malinkej, u firmy Koreff, galanterka, ach, ty moje dětátko, dodneška na toho mýho šéfa myslím, ten mi vždycky říkal, pořádněj obchodník má vždycky tři věci: nemovitosti, kšeft a sklady, když přijdeš o sklad, tak máš ještě kšeft, když přijdeš o kšeft i sklad, tak máš aspoň nemovitost a o tu tě nikdo nemůže připravit, ale já jsem byl jednou poslanej, abych přivezl hřebeny, kostěný krásný hřebeny, osm set korun stály ty hřebeny a já jsem je vezl na nosiči bicyklu a ve dvou obrovskejch taškách, vem si tadyhle bonbon, vem, vem si tenhle, v tom jsou višně v čikuládě, a jak tak tlačím do kopce ten bicykl, kolik ti je let? a já řekl, že patnáct, a on přikývnul a vzal si bonbon a mlaskal, a pokračoval, a tak já tlačím do kopce ty hřebeny a teď mě předejela selka, taky na kole a na kopci v lese se zastavila, a když jsem dotlačil, tak se na mne dívala, a tak těsně, že jsem sklopil

oči, ona mne pohladila a řekla: „Podíváme se na maliny?“ A já jsem položil bicykl i s těma hřebenama do příkopu a ona to dámský kolo položila na moje a vzala mne za ruku a hned za prvním křovím mne povalila a rozeprala, a než jsem se nadál, tak byla na mně a já jsem byl zavalenej tou selkou, a tak mě měla ta selka jako prvního a já jsem si vzpomněl na to moje kolo a na ty moje hřebeny, a tak jsem běžel, a to její kolo leželo na mém bicyklu, tenkrát ty ženské kola měly u zadního kola sítě, takový barevný, jako mívali koně pletený sítě přes hlavu a krk, a já jsem ohmatl hřebeny a byly tam a oddychl jsem si, a ta selka, když přiběhla a viděla, jak nemůžu dostat šlapku mého kola z toho jejího třepení, tak mi řekla, že to je znamení, abysme ještě od sebe nechodili, a já jsem se ale bál, ale vem si tenhle bonbon, to je takzvaně nugát... a odjeli jsme s bicykly do lesíka, a selka mi zase sáhla do kalhot, no, byl jsem mladší, než jsem dnes, a zase jsem já na ní ležel tak, jako když jsme položili bicykly do křoví, tak ten její bicykl položila ona na zem, a já ten na její, a tak jsme se milovali, tak jako ty bicykly, a bylo to krásný, a pamatuj si, synku, že život, když se trošku povede, tak je krásnej, tak krásnej... ach... ale jdi už spát, ráno musíš tak brzo vstávat, synáčku, víš? A vzal láhev a lil ji celou do sebe, slyšel jsem, jak mu voda pleská do žaludku, jako z okapové rýny dešťová voda do nádrže, když se pak položil na bok, voda docela slyšitelně se převalila, aby vyrovnala hladinu... Neměl jsem rád obchodní cestující s jídlem a margarínem a kuchyňskými potřebami, ti si nosili jídlo s sebou a jedli to na pokoji, dokonce někteří si brali s sebou lihové vařiče a vařili si na pokoji bramboračky a šlupky od brambor naházeli pod postel, a ještě chtěli, abychom jim zadarmo čistili boty, a když odcházeli, tak mi dali reklamní odznak jako tuzér a za to jsem jim směl odnést do auta bedničku kvasnic, protože s sebou brali z velkoobchodu, který zastupovali, ty kvasnice, který prodávali příležitostně cestou. Někteří cestující nosili s sebou tolik kufrů, že to vypadalo, že mají s sebou všechno zboží, co hodlají za týden prodat, ale zase někteří

neměli s sebou skoro nic. To mne zajímalo, když takový obchodní cestující přišel a neměl s sebou kufr, čím asi tak kšeftuje? A vždycky to bylo něco, co mne překvapilo, tak třeba jeden dělal objednávky na balicí papíry a papírové pytlíky, ten ty vzorky měl s sebou zastrčený za kapesníčkem v kapsičce saka, jinej zase měl jen v aktovce jojo a diablo, to nosil s sebou, jen v kapse měl nákupní záznam objednávek, a tak šel městem a hrál si s jojem nebo diabolem, a tak vešel do kšeftu a tam pokračoval v hraní, a obchodník s hračkami a galanterií nechal obchodní zástupce s drobným zbožím a zákazník stát a jako ve snu šel vstříc a vztahoval ručky po jojo a po diabolu, to vždycky byla sezóna, než se obecenstvo nasytilo těchto hraček, a hned obchodníci: „Kolik tuctů veletuctů mi jich dodáte?“ A obchodní zástupce se uvolil dvacet tuctů a pak na domlouvání jich přidal ještě nějaký tucet navíc, jinou sezónu to byl míč z mechový gumy, a zase takovej zástupce si házel ve vlaku a na ulici a pak i v krámě takovým míčem a obchodník jako hypnotizovaný šel mu vstříc a díval se nahoru a dolů, jak ten míč vylétá ke stropu a zase se do ruky vrací a zase nahoru a dolů, a zase, kolik mi jich necháte tuctů veletuctů? Takovýhle sezónní agenty jsem neměl rád, neměl je rád ani vrchní, byli to takzvaní ranaři, opravdoví agenti s teplou vodou, my jsme to poznali, už jak vešli do podniku, že by se nejradši najedli a nezaplatili a oknem zdrhli, taky se nám to párkrát stalo... ale nejmilejší agent, kterej u nás spával, byl Gumovej král, ten, kterej dodával drogeriím choulostivý gumový zboží, zástupce firmy Primeros, kterej kdykoliv přišel, tak pokaždé měl nějakou novinku, a tak ho štamgasti zvali ke stolu, protože vždycky se něco stalo pro někoho nepřijemnýho, a tedy pro ostatní veselýho, ten zástupce rozdával všelijaký prezervativy, všech barev a tvarů, a já, ač jsem byl ještě pikolo, jsem se divil, a proto mi byli odporní naši štamgasti, který na ulici byli tak nějak vznešený, ale u stolu, když se rozdováděli, tak byli učiněný kotata, někdy až jako opice, tak oplzlí a směšní, tak vždycky, když přišel ten Gumovej král, tak někomu vpašoval do

jídla ten primeros, někam pod knedlíček, a když host obracel knedlík, tak řvali smíchem, protože nejpozději do měsíce to samé se stane i jim, vůbec si rádi dělali naschvály, tak pan Živnostek, ten, který měl fabriku na umělé zuby, každou chvíli někomu hodil do piva pár zubů nebo kousek falešného chrupu, a sám se mohl udávit, když si vypil vlastní zuby, který hodil sousedovi do kávy, ale ten soused šálek proměnil a pan Živnostek u stolu se mohl udávit, jedině zvěrolékař mu dal děsnou herdu do zad a zuby vyletěly a padly pod stůl a pan Živnostek, kterej myslel, že to jsou zuby z fabriky, na ně dupl, ale až pozdě poznal, že to jsou jeho zuby dělaný na míru, a to se zase smál zubní technik pan Šloser, ten rád dělal rychlé opravy, na těch se vydělalo nejvíc, proto taky, že jeho sezóna byla, když se začali střílet zajíci a bažanti, protože večer po střelení se myslivecké společnosti tak opily, že hodně střelců vyzvracelo zuby a polámalo si je, a tak pan Šloser pracoval celé dny a celé noci, aby ty zuby spravil, aby manželka nevěděla, nebo aby se to nějak před rodinou ututlalo na těch pár dní... Ale ten Gumovej král nosil jinačí věci s sebou, jednou přinesl takzvanou Útěchu vdov, já jsem se nikdy nedověděl, co to bylo, protože to bylo v takovém futrálu, jako bývá klarinet, všichni jen to otevřeli, kolovala ta Útěcha vdov kolem stolu, tak všichni se rozeřvali a zase to honem zavřeli a podali dalšímu, a já, ač jsem nosil pivo, tak jsem se nedověděl, co to bylo za potěšení našim vdovám, jednou ale přinesl Gumový král umělou gumovou pannu, to společnost seděla v kuchyni, to bylo v zimě, v létě se sedávalo v kuželníku nebo u okna odděleného portiérou, a ten Gumovej král k té panně měl takový říkání, a všichni se tomu tak řehtali, ale mně to nepřišlo k smíchu vůbec, a každý u stolu měl tu pannu, ale jak ji dostal do ruky, tak zvážněl a začervenel se a dal ji tomu vedle sedícímu, a Gumovej král poučoval jako ve škole: „Pánové, to je poslední novinka, sexuální objekt do postele, loutka z gumy nazvaná Primavera, a s Primaverou si můžete každý dělat, co chcete, vždyť je skoro jako živá, je docela ve velikosti dospělého

děvčete, je vzrušující, přiléhavá a teplá, krásná a plná sexu, miliony mužů čekaly na Primavera z gumy, nafouknutou vlastními ústy. Tady z vašeho dechu stvořená žena daruje mužům opět víru v sebe a tedy novou potenci a erekci, a nejen erekci, ale skvostné uspokojení. Primavera, pánové, je ze speciální gumy, a mezi nohama je guma gum, mechová guma, s otvorem, který je ozdoben všemi vyvýšeními a prohlubněmi, které má mít ženská. Malounký vibrátor je poháněný na baterku a ten se uvede do něžného vzrušujícího pohybu, a tak je úd ženy přirozeně pohybován a každý podle libosti se může dobrat svého vrcholku, a každý muž je tak pánem situace. A abyste nemuseli čistit tento ženský úd, můžete použít prezervativu Primeros, prosím, a abyste se neodřeli, tady máte jednu tubu glycerinového krému...," a pokaždý, když host nafoukl z posledních sil tu Primavera z gumy a předal ji dalšímu, Gumovej král vytáhl špuntíček a panna zase splaskla, a tak každé zase si ji nafukoval svým dechem znovu, každému rostla pod jeho vlastníma rukama jeho vlastním vzduchem z plic, a ostatní tleskali a smáli se a nemohli se dočkat, až na ně vyjde řada, a v kuchyni bylo veselo a pokladní se vrtěla a házela nohy přes nohy, byla nepokojná, jako by pokaždé nafukovali a vyfukovali ji, tak si vyhráli až do půlnoci... Ovšem mezi cestujícími pak se objevil taky jeden s podobným artiklem, ale to bylo ještě něco krásnějšího, praktičtějšího, byl to nějaký zástupce krejčovské firmy z Pardubic, náš vrchní, kterej pořád neměl čas, tak se k němu dostal prostřednictvím armády, jednoho podplukovníka, kterýho obsluhoval, a ten mu doporučil i tohoto zástupce, kterej u nás spával dvakrát do roka, a já jsem to viděl a nedovedl jsem si to dát do souvislostí, ten změřil nejdřív kalhoty panu vrchnímu, ale pak ho nechal jen tak ve vestičce a bílý košili, a na prsa a záda a kolem pasu a šíje mu kladl takový pásky z pergamenového papíru, a na ty pásky psal míry, a stříhal na samým vrchním, jako by mu šil frak z těch pásků, ale látku tady neměl, a pak ty proužky očísloval, a ten zástupce je pečlivě uložil do sáčku, a ten pytlík zalepil a napsal

na něj datum narození našeho vrchního a samozřejmě i jeho jméno a příjmení a vzal zálohu a řekl, že se už nemusí o nic starat, že jediné může očekávat dobírkou ten frak, na žádnou zkoušku že nemusí jít, proto si vlastně nechal jen u týhle firmy šít frak, protože vrchní neměl opravdu čas, a já jsem pak slyšel, na co jsem se chtěl optat, ale na co jsem neměl odvahu se ptát, jak to je všechno dál? A zástupce to řekl sám, rovnal zálohu do nabitý náprsní tašky, a tiše vykládal, abyste věděl, to je ta revoluce, kterou vymyslel můj šéf v republice, možná i v Evropě, ve světě – že důstojníci a herci a všichni ti, kteří mají málo času jako vy, pane vrchní, já je klidně změřím, pošlu míry do dílny, tam z těch proužků obkládají takovou jakoby krejčovskou pannu, ale vespod té panny je gumový pytel, který se zvolna napumpovává, až vyplní všechny ty slepený proužky, který rychle ztverdnu rychleschnoucím lepidlem, a pak, až se ty proužky sundají, tak ke stropu pokoje vzlétne váš trup, napumpovaný navždycky, uváže se na něj šňůrka, jako se dává dětem v porodnici, aby se nespletly, nebo ve veliký márnici pražský nemocnice se dává cedulička na palec mrtvol, aby se nespletla, a když přijde její čas, tak se stáhne a na tý vzdušný figuríně se zkoušejí šaty, uniformy, fraky, podle objednávky, znovu se šije a znovu se zkouší, třikrát se zkouší, vypárává a zase šije, tak dlouho bez jediný zkoušky se živým, ale jeho napumpovaným zástupcem, tak dlouho, až kabátec padne jako ulitý a může se směle poslat franko a na dobírku, a každému padne tak dlouho, než ztloustne nebo zhubne, a na to stačí zase zástupce, který přijde a změří, o kolik kdo ubral nebo přibral, všechno se v těch místech na figuríně zmenší nebo zvětší, podle momentální potřeby, opraví, nebo se ušije nový frak nebo vojenský kabátec... a do té doby, než zákazník umře, tak je magacín plný figurín u stropu, několika set barevných trupů, stačí přijít a najít podle hodnoty, protože firma má všechno roztříděné v odděleních, oddělení generálů a podplukovníků a plukovníků a hejtmanů a kapitánů a vrchních a frakmanů jako takových, a stačí

přijít, zatáhne se za provázek a figurína jako dětský balónek se stáhne a je možno přesně vidět, jak kdo vypadal, když si naposled nechal udělat nebo přešít kabátec nebo plášť... Tohleto mne tak roztesknilo, že jsem si umínil, až budu mít číšnické zkoušky, tak si nechám udělat taky nový frak u téhle firmy, abych i já a můj trup se vznášel u stropu firmy, která jistě je jediná na světě, protože tohle by nikdo nevymyslel než náš člověk... často se mi pak o tom zdávalo, jak ne ten můj trup, ale já se vznáším u stropu pardubické krejčovské firmy, někdy jsem měl i dojem, že se vznáším u stropu naší restaurace U Zlatého města Prahy. Tak jsem jednou k půlnoci nesl minerálky tomu zástupci firmy Berkel, ten, kterej nám dodal váhy skoro lékárnický a ten tenounce řezající strojek na uherský salám, a ani jsem nezaťukal a vešel jsem a tam jsem viděl toho zástupce, jak seděl na koberci, zase tak jako vždycky, on jak se najedl, tak šel rovnou na pokoj a tam se vysvlékl do pyžama, a tak seděl na bobku a já jsem nejdřív myslel, že si vykládá pasiáns, nebo sám sobě karty, ale on se blaženě usmíval, celej zalitej štěstím jako malý dítě, a po celým koberci pomalu kladl jednu stokorunu vedle druhý, už jich měl půl koberce a pořád toho bylo málo, protože z aktovky vytáhl další balík bankovek a kladl je pěkně do řady, tak přesně, jako by měl namalovaný na koberci čáry, rastry, vždycky každou stokorunu do jakoby předem namalovanýho obdélníčku, a když dokončil řadu a ty řady byly tak přesně zaříznutý jako včelí plástve medu, zadíval se blaženě na ty stovky, dokonce spráskl tlusté ruce a pak si oběma pohladil tváře plný dětskýho nadšení, a tak si držel tváře v dlaních a kochal se těma bankovkama, a pak zase pokračoval a dál lípal ty stovky na podlahu, a když některá stovka byla obrácená rubem na líc nebo vzhůru nohama, obrátil ji tak, aby všechny byly stejný, a já jsem stál a bál se zakašlat a odejít, ty peníze bylo celý jmění, kachlíčky jedna jako druhá, a hlavně to obrovský nadšení a ta tichá radost mně otevíraly i moje perspektivy, protože já jsem měl ty peníze zrovna tak rád, ale na tohle jsem nepřišel, to se mi objevil i můj

obraz, jak všechny peníze, co vydělám, jak ne zatím do stovek, ale do dvacetikorun, a ty dvacetikoruny si budu taky takhle rovnat, pocítil jsem obrovskou rozkoš, když jsem se díval na toho tlustého dětinského muže v pruho vaném pyžamu, a už jsem věděl a viděl, že to bude i můj úkol do budoucnosti, taky jednou se takhle zavřít nebo zapomenout zamknout, a přesto vykládat si na podlaze obraz své moci, své schopnosti, obrazce, ze kterých je skutečná radost... A to jsem jednou takhle taky překvapil básníka Tonda pana Jódla, ten u nás bydlel a ještě že uměl malovat, tak místo účtu mu vždycky šéf zabavil nějaký obraz, a ten vydal v našem městečku knížku básní, Život Ježíše Krista se to jmenovalo, nákladem sice vlastním, ale ten taky celý ten náklad si odnesl na pokoj, a tam po podlaze kladl jeden výtisk vedle druhého, neustále si vysvílkal kabát a zase oblíkal, tak byl nervózní z toho Ježíše Krista, a celý pokoj tak obložil těmi bílými knížkami, a nevyšlo mu to, tak pokračoval na chodbě, až skoro ke schodišti položil ty sešity, a zase si vysvílkal kabát a za chvíli si jej oblíkal, podle toho, jak se potil, tak si jej přehodil jen přes ramena, ale když se do něj dala zima, tak zase si natáhl i rukávy, aby mu za chvíli bylo tak horko, že rychle se z toho kabátu vysvílkl, a padala mu pořád z uší vata, tu taky si pořád vyndával nebo zastrkával podle toho, jak chtěl slyšet svět kolem sebe nebo neslyšet, jak mohli tak tomu básníkovi, který pořád hlásal návrat k chaloupkám a taky nic jiného nemaloval než chaloupky odněkud z Podkrkonoší, a o ničem jiném nemluvil než o tom, že úkol básníka jako umělce je hledat nového člověka, ale naši hosté jej neměli rádi, nebo vlastně jej rádi měli, ale pořád mu něco vyváděli, on totiž ten básník taky nejen že se vysvílkal v restauraci a zase oblíkal, ale taky se vyzouval a obouval, podle toho, jak měl každých pět minut se měnící náladu z toho hledání nového člověka, tak taky si vyzouval a obouval galoše, a tak hosté, když si vyzul ty galoše, tak mu do nich nalili pivo nebo kávu, všichni se dívali, vidličkami se mýjeli od úst, jak šilhali při jídle, když básník si oblíkal ty galoše a káva mu tekla

z bot nebo pivo, a on se rozhrímal a volal na celou restauraci: „Potomstvo zlé, blbé a zločinné... chaloupky na vás...“, a pak slzel, ale ne zlobou, ale štěstím, protože považoval to nalité pivo v galoších za pozornost, že město s ním počítá, že mu sice neprokazuje úctu, ale má ho za sobě rovného mladíka... nejhorší ale to bylo, když mu přibili galoše hřebíkem, a básník do nich vklouznul, a když se chtěl vrátit ke stolu, tak to nešlo, tak se div nepřevrátil, kolikrát padl na ruce, tak pevně ty galoše byly přibity, a zase vynadal hostům, potomstvo zlé, blbé a zločinné, ale hned jim to odpustil, a nabídl jim kresbičku nebo knihu básní, kterou hned zkasíroval, aby měl na živobytí... on v podstatě nebyl zlý, naopak, visel nad celým městem, a mně se to často zdávalo, jako anděl nad drogerií U Bílého anděla, tak básník visíval nad městečkem a mával křídly, a on ta křídla měl, já jsem dokonce viděl a bál jsem se na to zeptat pana děkana, já jsem viděl, když se tak vysvílkal a oblíkal a jeho krásný obličej se nakláněl nad čtvrtkou papíru, on rád psal básně na našich stolech, já jen viděl, že jeho serafínský profil, když se tak otočil, jak se nad jeho hlavou vznáší svatozář, docela obyčejný kruh, takový valový plamének kolem dokola jeho hlavy, jako je plamen svítícího vaříče značky Primus, jako by v jeho hlavě byl petrolej, a nad ní zářil ten syčící kruh, kterým se svítí v kramářských lampách... taky když krácel po náměstí, to nikdo tak neuměl nosit deštník jako tenhle náš host, nikdo neuměl přes rameno nosit nedbale přehozený převlečník tak jako tenhle básník, a nikdo taky tak neuměl nosit měkký klobouk tak jako tenhle umělec, i když mu z uší vyrůstal bílý chuchvalec vaty, a i když – než přešel náměstí – tak si ten převlečník pětkrát stáhl a zase oblékl, a desetkrát sundal ten klobouk a zase si jej nasadil, jako by někoho zdravil... a on nikdy nikoho nezdravil, jen hluboce se klaněl babám na trhu, kramářkám, to bývalo jeho, jak hledal toho nového člověka, že když bylo sychravo nebo pršelo, tak vždycky poručil do hrnku dršťkovou polévku a housku a sám to odnesl těm prokřehlým babám, a když to nesl přes náměstí, tak

to nebylo jen tak, jako by nesl polívku, on v tom hrnci, já jsem to tak viděl, on těm babám každé extra nesl svoje srdce, lidské srdce v dršťkové polévce, nebo svoje srdce rozkrájené a udělané na cibulce s paprikou, které nesl, jako kněz nese monstranci nebo svátost oltářní k poslednímu pomazání, tak ten básník nesl střídavě ty hrnce a slzel sám nad sebou, jak je hodný a jak sice u nás na dluh, ale přece koupil těm stařenám polívku, aby se ne zahřály, ale aby věděly, že on, Tonda Jódl, na ně myslí, že jimi žije, že je považuje za sebe sama, za součást svého názoru na svět, a to svoje jednání, jak účinnou lásku k bližnímu, hned teď, ne po smrti... a tenkrát, jak taky rozložil po podlaze tu svoji novou knížku, až na chodbu, tak uklízečka, jak nesla kbelík ze záchodu, tak mu pošlapala ty bílý desky Ježíše Krista a Tonda ale na ni nekřičel, potomstvo zlé, blbé a zločinné, ale každou tu šlápotu tam nechal a podepsal tu skoro chlapskou podrážku, a prodával Ježíše s cápotou místo za deset korun, tak za korun dvanáct... ale že ta knížka byla nákladem vlastním, tak jich bylo pouze dvě stě, a Jódl měl zadáno, že v Praze mu katolické nakladatelství vydá těch knížek deset tisíc, tak celé dny počítal, vysvílkal si kabát a zase oblíkal a třikrát upadl, jak mu přibili vyzuté galoše, a na to jsem zapomněl! On taky každých pět minut do sebe sypal nějaké léky, tak byl pořád zasypaný od těch prášků jako nějaký mlynář, jako by se přetřhl pytlík s moukou, tak měl prsa a kolena celá bílá na černých šatech a nějaké léky, Neurastenin se to jmenovalo, to pil rovnou z láhve, a tak měl kolem úst takovou žlutavou obroučku, jako by žvýkal tabák... a tak pil a sypal do sebe to léčivo, který mu dělalo právě to, že každých pět minut mu bylo horko, až se zpotil, a pak mu zase bylo zima, že se třásl tak, až celý stůl zajektl, a tak mistr truhlářský změřil, kolik metrů pokryl ten Život Ježíše Krista, pokoj a chodbu, a Tonda pak vypočítal, že těch deset tisíc výtisků až vyjde, že to bude tolik knížek, že kdyby se položily na zem, že by to bylo dláždění na silnici z Čáslavi do Heřmanova Městce, že by to byla plocha, která by pokryla celý náměstí

a všechny přilehlé ulice historický části našeho městečka, že kdyby byly jedna kniha básní za druhou, že by utvořily pruh, přerušovanou čáru prostředkem silnice z Čáslavi až do Jihlavy, tak i mne zblblnul z těch knih, že jsem pořád chodil dlážděním našeho městečka jen po těch položených knihách, a já jsem věděl, že to musí být krásný pocit vidět na každé té dlaždičce vytištěno svoje jméno a desetitisíckrát Život Ježíše Krista, za který ale Tonda zůstal dlužen, a tak přišla paní Kadavá, majitelka tiskárny, a zabavila Tondovi Život Ježíše Krista a dva podomci to odnášeli v koši na prádlo, a paní Kadavá řekla, vlastně křičela, Ježíš Kristus je u mne v tiskárně a za osum korun vám vždycky vydám jednoho Ježíše Krista... a Tonda si vysvlékl kabát a napil se z láhve Neurasteninu a volal a hřímал, potomstvo zlé, blbé a zločinné...

A zakašlal jsem, ale pan Walden ležel na podlaze vedle koberce, celý koberec jakoby se vzorkem stokorun, plný zelených bankovek... Pan Walden se díval přes to pole, ležel natažený, s tlustou rukou pod hlavou jako poduškou... vyšel jsem a zavřel, pak zaklepal, a pan Walden se optal: „Kdo tam?“ Povídám: „Já, pikolík, nesu minerálku...“ Dále, řekl a já jsem vešel a pan Walden dále ležel na boku, v dlani měl položenou svoji hlavu, vlasy měl kučeravé a plné brilantiny, tak se mu třpytily ty vlasy, skoro jak brilanty na druhé ruce, a byl zase tak usměvavý a řekl, podej mi jednu a počapni si! A já jsem vytáhl z kapsy otvírač vína a korunek a minerálka tiše šuměla. A pan Walden pil a v pauzách ukazoval na bankovky a hovořil tiše a vlídně jako ta minerálka, já vím, tys už tady byl, a já jsem tě nechal vynadívat... pamatuj si, peníze ti otevrou cestu do celého světa, tak mě to učil starej Koreff, u kterýho jsem se vyučil, a tohleto, co tady vidíš na tom koberci, jsem vydělal za tejden, prodal jsem deset vah... a to je moje provize, viděl jsi něco krásnějšího? Až přijedu domů, tak doma to takhle rozložím po celém bytě, s ženou to rozložíme po všech stolech a po podlaze, koupím salám, nakrájím ho na kostičky a celej večer ho budu jíst, nic si nenechám na zejtřek,

protože v noci bych se stejně vzbudil, a ten salám bych dožral, já hrozně rád salám, celou štangli, jednou ti budu o tom vypravovat, až přijedu podruhý... a pak Walden vstal, pohladil mne, nechal ruku pod mojí bradou a díval se mi do očí a říkal mi, ty to někam dotáhneš, pamatuj si to, je to v tobě, víš? Jen umět za to vzít... Ale jak, povídám, a on řekl, viděl jsem tě na nádraží prodávat párky, já jsem jeden z těch, který ti dali dvacetikorunu, a ty jsi mi tak dlouho dával nazpátek na korunu osmdesát, až se vlak rozjel a ujel... a potom, řekl pan Walden a otevřel okno a nabral hrst drobných v kapse kalhot a hodil na opuštěný náměstí, počkal, nastavil prst, abych si poslechl, jak mince zařinčely a kuláčely se dlážděním... a dodal, takhle musíš umět házet drobný oknem, aby dveřmi přišly ti stovky, víš? A zvedl se vítr a byl průvan a všechny stovky se jako na povel zvedly, poskakovaly, ožily a přesunuly se jako listí na podzim do kouta pokoje. A tak jsem se díval na pana Waldena, a tak jsem se díval vždycky na každého obchodního cestujícího, a když jsem se na ně vynadával, vždycky jsem si myslel, jaképak má asi prádlo, jaképak asi košile? A míval jsem vždycky představu, že všichni mají špinavé spodky, docela některé v rozkroku žluté, že všichni mají špinavé košilí límce, a že mají docela zapatlané ponožky, takže kdyby nebyli ubytováni u nás, jistě by ty ponožky a spodky a košile vyházeli oknem, tak jak je házeli oknem z Karlových lázní, kde jsem byl tři roky u babičky na vychování, babička ve starejch mlejnech měla světničku, takovou komůrku, kam nikdy nešlo slunce, a kam ani slunce nemohlo jít, protože to bylo obrácené na sever, a jednak to bylo hned vedle mlýnského kola, to kolo bylo tak veliké, že z prvního patra šlo do vody, a do třetího patra dosahovalo, a právě ta moje babička mne mohla vzít k sobě na vychování, ona maminka mě měla za svobodna, a tak mě dala svojí mamince, jako mý babičce, a ta babička bydlela hned vedle těch Karlových lázní, celý její životní štěstí bylo to, že dostala do pronájmu tuhle komůrku ve mlejně, to se vždycky modlívala, že ji pánbu vyslyšel a dal jí tu komůrku hned

vedle lázní, protože když přišel čtvrtek a pátek, tak jak se v těch lázních koupali obchodní cestující a lidé bez trvalého bydliště, tak moje babička od deseti hodin ráno měla pohotovost, i já jsem se potom těšil na ten čtvrtek a pátek, a i na ostatní dny, ale to nelítalo prádlo z okna klozetů v lázních tak často, a dívali jsme se oknem a přes to naše okno každou chvíli někdo z těch cestujících vyhodil špinavé spodky, ty se tak na chvíli zastavily v letu, ukázaly se, a pak padaly dolů, některé padly do vody, to babička se pro ně sehnula a vytáhla je hákem, musel jsem babičku držet za nohy, aby nespadla do té hloubky, anebo ty košile vyhozené najednou rozepjaly ruce, tak jako strážník na křižovatce, nebo Kristus Pán, tak se ve vzduchu na chvíli ukřižovaly ty košile, a střemhlav padaly na loukotě a ráfy toho mlýnského kola, a to kolo se otáčelo a to bylo vždycky dobrodružství, buďto podle situace nechat košili na kole, až otáčením přinesou na rameno košili nebo spodky k babiččinu oknu, že stačilo natáhnout ruku a tu košili vzít, nebo hákem tu košili dostávat z hřidele, kam se natočila a otáčením se pořád smekala, ale i tu babička dostala a vytáhla ji na háčku oknem do kuchyně a hned to všechno házela do necek, a večer zapírala ty špinavé spodky a košile a ponožky z prvního, lila vodu hned nazpátek do vody proudící pod lopatkami mlýnského kola... To potom večer, to bylo krásné, když ve tmě najednou vyletěly bílé spodky z okna klozetu Karlových lázní, bílá košile na tmavém pozadí té propasti mlýna, to v našem okně zazářila na chvíli bílá košilka nebo ty bílé spodky, a babička je dovedla na hák chytnout v letu ještě dřív, než dopadly dolů do hlubiny na mokré a lesklé ráfky, to někdy za večera nebo za noci, kdy od vody z hloubi táhnul průvan a tříšť vody vznášela se vzhůru a babičku voda a déšť lískaly do tváře tak, že se někdy musela s tím průvanem servat o tu košili, přesto babička se těšila na každý den, a zvláště na čtvrtek a pátek, kdy cestáři si měnili košile a spodky, a protože vydělali peníze, tak si koupili ponožky a spodky a košile nové a ty staré vyhodili oknem z Karlových lázní dolů, kde na

ně číhala babička s hákem, a to prádlo pak vyprala a spravovala a rovnala do příborníku, a pak to roznášela po stavbách a prodávala zedníkům a pomocným dělníkům, a tak skromně, ale dobře si žila, že i mně mohla kupovat rohlíky a mlíko na bílý kafe... to byl asi můj nejkrásnější věk... podnes pořád vidím, jak babička za noci je na čekané u otevřeného okna a ono na podzim a v zimě to nebyla lehká věc, a já pořád vidím, jak vyhozená košile tím průvanem zespoda se v okně najednou na chvíličku zastaví, rozevře paže, a babička rychlým pohybem ji strhne k sobě, protože za chvíli košile padá zplihlá jako zastřelený bílý pták do crčících černých vod, aby pak jako umučená zvolna se objevila na mučícím mlýnském kole už bez lidského těla a vznášela se po mokré kružnici, a když zmizela z oken třetího patra, kde naštěstí byly mlýnice a ne lidi jako my, s kterými bychom museli bojovat o ty košile a podvlíkačky, a počkat si, že zase se kolem po křivce vrací, sestupuje dolů, a když by se smekla, padla do proudících černých vod a bylo by to prádlo strženo vantroky pod černými lávkami někam pryč a ze mlejna ven...

Stačí vám to? Tím dneska končím.

Hotel Tichota

Dávejte pozor, co vám teďka řeknu.

Koupil jsem si vulkánový nový kufr a do toho kufru jsem složil nový frak, ten, který mi ušil ten krejčí z Pardubic na moji figurínu, sám jsem si byl pro ten frak a zástupce firmy opravdu nelhal. Změřil mi prsa, pokladl mne samými pásky z pergamenového papíru, popsal to všechno, když to změřil na mně, dal to do obálky a vzal si zálohu a já jsem si pak pro ten frak jel. A frak mi padl jako ulitý, ale já jsem nestál o ten frak, jako o to, kde je ta moje nafouknutá busta, to moje poprsí. A sám šéf, on byl taky tak malinký jako já, jako by pochopil, že se chci dostat vejš, než jsem teďka, pořád vejš, že mi na tom záleží, abych byl u stropu magacínu společnosti, tak mne tam odvedl. Bylo to ohromné. U stropu se vznášela poprsí generálů a velitelů pluku, poprsí předních herců, dokonce sám Hans Albers si dával šít svůj frak tady, taky byl tady u stropu, otevřeným oknem táhl průvan a ta poprsí se pohybovala jako obláčky, jako beránci na nebi, když táhne podzimní vítr, od každého poprsí visela tenounká nit, a na té niti byla jmenovka a adresa, a jak vál průvan, ty jmenovky vesele poskakovaly jako rybky chycené na udici, pak šéf ukázal a já jsem si přečetl svoji adresu, a stáhnul jsem svoje poprsí, opravdu, byl jsem maličký, skoro jsem se rozplakal, když jsem viděl poprsí generálporučíka vedle sebe, a poprsí pana hoteliéra Beránka, ale pak jsem se rozesmál, a byl jsem šťasten, do jaké společnosti jsem se dostal, šéf zatáhl za jednu šňůrku a řekl, že na tuhle figurínu šije fraky, že to je ministr vyučování a ještě menší že je tady ministr národní obrany. A to mi dodalo všechno takovou sílu, že jsem zaplatil ten můj frak a přidal jsem dvě stě korun, jako maličkou pozornost maličkého číšníka, který odchází z hotelu Zlatá Praha a jde do hotelu Tichota někde ve Stránčicích, kam mne dohodil pan

obchodní zástupce třetí firmy na světě, firmy van Berkel, a já jsem se rozloučil a odejel jsem do Prahy, a s tím kufrem jsem pak vystoupil ve Stránčicích, bylo dopoledne a pořád pršelo, tady muselo pršet ne celou noc, ale několik dní, tolik bylo na silnici písku a bláta, a přes kopřivy, lebedu a lopuchy se hnal potok, vrchovatý a úplně béžový jako bílá káva, a já jsem stoupal tím blátem vzhůru, podle šipky Tichota hotel, a když jsem minul několik vilek s rozlomenými stromy, musel jsem se zasmát, protože v jedné té zahrádce stahovali rozčísnutý strom plný zrajících meruněk, plešatý majitel stahoval drátem rozlomenou korunu, kterou ze dvou stran přidržovaly dvě ženské, zavál pojednou takový vítr, že drát praskl a ženské neudržely tu korunu, která se rozčíslna znovu a zavalila toho mužského i se štaflemi, celý byl zasypaný v pasti větví, z hlavy mu tekla krev, jak trny jej podrápaly, a větve tak spoutaly toho mužského, že ležel na zemi jak přibitý, ukřižovaný silnými větvemi, a já jsem stál u plotu, a ty ženské, když viděly svého muže, tak vypukly v ohromný smích, řvaly smíchy, zatímco ten mužský koulel očima a vykřikoval, vy kurvy, vy svině, počkejte, až se vyprostím, zabiju vás do země jako hřebík, ty ženské byly asi jeho dcery nebo manželka s dcerou, sundal jsem klobouček a povídám, jdu, občane, tudyma prosím do hotelu Tichota? A on mne poslal do prdele a casnoval sebou, ale nemohl vstát, bylo to krásné, ten muž zajatý a obsypaný zralými meruňkami, a ty dvě ženské se vysmály, ted' zvedaly ty větve, aby se mohl ten mužský zvednout, ted' se mu podařilo kleknout a vstát, první co udělal, že hned si nasadil rádiovku na holou hlavu, a já jsem raději kráčel, stoupal úvozem vzhůru, všiml jsem si, že cesta je asfaltovaná, s obrubníkem ze žulových kostiček, oddupával jsem z botiček bláto a žlutý jíl. A pak jsem vyšel na kopec, smekal jsem se, jednou jsem padl na koleno a přese mne táhla mračna, pak obloha byla tak modrá jako čekanky pokácené přívalem podle cesty, a tam na kopci jsem uviděl ten hotel. Byl krásný jako v pohádce, jako nějaká čínská stavba, jako nějaká vila děsného pracháče

v Tyrolích nebo někde na Riviéře, byl bílý s červenou, jako vlny stoupající střechou z prejzů, okenice ve všech třech patrech byly zelené se žaluziemi a každé patro bylo vždycky o trochu menší, až to poslední bylo jako krásný altánek, položený na vrcholku té stavby, a ještě nad tím altánkem byla věžička jen ze samých zelených okenic, jakoby pozorovatelná, jako nějaká meteorologická stanice s přístroji uvnitř a venku s korouhvičkami, nad kterými se otáčel na špici červený kohout. A v každém patře byl u každého okna balkon a na ten balkon vedly dveře, které měly tak jako okna žaluzie, otevřené žaluziové dveře. A já jsem krácel, a nikdo se nikde neobjevil, ani na cestě, ani v oknech, ani na balkoně, bylo ticho, jen vzduchem bylo slyšet vítr, který voněl a dal se jíst jako zmrzlina, jako šlehaný neviditelný sníh, skoro se dal jíst lžičkou, měl jsem dojem, že kdybych si k němu vzal housku nebo kousek chleba, že by se dal přikusovat ten vzduch, skoro jak mlíko. A vešel jsem už do brány, cestičky byly sypané pískem, který byl splavený deštěm, hustá tráva byla posečena a v kopkách, krácel jsem mezi borovicemi, od kterých se neustále otevíral pohled na dlouhé louky, trávník byl čerstvě kosou sečený a hustý. A vchod do toho hotelu Tichota se takhle vzdouval do takového mostku, ze kterého se pak rovnou vcházelo zase do skleněných dveří, které měly ještě jedny dveře ze železných žaluzií, dveře rozložené na bílé zdi, jako paráda. A ten vjezd se vzdouval a byl lemovaný bílým zábradlím, pod kterým byla skalka, alpinum, a já jsem zaváhal, jestli jsem tady správně, a vůbec i když jsem v hotelu, jestli mne vezmou, jestli vůbec to všechno pan Walden vyjednal, jestli já, maličký číšník, se budu šéfovi panu Tichotovi hodit. A najednou jsem dostal strach. Nikdo nikde nebyl, nikde jsem neslyšel ani hlásek, a tak jsem se otočil a běžel jsem zahradou, ale ozval se pronikavý pískot, tak naléhavý, že jsem se zastavil, a ta píšťalka třikrát zapískala, jakože ty, ty, ty! A pak dlouze zapískala, že jsem se otočil, a pak ta píšťalka pískala krátce, jako by to bylo nějaký lano nebo provaz, který mne navíjel a táhl nazpátek

až do skleněných dveří, kterými jsem vešel. A tu do mne skoro vjel tlustý pán, který seděl na kolečkové židli, který hnal obruče dlaněma a v tlusté hlavě měl zastrčenou píšťalku, a který teď držel oběma dlaněma obruče tak pevně, že se ten vozík zastavil, a jak se tak prudce zastavil, tak tlustoch dostal převahu dopředu, tak tak že nevypadl, pouze se mu z pleše svezla černá paruka, takový příčesek, který si ten tlustý pán zase šoupl nazpátek do týla. A tak jsem se představil panu Tichotovi, a on se představil mně, a já jsem mu řekl o doporučení pana Waldena, toho reprezentanta, té kapacity firmy van Berkel, a pan Tichota řekl, že mě už od rána čeká, že ale nedoufal, protože tady byla průtrž mračen, a abych si jen šel odpočinout a pak se mu ukázal ve fraku, a že mi řekne, co ode mne žádá. A já jsem se nedíval, nechtěl dívat, ale oči mi to samo strhlo, to ohromné tělo v kolečkové židli, tak tlusté to všechno bylo jako reklama na pneumatiky značky Michelin, avšak pan Tichota, kterému patřilo tohle tělo, měl nějakou velikou radost, jezdil předsíní zdobenou parožími sem a tam a jako by pobíhal po nějaký louce, tak skotačil s tím vozíkem, se kterým uměl tak jezdit, skoro líp, než by chodil. A pan Tichota zapískal na píšťalku, ale zase tak nějak jinak, jako by ta píšťalka měla rejstříky, a po schodech seběhla pokojská v bílé zástěrce na černých šatech a pan Tichota řekl, Wando, to je náš druhý číšník, uveď ho do jeho pokoje... a Wanda se otočila a měla krásně rozpůlenou zadnici, a každým krokem se vždycky v protinoze ta půlka vzdula, a měla vlasy vyčesané do vřetene černé koudele, a já jsem byl tím jejím účesem ještě menší, ale umiňoval jsem si, že si na tuhle pokojskou našetřím a že bude moje, květinami jí obloží ty její prsy, tu její zadnici, vzpomínka na peníze mi dodala sílu, kterou jsem vždycky ztrácel, když jsem viděl něco krásného, obzvláště krásnou ženskou, ale ona, ta číšnice, mne nevedla do patra, to jsme vyšli na takové plató, abychom naopak sklouzli po schodech na dvůr, a tam jsem to teprve viděl. Tady byla kuchyně a dvě bílé čepice kuchařů, a slyšel jsem práci nožů a veselý

smích, a k oknu se blížily dvě mastné tváře a veliké oči, pak zase smích, který se vzdaloval, tak jak jsem pospíchal s kufrem, který jsem nesl nejvýš, jak jsem mohl, abych tak nahradil tu svoji maličkou postavu, když nic nepomohly dvojité podrážky, jediné snad to, že jsem nosil hlavu tak vzhůru, abych měl vytáhlý krk, a přešli jsme dvůr a tam bylo stavení a já jsem byl zklamán, v hotelu Zlatá Praha jsem bydlil tak jako hotelový host, ale tady jsem bydlil v pokojíku pro podomka, Wanda mi ukázala skříň, otevřela ji, otočila kohoutkem a tekla do umývadla voda, odhodila přikrývku a ukázala mi, že je čistě povlečená postel, pak se na mne shora usmála a odcházela a zase, jak kráčela přes dvůr, viděl jsem oknem, nemohla udělat ani jediný krok, který by nebyl sledován, viděn, nemohla si ta pokojská dopřát, ani aby se někde poškrábala... aby šla jen tak, aby si protáhla prstama chřípí, musela tady chodit pořád jako na divadle, jako v nějakém zaskleném obchodě, to u nás, když jsem šel nakoupit květiny, tak jak jsem se vracel, dělala děvčata aranžérky výlohu u Katzů, přibíjela hřebíčky látku, a tak jak lezla po čtyřech za sebou a jedna měla kladívko a přibíjela ten zřasený ševiot a manšestr, a když jí došel hřebíček, tak sáhla a z pusy té aranžérky za ní vzala hřebíček a přitloukla další zřasení, a tak pořád z pusy té druhé vytahovala hřebíček další a další, plnou pusou cveklíčků měla ta dívčina, asi se tak bavily v té výkladní skříni, a já jsem stál a držel jsem košík plný mečíků, a na zemi jsem měl druhý koš plný marga-retek, a díval jsem se na ty aranžující holky, lezly po čtyřech a bylo dopoledne a plno lidí, a ty holky asi zapomenuly, že jsou ve výkladní skříni, každou chvíli se poškrábaly v zadnici nebo tam někde, a pak zase po čtyřech lezly k okenní tabuli, s kladívkem a v papučkách, a smály se, až slzely, a ta jedna vyprskla a z úst jí vyletěly hřebíčky a na čtyřech se řehtaly a vrčely na sebe z bujnosti holčičí jako psi, a blůzičky jim odstávaly a bylo jim vidět na prsa, a ty prsy, jak byly na čtyřech, se houpaly sem a tam, jak se pohybovaly ty holky šťastným smíchem, a kolem mne už bylo tolik lidí a zírali na ty čtyři

houpající se prsy jako zvony na hlavním výstřihu věže, a pak se jedna podívala na ty lidi, zvažněla a takhle zahnula paži a začervenala se, a ta druhá, když vyplavala ze slzí smíchu, ta první jí ukázala na shromáždění před firmou Katz, tak se polekala, že jak si přitiskla loket na blůžičku, tak se zvrátila a padla na záda a nohy se jí rozevřely a bylo vidět všechno, i když skryté v krajkových moderních kalhotkách, a jak se lidi smáli, tak tady tímhle viděním zvažněli, a odcházeli jedni, a druzí tam stáli a zírali tam pořád, i když už dávno bylo po polednách a dávno už aranžérky byly na obědě U Zlaté Prahy, u nás, a tak zasažení krásou těch aranžérek stáli tam, i když už příručí stáhli roletu, tak dovede krása holčičího těla zasáhnout některého z lidí... A já jsem seděl a vyzouval jsem si zabláčené boty, a pak kalhoty, otevřel jsem kufr, abych vyvěsil frak, a tak nějak se mi zastesklo po tom mém hotelu U Zlatého města Prahy, po Rajských, pořád jsem jen viděl kolem sebe město z kamení a spousty lidí, plná náměstí, z přírody jsem viděl za ty tři roky jen ty květiny, pro které jsem denně chodil, a parčík, a ty okvětní lístky květin, kterými jsem obkládal slečnám U Rajských nahá břícha, a tak jak jsem vzal frak, tak jsem si najednou uvědomil, kdo to byl ten můj šéf? Viděl jsem ho za ty tři roky v takovém protlaku, takový vývar se mi z něj a jeho paní objevil, vlastně ten můj šéf byl ještě menší než já, a taky tak jako já věřil na peníze, za peníze míval krásné slečny nejen U Rajských, ale jezdil, vlastně utíkal za nimi své paní až do Bratislavy, do Brna, říkali o něm, že vždycky, než jej paní našla, tak stačil utratit několik tisíc, že vždycky, než začal ten svůj flámeček, tak do kapsičky u vesty si zašpendlil peníze na zpáteční jízdenku a diškreci pro konduktéra, aby jej dopravil domů, a že byl tak maličký, že jej obvykle přinesl konduktér v náruči jak dítě, vždycky spícího, tak tímhle flámečkem se ještě více smrskl, týden byl maličký jako mořský koníček... ale za týden už to s ním zase hrálo, teď jsem si to uvědomil, že rád píval těžká vína, portské víno, vína alžírská, malaga, všechno pil s ohromnou vážností a děsně

pomalu, takže se zdálo, že skoro nepije, za každým napitím tak nějak zkrásněl ten můj šéf, chvíli to podržel v ústech a pak to polkl, jako by nějaké jablko do sebe dostával, a po každém loku tiše prohlásil, je v tom saharské slunce... taky někdy se opil se stolní společností, to pak padl, a rozjaření jeho přátelé zavolali jeho paní, aby si šla sebrat svého manžela, a ona taky přišla, sjela výtahem ze třetího patra, kde měl šéf celé apartmá, klidně přišla, to nebyla její ostuda, naopak, vždycky se jí všichni klaněli, a tak jak můj šéf ležel pod stolem nebo seděl na židli a u stolu spal, paní jej vzala za límec kabátu, ze země jej hravě zdvihla, jako by to byl jen kabát, a když můj šéf seděl, tak jej zase strhla na zem, ale šéf nespádl, ona jej sebrala ze vzduchu, a tak jak jí ruka stačila, klidně a lehce jej nesla, táhla vzduchem, jako by opravdu byl jen kabát, a šéf se pravidelně probral, a takhle jen mával ručkou, jak mu dovolil vytažený kabát, a jeho paní energicky otevřela dveře výtahu a mého šéfa, tak jak jej držela, tak jej tam hodila, zarachotily ty jeho nohy, ale ona vstoupila za ním a stiskla výtah, viděli jsme zasklenými dveřmi, jak šéf leží na dně výtahu a nad ním stojí jeho paní a jako na nebe stoupají spolu do třetího patra. Vypravovali si štamgasti, že před léty, když můj šéf koupil tenhle hotel U Zlatého města Prahy, že jeho paní chodila mezi štamgasty, že tady dole byl takový literární salon, ze kterého zůstal vlastně jen básník a malíř Tonda Jódl, že se tady vedly debaty, že se četly knihy a dělalo i divadlo, ale že se vždycky paní šéfová hádala se svým mužem tak vášnivě, že skoro každých čtrnáct dní se spolu kvůli romantismu nebo realismu nebo kvůli Smetanovi a Janáčkovi tak pohádali, že se začali polejvat vínem a pak bít, a že šéf měl kokršpaněla, a šéfová měla foxteriéra, tak jak se kvůli literatuře jejich páni porvali, nevydrželi to ani ti psi a dorvali se taky až do krve... A pak se šéf a naše paní usmířili a šli na procházku podle potůčku za město, zavázané hlavy nebo ruce na kšandách a za nimi se šourali poražený foxteriér a kokršpaněl, taky s flastry na pokousaných uších anebo jen tak, ale ještě se

zasychajícími ranami po kousavé literární rvačce... a tak se pak všichni usmířili, aby za měsíc to začalo nanovo... to muselo být krásné, to bych chtěl vidět... A už jsem stál v zrcadle ve fraku, v tom novém fraku, v bílé košili škrobené a bílém motýlku, a když jsem si dal do kapsy nový vrták s niklovou střenkou a kombinovaný s nožíkem, slyšel jsem pískání píšťalky, a když jsem vyšel na dvůr, přeletěl mne stín, kdosi přeskočil přes plot, na hlavu se mi položily jako dva ženské prsy nějaké dvě látky nebo co, a přede mne dopadl číšník ve fraku, zvedl se, ty krovky jeho fraku se táhly vzduchem, ale on letěl dál namotáván na signál píšťalky. Kopl do dveří a houpací dveře se roztrhly a zavlnily za ním a utichly, a ve zmenšení zrcadlily dvůr a mou blížící se a pak do skleněných dveří vstupující postavu. Za čtrnáct dní jsem teprve přišel na to, pro koho je postaven tenhle hotel. Čtrnáct dní nevycházím z údivu, kam jsem se to dostal, a zda je to vůbec možné, takhle si žít. Za čtrnáct dní jsem vydělal už několik tisíc korun na diškrecích a můj plat, to bylo tak moje kapesné. Ale čtrnáct dní, i když jsem v pokojíčku sám a počítám si bankovky, já jak mám volno, tak si počítám peníze, přestože jsem sám, přesto mám pocit, že nejsem sám, že se pořád na mne někdo dívá, zrovna tak, jako ten samý pocit má vrchní Zdeněk, který už je zde dva roky, a je pořád připravený, aby přeskočil plot a na zapískání se co nejkratší cestou objevil v té naší restauraci. Ono vlastně tady celý den není co na práci. Když si uklidíme restauraci, a to netrvá dlouho, a když si připravíme sklenice a všechny příbory, a když vyměníme a zkontrolujeme zásobu ubrousků a ubrusů, jdu se Zdeněkem, který má klíč od sklepa, připravit nápoje, zkontrolovat, zda mám dost chlazeného šampaňského, třetinkové láhve exportního plzeňského piva, vynášíme koňak do přípravný, aby byly sdostatek šambrovány, a potom jdeme do zahrady, vlastně do parku, a tam si oblékáme zástěry a uhrabujeme cestičky, a pořád obnovujeme kupky sena, každých čtrnáct dní, ty staré kupky se odvezou a místo nich se přiveze čerstvě posečené, nebo užuž jako seno

hotové kupky, které podle předem stanoveného plánu musíme dát na to místo, kde byly ty kupky staré. A pak uhrabujeme cestičky, ale zpravidla je uhrabu jenom já, Zdeněk, ten je pořád v okolních vilkách u nějakých schovaneček, jak on říká, ale ony to nebudou schovanky, myslím, že to budou jeho milenky, buďto manželky, které jsou tady na letním bytě přes týden samy, anebo něčí dcery, které se připravují na nějaké státní zkoušky. A já uhrabuji písek a dívám se, jak zezadu skrz stromy nebo z volné louky vypadá ten náš hotel, který ve dne vypadá jako nějaký penzionát, pořád mám dojem, že z hlavních dveří se vyhrnou dívky nebo nějakí mládenci s aktovkami, nebo že odtud vyjdou mladí muži v pletených svetrech a sluhové potáhnou za nimi golfové hole, nebo vyjde nějaký průmyslník a sluha vynese ven proutěné židle a stolek, a služky prostřou ubrusy a přiběhnou děti a začnou se lísat k tatínkovi, a pak přijde paní se slunečníkem, a zvolna si bude sundávat rukavičky a začne nalévat kávu, když se všichni usadí... ale za celý den nevyjde z těch dveří nikdo, nikdo do nich taky nevejde, a přesto pokojské uklízejí a každý den převlíkají deset pokojů a čistí prach, a přesto v kuchyni jsou přípravy jako na svatbu, tolik jídla a tolik chodů se připravuje pro nějakou velkou hostinu, jakou jsem já nikdy neviděl, ani jsem o ní neslyšel, a když, tak jedině ze šlechtických kruhů nebo z vyprávění vrchního z toho našeho hotelu U Zlatého města Prahy, který se plavil jako číšník první třídy luxusním parníkem Wilhelmine, a který se ale potopil, když vrchní zmeškal odplutí a když vlakem sjel přes celý Španělsko do Gibraltaru s krásnou Švédkou, se kterou zmeškal ten parník, tak ten parník se zatím potopil, tak to vyprávění o hostinách první třídy na luxusním parníku Wilhelmine se podobalo tak trochu tomu, co jsme servírovali tady v tom zastrčeném hotelu Tichota. A i když jsem měl důvod být spokojený, přesto jsem se často lekal. Třeba jsem uhrabal cestičku a dal jsem si lehátko až dozadu za stromy, ale jen jsem si lehl a jen jsem se zadíval na táhnoucí mračna, tady pořád pluly

mraky, tak jen jsem si zdřímnul, už se ozvala píšťalka, jako by za mnou stál ten náš šéf, a já jsem musel nejkratší cestou běžet, a v trapu jsem si odvazoval zástěru, přeskočil plot, jako to dělal Zdeněk, a rovnou vběhnout do restaurace a tak se hlásit šéfovi, který pořád seděl v té kolečkové židli a jako vždy jej něco tlačilo, přehrnutá deka, kterou jsme mu museli urovnat, to jsme mu museli uvázat kolem břicha takový pás jako mají hasiči, pás s karabinkou, tak jako to měly dvě děti pana Radimského, mlynáře, ty dvě děti si hrály u náhonu, a na ostrohu ležel bernardýn, a když Harry nebo Vintíř, tak se jmenovaly ty děti, se přibatolily k náhonu, dříve než mohlo přijít v úvahu, že by spadly do vody, přišel ten bernardýn a vzal za ten kruh a odnesl Harryho nebo Vintíře mimo ten nebezpečný náhon, tak zrovna tak jsme zahákli za tu kramli a kladkou jsme vytáhli šéfa ne ke stropu, ale tak, aby mohl podjet vozík, a tam jsme ukázali šéfovi, kde by to tak mohlo být, a urovnali jsme deku nebo dali novou nebo ještě jednu, a zase jsme spustili šéfa do vozíčku, byl tak směšný, když visel ve vzduchu, tak nakloněný byl celý, že ta píšťalka, která mu visela na krku svisle, ukazovala úhel šéfova visení... a pak zase popojížděl sálem a pokojíky a pokoji, rovnal květiny, ten náš šéf měl děsnou zálibu v ženských pracích a vůbec všechny restaurační místnosti, ony to byly spíše pokoje, vypadaly jako měšťanské, nebo pokoje v malém zámku, všude byly záclony a asparágusy, každý den tu byly čerstvě nařezané růže a tulipány a všechno, co rok právě dal, a vždycky dostatek řezaného asparágu, a šéf z nich sestavoval tak krásné vázy a tak dlouho je opravoval, to vždycky popojel, upravil, zase odjel a z dálky se díval nejen na ty květiny, ale jak to všechno ladí s okolím, a pokaždé musel dát pod ty vázy jinačí dečku. A když tak celé dopoledne se bavil vykrašlováním pokojů, dal se pak do úpravy jídelních stolů... a ty byly zpravidla jenom dva, a prostíralo se nejvýše pro dvanáct osob, a zase, zatímco jsme se Zdeněkem mlčky kladli na stůl všechny druhy talířů a vidliček a nožů, šéf, plný tichého nadšení, upravoval

květinami prostředky stolů a kontroloval, zda v přípravně máme dostatek čerstvě nařezaných a ve vodě připravených asparágusových větviček a květů, kterými v poslední chvíli jsme vyzdobili jídelní ubrusy, těsně předtím, než hosté zasedli... A tak šéf, když opravdu zrušil, jak říkal, restaurační prostředí a vnesl do svého hotelu půvab biedermeierovské domácnosti, odjel s vozíkem až ke dveřím, kterými budou vstupovat naši hosté, a chvíli tak stál přede dveřmi, zády k hale a pokojům, čelem ke dveřím, tak se chvíli soustředoval, a když prudce otočil vozíkem a přijížděl, díval se, jako by byl cizí, jako by byl host, který tady ještě nebyl, a s údivem se rozhlížel halou, pak projížděl z pokoje do pokoje a díval se znalecky na všechny podrobnosti, na úpravu záclon, všechno jsme museli osvětlit, všechny žárovky musely plát ten večer, kdy skončily přípravy, a šéf byl v té chvíli krásný, jako by zapomenul, že váží sto šedesát kilogramů a že nemůže chodit, tak projel se s cizíma očima, pak ty oči odhodil a vzal si zase svoje, zamnul si ruce a zapískal zase tak nějak jinak, a já už věděl, že přiběhnou za chvíli dva kuchaři, kteří podají zprávu do nejmenších podrobností, jak je to s humry a ústřicemi, a jak dopadly nádivky à la Souwaroff, a jak je to se salpiconi. Když jsem byl třetí den tady, rozejel se a porazil vrchního kuchaře ten náš šéf, protože zjistil, že dal trochu kmínu na telecí medailon se žampiony... A pak jsme vzbudili podomka, obra, který celý den spal, a který snědl všechno, co zbylo po nočních hostinách, závrtná kvanta porcí, celý mýsy salátu, co jsme nemohli nikdy sníst ani my, ani pokojské, tak to všechno dojedl ten podomek, všechno, co zbylo v láhvích, dopil, a měl ohromnou sílu, tak ten si na noc oblékl zelenou zástěru a štípal dříví na osvětleném dvoře, nic jiného nedělal, než štípal dříví, melodickými údery sekery štípal, co zvečera nařezal, celou noc štípal, ovšem já jsem poznal a pak dobře slyšel, že štípal vždycky, když někdo k nám přijel, a k nám jezdila jen auta, diplomatická auta, skupiny aut, vždycky jen pozdě večer nebo v noci, a podomek štípal dříví, které vonělo, a podomek byl viděn a k vidění ze všech oken,

a ten náš osvětlený dvůr a kolem dokola vyrovnané dříví, to dodávalo pocit jistoty, dvoumetrový chlap štípající dříví, mužský se sekerou, který jednou přiznal zloděje a tři tak zbil, že je sám odvezl na trakaři dolů na četnickou stanici, podomek, který když některé auto píchlo pneumatiku, tak zvedl přední nebo zadní osu a držel ji tak dlouho v rukách, až se vyměnilo kolo, podomek, jehož ale pravým úkolem bylo dekorativní štípání dříví na osvětleném dvoře, aby byl vidět od našich hostů, tak jako Labský vodopád, který se naplní a čeká, až průvodce přivede hosty, a pak na dané znamení se zdvihne stavidlo tam nahore a diváci se kochají tím vodopádem. Tak to bylo i s naším podomkem. Ale abych dokreslil portrét toho našeho šéfa. Když jsem se třeba v zahradě opřel o strom a počítal bankovky, tu se ozvalo pískání, jako by to byl nějaký vševídnoucí bůh ten náš šéf, i se Zdenkem, když nás nikdo nemohl vidět, tak jsme si sedli nebo lehli do kupky sena a hned se ozvalo zapísknutí, to bylo jen takové varování, jedno písknutí, abychom pracovali dál a nelenošili, tak jsme pak vždycky dávali vedle sebe hrábě nebo motyčku nebo vidle, a lehli jsme si, a jak se zapískání ozvalo, rychle jsme se zvedli a kopali a hrabali, nosili na vidlích čechrané seno, a když bylo zase ticho, a jen jsme odložili vidle, zase se ozvalo to pískání, a tak jsme pak leželi a vleže jen tak hrabali, jen tak něco dělali vidlemi, jako by ty nástroje byly na neviditelných provázcích. A Zdeněk mi vypravoval, že šéf, když je takhle chladno, tak je jako rybička ve vodě, že horší je, když přijdou horka, tak se skoro roztéká, nemůže jezdit, kde by chtěl, tak pořád musí být v pokoji s nízkou teplotou, v takový ledniče... ale pořád o všem ví, a všechno vidí, i to, co vidět nemůže, jako by na každém stromě, jako by v každém koutě, za každou záclonou, na každé větvi měl fízla... je to dědičný, řekl mi Zdeněk, a rozvalil se v lehátku, jeho táta měl hospodu někde v Podkrkonoší, ten měl sto šedesát kilo taky, a když přišlo teplo, tak se musel odstěhovat do sklepa, tam měl postel a tak čepoval pivo a kořalky, aby se neroztekl, jinak by se v tom letním hicu roztekl jako máslo, víš?

A pak jsme se zvedli a šli jsme nazdařbůh cestičkou, kterou já jsem nikdy nešel, mysleli jsme na tatínka našeho šéfa, jak ve vesnické hospodě se dobrácky na léto odstěhoval do sklepa, aby nedopadl jako máslo, jak tam točil pivo, jak tam spal, a ta cestička nás dovedla mezi tři stříbrné smrky, a já jsem zůstal stát, skoro jsem se polekal. Zdeněk se polekal ještě víc a vzal mi za rukáv a zabreptal, no tohle... a před námi stál malinký domeček, taková perníková chaloupka, jako na nějakém divadle byl ten domek, došli jsme až k němu a před ním byla malinká lavička a okénko bylo tak maličké jak od komůrky u vesnické chalupy a dveře na kliku jako do sklepa, kdybychom tam chtěli vejít, tak i já bych se musel sehnout, ale dveře byly zavřené... a tak jsme se zastavili a dívali jsme se okýnkem, a dívali jsme se tam pět minut a pak jsme se na sebe podívali a začali jsme se skoro bát, husí kůže mi běhala po rukách, tam v tom domečku bylo všechno přesně tak jako v jednom pokoji našeho hotelu, ten samý malinký stoleček, židličky, všechno jako pro děti, i ty samý záclony tam byly, i ten samý stolek na květiny, a na každé židličce seděla panenka nebo medvídek, na zdích byly dvě rečničky a na nich jakoby v krámě všelijaké dětské hračky, celá stěna plná hraček, bubínky a švihadla, všechno tak pečlivě srovnané, jako by chvíli před námi to někdo rovnal, jen pro nás narafičil, abychom se polekali nebo dojali... celá chaloupka se stovkou dětských hraček!... A najednou se ozvalo pískání, ne to varovné, abychom dělali, abychom neleželi, ale pískání ve stavu nouze, kterým šéf nás svolává, a rozběhli jsme se a běželi jsme, vzali jsme to přes louku a urousání jsme odbočkou jeden za druhým přeskočili plot...

Tak každý večer hotelu Tichota byl těhotný očekáváním až k prasknutí. Nikdo nešel, žádné auto nepřijíždělo, a přesto celý hotel byl připravený jako nějaký orchestrion, do kterého najednou někdo hodí korunu a on začne hrát, byl ten hotel jako kapela, dirigent má zdviženou taktovku, všichni hráči jsou v pohotovosti a soustředění, ale ta taktovka takt zatím nedává... A nesměli jsme si

ani sednout, ani spolehnout, buďto něco urovnávat nebo stát lehce opření o odkládací stoleček, dokonce i podomek stál v předklonu na osvětleném dvoře nad špalkem a v ruce držel sekeru, ve druhé poleno a taky čekal na znamení, aby jeho sekyra melodicky spustila a celý ten hotel by se dal do pohybu, tak jako ve střelnici, která má natažená péra, ale nikdo nepřichází, aby pak najednou, když hosté přišli, nabili do vzduchovky broky a zasáhli do terče, každý ten obrazec vystříhaný a namalovaný do plechu a skloubený šteflíčky, a mechanismy začaly pracovat, teď a zítra, zrovna tak jako včera, jenom když někdo se strefil do černého terče. Taky mi to připomínalo skutečnou pohádku o Šípkové Růžence, jak všichni ztuhli v té situaci, ve které je zastihla kletba, aby dotknutím se kouzelného proutku všechny pohyby načaté se dokončily nebo vznikající začaly. A taky tak se najednou ozvalo v dáli auto, a šéf sedící v kolečkové židli u okna dal znamení kapesníkem a Zdeněk hodil minci do hracího automatu, a ten začal břínkat Harlekýnovy miliony, ten ariston nebo orchestrion byl obložený peřinkami a filcovými stěnami, zdálo se, že hraje odněkud z jiného podniku, a podomek spustil sekeru a vypadal unavený, shrbený, jako by štípal dříví už od poledne, a já jsem si přehodil ubrousek přes rukáv a čekal, kdo bude ten náš první host? A vstoupil generál v generálském plášti s červenou podšívkou, ten jistě šije tuhle uniformu u té samé firmy jako já můj frak, ale tenhle generál byl nějaký smutný, za ním přišel jeho šofér, přinesl zlatou šavli, položil ji na stolek a zase odešel, ten generál prošel pokojíky, prohlédl si všechno a zamnul si ruce, pak se rozkročil, dal si ruce dozadu a díval se na dvůr na našeho podomka, který tam štípal dříví, a zatím Zdeněk přinesl stříbrnou láhev na sekt a na jídelní stůl přinášel ústřice a mísy s krevetami a humry, a když se generál posadil, Zdeněk načal šampaňské, Henkell Trocken, nalil číši a generál řekl, jste mými hosty, a Zdeněk se uklonil a přinesl dvě sklenky a nalil je, generál se zvedl a srazil holínky a zvolal: „Prosit!“ a napil se, ale jen usrkl, vypili jsme naše sklenky do dna,

a generál se ušklíbl a otrásl se a pln odporu odprskl: „Fujtajbl, tohle já nemůžu pít!“ a pak si vzal ústřici na talířek, zvedl hlavu a jeho hltavá ústa vsrkla křehké plži masíčko pokapané citronem, a zase jako by pojedl s chutí, ale otrásl se a frčel odporem, až slzel. A vrátil se, dopil sklenku šampaňského, a když ji dopil, křičel: „Áááá, tohle nemůžu ale vůbec pít!“ a procházel se z pokoje do pokoje, a kdykoliv se vrátil, vzal si z připravených mís tu kousek krevety, tu lupen salátu, tu si vzal salpiconi, a pokaždé jsem se polekal, protože generál křičel odporem a odprskával, fujtajksl, to se nedá jíst!, a zase se vrátil a nastavil sklenku a dal si nalít, a ptal se Zdenka a Zdeněk se ukláněl a vykládal o Veuve Clicquot a vůbec o šampaňském, on však že považuje za nejlepší to, co nabídl, Henkell Trocken, a generál povzbuzen se napil, ale vyprskl, pak dopil a zase se šel podívat na dvůr, všechno v tmách, jen na dvoře ozářený podomek a jeho práce, a ozářené zdi docela pokryté borovými polínky. A šéf jezdil neslyšně, přijížděl jen, ukláněl se a zase odjížděl, generál se dostával do dobré nálady, jako by ten odpor k jídlu a pití se zlomil, podpořil mu chuť. Pak přešel na láhev koňaku a vypil celou lahvičku armaňaku, a po každém napití ze sklenky se ušklíbal a klel děsně a prskal střídavě česky a německy: „Diesen Schnaps kann man nicht trinken!“ A zrovna tak s francouzskými specialitami, po každém soustu se zdálo, že se ten generál pozvrací, zapřísahal se, že už si nevezme ani sousto, nenapije se ani hlt, obořil se na vrchního a i na mne, co mi to dáváte? vy mne chcete otrávit, vy si přejete, lotři, abych umřel!, ale tak vypil ještě jednu láhev armaňaku, a Zdeněk mu držel přednášku, proč nejlepší koňak se jmenuje armagnac a ne cognac, že to je brandy, protože koňak jest jen v tom kraji, který se jmenuje Koňak, takže třeba lepší koňak jen o dva kilometry od hranic kraje Koňaku, už se to nesmí jmenovat koňak, ale brandy, a ve tři hodiny ráno, když generál věštil, že nevydrží, že ve dvě jsme jej zabili tím, že jsme mu nabídli jablko, ve tři hodiny snědl už a vypil toho generál tolik, že by to bylo pro společnost pěti lidí, a přesto

pořád naříkal, že mu nebere, že asi přechodil rakovinu a v nejlepším případě žaludeční vředy, že má pryč játra a určité ledvinový písek, a tak ve tři hodiny k ránu začal být opilý a vytáhl služební pistoli a sestřelil sklenku stojící na okně, a prostřelil okno, ale šéf přijel tiše na gumových kolečkách, smál se a gratuloval, a přál si, aby na šéfovo štěstí se generál pokusil sestřelit broušenou skleněnou slzičku z benátského lustříku, a řekl, že poslední veliký výkon viděl tady: kníže Schwarzenberg vyhodil pětikorunu a trefil ji z lovecké kulovnice těsně, když padala na stůl... A šéf odejel, a vzal ukazovátko a nad krbem ukázal otvor, kterým proklouzla smeknutá kulka po stříbrné pětikoruně. Generál se ale specializoval na štamprlata, střílel a nikdo se nad tím nepohoršoval, a když prostřelil okno a kulka hvízdla nad sehnutým podomkem, který pořád štípal dříví, podomek si jen protřepal ucho a pokračoval ve své práci dál... Pak generál si dal tureckou kávu a zase si dával ruku na srdce, a tvrdil, že tuhle kávu vůbec nesmí pít, a dal si ještě jednu tu kávu a pak prohlásil, že kdyby byl tak pečený poularde, na to že by měl chuť před smrtí... a šéf se uklonil a zapískal, přiběhl za chvíli kuchař, svěží a v bílé čepici a přinesl celý pekáč a generál, když viděl toho kohouta, sundal hazuku, rozepnul si košili a tak teskně začal, že nesmí kuřecí jíst, a vzal a roztrhl toho kohouta a jedl a pokaždé naříkal nad svým zdravotním stavem, že se nesmí přejídat, že něco tak odporného nejedl, a Zdeněk mu řekl, že ve Španělsku se podává ke kuřatům šampaňské, že tady by byla dobrá La Gorduña, a generál přikývl, a pak upíjel a zakusoval kuře a pokaždé nadával a šklebil se při každém soustu a hltu, že diese Poularde, auch den Champagner kann man nicht trinken und essen... a ve čtyři hodiny, když se vynářikal a vyjajkal, jako by z něj všechno spadlo, požádal o účet, vrchní mu jej přinesl, už všechno měl sepsáno, podal mu ten účet na talíři v ubrousku, ale musel generálovi přečíst tu útratu a hlavně, co všechno skutečně měl... a Zdeněk mu to řekl, položku za položkou, a generál se usmíval a usmíval čím dál víc, až se rozesmál

a řehtal se a radoval se, docela střízlivý a zdravý, i kašel jej přešel, docela se i narovnal, pasoval se chvíli rameny do kabátce a zkrásnělý, s očima plnými třpytu, poručil ještě udělat šoférovi balíček, platil šéfovi tisícikorunami, zaokrouhloval zásadně na tisíc korun, asi to tady bylo vůbec zvykem, a pak dal tisíc korun na střelbu a rozstřílený strop a okna a ptal se šéfa, dost? A šéf přikývnul, že dost. A já dostal tři sta tuzéru, a generál si hodil plášť červeným futrem přes záda, zvedl zlatou šavli, nasadil si monokl a odcházel, řinčely za ním jezdecké ostruhy, a jak tak šel, dovedl si botou odhazovat šavli tak šikovně, aby o ni nezapackal, aby se nesvalil...

A ten generál přijel druhý den, ale ne už sám, ale s krásnými slečnami a nějakým tlustým básníkem a tentokrát se nestřílelo, ale hádali se tak hrozně o literaturu a nějaký básnický směry, že si prskali do tváří, a já jsem myslel, že generál toho básníka zastřelí, ale zase se zklidnili a začali se hádat o jednu spisovatelku, o který pořád říkali, že si plete vaginu s kalamářem, kdekdokdo si namáčí péro do jejího inkoustu, a pak skoro dvě hodiny pomlouvali jednoho spisovatele, o kterém tvrdil generál, že ten chlap, kdyby zacházel se svými texty tak, jako zachází s cizími vaginami, že by bylo dobře jak pro toho spisovatele, tak pro českou literaturu – a ten básník tvrdil opak, že to je skutečně spisovatel, o kterém se dá říci, že hned po bohu sice nejvíce tvořil Shakespeare, ale po Shakespearovi tvořil hned ten básník náš, o kterém vedli řeč, a bylo krásné, že šéf hned jak přijeli, tak musel poslat pro hudbu a ta hudba jim hrála v jednom kuse, a oni s těmi slečnami strašlivě pili a generál nejen nadával na každý doušek a každý kousek jídla, ale i hrozně kouřil a pokaždé, když si zapálil, dlouho kašlal a díval se na cigaretu a křičel, co to dávají za šmejdy do těch egyptek? Ale hulil tak, že oharek svítil v příšeří... a hudba hrála a pila a taky bylo nápadný na těch dvou hostech, že pořád měli na klíně slečny, a každou chvíli vyšli nahoru na pokoj, a za čtvrt hodiny se vrátili a křičeli smíchem, jen generál, pokaždý když stoupal po schodech, držel ruku stoupající slečně mezi stehny

a naříkal, kdepak, pro mě už láska nejní a potom, copak tohle jsou nějaký slečny? Ale stoupal a taky se vracel za čtvrt hodiny, a já jsem viděl, jak je ta slečna vděčná a zamilovaná a že dopadla zrovna tak jako včera ty dva armaňaky a ty láhve šampaňského Henkell Trocken a La Gorduña, a zase se bavili o smrti poetismu a o novém směru surrealismu, který jde do druhé fáze, a o angažovaném umění a umění čistém, a tak zase na sebe řvali, že minula půlnoc, a ty slečny pořád neměly dost šampaňského a jídla, jako by pořád to jídlo do nich dával a zase vyndával, takový měly velký hlad... a pak hudebníci řekli, že už je konec a že musí jít domů, že už nebudou hrát, a ten básník vzal nůžky a odstříhl zlatý vyznamenání z kabátce generála a hodil ho muzikantům, a ti zase hráli dál, byli to nějaký cikáni nebo Maďaři, a zase generál šel na pokoj s jednou slečnou, a zase po schodech říkal, že už jako muž je kaput, a zase za čtvrt hodiny se vrátil a ten básník zase ho vystřídal s tou jeho první slečnou, a hudba skládala, že půjdou domů, a tak ten básník vzal nůžky a ustříhl další dvě vyznamenání a hodil je muzikantům na tácek a ten generál vzal nůžky a ustříhl ty zbylé řády a hodil je na ták k těm ostatním vyznamenáním, a to všechno pro ty krásné slečny, i my jsme to komentovali jako ten největší odvaz, jaký jsme kdy v životě viděli, Zdeněk mi šeptal, že to jsou nejvyšší vyznamenání anglický a francouzský a ruský z první světové války... a generál si sundal kabátec a začal tančit, řekl a vynadal slečně, že s ním musí pomalu, že je chabrus na plíce a srdce, a cikány prosil, aby hráli čardáš, a tak cikáni začali a generál taky, a za chvíli, když se vykašlal a vychrchlal, začal tančit a ta slečna musela přidat a generál teď uvolnil ruce a jednu ruku zvedl a druhou coural po zemi jako kohout a nabýval rychlost a tak nějak mládl a slečna už mu nestačila, ale generál nepovolil a tančil a přitom líbal tu slečnu na hrdlo a hudebníci obstoupili tančící a v očích muzikantů bylo vidět obdiv a pochopení, v očích jim bylo vidět, že generál tančí za ně, a taky udržovali s vojákem spojení pomocí hudby, které přidávali

a zase ubírali na rychlosti podle tance a sil generála, který ale pořád byl nad tanečnicí, která slyšitelně oddechovala, ruměnce jí narůstaly, a nahoře na balustrádě stál tlustý básník se slečnou, se kterou byl na pokoji, a teď dívku vzal do náručí a první paprsky vyšly, a básník snášel krásnou slečnu k tančícím čardáš, a otevřenými dveřmi vyšel ven a takhle nabízel prvnímu slunci tu polonahou opilou slečnu, která měla roztrženou blůzičku... a pak k ránu, kdy ranní vlaky už jezdily s dělníky do práce, předjelo generálovo auto, taková dlouhá otevřená mašina, šestisedadlová Hispano-Suiza, vepředu je krycí okno a vzadu koží potažené polstrování, a společnost zaplatila útratu, ten básník tam platil celou jednou knížkou, deset tisíc výtisků, tak jako Jódľ Život Ježíše Krista, ale zaplatil je s chutí a řekl, to nic, že si hned jde pro zálohu a že jede do Paříže a napíše novou knížku ještě hezčí, než je tahleta, kterou právě propili... a naložil generála v bílé košili, rukávy měl vyhrnuté, košili rozhalenou a spal, seděl vzadu mezi slečnami, vepředu ten básník, který si zastrčil červenou růži do klopý, a před ním s tasenou zlatou generálskou šavlí stála opřena loktem o přední sklo ta krásná tanečnice, měla na sobě rozhalený generálův kabátec s ustřiženými vyznamenáními, na beranici rozpuštěných vlasů měla generálskou čepici a tak vztyčená, se dvěma ohromnými prsama, Zdeněk řekl, že vypadá jako socha Marseillaisy, tak sjížděla společnost k nádraží, a když nastupovali dělníci do vlaků, generálův vůz jel podle nástupiště směrem na Prahu, a ta dívka s vyplazenými prsy tasila šavli a volala: „Na Prahu!“ a tak přijeli do Prahy, muselo to být krásné, dostali jsme zprávu o tom, že takhle ten generál s básníkem a slečnami a hlavně s tou slečnou v roztržené halence s dvěma prsy takhle trčícími ven a tasenou šavlí projeli Příkopy a Národní třídou... a policajti jim salutovali, zatímco generál s rukama až na podlaze vsedě vzadu Hispano-Suizy spal... A tady, v hotelu Tichota, jsem taky poznal, že kdo vymyslel, že práce šlechtí člověka, to že nikdo jiný nebyl než ti, kteří tady celou noc

pili a jedli s krásnými slečnami na kolenou, ti bohatí, kteří dovedli být šťastni jako malé děti, a já jsem si myslel, že bohatí lidé jsou prokletí nebo co, že chaloupky a světničky a kyselo a brambory dávají lidem pocit štěstí a blaha, že bohatství je nějaký prokletý... ale jak se zdá, tohle camrání o tom, jak je šťastno v chaloupkách, i to vymysleli ti naši hosté, kterým bylo jedno, kolik za noc utratili, kteří rozhazovali bankovky na všechny světové strany a dělalo jim to dobře... nikdy jsem neviděl tak šťastné mužské jako ty bohaté průmyslníky a továrníky... jak jsem řekl, uměli skotačit a radovat se ze života jako malí haranti, dokonce si dělali naschvály a chystali jeden na druhého boudy, tolik měli na všechno času... a vždycky uprostřed toho veselí, najednou jeden druhého se zeptali, jestli by nepotřeboval vagon maďarských bagounů nebo dva, nebo celý vlak? A pak zase ten druhý, když se díval na našeho podomka, jak štípal dříví, oni totiž ti bohatí měli pořád dojem, že ten podomek je nejšťastnější člověk na světě, a tak se dívali zasněně na tu práci, kterou chválili, ale nikdy nedělali, a kdyby ji měli dělat, tak by byli nešťastni a bylo po jejich štěstí, tak najednou se zeptal, měl bych v Hamburku loď kravských koží z Konga, nevíš, co s tím? A ten druhý, zase jako by se nejednalo o loď, ale o jednu kravinu... a kolik bych měl z toho procent? A ten první řekl, že pět, a ten druhý řekl osum, je v tom riziko, že tam budou červi, špatně to černoši solejí... a tak ten první nastavil ruku a řekl sedum... a chvíli se dívali jeden druhému do očí a pak si stiskli ruce... a vrátili se ke slečnám a ty svoje ruce pokládali nahým ženským dál na prsa a dál na vyčesaný kopečky chloupků na břichu a líbali je plnými ústy tak, jako by jedli ústřice nebo srkali vařené hlemýžďe, ale od té doby, kdy koupili nebo prodali vlaky prasátek a lodě koží, od té chvíle jako by omládli tuplem. Někteří z těch našich hostů tady kupovali a prodávali celé ulice činžovních domů, dokonce se tady prodával a prodal i hrad a dva zámky, koupila a prodala se tady fabrika, generální zástupci tady sjednávali dodávku obálek pro celou Evropu, sjednaly

se tady půjčky půl miliardy korun někam na Balkán, prodaly se dva vlaky munice, dodala se u nás výzbroj pro několik arabských pluků... a všechno stejným způsobem, se šampaňským, slečnami a francouzským koňakem, a pohledem z okna na shora osvětleného podomka, který sekal dříví... Za procházek měsíční nocí v parku, hrou na honěnou a slepou bábu, která končívala v kupkách sena, které náš šéf měl taky v zahradě jako dekoraci, tak jako toho štípa-jícího podomka... to se potom vraceli za úsvitu, vlasy i šaty plné trusek a uschlých stébel trávy, všichni šťastní jako po nějakém divadle... a rozdávali muzikantům a mně stokoruny, plné hrsti stovek s významným pohledem, že jsme nic neviděli a nic neslyšeli, i když jsme všechno viděli a všechno slyšeli, zatímco šéf se klaněl z kolečkového vozíku, kterým tiše projížděl na gumových obručích z pokoje do pokoje, aby bylo pořád všechno v pořádku, abychom uspokojili každé přání, protože náš šéf pamatoval na všechno, dokonce když někdo k ránu zatoužil po poháru čerstvého mléka nebo studené smetany, i to všechno bylo tady, i na zvracení jsme měli na vykachlíčkových toaletách takové zařízení, takovou bličku pro jednotlivce, s pořádnými chromovanými držadly, a kolektivní bličku, podobající se dlouhému koňskému žlabu, nad kterým bylo madlo, takže hosté stáli, drželi se toho ráhna a zvraceli ve skupině, dodávající si kuráže, zatímco já, když jsem zvracel, tak jsem se styděl, i když mě nikdo neviděl, že vrhnu, ale bohatí lidé zvraceli, jako by to patřilo k té hostině, k vychování, když se vyzvraceli, vraceli se se slzami v očích, aby za chvíli jedli a pili ještě s větší chutí, tak jako staří Slované... a vrchní Zdeněk, to byl opravdový vrchní, ten se vyučil v Praze U Červeného orla, tam byl nějaký starý vrchní, který jej zaučoval, ten vrchní byl osobním číšníkem ve šlechtickém kasinu, kam chodíval sám arcivévoda d'Este, ten Zdeněk obsluhoval jakoby v tvůrčím mračnu, on vůbec se počítal k hostům, taky býval vždycky jejich hostem, vždycky měl u každého stolu sklenku, ze které jen upil, ale vždycky si ťukl se všemi na zdraví,

pohyboval se, nosil jídlo, všechno jakoby ve snách, takovým vířivým pohybem, kdyby mu někdo vešel do cesty, tak by to byla hrozná srážka, měl ladné a elegantní pohyby těla, ať dělal cokoli, a nikdy si nesedl, vždycky jen stál, a vždycky věděl, co kdo asi tak chce, a už dopředu přinášel to, nač měl host právě chuť. Se Zdeňkem jsem taky jednou jel na flám, Zdeněk měl takový taky hraběcí zvyk, že utrácel skoro všechno, co vydělal, jinde si dával zrovna tak, jako naši hosté tady u něj a ještě mu vždycky zbylo tolik peněz, že když jsme se k ránu vraceli taxíkem, vzbudil hostinského v té nejpuštější putyce na vesnici, poručil, aby šel vzbudit hudebníky, muzikanty, a museli mu hrát, a Zdeněk chodil od čísla k číslu a zval spáče, aby šli pít na jeho zdraví, aby všichni přišli do hospody, a pak tam hrála hudba a tančilo se až do svítání, až do rána a Zdeněk, když vypili všechno, co měl hostinský v láhvích a sudech, tak vzbudil majitele koloniálu a střižního zboží, a koupil celé koše flašek a podaroval všechny staré báby a dědky a zaplatil nejen, co vypili v hospodě, ale i všechny ty rosoličky a všechno, co rozdával, a smál se a byl blažený, až když všechno utratil. A to bylo potom jeho, že se šacoval, a že neměl sirky, tak si půjčil dvacet halířů, koupil si sirky, zapálil si cigaretu, on, který rád stočenou desetikorunou odpaloval od hospodských kamen, a tak si zapaloval doutník... a pak jsme odjížděli, hudba nám hrála, a když na to byl čas, tak Zdeněk skoupil všechny květiny v zahradnictví a rozhazoval karafiáty, růže a chryzantémy, a hudba nás doprovázela až za vesnici, a květinami ověšený automobil nás odvážel do hotelu Tichota, protože ten den jsme měli, vlastně tu noc jsme měli volno.

Jednou jsme měli ohlášeného hosta a šéf si dával záležet. Desetkrát, dvacetkrát projel svůj podnik v kolečkové židli a pořád neměl všechno tak, jak si přál... byla to nahlášená návštěva tří osob, přijely ale jen dvě, ač prostřeno bylo pro tři, a vůbec celou noc jsme pořád všechno dávali pro třetí osobu, jako kdyby co nevidět měla přijít, jako by to byl nějaký neviditelný host, který tady seděl, chodil,

procházel se zahradou, houpal se v houpačce a tak... A nejdříve krásný bourák přivezl dámu, se kterou šéf hovořil francouzsky, a Zdeněk taky... pak přijel další bourák, tak v devět hodin večer, a z něj vystoupil sám prezident, kterého jsem poznal hned, a šéf mu říkal Vaše Excellence... a prezident večerel s tou krásnou Francouzkou, která do Prahy přiletěla letadlem, a pan prezident jako by se celý změnil, tak nějak zmládl, smál se, byl dvorný, pil šampaňské a potom koňak, a tak jak se rozveseloval, přesedli si do pokojíčku s biedermeierovským nábytkem a květinami a pan prezident si posadil tu krasavici vedle sebe a líbal jí ruce, a pak jí políbil rameno, měla nahé ruce, takovou róbu měla ta krásná ženská, a bavili se o literatuře a zničehonic se začali smát, pan prezident vypravoval cosi do ouška té ženské, a ona křičela smíchem, a pan prezident se taky smál, až se lískal do kolenou, a sám nalíval šampaňské, a zase napřáhli proti sobě ty sklenky, drželi je za stopky a cinkali vesele a dívali se do očí, a pak sladce pili, ta dáma pak lehce porazila pana prezidenta na opěradlo křesla a sama jej líbala, dlouze, tak dlouhý polibek, a pan prezident zavřel oči a ona jej hladila po bocích, a on ji taky, viděl jsem jeho brilantový prsten, jak se třpytil po stehnech té krásky, a pak najednou jako by se probudil, teď zase on se naklonil nad tou kráskou a díval se jí do očí a zase on ji líbal a na chvíli oba ztuhli v objetí, když procitli, tak prezident tak zhluboka vydychnul, sladce vydychnul, a ta dáma taky vydechla, až se jí zapéroval pramínek vlasů, který se jí svezl z účesu do čela, a vztyčili se, drželi se za ruce, jako děti, když chtějí tančit kolo kolo mlýnský, a najednou, držíce se za ruce, rozběhli se ke dveřím a vyběhli, pořád se drželi za ruce, hopsali a skotačili pěšinkami, odkud se ozýval jasný smích a veselý řehot pana prezidenta, a já jsem si pořád nedovedl srovnat portrét pana prezidenta na poštovních známkách a z veřejných místností, měl jsem vždycky dojem, že pan prezident takovéhle věci nedělá, že se to na pana prezidenta nesluší, a přeci, on byl taky jako ostatní bohatí lidé, jako já, jako Zdeněk, teď běžel

měsíčním světlem zalitou zahradou, taky ten den odpoledne jsme přivezli kupky už usušeného sena, a viděl jsem, jak bílé šaty té krásky a bílá škrobená náprsenka fraku pana prezidenta a jeho bílé manžety jako porcelánové nádoby se črtají a poletují nocí sem a tam, od kupky sena ke kupce, jak pan prezident nadeběhl té bílé róbě, a jak ji chytil a lehce zvedl, viděl jsem jeho manžety, jak zvedají ten bílý šat a jak ji nese, jak si ji stáčí, jak podebírají ty manžety tu bílou róbu, jako by ji právě vylovil z řeky, nebo jako když maminka nese dítě v bílé košilce do postýlky, tak ji pan prezident nesl do hloubi naší zahrady pod staleté stromy, aby s ní zase vyběhl a položil ji na kupku sena. Ale ten šat se mu vysmeknul a běžel zase dál, a pan prezident za ním a do kupky sena padli vždycky oba dva, ale zase se ta bílá róba vztyčila a utíkala dál, až na jedné kupce padla a pan prezident na ni. Viděl jsem ty jeho manžety, a pak jsem viděl, jak se ta róba zmenšuje, jak bílé manžety vyhrnují tu róbu, přehrnuje ji, jako jsme my přehrnovali makové květy, a pak bylo ticho v zahradě hotelu Tichota... a přestal jsem se dívat, tak jako se přestal dívat i šéf, pustil záclonky, a Zdeněk se díval do země, a pokojská, která stála na schodišti v černých šatičkách a byla z ní vidět jen bílá zástěrka a křídélko bílé jako čelenka v těch jejích hustých vlasech, dívala se taky do země, všichni jsme se nedívali, ale všichni jsme byli vzrušení, jako by tam na té zválené a zmuchlané kupce sena jsme leželi s tou krásnou dámou, která přiletěla kvůli téhle scéně v seně ajroplánem až z Paříže, jako by se to všechno stalo nám... a hlavně, že my jsme jediní, kteří jsme téhle milostné slavnosti účastni, že nám to dopřál osud, který ale za to víc nechce, než jako od kněze zpovědní tajemství. Po půlnoci mne šéf poslal, abych do dětského domečku odnesl křišťálový džbán se studenou smetanou, pecen čerstvého chleba a do vinných listů zabalenou hrudku másla. A já jsem nesl košík a třásl jsem se, kráčel jsem podle kupek sena, které byly rozmetané načisto, takové lože z té kupky bylo, poklonil jsem se tomu senu, neubránil jsem se a zvedl jsem hrst sena, přivoněl

jsem k němu, pak jsem zahrnul cestičkou ke třem stříbrným smrkům, a tam jsem už viděl rozsvícené okénko, a když jsem přišel, viděl jsem, jak v tom dětském domečku, tam, kde visí bubínky a švihadla a medvídci a panenky, tam na malilinké židličky sedí v bílé košili pan prezident a naproti němu na zrovna tak malé židličky seděla ta Francouzka, a tak tam seděli ti dva milenci proti sobě a dívali se do očí, na stolečku měli položené ruce, a obyčejná lucerna se svíčkou ozařovala ten domeček... a pan prezident se vztyčil a zastínil okénko, musel být ohnutý, aby vyšel před domeček, a já jsem mu podal košík, tak veliký byl ten náš pan prezident, musel být ohnutý, zatímco já jsem stál, tak jsem byl pořád maličký a podal jsem ten košík a on mi řekl, děkuji ti, chlapče, děkuji... a zase ta jeho bílá košile zacouvala, bílého motýlka měl rozvázaného, a o frak jsem zakopnul, když jsem se vracel... a pak svítalo, když pak vyšlo slunce, z dětského domečku vyšel pan prezident a ta dáma jen tak v kombiné... táhla za sebou už zplhlé šaty, a pan prezident nesl lucernu, ve které hořela svíčka, ale to byla jen tečka proti slunci, které vyšlo... a pak se pan prezident sehnul a vzal za rukáv frakový kabát a táhl ten kabát za sebou, kabát plný trusky a stébel a sena... tak kráčeli zasněně vedle sebe a blaženě se oba usmívali... A já jsem se na ně díval a najednou jsem pocítil, že být číšníkem, to není jen tak, že jsou číšníci a číšníci, ale já jsem číšník, který diskrétně obsluhoval prezidenta, a že toho si musím vážit, zrovna tak, jako celý život z toho žil ten Zdeňkův slavný číšník, který obsluhoval ve šlechtickém kasinu arcivévodu Ferdinanda d'Este... a pak, pan prezident odjížděl jedním autem a ta dáma odjížděla druhým autem, a třetím neodjížděl nikdo, ten neviditelný třetí host, pro kterého byla objednána tato hostina, pro kterého jsme prostřeli, pro kterého taky šéf vyúčtoval jídlo a pokoj, ve kterém ten třetí nespál. Když přišla červencová horka, šéf už nejezdil z pokojíčku do pokoje a jídelny, ale byl ve svém pokoji, v takové ledničce, kde teplota musela být nevětší než dvacet stupňů, ale přesto, že se nezjevoval, přesto že

nejezdil cestičkami parku, přesto jako by nás viděl a byl všemohoucí. Obsluhoval a dával příkazy a zákazy píšťalkou, a mně se zdálo, že tou píšťalkou říká víc než mluvením. Ten čas u nás bydleli čtyři cizinci, až odněkud z Bolívie, a přivezli s sebou tajemný kufřík, který hlídali jako oko v hlavě a dokonce s ním chodili i spát. Všichni byli v černých šatech, černých kloboucích, měli černé svislé vousy a nosili i černé rukavičky a ten kufr tak hlídali, byl taky černý, a taky jako oni se podobal rakvičce. Ty tam byly rozmařilé veselice a prostopášnosti našich nočních společností. Avšak museli moc dobře platit, že je šéf sem vzal. To bylo jeho speciálností, a vůbec tohoto podniku, že když se někdo u nás ubytoval, tak platil česnečku a oukrop a bramborové placky a sklenici kyselého mlíka zrovna tak, jako by jedl ústřice a humry a zapíjel je Henkell Trocken. A taky tak s ubytováním, jestli si zdříml do rána na pohovce, musel zaplatit nahoře celé apartmá, a to patřilo k ozdobě našeho domu, k hotelu Tichota. A já jsem pořád chtěl vědět, co mají v tom kufru, až jednou, když se ten vedoucí té černé společnosti vrátil, byl to Žid, pan Salamon, dověděl jsem se od Zdeňka, že ten pan Salamon má kontakty s Prahou, se samým arcibiskupem, a že od něj diplomatickou cestou prosí, aby vysvětil zlatou sošku Bambino di Praga, Pražské Jezulátko, které je hrozně populární v Jižní Americe, dokonce tak, že miliony indiánů nosí to Jezulátko na krku na řetízku, že tam koluje pěkná legenda o tom, že Praha je nejkrásnější město na světě, že Ježíšek tam chodil do školy, a proto chtějí, aby sám arcibiskup pražský vysvětil Pražské Jezulátko, který váží šest kilogramů a je ze samého zlata. Od té chvíle jsme nežili ničím jiným než tím slavnostním vysvěcením. Ono to nebylo jen tak, druhý den přijela pražská policie, a sám velitel oddělení podal u nás Boliviánům zprávu, že o tom Jezulátku se už ví v pražském podsvětí, a že je tady dokonce nějaká skupina z Polska, která chce to Bambino ukrást. A tak se radili, a nakonec se rozhodli, že bude nejlepší do poslední chvíle ukrýt právě Jezulátko a na náklady bolivijské

republiky nechat udělat ještě jedno Jezulátko pouze z pozlacené litiny, a tohle pozlacený Jezulátko do poslední chvíle vozit s sebou, protože kdyby byla spáchána loupež, tak ať raději ukradnou nebo se zmocní toho falešného Jezulátka, než toho pravého. A taky hned druhý den přivezli zrovna tak černý kufřík, a když jej otevřeli, byla to taková krása, že přijel i sám šéf, vyjel z toho svého chlazeného pokoje, aby se Jezulátku poklonil. A pak zase vyjednával pan Salamon s arcibiskupskou konzistoří, ale arcibiskup to Bambino vysvětit nechtěl, protože jediné Bambino bylo v Praze, a teďka by byly Bambina dvě, to všechno jsem se dozvěděl od Zdeňka, protože ten uměl španělsky a německy, a sám Zdeněk byl tak rozčilený, poprvně jsem viděl Zdeňka vyvedeného ze svého klidu, až třetí den přijel pan Salamon a už v autě stál a od nádraží bylo vidět, že nese dobré zprávy, smál se a třásl rukama a hned se všichni sesedli a pan Salamon podal zprávu, že dostal dobrý tip, že arcibiskup se rád fotografuje, a tak že navrhl, že celý ten obřad se bude filmovat jako příloha Gaumontova žurnálu a celý ten obřad že bude na celém světě, všude tam, kde je biograf, všude bude nejen arcibiskup, ale i to Jezulátko a chrám svatého Víta, a tak církev, jak správně navrhl pan Salamon, církev tak získá a rozšíří si svoji popularitu. Když byl ten den slavného vysvěcení, celou noc se radili, a tak se stalo, že já a Zdeněk jsme dostali úkol od policie, že já se Zdeněkem povezeme to pravé Jezulátko a ve třech autech budou sedět ty Boliviánci s prezidentem policie ve fracích a povezou imitaci Bambina di Praha, a že já se Zdeněkem a třemi detektivy, kteří budou přestrojeni za průmyslníky, pojedeme v tichosti jako násled. A byla to veselá cesta, já jsem držel, jak si to vymínil velitel bolivijské katolické skupiny, to pravé Jezulátko na klíně, a tak jsme vyjeli z hotelu Tichota, ti detektivové, to byli veselí páni, ti když byl otevřený a přístupný veřejnosti poklad a korunovační klenoty, pak v přestrojení za jáhny chodili kolem postranního oltáře a modlili se jen jako, a přitom měli jak Al Capone revolvery na kšandičce na prsou, a když byla

přestávka, tak se dvakrát nechali fotografovat s těmi klenoty přestrojeni za preláty, smáli se pořád, když si na to vzpomněli, a taky jsem jim musel za jízdy ukázat to Bambino di Praga, a nakonec jsme se přemluvili, že zastavíme a za ohradou nás Zdeněk vyfotografuje ve skupince s Bambinem di Praga, s fotografickým přístrojem těch tajných, kteří byli přestrojeni za průmyslníky. Než jsme dojeli, tak vyprávěli, jak když je nějaký státní pohřeb, jak zase mají na starosti, aby když je vláda na pohřbu, nikdo nepovolaný se tam nedostal, aby do věnců neuložil pumu, že mají takový kopí a jak napřed všechno to zelení a květinovou pompu propíchají tím kopím, a jak taky se dávají fotografovat, a ukázali nám fotky, na kterých jsou v pokleku kolem nějakého katafalku opření o to kopí, kterým se zkouší, zda nemají v sobě věnce uloženou pumu nebo aspoň pumičku. A dneska, že zase jsou jako průmyslníci, ve fraku, že budou klečet a po kolenou popolízat k tomu aktu, aby ze tří stran mohli dávat pozor, aby se něco nestalo s Bambinem di Praga. A tak jsme projeli Prahou, a když jsme dojeli na Hrad, tak nás očekávali ti Boliviánci, a pan Salamon převzal kufřík a nesl jej chrámem, a všechno bylo v plném lesku jako o svatbě, varhany hřímaly a preláti s insigniemi se klaněli, jak nesl pan Salamon to Jezulátko a kamera vrčela a snímala všechno, a pak byl ten obřad, to byla vlastně taková slavná mše, nejzbožněji klečel pan Salamon a my jsme po kolenou se pak pomalu blížili k oltáři, všechno se třáslo květinami a zlacením a chór zpíval slavnou mši, a na jejím vrcholku, když kameraman dal znamení, bylo vysvěceno Bambino di Praga, a tak z předmětu se stala devocionálie, která posvěcená arcibiskupem vydává ze sebe nadpřirozenou moc, má posvěcující milost. Když skončila mše a arcibiskup odešel do sakristie, pan Salamon v doprovodu kapitulního vikáře šel za ním, a když se vrátil, zastrkoval náprsní tašku do kabátu, jistě daroval značný šek jménem bolivijské vlády na opravu kostela, anebo asi je taky nějaká taxa za vysvěcení. A pak jsem viděl i pana velvyslance Bolivijské republiky, jak nese

Bambino di Praga chrámem, zase všechno v doprovodu varhan a chóru, a zase přijela auta a Bambino di Praga bylo uloženo, ale my už jsme nevezli s sebou nic, a všichni i s panem velvyslancem, všechna ta suita přijela do hotelu Steiner a my jsme jeli sami domů, abychom přichystali všechno na noční hostinu na rozloučenou. Když pak v deset hodin přijeli ti Boliviáni, tak teprve tady u nás si oddychli, tady začali pít šampaňské a koňaky a ústřice a kuřata, a do půlnoci přijela tři auta a přivezla operetní tanečnice a teprve tu noc jsme zažili tolik práce, jako nikdy ne, tolik lidí jsme tady neměli, a prezident policie, který to tady všechno znal, zase nechal falešné Pražské Jezulátko na krbu pánského pokoje a to pravé Jezulátko, to tajně odnesl do dětského domečku, a tam mezi panenky a loutky a švihadla a bubínky bezstarostně položil to vysvěcené Bambino di Praga. Pak všichni pili a nahé tanečnice tančily kolem falešného Bambina di Praga a až za úsvitu, když byl čas, aby pan velvyslanec odjel do svého sídla a zástupci Bolívie odjeli na letiště, aby se dostali zase domů, tak prezident policie přinesl to pravé Bambino di Praga a vyměnil ho za to falešné Pražské Jezulátko, ale ještě štěstí, že pan Salamon se podíval do kufříku, protože v tom veselí a zmatku tam prezident položil tu krásnou panenku ve slováckém kroji, a tak všichni běželi k dětskému domečku a tam leželo Bambino di Praga mezi bubínkem a třemi panenkami, tak rychle vzali to svěcené Bambino a místo něj dali tu panenku ve slováckém kroji, a vyjeli do Prahy. Ale třetího dne jsme se dozvěděli, že zástupci Bolivijské republiky museli zpozdit odlet letadla, protože aby spletli lupiče, nechali falešné Jezulátko před vchodem na letiště, a že uklízečka nejdřív dala to Jezulátko do buxusů, ale když v letadle členové delegace, vedené panem Salamonem, když už tady v bezpečí otevřeli kufřík, zjistili, že to, co mají s sebou, není to pravé Jezulátko vysvěcené panem arcibiskupem, ale to falešné, to ne ze zlata, ale z pozlacené litiny, jen šatečky byly stejné... a tak honem běželi a našli to pravé Jezulátko, v tu chvíli, když portýr u něj stál a ptal

se okolostojících, komu patří tady ten kufřík? a když se nikdo nehlásil, tak nechal tam stát Bambino di Praga na chodníku... a právě v tu chvíli se přiřítili bolivijské reprezentanty a vzali ten kufřík, a když potěžkali, oddychli si, otevřeli a viděli, že to je to Jezulátko pravé... a honem s ním letěli do letadla, aby odletěli do Paříže a pak dál do své vlasti s Bambinem di Praga, které chodilo podle indiánské legendy v Praze do školy a Praha je podle té legendy nejstarší město na světě...

Stačí vám to? Tím dneska končím.

Obsluhoval jsem anglického krále

Dávejte pozor, co vám teďka řeknu.

Moje štěstí bylo vždycky v tom, že mne potkalo nějaké neštěstí. A tak jsem opustil hotel Tichota s pláčem, protože šéf si myslel, že jsem to byl já, který schválně popletl Bambino di Praga s falešným Pražským Jezulátkem, že jsem to narařičil já, abych ukořistil ty čtyři kila zlata, ač to jsem já nebyl, a tak přijel s tím samým kufrem zase nějaký jiný číšník, a já jsem se vydal do Prahy a tam jsem měl hned na nádraží to štěstí, že mne potkal pan Walden. Právě jel na rajon a zase s ním byl ten jeho trégr, ten smutný muž, který na zádech měl v loktuši ty dva stroje, ty váhy a stoleček na řezání salámu... a ten mi napsal psaní do hotelu Paříž, a já jsem se s ním zase rozloučil, a tak nějak jsem mu byl milý, hladil mne, a pořád mi říkal, chudáto, drž se, jseš malej, z malýho ať to někam, chudáto, dotáhneš, já za tebou přijdu! Volal a já jsem stál a dlouho jsem za ním mával, vlak už byl dávno pryč, a já jsem zase stanul před nějakým dobrodružstvím. Ostatně, já jsem se už v hotelu Tichota bál. Ono to začalo tak, že jsem viděl, jak ten podomek, on měl takovou kočku, která čekala jenom na něho, až přišel z té své divné rachoty, nebo čekala na dvoře a dívala se, jak štípe dříví, aby byl viděn našimi hosty, a ta kočka, to bylo toho podomka všechno, spával s ní, a teď za tou kočkou začal chodit kocour, a ta kočka se mrňoukala a nechodila domů a náš podomek byl celý zesinalý, hledal ji kudy chodil, pořád se otáčel, jestli nejde ta jeho Míla, on totiž ten náš podomek si rád hovořil sám se sebou, a kdykoliv jsem šel kolem něj, tak jsem slyšel, kterak neuvěřitelné se stalo skutkem... a tak jsem se z té jeho samomluvy dozvěděl, že byl v kriminále, že sekerou posekal nějakého četníka, který mu chodil s paní, a paní spráskal provazem, až ji museli převézt do nemocnice, a tak dostal pět let a seděl s jedním zločincem ze Žižkova, kterej

poslal dítě pro pivo, a to dítě ztratilo nazpátek na padesátikorunu, a tak se ten člověk rozzlobil, položil ruce své dcerušky na špalek a usekl je, a to bylo to první, kterak neuvěřitelný se stalo skutkem, a ten druhý spoluvězeň byl zase jeden člověk, který načapal svoji paní s nějakým cestujícím a sekyrou zabil svoji paní, vyřízl jí přirození a ten cestující pod hrozbou zabití tou sekyrou musel to přirození sníst, ale pak ten cestující z toho hrůzou umřel a ten vrah se přihlásil, a tak neuvěřitelný se stalo skutkem podruhý, a to třetí, to byl on sám, kterak neuvěřitelný se stalo skutkem, tolik svojí paní věřil, že když ji viděl s tím četníkem, tak mu rozpůlil sekyrou rameno, ale ten četník mu prostřelil nohu, a tak dostal náš podomek pět let, aby neuvěřitelný se stalo skutkem... a jednou ten kocour přišel až za kočkou toho podomka, a ten toho kocoura přitlačil cihlou ke zdi a sekyrou mu přesekl páteř a ta kočka začala naříkat nad svým kocourem, ale náš podomek přitlačil toho kocoura tak pevně do takovýho sítěného zamřížovaného okýnka, že tam chcípal dva dny, a dopadl zrovna tak jako ten četník, a kočku pak vyhnal a kočka chodila po zdi, ale domů už nesměla, a pak se ztratila, asi ji ten podomek taky zabil, protože on byl tuzince jemný a citlivý a tedy háklivý, a proto hned na všechno šel sekyrou, jak na tu svoji paní, tak i na svou kočku, protože děsně žárlil jak na četníka, tak na toho kocoura, a u soudu litoval, že místo ramene nerozsekl četníkovi hlavu i s přilbou, protože ten četník byl v posteli jeho paní v přilbě a s opaskem a pistolí... a hlavně tenhle podomek si vymyslel a řekl to šéfovi, že já jsem chtěl to Pražský Jezulátko ukrást, že mám plnou hlavu jak jen rychle zbohatnout za cenu zločinu, a šéf se polekal, protože podomek, co řekl, tak to bylo svatý, a potom nikdo nikdy by si u nás nic nedovolil, protože podomek měl takovou sílu, jak pět dospělých chlapů... a potom jednou a pak skoro každý den odpoledne jsem přistihl podomka, jak sedí v tom dětském domečku, jak tam něco dělá, jak si snad hraje s těmi panenkami a medvídky, nikdy jsem na to nepřišel, ani jsem se nesnažil, a on mi jednou řekl,

že nerad by byl, abych ještě jednou vešel do dětského pokojíčku, jak mne tam jednou viděl se Zdeňkem, a dodal, že neuvěřitelný by se mohlo stát skutkem počtvrtý... a taky mi to ukázal na tom kocourovi, jak s proseknutou páteří hned vedle mého pokojíčku se trápil dva dny, a podomek mi pokaždé, když jsem šel kolem, připomínal, ukazuje na mumii toho kocoura, jak dopadnou všichni, kteří se v jeho očích, dvěma prstama si ukazoval na svoje oči, prohřeší... A když za nic, tak za to, že jsem si mu hrál s jeho panenkami, za to by mne byl jistě na místě ne zrovna zabil, ale přizabil, abych umíral dlouho jako ten kocour, který, ač za nic nemohl, chodil mu za jeho kočkou... A potom! Teď jsem na nádraží poznal, jak za půl roku jsem zblblnul v hotelu Tichota, průvodčí pískali, cestující nastoupili na svoje místa, průvodčí dávali píšťalkami znamení panu výpravčímu, a já jsem běhal od jednoho konduktéra k druhému a ptal jsem se: „Prosím?“ A když výpravčí pískal, jako jestli je všechno od konduktérů hotovo, jestli už zavřeli dveře a tak, přiběhl jsem i k němu a ptal jsem se uctivě: „Prosím?“ A vlak odvázel pana Waldena a já jsem kráčel pražskými křižovatkami a dvakrát se mi stalo, že strážník řídící dopravu na křižovatce zapískal tak pronikavě, že jsem se rozběhl a postavil mu kufr na nohy a optal jsem se: „Prosím?“ A tak jsem kráčel ulicemi dál, až jsem došel k hotelu Paříž.

Hotel Paříž byl tak krásný, že jsem se skoro svalil. Tolik zrcadel a tolik mosazných zábradlí a tolik mosazných klik a tolik mosazných svícňů a tak vyleštěných, že se to podobalo zlatému paláci. A všude červené tepichy a skleněné dveře, že to bylo jako v zámku. Pan Brandejs mne hned vlídně přijal a odvedl mne do mého pokojíku, byl to prozatímní pokojíček pod střechou, odkud byl tak pěkný výhled na Prahu, že jsem si umínil, že – už kvůli tomu výhledu a pokoji – se budu snažit, abych tady byl napořád. A když jsem otevřel kufr, abych vyvěsil svůj frak a prádlo, otevřel jsem skříň, vidím, že je plná šatů, otevřel jsem druhou skříň, a ta zas byla plná deštníků a ta třetí skříň byla plná převlečníků a zvnitřku na

provázcích, přibitých velkými napínáčky, tam visely stovky kravat... a jak jsem stáhnul ramínka a svoje šaty jsem si tam pověsil, a pak jsem se díval na Prahu, na ty střechy, viděl jsem třpytící se Hrad, a jak jsem jen viděl ten hrad českých králů, tak mne slzy polily a úplně jsem zapomněl na hotel Tichota, a teď jsem byl rád, že si mysleli, že jsem chtěl ukrást Pražské Jezulátko, a protože i kdyby si to nemyslel můj šéf, tak jsem teďka hrabal cestičky a rovnal kupky sena a pořád se lekal, odkud kdo zapíská, protože teď jsem si to domyslel, že i podomek měl píšťalku, a jistě ten podomek byly prodloužené oči a nahrazoval nohy panu šéfovi, sledoval nás a pak pískal zrovna tak jako šéf. A šel jsem dolů a bylo zrovna poledne a číšníci se střídali, taky obědvali, viděl jsem, jak obědvají šišky, vařené bramborové šišky se strouhankou, jak všem v kuchyni roznášejí ty šišky, a viděl jsem i šéfa, jak taky dostal ty šišky, jak je jedl v kuchyni, zrovna tak jako pokladní, akorát vrchní kuchař a jeho pomocníci měli k obědu vařené brambory na loupačku, i já jsem dostal ty šišky se strouhankou, šéf si mne posadil vedle sebe, a zatímco jsem jedl, jedl taky, ale tak nějak opatrně, spíš jakoby pro reklamu, jako když to můžu jíst já jako majitel, tak to můžete jíst i vy, moji zaměstnanci... a brzy si utřel ubrouskem ústa a zavedl mne na plac a napoprvé jsem dostal roznášet pivo, a tak jsem bral ve výčepu plné sklenice, narovnal jsem si jich plný táč, a za každé pivo jsem dal, jak tady bylo zvykem, červené sklíčko, a starý vrchní s šedivými vlasy jak hudební skladatel mi bradou ukazoval, kam mám dát pivo, a pak už jen ukazoval očima, a já jsem nikdy neselhal, pořád tam, kam šly oči toho krásného vrchního, tak jsem dal pivo, a za hodinu jsem už viděl, že ten starý vrchní mne očima pohladil a dal mi tak najevo, že se mu líbím, tenhle vrchní, to byla tedy persona, učiněný filmový herec, frakman, nikdy jsem neviděl, že by někomu tak slušel frak jako jemu, a taky se hodil do tohoto prostředí zrcadel, a i když bylo po polednách, tak tady se svítilo a svítilny ve tvaru svící, pod každou žárovka, všude byly cingrlátka

z broušených skel, takže jsem se viděl v zrcadle, jak nesu světlá plzeňská piva, viděl jsem, že taky jsem tak nějak jinačí, že si musím v těchto zrcadlech opravit o sobě mínění, že jsem ošklivý a malinký, tady mi slušel frak, a když jsem se postavil vedle vrchního, který měl bílé kudrnaté, jako od kadeřnice vyčesané vlasy, viděl jsem v zrcadle, že nic bych tak nechtěl dělat jiného, než abych byl na place a sloužil s tímhle vrchním, z kterého pořád vyzařoval klid, o všem věděl, všemu se věnoval, doplňoval objednávky, a pořád se usmíval, jako by byl na plese nebo pořádal doma domácí bál. A taky věděl, kdo kde u kterého stolu nedostal ještě jídlo, a zakročil, a taky věděl, kdo chce platit, nikdo, jak jsem zatím viděl, nikdo nemusel zvednout ruku a luskat prstama, ani třepat lístkem, vrchní se tak divně díval, jako by přehlížel veliké množství lidí nebo se díval z rozhledny do krajiny, nebo z nějakého parníku na moře, jakoby nikam, protože každý pohyb hosta a hostů okamžitě mu říkal, co host by si přál nebo co si přeje. A hned jsem si všiml, že vrchní nemá rád pingla, už očima mu vytýkal, že spletl jídlo a místo na šestý stůl podal vepřovou na stůl jedenáctý. A když jsem už roznášel pivo týden, tak v tomhle nádherném hotelu jsem si dobře všiml, že tenhle pingl, když nese na tácu jídlo z kuchyně, ale vždycky se zastaví přede dveřmi do restaurace, a když myslí, že se nikdo nedívá, z úrovně svých očí dal do úrovně svého srdce tác a rozhlížel se mlsně po jídlech a vždycky si uždíbl kousíček toho a kousíček onoho, tak maličko si vzal, že to bylo, jako by si jen tím jídlem umazal prsty, jen olíznul, ale přece, a taky jsem viděl, jak ten krásný vrchní jej tak nachytal, ale nic neřekl, jen se podíval a zase ten pingl mávl rukou, vzepřel tác nad rameno a kopancem otevřel houpací dveře a vběhl do lokálu, to bylo jeho, běžet, jako by mu tác padal dopředu, nožkama mrskal, a to bylo pravda, nikdo se neodvážil nést tolik talířů jako tenhle Karel, tak se jmenoval ten pingl, dvacet talířů si narovnal na tác, a zrovna tak, když napráhl ruku, tak si narovnal na tu napřaženou ruku jak na nějaký dlouhý úzký stůlek osm talířů,

a ještě dva držel v prstech rozevřených jako vějíř a do druhé ruky si dal talíře tři, to bylo skoro artistické číslo a šéf Brandejs měl tohohle číšníka asi rád, to nošení tolika jídel považoval za ozdobu podniku. A tak skoro každý den jsme měli k obědu, jako personál, ty šišky, jednou s mákem, podruhé s omáčkou, potřetí s opékanou houskou, jindy polité máslem a cukrem, pak zase polité malinovou šťávou, jindy sekanou petrželkou a sádlem, a náš šéf pokaždý jedl taky v kuchyni ty šišky, ale vždycky jen málo, říkal, že má dietu, ale pak ve dvě hodiny mu nesl právě ten pingl Karel tác, a na něm bylo všechno ve stříbře, a podle poklopů to byla vždycky husička nebo kuře, kachna, zvěřina, podle toho, co se právě podle ročního období jedlo, a vždycky se to neslo do séparée, jako by tam obědval nějaký člen nebo senzál z plodinové burzy, která pokračovala vždycky ze sálů burzy u nás, v hotelu Paříž. Ale vždycky do toho séparée nenápadně se vloudil náš šéf, a když vyšel, tak se leskl a byl spokojený, s párátkem v koutku úst. A právě tehle pingl Karel, ten asi měl něco se šéfem, protože když skončil hlavní den na burze, to býval každý čtvrtek, tak burziáni přišli k nám, a oslavovali uzavřené obchody pitím šampaňského a koňaků, s tácy jídla pro každý stůl, vždycky byl jen jeden tác, ale plný, že to byla hostina... a ač byl ještě den, tak už od jedenácti hodin seděly v lokále krásně nabarvené slečny, tak jako jsem je znal od Rajských, když jsem pracoval U Zlatého města Prahy, a ty kouřily a popíjely těžké vermuty a čekaly na burziány, a když přišli, tak dívky se rozešly, každá už měla svůj stůl, už byly objednané do chambre séparée, a když jsem procházel, zastřenými záclonkami se ozýval smích a cinkání sklenic, a to trvalo kolik hodin, až navečer se rozcházel burziáni, rozjaření, a krásné slečny vycházely a česaly se na toaletách, malovaly si rozmazané, slíbené barvičky z úst. Utahovaly si blůzičky a házely oči za sebe, div si nevyvrátily hlavy, aby se podívaly, jestli znovu natažené punčošky mají čáru, šev, táhnoucí se od poloviny stehů až dolů do kramflíčků, rovnou na střed paty. A když burziáni odešli, nikdy jsem

nesměl, ani nikdo jiný, vejít do chambre séparée, jen každý věděl, a já jsem to kolikrát viděl rozhrnutou záclonou, jak Karel vytahuje všechna polstrování, a to byl jeho kšeft, vybírá odtamtud zapadlé koruny a bankovky, někdy i prsten a utržený přívěsek od hodinek, a všechny ty peníze byly jeho, co burziáni nebo slečny, jak se tam svlékali nebo oblékali nebo se všelijak vrtěli, vysypali z kapes kabátů a kalhot a vestiček, nebo co se jim utrhl od řetízků u vesty. A takhle jednou v poledne se stalo, že Karel si opět naložil na táč těch svých dvanáct talířů s příkrmem a zase, jak měl ve zvyku, postál u dveří, vybral si kousíček hovězí vařený špičky a k tomu drobeček kapusty, a místo moučníku žďabánek telecí nádivky, a pak si nadhodil táč, jako by tím jídlem posílen, a s úsměvem se vrátil do restaurace, ale nějaký host, který šňupal tabák nebo měl rýmu, byl to venkovský člověk, natáhl nosem, a jak natáhl, tak ten tah jako by jej za vlasy vytáhl, až se musel prudce vztyčit, a jak si tak hlučně kýchl, cípem zavadil o rám tácu, a Karel, který v předklonu dobíhal ten vzduchem letící táč naložený talíři, jako nějaký létající koberec, tak vzduchem restaurace Karel vždycky nosil ta jídla, tak ten táč dostal zrychlení nebo Karlovy nohy utrpěly zpoždění, prosmekl se, protože ten táč se posunul mimo k nebi otočenou dlaň, marně prsty sahal po tom podnosu, všichni, kdo jsme byli od fochu, i šéf, který měl tady návštěvu grémia hoteliérů, sám pan Šroubek seděl u tabule a viděl to, co potom přišlo a jak jsme předvíkali... Karel udělal ještě mocný přískok, zachytil ještě ten táč, ale dva talíře se svezly, a nejdříve kousky špačka à la Puszta a potom omáčka a pak talíř a potom přesně to samé s vteřinovým zpožděním udělal i ten druhý talíř, omáčka a maso a nakonec knedlíky, padalo a padlo na hosta, který si předčítal jako vždycky celý jídelní lístek a pak, až si vybral, zvedl oči a objednal a dlouho se přitom vyptával, jestli to maso nebude tvrdé a omáčka dost horká a knedlík jestli bude péřový, tak to teklo a padalo na hostova záda, a jak se vztyčil i s tou omáčkou, knedlíky se mu svezly do klína a pak pod ubrus a jeden knedlík mu

seděl na hlavě jako čepička, jak jarmulka, jak ji nosil rabín, jako kvadrátek velebný pán... a Karel, který zachránil všech ostatních deset jídel, když tohle viděl, a viděl i pana Šroubka, majitele hotelu Šroubek, tak zvedl ještě výš ten tác a nadhodil si jej, a obrátil a všech deset talířů mrskl na koberec, a tak jako na divadle nebo v pantomimě ukazoval, jak ho votrávily ty dva talíře, a taky tak si odvázel zástěru a i s tou zástěrou praštil, a rozkacený odcházel a oblékl se do civilu a šel chlastat. Já jsem ještě tohle nechápal, ale každý, kdo byl od fochu, tak každý o tom říkal, že kdyby se mu to stalo s těmi dvěma talíři, tak by to s těmi deseti dopadlo zrovna tak, protože pingl, číšník na place má čest jen jednu, a ta patří pravidlům reprezentačního stolničení. Ale to ještě zdaleka neskončilo. Pan Karel se vrátil a metaje očima se posadil v kuchyni, očima do restaurace, a zničehonic vyskočil a chtěl na sebe strhnout tu velikou kredenc, ve které jsou skleničky pro celou restauraci, a pokladní a kuchaři přiskočili, a zase tu kredenc, ze které se sypaly s řinkotem sklenky a tříštily se na zemi, tak zase tlačili tu kredenc zpátky, ale pan Karel měl s těmi dvěma talíři takovou sílu, že třikrát pomaličku skoro užuž zvrátil celou kredenc na podlahu, ale kuchaři, už celý červený, zase pomaličku třikrát zatlačili tu skříň na svoje místo, a když si jako by všichni oddychli, tak pan Karel přiskočil, vzal ty restaurační kamna, tak dlouhý, že když do dvířek přiložíte, tak než doběhnete k troubě, tak už skoro pod pláty vyhaslo, tak vzal za ty kamna a šmejkнул jimi tak, že vytrhl roury a brzy byla kuchyň plná čmoudu a dýmu a všechno kuckalo a s námahou zasadili tu rouru, a docela domazaní kuchaři se svalili na židle a dívali se, kde je pan Karel? A ten už byl pryč, a tak jsme si všichni oddychli, ale najednou se ozval řinkot a pan Karel produpl skleněnou podlahu ve světlíku nad plotnou a probořil se dolů do kuchyně a jednou nohou do dršťkové speciální přesnídávkové polévky až po nohavici a druhou stál v kastrolu s gulášem, kombinovaným s omáčkou z hříbete na hříbkách... a tak se brouzdal a kuchaři se svalili a všude byly střepy,

a tak běželi pro podomka, bývalého zápasníka, aby použil násilí a vyvedl pana Karla, že asi něco bude mít proti hotelu Paříž... a podomek se rozkročil a roztáhl od sebe tlapy, jako by v nich držel přadeno vlny k namotání do klubíčka, a řekl, kde jseš, ty vemen? Ale pan Karel dal pěstí takovou podomkovi, že ten se svalil a musela přijít policie a pan Karel už byl klidný, ale na chodbě srazil dva policajty a kopal do helmy, a ta helma byla na hlavě policajtů, a tak táhli pana Karla do chambre séparée a tam mu napráskali, po každém křiknutí všichni hosté v restauraci cukli rameny, a nakonec vyvedli pana Karla, byl samá modřina, ale řekl šatnáře, ty dva talíře že ještě budou něco koštovat... a taky ano, jak přišla zpráva, že se uklidnil, tak zničehonic produpl umejvadlo z porculánu a vyrval ze zdi trubky, a tak všechno v místnosti, i policisté, všechno bylo politý a postříkaný, než se podařilo prsty zacpat ty díry v trubkách.

A tak jsem se stal číšníkem na place pod vedením vrchního pana Skřivánka, byli jsme tady ještě dva číšníci, ale já jsem mohl jediný stát zády opřen o stůl v přístěnku, když po polednách už bylo trochu volno. A pan vrchní mi říkal, že ze mne bude dobrý vrchní, že ale musím si vypěstovat takovou schopnost, abych, jak host vejde, si ho zapamatoval a věděl, kdy odchází, ne za poledne, když je šatna, ale odpoledne, kdy se servíruje do kavárny, abych se naučil znát, kdo se chce pouze najíst a odejít nepozorovaně bez zaplacení. Abych taky dovedl odhadnout, kolik má host s sebou peněz, a zda podle toho taky utrácí, nebo by utrácet měl. To že je podstatou dobrého vrchního. A tak, když byl čas, mi vrchní tiše líčil, jaký host právě přišel a jaký právě odchází. Několik týdnů mne tak cvičil, že jsem se odvážil sám tipovat. Už jsem se těšil na odpoledne, jako bych byl na nějaké dobrodružné výpravě, tak jsem býval vzrušen, jako lovci, když očekávají na čekané zvěř, a pan vrchní, buďto kouřil, měl přivřené oči a spokojeně kýval, nebo vrtěl hlavou a opravil mne a sám šel a na hostovi mi dokázal, že on měl pravdu, a taky vždycky pravdu měl. Opravdu. A já jsem se tak poprvé dozvěděl, když jsem

položil panu vrchnímu shrnující otázku: „Jakpak to tak všechno víte?“ odpověděl a celý se narovnal: „Protože já jsem obsluhoval anglického krále.“ „Krále?“ spráskl jsem rukama, „pro pána krále, vy jste obsluhoval... anglickýho krále?“ A vrchní spokojeně kýval hlavou. A tak jsme vstoupili do druhého období, které mě přivádělo v nadšení, to bylo něco jako třídní loterie, když čekáte, zda vám vyjde to číslo vašeho losu, jako tombola o šibřinkách nebo veřejné slavnosti. Když vstoupil odpoledne nějaký host, přikývnul pan vrchní a vešli jsme do přístěnku a já jsem řekl: „To je Ital.“ A pan vrchní zavrtěl hlavou a řekl: „To je Jugoslávec ze Splitu nebo Dubrovníku...“, a dívali jsme se chvíli do očí a pak jsme přikývli a já jsem položil dvacet korun a pan vrchní taky na táč v tom přístěnku. A šel jsem se zeptat, co si host přeje, a když jsem přijal objednávku, už když jsem se vracel, tak pan vrchní podle mého obličejce shrábnul obě dvacetikoruny, a vkládal je do své ohromné tašky, kvůli které měl kapsu v kalhotách obšitou tou samou kůží jako měla ta taška, a já jsem se divil: „Jakpak to tak, pane vrchní, poznáte?“ A on řekl skromně: „Obsluhoval jsem anglického krále.“ A tak jsme se sázeli a já jsem vždycky prohrál, ale to už mne zase pan vrchní učil, že když chci být dobrý vrchní, tak musím poznat nejen národnost, ale co si tak host asi dá? A když sestupoval host do restaurace, přikývli jsme si a vešli do přístěnku a tam jsme položili každý dvacku na odkládací stoleček a já jsem řekl, že host si dá gulášovou polévku nebo speciální dršťkovou, a pan vrchní řekl, že host si dá čaj a opékaný chléb bez česneku, a tak jsem šel pro objednávku, a když jsem popřál dobrého jitra a optal se, co si host přeje? Objednal si opravdu ten čaj s topinkou, a jak jsem krácel, tak už pan vrchní si vzal obě dvacetikoruny a řekl mi, to musíš hned poznat žlučníkáře, jen se na hosta podívej, ten má možná i játra v sakrech... a jindy zase jsem hádal, že host si dá čaj a chleba s máslem, a pan vrchní tvrdil, že si objedná pražskou šunku s okurkou a sklenici plzeňského piva, a taky ano, jen jsem přijal objednávku, tak jsem se otočil, a pan vrchní, když

mne viděl, jak jdu, tak se na mne podíval, zvedl okénko a místo mne volal do kuchyně... pražskou šunku... a když jsem došel, dodal do kuchyně... a okurku navíc! A já jsem byl šťasten, že se takhle mohu učit, sice jsem všechny tuzéry takhle utratil, protože jak jsme mohli, tak jsme se sázeli a vždycky jsem prohrál, ale vždycky jsem se zeptal, jak to tak, pane vrchní, všechno víte? A on ukládal dvě dvacetikoruny do tašky a říkal, obsluhoval jsem anglickýho krále. A tak jsem po Karlovi a ještě předtím poznal i vrchního Zdeňka, ten, který rád budil v noci vesnici a utratil všechny peníze, jako by byl nějaký zkrachovaný aristokrat, a taky jsem si teprve tady vzpomněl na vrchního U Zlatého města Prahy, ten můj první vrchní se mi najednou tak zjevil, jmenoval se Málek, a ten byl hrozně šetrný, nikdo nevěděl, kam dává prachy, a každý věděl, že je má, že jich musí mít moc, že jistě šetří na nějaký hotýlek, a až přestane být vrchním, tak si ten hotýlek někde v Českém ráji koupí nebo pronajme. Ale ono to bylo docela jinak, on se mi jednou svěřil, nějak jsme se opili při svatbě, a on měl náladu naměkko a řekl mi, a pak ukázal, že před osmnácti lety ho manželka poslala, aby vyřídil vzkaz její kamarádce, a tak tam zazvonil, otevřely se dveře, stála tam krásná ženská, ona se začervenala a on taky, a tak tam stáli ve dveřích ohromení, ona držela vyšívání, a tak vešel, nic neřekl, ale objal ji, a ona vyšívala dál, a pak se sklouzl na kanape a ona za jeho zády vyšívala dál a on se jí zmocnil jako mužský, tak mi to řekl, a od té doby se zamiloval a šetří, a už za těch osmnáct let má sto tisíc, aby vyplatil a zajistil svoji rodinu, manželku a děti, příští rok jim dá domek a pak půjde on, už šedovlasý, se svou už šedovlasou krasavicí za svým štěstím... to mi vyprávěl a ještě odemkl svůj psací stůl a ten měl vzadu ještě jedno dno, a tam byly naskládány ty stovky, všechno, aby si vykoupil to svoje štěstí... a já jsem se na něj díval, a nikdy bych to nebyl řekl, díval jsem se na jeho boty, měl povytaženou nohavici a nosil starodávné podvlíkačky, až dolů, nad kotníkem převázané dokola bílou tkaničkou přišitou k cípu nohavice, a ty podvlíkačky jako by byly

z mého dětství, kdy jsem byl u babičky v městských mlejnech, jak cestující házeli z pisoáru Karlových lázní prádlo... přesně jednou takové podvlékačky se rozpráhly a zůstaly stát na chvíli ve vzduchu... tak všichni vrchní byli každý jiný, a tenhle Málek od Zlatého města Prahy, ten se mi najednou zjevil vedle vrchního hotelu Paříž, a ten Málek mi připadal jako nějaký světec, tak jako ten malíř a básník Jódla, který prodával Život Ježíše Krista a vysvíkal a oblíkal si kabát nebo svrchník a pořád byl posypaný prášky a ústa měl obtažená žlutou tekutinou, jak pil ten svůj Neurastenin... copak bude jednou ze mne?

A tak každý čtvrtek jsem teď obsluhoval burziány já. Karel už nepřišel. A tak jako všichni bohatí lidé, tak i ti burziáni byli hraví a veselí jako štěňátka, a když se jim povedl nějaký obchod, tak dovedli utrácet a rozdávat bankovky jako nějakí řezníci, když vyhráli ve ferblu. Ale ti řezníci, co hrávali ferbla, tak dopadli nějak tak, že se vrátili domů až za tři dny, bez bryčky, bez koní, bez dobytka, který nakoupili, všechno prohráli v tom ferblu, že přišli domů jen s bičem. Taky tak tihle burziáni někdy prohrávali, a taky přišli o všecko, taky v chambre séparée seděli a dívali se na svět jak Jeremiáš na hořící Jeruzalém, ještě naposledy utratili peníze, které už platil ten, který na burze vyhrál, takové štígro to bylo. A já jsem se pak zvolna stával i důvěrníkem slečen, které čekaly v kavárně, až burza skončí, aby pak upravené sestupovaly dolů, do chambre séparée, ono to bylo stejně jedno, jestli je jedenáct hodin dopoledne nebo odpoledne, když se už stmívá, nebo hluboká noc nebo ráno, od rána se v hotelu Paříž svítilo, celý hotel byl v jednom kuse rozsvícený, jako lustr, který jste zapomněli zhasnout. Nejradši jsem měl chambre séparée, kterému ty slečny říkaly kabinet vizitace, vizitační pavilon, interní oddělení. Zatímco burziáni, kteří byli ještě při síle, se snažili nejkratší cestou přioptit slečny a pak z nich zvolna vysvlékat blůzičky a sukně, až se s nimi váleli na polstrovaných gaučích a křeslech tak, jak je pánbu stvořil, a končili ti burziáni

naprosto vyčerpaní, někdy vypadali, jako by po té lásce utrpěli nějaký srdeční záchvat, tak je to milování v nezvyklých pozicích zmohlo, tak v oddělení interním nebo v takzvaném vizitačním pavilonu bylo veselo pořád. Dívky, na které vyšel ten úkol, aby animovaly hosty, vždycky si to považovaly, protože tady, jak jsem viděl, utržily nejvíc, a ti starší burziáni se pořád smáli a žertovali, a brali to vysvlékání slečen jako nějakou kolektivní hru na fanty, zvolna, aniž přestávali usrkovat a vonět k broušeným kalichům se šampaňským nebo koňakem, vysvlékali slečnu přímo na stole, kam se pak slečna sama položila, a burziáni kolem jejího těla měli sklenky a mísy s kaviárem a salátem a krájeným uherským salámem, nasazovali si brejle a prohlíželi si každý záhyb toho krásného ženského těla a prosili jako na nějaké přehlídce šatů nebo v ateliéru nějaké akademie malířské, aby se dívka posadila, vztyčila, aby si klekla, aby spustila nohy ze stolu a bosýma nožkami komíhala, jako by si myla nohy v potoce, a nikdy se tihle burziáni nehádali, jaký úd byl k nim otočen, jaká část těla byla u nich, každý s velikým nadšením, které se podobalo nadšení krajináře, malíře, který přenáší, co jej vzrušuje v krajině, na plátno, tak tihle starci s neutuchajícím nadšením si prohlíželi zblízka a přes brejle tu ohnutý loket, tu zespodu rozpuštěnou kšticí vlasů, tu nárt a kotník, pak zase břicho, jiný zase pootevřel krásné půlky zadnice a s dětským obdivem se díval na to, co právě viděl, jiný zase vykřikoval nadšením a díval se do stropu, jako by samému bohu děkoval za to, že se může dívat do roztažených nohou slečny a dotknout se prsty nebo ústy toho, co se mu zalíbilo nejvíc... tak toto chambre séparée se třpytilo nejen prudkým světlem od stropu hnaným trychtýřem pergamového lustru, ale i pohybuujícími se sklenkami a hlavně třpytem čtyřech párů čoček brýlí, které se pohybovaly jako závojnate rybky v osvětleném akváriu. A tak, když se nasýtí pohledy, tak skončili tihle burziáni vizitaci, nalili slečně šampaňské, a ona seděla na stole a ťukali si s ní, oslovovali ji křestním jménem a brala ze stolu, co

chtěla, a starší páni žertovali a byli dvorní, zatímco v ostatních chambre séparée zněl veselý smích, občas přecházel v mlčení, takže často jsem si myslel, že teď bych tam měl vtrhnout, jistě tam leží mrtvola nebo umírající burzián... A pak zase ti moji starci oblékali tu slečnu, zase jako film přetáčený nazpátek, tak jako ji svlékali, zase ji oblékali, žádná ta lhostejnost, která se dostavuje vždycky potom, ten nezájem, ale pořád ta samá dvornost jako byla na začátku... a když zaplatili, vždycky platil jeden burzián, dali vrchnímu tuzér a já jsem dostal vždycky stovku, odcházeli zářící, usmíření, plni krásných obrazů, které jim vystačily vždycky na jeden týden, už od pondělka se těšili, jak ve čtvrtek provedou vizitaci jiné slečny, protože tihle hosté nikdy nevizitovali jednu a tu samou slečnu znovu, ale pokaždé jinou, snad aby v polosvětě pražských prostitutek získali pověst. Ale pokaždé ta slečna, tu, kterou vizitovali, zůstala v chambre séparée... čekala... a když jsem uklízel ze stolu a když jsem nesl poslední příbor, to jsem věděl už od začátku, že to, co přišlo, bylo už tady zvykem, dívala se na mne tak lačně, jako bych byl nějaký filmový herec, byla ta slečna tou vizitací tak vzrušená, tak oddychovala, že nebyla schopna odejít, a taky se tak stalo poprvé a potom každý čtvrtek, že já jsem musel dokončit to, co starší načali, vždycky a všechny ty slečny s takovou vášní se na mne vrhly, s takovou dychtivostí se mi oddaly, jako by to bylo poprvé... a já jsem si těch pár minut připadal krásný a vysoký a kučeravý, já jsem měl ne dojem, ne pocit, ale jistotu, že jsem král těch krásných slečen... ale to bylo tím, jak vizitací jejich těla byla tak vylechtána očima, rukama i jazykem, že nemohly ty slečny z té prohlídky chodit, až teprve, když jsem cítil, že jednou a dvakrát dosáhly vrcholu, jak zase oživly, oči se jim vrátily, mázdra, kterou měly místo očí, zmizela, mrak, do kterého byly vyhnány, se rozplynul a dívaly se zase normálně, a zase já jsem byl pro ně malinký číšník, někdo, kdo v zastoupení někoho krásného a silného vykonal v příkazu to, co jsem každý čtvrtek vykonával s čím dál větší chutí a rutinou, pro-

tože tohle patřilo tomu vyvolenému číšníkovi přede mnou, Karlovi, který k tomu měl vlohy a schopnosti a lásku, ale tu jsem já měl taky... A asi jsem byl i jinak dobrý, protože všechny slečny mne zdravily předem, když mne potkaly v podniku nebo na ulici, už z daleka se mně klaněly, už z dálky, když mne viděly, na mne třepaly kapesníčkem nebo kabelkou, a když neměly v ruce nic, tak alespoň přátelsky třásly ručkou... a já jsem se jim klaněl, nebo širokým pohybem klobouku devótně házel poklony a pak jsem se narovnal a zvedl bradu, abych byl sám u sebe ještě větší na dvojnásobně podbitých podrážkách, abych o těch pár centimetrů byl vyšší... A tak jsem na sebe začal držet víc, než jsem měl. Když jsem měl volno, oblíkal jsem se, zamiloval jsem se do kravat, taková kravata, ta dělá teprv šaty, a šaty pak dělají člověka, a já jsem si kupoval kravaty, tak jsem viděl, že takové kravaty mají i naši hosté, a to mi bylo málo, pořád jsem vzpomínal, a vzpomínkou jsem otevíral tu skříň s předměty a šatstvem, které si u nás v hotelu zapomněli naši hosté, a tam jsem viděl kravaty, jaké jsem neviděl nikdy a nikde, kravaty, které měly na tenké niti cedulku, a jednu kravatu si tady zapomněl Alfred Karniol, velkoobchodník z Damašku, a druhou zase Salamon Pihovaty, generální zástupce z Los Angeles, a třetí Jonathan Shapliner, majitel přádelen ze Lvova, a čtvrtou a pátou, celé tucty kravat, a já jsem toužil po tom, jednu takovou kravatu si uvázat, a tak jsem nemyslel na nic jiného než na tu jednu kravatu, měl jsem na vybrání tři, jedna byla modrá jakoby z kovu, druhá byla tmavě červená, z té samé látky jako ta modrá, leskly se jako krovky vzácných brouků nebo křídla motýlů, ach, maličko rozepnutý letní sako s rukou v kapse a od krku do pasu mít vyplazenou takovou kravatu, kvalita a obdiv, když jsem si ji na zkoušku uvázel v zrcadle, ani jsem nedýchal... viděl jsem ty kravaty nikoliv přese mne, ale já jsem se na sebe díval a viděl jsem se, jak jdu Václavským náměstím a Národní třídou, a najednou jsem se polekal! Proti mně jsem kráčel já, viděl jsem, že i ostatní chodci, hlavně ti v elegantních šatech, jak

sebou trhají a lekají se mé krásné kravaty, kterou neviděli nikdy, a nikde, a na nikom, a já jsem kráčet nedbale s tím rozepnutým kabátem, aby všichni odborníci viděli tu kravatu, tak jsem stál před zrcadlem v mansardě hotelu Paříž, zvolna jsem odvazoval tu lesklou červenou bordó kravatu a pak jsem se zadíval na jednu kravatu, které jsem si nikdy nevšiml, a ta kravata, ta byla moje! Byla bílá, jakoby z hrubé drsné vzácné látky a byla poseta modrými puntíky, světlemodrými jako pomněnky, a ty puntíky tam byly vetkané, avšak vypadaly jako nalepené, třpytily se jako okuje, a na nitce visela cedulička, kterou jsem i s nití odvázal, bylo tam napsané, že tuhle kravatu si tu zapomněl kníže Hohenlohe, a tu kravatu jsem si uvázel, a když jsem se na sebe podíval do zrcadla, zkrásněl jsem tou kravatou tak, že jsem měl dojem, že z té kravaty do mne přeteklo trochu té vůně knížete Hohenlohe, a trochu jsem si zapudroval nos a vyholenou bradu a vyšel jsem k Reprezentačnímu domu a pak jsem jen tak kráčet po Příkopech, díval jsem se do výkladních skříní, a opravdu, byl jsem jasnovidný, tak jak jsem se viděl v zrcadle v mansardě, tak tomu opravdu bylo, ach, kdepak peníze, ty měl snad každý, kdo měl zvláštní kravatu a krásně ušité šaty a semišové střevíce a jako kord nesl deštník, ale takovou kravatu, jako jsem měl já, tu neměl nikdo, a tak jsem vešel do obchodu s pánským prádlem, a jen jsem vešel, ihned jsem se stal středem pozornosti, centrem byla ta kravata, ale já jsem si tu kravatu uměl uvázat, tak středem zájmu jsem byl já, objednal jsem si a prohlížel několik párů mušelinových košil a pak, abych si dodal lesku, poprosil jsem, aby mi předvedli bílé kapesníčky, a poprosil prodavačku, aby z tuctu vzala jeden a aby mi jej upravila do kapsičky tak, jak se to teďka nosí, a ona se smála a řekla, vy žertujete, vy, který si umíte uvázat tak krásně kravatu... a vzala kapesníček, teď jsem to viděl, nikdy jsem to nemohl trefit, vzala kapesníček a položila jej na stůl, jako by brala ze slánky sůl, vzala střed kapesníčku třemi prstíky, zvedla lehce, zatřepala tím plátýnkem, které vytvořilo krásné faldy, stáhla

ty záhyby druhou rukou, zahrnula a vsunula mi ten kapesníček do kapsičky kabátu, povytáhla rožky a já jsem poděkoval, a zaplatil a dostal jsem dva balíčky s krásnou košilí a pěti kapesníčky, převázané zlatým provázkem, a tak jsem ještě vešel do obchodu s pánskými látkami a tak moje bílá kravata s modrými puntíky a bílý kapesníček, vyčuhující bílými kornoutky a oušky ostrými jako hroty listů stočeného lupenu lípy, stáhly oči nejen prodavačů, ale i dvou elegantních pánů, kteří když tohle viděli, tak zavrávali, zkameněli, trvalo jim to chvíli, než zase nabyli ztracené důvěry ve svoje kravaty a kapesníčky... a já jsem si pak vybíral látku na šaty, na kterou jsem neměl peníze s sebou, vybral jsem si esterházy, anglickou látku, kterou jsem prosil, aby mi ji vynesli před obchod, abych viděl, jak vypadá na slunci, a hned mě měli za klienta, který rozumí látkám, a vynesl mi příručí celý ten štosek, přehrnl cíp, abych si mohl dosyta odhadnout, jak bude můj příští oblek vypadat v městských ulicích, a já jsem poděkoval a zrozpačitěl jsem, ale příručí pravil, že takový zákazník, jako jsem já, docela správně rozvažuje a otálí s koupí, a že zítra je také den, tuhle látku si mohu kdykoliv koupit, protože firma Heinrich Pisco je klidná, poněvadž tuhle látku má v Praze jediná. Tak jsem poděkoval a vyšel jsem a přešel jsem na druhou stranu ulice, tak nějak mne to všechno ohromilo, dokonce hlavu jsem si dal trochu na stranu a krčil jsem se, abych dostal ušlechtilé vrásky na čele, jakoby v zadumání, a pak se stalo něco, co mne utvrdilo, že jsem se tou kravatou změnil pořádně, protože tam kráčela slečna Věra, ta z chambre séparée, ta, která poslední čtvrtek byla s burziány v oddělení vizitací, ta, která mne znala z kavárny, viděla mne a viděl jsem, že na mne chtěla přátelsky pokynout taštičkou s bílými rukavičkami, které držela s řemínkem taštičky, ale najednou si to rozmyslela, jako by se spletla, docela nepoznala už, že jsem to já, ten, který jí musel poskytnout sebe, aby ze starých pánů vzrušená vůbec mohla odejít z našeho podniku domů... a já jsem dělal, že jsem někdo jiný, otočila

se za mnou, a pak šla dál, přesvědčena, že se mýlila... a to všechno ten kapesníček a ta bílá kravata. Ale u Prašné brány, kam jsem zase přešel, abych šel znovu jistěji těmi Příkopy, a když jsem skoro jásal nad tím svým kostýmem z tak málo doplňků, kráčel proti mně v bílé beranici svých starých vlasů můj vrchní z hotelu, pan Skřivánek, kráčel, nedíval se na mne, ale já jsem věděl, že mne vidí, přešel mne, a já jsem se zastavil, jako by mne oslovil, díval jsem se za panem Skřivánkem, a on se taky zastavil, otočil se a vracel se ke mně, díval se mi do očí, a já jsem viděl, že ze mne vidí jen tu kravatu, že vidí, jak ta bílá kravata kráčí po Příkopech, nic, než krácející kravata... a pan vrchní, který všechno věděl, se na mne díval, že ví, odkud je ta kravata, že ví, že jsem si ji vypůjčil bez dovolení. Díval se na mne a já jsem si v duchu říkal, jak to všechno, pane vrchní, víte? A on se zasmál a odpověděl nahlas, jak to vím, vždyť jsem obsluhoval anglického krále... a kráčel po Příkopech dál. A přestože svítilo slunce, jako by se zatmělo, jako bych byl rozžatou lampou, a pan vrchní mi stáhl knot, jako bych byl napumpovanou pneumatikou, které pan Skřivánek povolil ventilek, kráčel jsem, a slyšel jsem, jak uniká ze mne vzduch, viděl jsem, jak sám si už na cestu nesvítím, že už nevidím, měl jsem dojem, že tak jako já, že mi zplihla i ta kravata, i ten kapesníček, jako kdybych proběhl deštěm.

Měl jsem štěstí, že nejslavnější událost a pocta, která se ze všech hotelů a restaurací může stát jen jednomu a jedné, že ta se stala hotelu Paříž. Zjistilo se, že na Hradě prezident nemá zlaté příbory, protože návštěva, která do Prahy přijela na takzvanou oficiální návštěvu, si potrpěla na zlato. Vrchní komorník prezidenta a sám pan kancléř jednali, zda by se nedaly vypůjčit zlaté příbory od soukromníků, nebo zda by je nepůjčil kníže Schwarzenberg nebo Lobkowicz. Ale ukázalo se, že ti šlechtici příbory mají, ale ne tolik, a pak, všude byly iniciály a vyražené do rukojetí lžic a nožů znaky arcivévodských roun, kam ty rody patřily. Jediný, kdo by mohl zapůjčit panu prezidentovi zlaté příbory, byl kníže Thurn-Taxis, ale

ten by byl pro ně musel poslat do Regensburgu, kde loni byly na svatbě člena tohoto bohatého rodu, který v Regensburgu měl nejen svoje hotely, nejen svoje ulice, ale i celé čtvrti a dokonce svoji banku. A tak všichni uchazeči odpadli a nakonec sám pan kancléř přijel k nám, a když odcházel od šéfa, tak byl kancléř rozzloben, a to bylo dobré znamení, to všechno, aniž by věděl, vyčetl pan Skřivánek, ten, který obsluhoval anglického krále, a z obličeje pana kancléře a potom z tváře pana Brandejse, kterému patřil hotel Paříž, se dozvěděl, že šéf odmítl půjčit svoje zlaté přibory, a když, tak aby hostina byla tady, u nás, a že teprve pak svoje zlaté nože a vidličky a lžíce a lžičenky vyjme ze svého sejfu. A tak jsem se dozvěděl a skoro jsem padl, že náš hotel má zlaté přibory pro tři sta dvacet pět lidí... a taky ano, na Hradě se rozhodli, že pro vzácného hosta z Afriky a jeho suitu bude slavnostní oběd tady u nás. A celý hotel se začal uklízet, přišly skupiny ženských s kbelíky a hadříky, a čistily nejen podlahy, ale i stěny a stropy, a všechny lustry, a hotel se svítil a třpytil a pak nastal ten den, kdy měl přijet a ubytovat se u nás habešský císař se svým průvodem, celý den nákladní auto skupovalo po pražských květinářstvích všechny růže a asparágusy a orchideje, ale v poslední chvíli přijel zase sám pan kancléř Hradu a odřekl ubytování, ale potvrdil ten slavný oběd, ale šéfovi to bylo jedno, protože všechny náklady, které učinil s ubytováním, si započítal, i ten úklid, a tak jsme se připravovali na ten slavnostní oběd pro tři sta lidí, vypůjčili jsme si číšníky a vrchní z hotelu Steiner, a na ten den zavřel svůj hotel pan Šroubek a půjčil nám číšníky svoje a taky z Hradu přišli detektivové, ti, kteří se mnou vezli Bambino di Praga, a přivezli s sebou tři uniformy kuchařů a dva fraky pro číšníky a hned se převlékli, aby se trénovali a očíhli kuchyni, aby někdo neotrávil císaře, a číšníci zase prozkoumali restaurační místnosti, odkud bude nejlíp hlídat císaře, ale když vrchní kuchař s kancléřem a panem Brandejsem sestavovali jídelní lístek pro tři sta hostů, celých šest hodin na tom jídelním lístku pracovali a pan Brandejse

pak dal svoje lednice zavézt padesáti telecími kýty, šesti kravami na polévku, třemi hříbaty na bifteky a jednoho valacha na omáčku, šedesáti prasátky ne větší váhy než šedesát kilogramů, deseti selátky, třemi sty kuřaty, nepočítaje srnce a dva jeleny, s panem vrchním Skřivánkem jsem poprvně sestoupil do našich sklepů a sklep-mistr znovu pod kontrolou vrchního přepočítal zásoby vín a koňaků a jiných destilátů... zhrozil jsem se, to byl sklep tak zásobený, jako bychom byli nějaká firma Oplt, velkoobchod víny a koňalkami, poprvně jsem viděl celou stěnu s trčícími láhvemi Henkell Trocken, a šumivých šampusů od Veuve Clicquot až po firmu Deinhard z Koblence, celé stěny Martellů a Hennessy koňaků, stovky láhví všech možných značek skotských whisky, ale také jsem viděl vzácná vína moselská a rýnská, a naše bzenecká z Moravy a česká z Mělníka a Žernosek, a pan vrchní Skřivánek, když krácel ze sklepa do sklepa, vždycky pohladil hrdla láhví, tak pěkně je pohladil, jako by byl alkoholik, ač vlastně nikdy alkohol nepil, já jsem nikdy neviděl, že by pan Skřivánek pil, a také ve sklepě mi došlo, že jsem neviděl, aby si vrchní Skřivánek někdy sednul, vždycky stál, zapálil si cigaretu, ale pořád stál a on se na mne v tom sklepě podíval a přečetl to ze mne, nač myslím, musel to uhádnout, protože zničehonic řekl, pamatuj si, že když chceš být dobrý vrchní, tak si nesmíš sednout, protože pak by se ti tak rozbolely nohy a šichta by byla pro tebe peklo... A tak sklepmistr za námi zhášel, a zase jsme vyšli ze sklepů, ale ten samý den přišla zpráva, že habešský císař má s sebou svoje kuchaře a právě u nás, a právě proto, že máme zlaté příbory, tak jako v Habeši je má on, jeho kuchaři že budou dělat habešskou specialitu... A den předtím, než se měla hostina konat, přijeli ti kuchaři, byli černí a leskli se, ale bylo jim zima, byli tři a byl s nimi tlumočník, a naši kuchaři jim měli dělat pomocníky, ale šéfkuchař odvázal zástěru a odešel ten den pryč, trucoval, byl uražen, avšak ti kuchaři z Habeše, ti začali vařit několik set vajec natvrdo a smáli se, a zubili se a pak zase přivezli dvacet krocanů a začali je píct

v našich troubách a do velikých mis rozdělali nějaké nádivky, ke kterým potřebovali třicet košů housek, a zase plné hrsti koření a petrželky přivezli na káře, a naši kuchaři jim to nasekali a všichni jsme byli zvědaví, co budou dělat ti černí hoši, taky se jim stalo, že dostávali žízeň, a tak jsme jim nosili plzeňské pivo, a oni si libovali a za to nám dávali zavdat jejich likér, z nějakých trav to bylo a bylo to děsně opojné a vonělo to pepřem a mletým novým kořením, ale pak jsme se polekali, protože si dali přivést dvě antilopy, které už byly vyvržené, rychle je stáhli, koupili je v zoologické zahradě, a ty největší kastroly, co jsme měli, tak na těch ty antilopy pekli, házeli celé kostky másla pod ně, sypali z pytlíků to svoje koření, všechna okna jsme museli mít otevřená, tolik páry tu bylo, pak do těch antilop vkládali ty napolo pečené krocany s nádivkou, volné místo vyplnili stovkami vajec natvrdo a pekli to současně, ale potom se celý hotel skoro zhroutil, sám šéf se polekal, protože na tohle nebyl připraven, kuchaři přivezli před hotel živého velblouda a chtěli ho porazit, ale toho jsme se báli, ale tlumočník uprosil pana Brandejse, a tak přišli novináři a ti způsobili, že náš hotel se stal středem pozornosti tisku, tak svázali toho velblouda, který jasně a zřetelně mečel, nééé, nééé, jakože aby ho nepodřezávali, ale jeden kuchař ho podřízl košeráckým nožem a dvůr byl plný krve a už za nohy stoupal velbloud na kladku, drali se nožema pro jeho droby a pak celého toho velblouda bez noh vykostili, zrovna tak jako ty antilopy, a přivezli celé tři vozy dříví, a šéf musel přivolat hasiče, a ti se stříkačkou připravení se dívali, jak ti kuchaři rychle rozdělali oheň, veliký oheň jako se dělá dřevěné uhlí, a na tom ohni na třínožce, když oheň odešel a zůstalo řežavé uhlí, otáčeli špízem a opékali celého toho velblouda, a když byli skoro hotovi, tak do toho velblouda dali ty dvě antilopy, ve kterých byli krocani jako nádivka, a v těch už byla taky nádivka a taky ryby, a volné místo vyfutrovali vařenými vajíčky a pořád sypali to svoje koření a pili pivo, protože jim bylo pořád zima i u toho ohně, tak jako pivovarští kočí, kteří v zimě, aby

se ohřáli, pijí studené pivo. A tihle černí kuchaři, když bylo prostřeno pro tři sta hostů, a auta už je začala svážet a vrátní otevírali limuzíny, tak tihle černoši stačili na dvoře nejen upéct selata a berany, ale v kotlích stačili uvařit polévky z tolika masa, že šéf nelitoval, že nakoupil tolik zásob... a potom přijel sám Hailé Selassie v doprovodu ministerského předsedy a všichni naši generálové, a všichni potentáti habešských vojsk, všichni byli ověšeni řády, ale císař přijel a tak si nás všechny získal, byl jen v takové bílé uniformě, bez řádů, jen tak nalehko, jen měl na prstě velký prsten, ale jeho členové vlády nebo nějakí atamani těch jeho kmenů, ti byli v pestrých přehozích, a někteří měli s sebou veliké meče, ale jak usedali, tak bylo vidět, že mají chování, byli tak nenucení, ve všech sálech hotelu Paříž bylo prostřeno a u každého talíře se třpytil zlatý příbor, sady vidliček a nožů a lžičenek a pak byl Hailé přivítán srdečně ministerským předsedou, Hailé hovořil, jako by štěkal, a tlumočník překládal, že císař habešský si dovoluje pozvat hosty na habešský oběd... a ten jeden v kartonových šatech, tlustá figura obtočená deseti metry sukna, zatleskala, a my jsme roznášeli předkrmy, které černí kuchaři připravili v naší kuchyni, studené telecí s černou omáčkou, jen jsem olízl prstem ukáplou tu majdu a zakuckal jsem se, tak to byl silný extrakt, a poprvé jsem viděl, jak číšníci, když zastrčili elegantně talířky, jak se zvedly naše zlaté vidličky, tři sta zlatých vidliček a nožů se blyštělo sály restauračních místností... a vrchní dal znamení a dal nalívat sklenky bílého moselského vína, a nastala moje chvíle, protože jak jsem viděl, zapomenuli nalít vína samotnému císaři, vzal jsem láhev do ubrousku a ani jsem nevěděl, co mi to napadlo, když jsem přistoupil k císaři, přiklekl jsem na jedno koleno jako ministrant, uklonil jsem se, ale když jsem vstal, tak všichni se na mne dívali a císař mi na čelo, vlastně do čela vtiskl kříž, tak mi prstem požehnal, a já jsem mu nalíval... a za mnou stál vrchní hotelu Šroubek, který to zapomenul, a já jsem trnul, co jsem to vyvedl, a hledal jsem očima vrchního pana Skřivánka, a viděl

jsem, že přikývl, že měl z toho radost, že já jsem byl tak pozorný... a já jsem odložil láhev a díval jsem se, jak pomalu císař jí, jen tak omočil ve šťávě kousek studeného masa, a jako by jen ochutnal, přikývl a zvolna žvýkal a dal vidličku křížem na znamení, že už má dost... upil trochu vína a dlouze si utíral vousy ubrouskem... a pak se nosila ta polévka, a zase ti černí kuchaři byli tak hbití, snad proto jim bylo pořád zima a že pili pivo, ani jsme nestačili nastavovat šálky na polévku, tak rychle jednu sběračku za druhou, že i detektivové, přestrojení za kuchaře, se tomu divili, a taky bych to zapomněl, taky se ti tajní nechali vyfotografovat s černými kuchaři na památku, a zatím naši kuchaři na dvoře zvolna nad řežavými uhlíky otáčeli tím plněným velbloudem, kterého pomazávali mašlovačkou udělanou z víchy máty, kterou namáčeli v pivě, to vymysleli ti černí kuchaři, hlavní kuchař, když přišel na to mašlování, se radoval a řekl, jak přeložil tlumočník, že za to asi mohou kuchaři očekávat řád Marie Terezie, a pak po tom chodu spadla ze všech kuchařů a služek a vrchních a pinglů a číšníků tíseň, protože ti černí to všechno zvládli, ač pořád do sebe lili pivo... a já jsem byl vyznamenán, že já jsem od samého císaře, jak mi řekl tlumočník, byl vybrán, abych dál podával jídlo a pití císaři, a já jsem pokaždé ve fraku poklekl na jedno koleno, a pak jsem podal a pak zase ustoupil a dával pozor, abych včas na znamení dolil nebo vzal talíř, ale císař jedl tak málo, jen tak si umazal ústa, jen jako vrchní ochutnávač přivoněl, maličko pojedl a usrkl vína, aby dál se bavil s ministerským předsedou, a hosté se čím dál víc vzdalovali v pořadí a hodnosti od toho, který tuhle hostinu dával, ti jedli a pili čím dál víc a hltavěji, až tam u stolů na samém konci a v přístěncích nebo ve vedlejších místnostech, tam jedli tak, že pořád jako by měli hlad, a tedy jedli housky, dokonce jeden host jedl a snědl ze tří květináčů solí a pepřem posypané květy bramboříků... a detektivové stáli na rozích a úhlech místností ve fracích jako číšníci se servítky přehozenými přes ohnuté paže a dávali pozor, aby někdo neukradl nějaký

náš zlatý příbor... a tak se blížil vrchol oběda, černí kuchaři brousili dlouhé šavle, takové košeráky, pak dva černoši ten špíz zvedli na ramena, třetí utřel věchýtky máty peprné břicho velblouda a vešli do restauračních místností... a prošli sálem a přístěnkem a císař se zvedl a rukou ukazoval na pečeného velblouda a tlumočník překládal, že to je specialita africká a arabská... maličká pozornost habešského císaře... a dva pomocníci přinesli doprostředka hotelu dva vály na prasečí zabijačku, dali je k sobě, a dvěma kramlemi je sbili... a na tenhle obrovský stůl položili toho velblouda a přinesli nože a dlouhými řezy přeřízli velblouda na půlku a tu půlku na další půlku a ohromná vůně se linula a neustále v každém tom řezu byl kousek velblouda a antilopy a v té antilopě krocan a v tom krocanu ryby a nádivka a spečené věnce vařených vajec... a číšníci nastavovali talíře a podávali od císaře postupně toho pečeného velblouda a já jsem poklekl a císař mi pokynul očima a já jsem mu podal to jejich národní jídlo... které muselo být výborné, protože všichni hosté ztichli a bylo slyšet jen to, co bylo krásné na pohled, cinkot našich zlatých vidliček a nožů... a pak se stalo, co ještě nám a mně, a snad ani panu vrchnímu Skřivánkovi se nestalo, nejdřív nějaký vládní rada, známý labužník, tak byl nadšen tím jídlem, tím velbloudem, že vstal a začal křičet, tak křičel a v obličeji vyzařoval nejvyšší nadšení, ale jak mu tak chutnalo, tak i to mu bylo málo, ta grimasa, začal jakoby cvičit, jako o sletě, a pak se bil v prsa, a zase si vzal kousek omočený v omáčce, a teď to jídlo na něj působilo tak, že i ti černí kuchaři stáli s těmi košeráky a dívali se na císaře, ale císař byl na to asi zvyklý, jen se usmíval, tedy usmívali se i černí kuchaři, usmívali se a pokyvovali hlavami a ti náčelníci zabalení do vzácných látek se vzorky, jako mívala babička na zástěrách nebo pestrých dykytových látkách, a ten vládní rada se neudržel a vyběhl a křičel na chodbě a zase přiběhl a vzal si ještě jednou na vidličku a to byl vrchol, protože utíkal a křičel, utíkal až před hotel a tam volal a tančil a jásal a bil se v prsa a zase vběhl nazpátek a v jeho hlase byl

zpěv a v jeho nohách tanec díkůvzdání za tak dobře upraveného nadívaného velblouda, a zničehonic se poklonil těm třem kuchařům, hluboko, nejdřív po rusku až po pás se klaněl a potom až k zemi. Druhý jedlík, nějaký generál na penzi, ten zase se díval jen na strop a vydával dlouhý tesklivý tón, takové dlouhé slastné kvičení, které v kadencích stoupalo, jak si vzal další sousto, jak žvýkal a kvičel a kníkal a kousal masíčko, a když si dal hlt žernoseckého ryzlinku, tak se vztyčil a kňučel, že i černí kuchaři to pochopili a radostně volali, jes, jes, samba, jes! A to potom asi bylo příčinou, proč se nálada natolik zvedla, že ministerský předseda si podal ruce s císařem a vběhli fotografové a všechno se fotografovalo, neustále třaskalo prudké světlo a v jeho bengálské záři si tiskli naši a habešští představitelé ruce...

Když Hailé Selassie ukláněje se odcházel, všichni hosté se ukláněli také, generálové obou armád si vyměňovali řády, navzájem se dekorovali, a vládní radové si připínali hvězdy na fraky k boku, hvězdy a šerpy přes prsa, které dostali od císaře, a já, ten nejmenší, zničehonic jsem byl vzat za ruku a odveden ke kancléři císařství, stiskl mi ruku za vzornou obsluhu a připnul mi hodností sice nejmenší, ale na velikost ten největší řád s modrou šerpou za zásluhy o trůn habešského císaře, a já jsem ten řád měl připnutý na klopě fraku s modrou šerpou přes prsa, klopil jsem oči a všichni mi to záviděli, a jak jsem viděl, tak nejvíc vrchní z hotelu Šroubek, který vlastně měl ten řád dostat, já podle jeho očí bych mu jej byl nejraději dal, protože už měl pár let do penze, a snad na tohle jen čekal, protože s takovým řádem by se dal otevřít hotel někde v Podkrkonoší nebo v Českém ráji, hotel U Řádu habešského císařství, ale novináři a reportéři si mne vyfotografovali a napsali si moje jméno, a tak jsem chodil s tím řádem a modrou šerpou, a sbírali jsme náčiní a odnášeli do kuchyně, příbory a talíře, pracovali jsme ještě dlouho do noci, a když ženské za dozoru detektivů přestrojených za kuchaře a číšníky umyly a utřely tři sta zlatých příborů a pan

vrchní Skřivánek je počítal za pomoci toho vrchního z hotelu Šroubek, tak museli počítat ještě jednou a pak ještě, a potom počítal malé kávové lžičenky sám šéf, a když dopočítal, tak zbledl, jedna lžičenka chyběla, počítali znovu a pak se radili, a já jsem viděl, jak ten vrchní z hotelu Šroubek tiše něco říkal šéfovi, a pak se divili a vypůjčení číšníci se umývali, a teď šli i oni do přísálí, protože jídla bylo tolik, a teď i oni a potom i kuchaři a servírky, všichni přišli, aby se nedojedli, ale aby z toho hodně, co zbylo, si pochutnali v klidu na těch pochoutkách a hlavně dívali se na naše kuchaře, kteří chutí analyzovali a uhadovali, z jakých koření je ta která omáčka a jaké postupy byly zvoleny tak, jak je viděli, aby mohlo vzniknout tak skvostné jídlo, že ten vládní rada Konopásek, který býval ochutnávačem jídel na pražském Hradě, mohl tak křičet nadšením... ale já jsem tuze nejedl, viděl jsem, že šéf se už na mne nedívá, jak nemá radost z toho mého nešťastného řádu, jak i ten vrchní od Šroubků tiše hovoří s naším vrchním panem Skřivánkem, a znenadání mi vysvitlo, že to, o čem hovoří, bude ta zlatá lžičenka, že se asi domnívají, že jsem tu lžičenku ukradl já, nalil jsem si sklenku koňaku, který stál jen pro nás, a napil jsem se, nalil jsem si ještě jednou a kráčel jsem k mému vrchnímu, k tomu, co obsluhoval anglického krále, jestli se na mne nezlobí, oslovil jsem jej, zmínil jsem se o tom, jak neprávem jsem dostal ten řád já, ač ho měl dostat vrchní z hotelu Šroubek, nebo on sám, nebo náš šéf, ale nikdo mne neposlouchal, dokonce jsem viděl, že vrchní pan Skřivánek se dívá na mého motýlka, tak se tam upřeně díval, že já jsem pocítil ten samý pohled jako před několika dny, kdy se mi díval na tu kravatu, tu bílou s těmi puntíky, modrými jako tečky na křídlech otakárků, tu kravatu, kterou jsem si bez dovolení vypůjčil ze skříně, kam se ukládaly věci a šaty, které si tady zapomněli naši hosté, a já jsem viděl v očích pana vrchního, že když jsem si bez svolení vzal tu kravatu, tak proč bych si nevzal zlatou lžičku, kterou jsem jako poslední odnášel ze stolu samotného habešského císaře, a bylo to

tak, já jsem ji odnášel a dal jsem ji rovnou do dřezu. A polil mne takový stud, tak jak jsem stál s napřaženou sklenkou, se kterou jsem si chtěl přituknout s vrchním, který pro mne byl na světě to největší a nejvyšší, vyšší než sám císař, než prezident, a on zvedl taky sklenku, ale chvíli váhal, já jsem měl pořád naději, že mi přitukne k tomu mému nešťastnému řádu, ale on, který všechno vždycky věděl, teď nevěděl, tůknul si s tím vrchním od Šroubků, se kterým byl stejně starý, a na mne se už nepodíval, a já jsem odnesl tu napřaženou sklenku a vypil jsem ji a začalo mne všechno pálit a hořel jsem a nalil jsem si ještě jeden koňak... a vyběhl jsem, tak jak jsem byl, před náš hotel do noci, před můj bývalý hotel, protože už jsem nechtěl být na světě, a taxíkem jsem jel, taxíkář se mne ptal, kam chci jet, a já jsem řekl, ať mne odveze k lesu, že se chci nadýchat čerstvého vzduchu... a tak jsme jeli, všechno se mi mašlovalo nazad, světla nejdřív, spousty světel, pak jen sem tam lucerna a pak už nic, jen vzadu nebo do zatáčky mi taxíkářské auto natočilo Prahu pozpátku a pak zastavil u skutečného lesa... a já jsem mu zaplatil a on se díval na ten můj řád a modrou šerpu a řekl, že se nediví, že jsem tak rozčilený, to on že zná, moc vrchních se nechává odvézt do Stromovky nebo tak, aby se prošli... a já jsem se zasmál a řekl jsem mu, že se nejdu procházet... ale že se asi oběsím. Ale taxíkář mi nevěřil, vážně, zasmál se, a čím? A já jsem neměl opravdu čím, řekl jsem kapesníkem, a taxíkář vystoupil z auta a zvedl kapotu a hledal tam a pak mi dal ve světle lucerničky provaz, takovou štrupli, a smál se a udělal oko, a pohyboval v té smyčce provazem a směje se mi radil, jak se mám správně oběsit... a pak na mne ještě vytočil okénko a volal, mnoho štěstí při věšení! a odejel a ještě zablikal světly na pozdrav, a než vyjel za lesíček, zahoukal... a já jsem kráčel lesní pěšinou, a pak jsem se posadil na lavičku, a když jsem si to znovu všechno probral, a když jsem hlavně usoudil, že už mne pan vrchní nemá rád... řekl jsem si, že už není možné na světě žít, to kdyby to byla holka, pro jedno kvítí slunce nesvítí, avšak pro vrchního, který

obsluhoval anglického krále a který si myslí, že bych byl schopen ukrást lžičenku, která sice chyběla, ale mohl ji ukrást někdo jiný, to mi nešlo na rozum... a cítil jsem v prstech ten provaz, a pak byla taková tma, že jsem musel před sebe hmatat a hmatal jsem stromy, ale ony to byly jen takové stromečky, pak jsem vyšel a podle oblohy jsem viděl, že jdu ještě menšími smrčky, takovým remízem, a pak jsem zase narazil na lesík, ale to byly zase samé břízy, veliké břízy, to bych musel mít žebřík, abych si vylezl na nějakou větev... a pak jsem poznal, že to není jen tak, a když jsem pak narazil na skutečný lesík s větvemi dosti nízko, byly to borovice, ale staré větve trčely tak, že jsem musel teď prolízat po čtyřech... a jak jsem tak lezl po čtyřech a ten řád mi klinkal do brady a do tváře a tím víc mi připomínal zlatou lžičenku, která se ztratila v hotelu, a pak jsem se zastavil na těch čtyřech a zase jsem si všechno přemílal a zase jsem dospěl k tomu bolestnému místu v mozku, který jsem nemohl překonat, to, že mne už pan Skřivánek nemá rád, že už mne nebude vychovávat, že se už spolu nebudeme sázet, co si který host dá nebo nedá nebo by dát měl, jaké národnosti je host, který právě vstoupil, a tak jsem zanaříkal, jako ten vrchní rada Konopásek, když pojedl několik soust toho skvostného nadívaného velblouda... a rozhodl jsem se, že se oběsím, a jak jsem poklekl, něco se dotklo mé hlavy, chvíli jsem tak byl na kolenou, pak jsem zvedl ruce a nahmatal jsem boty, špičky dvou bot, hmatal jsem o kousek výš a tam jsem nahmatal dva kotníky a punčochy na studených lejtkách... zvedl jsem se a číchal jsem až k pasu nějakého oběšeného a tak jsem se polekal, že jsem se rozeběhl a dral jsem se ostrými starými větvemi, trhal jsem si obličej a maso z uší, ale prodral jsem se až na cestičku a tam jsem se svalil a s provazem v ruce jsem omdlel... a pak mne probudily svítilny a lidské hlasy... a když jsem otevřel oči, tak jsem viděl, ne viděl, ale věděl, že ležím v náručí pana vrchního Skřivánka, jak mne hladí, a já říkám pořád tam, tam, a tak tam našli toho oběšeného, který mi zachránil život, protože já bych se tam byl oběsil kousek

od něj nebo s ním, a pan vrchní mi hladil vlasy a stíral krev... a já jsem plakal a volal, ta zlatá lžičenka! A pan vrchní mi pošeptal, neboj se, našla se... a já povídám, kde? a on řekl tiše, neodtékala voda ze dřezu, tak to rozšroubovali a ta lžičenka byla už v koleni... odpusť mi to... všechno bude zase dobrý, tak jak to bylo dřív... povídám, ale jak jste se dozvěděli, kde jsem... a vrchní řekl, že to byl taxíkář, který si to rozmyslel a vrátil se do hotelu a ptal se číšníků, kdo by se to z nich mohl chtít oběsit? a v tu chvíli právě přinesl údržbář tu lžičenku... a vrchní, ten, který obsluhoval anglického krále, okamžitě věděl, že jsem to já, a tak se vydali za mnou... A tak se stalo, že jsem se zase měl v hotelu Paříž jako hrášek v lusku, pan vrchní Skřivánek mi dokonce svěřil klíče od vinných sklepů a od likérů a koňaků, jako by chtěl všechno to, co se stalo s tou zlatou lžičenkou, odčinit. Ale šéf mi nikdy neodpustil to, že jsem dostal ten řád a tu šerpu přes prsa, a tak se na mne díval, jako bych nebyl, ač já jsem si vydělával takový peníze, že jsem jimi pokryl už celou podlahu, každý tři měsíce jsem nosil celou podlahu pokrytou stokorunami do záložny, protože jsem si umínil, že ze mne bude milionář, že se všem vyrovnám, že si pak najmu nebo koupím hotýlek, takovou maličkou klíčku někde v Českém ráji, že se ožením, že si vezmu bohatou nevěstu, a že když dám peníze s mou ženou dohromady, budu vážený tak jako ostatní hoteliéři, že když mne nebudou uznávat jako člověka, budou mne muset uznat jako milionáře, majitele hotelu a realit, že tedy budou odsouzeni se mnou počítat... Ale zase se mi stala taková nepříjemnost, že jsem byl potřetí u odvodu, ale potřetí jsem se nestal vojákem, protože jsem neměl míru, i když jsem se snažil podplatit vojenské pány, přece mne na vojnu nevzali. A v hotelu se všichni smáli a sám pan Brandejs se mne na to zeptal, a tak mne znovu zesměšnil, takže jsem byl maličký a věděl jsem, že budu maličký až do smrti, protože už nevyrostu, a když, tak jedině tak, jak jsem to dělal, že jsem měl tuplovaný podrážky a že jsem zvedal hlavu, pořád jako bych měl maličký límec od fraku,

to byla jediná moje naděje, že se mi vytáhne krk, když budu pořád nosit vysoký kaučukový límce. A tak se taky stalo, že jsem chodil na hodiny němčiny, že jsem začal chodit na německý filmy, četl jsem německý noviny, a ani jsem se nedivil, že v pražských ulicích chodili v bílých punčochách a zelených kamizolách studenti, a že jsem nakonec byl v hotelu skoro jediný já, kdo obsluhoval německé hosty, všichni naši číšníci si počínali s německými hosty tak, jako by neuměli německy, i sám pan vrchní Skřivánek hovořil s Němci jen anglicky nebo francouzsky anebo česky, a tak jsem jednou v biografu šlápl nějaké ženské na botičku a ona začala německy, a já jsem se jí německy omluvil, a tak jsem vyprovodil tu ženskou, která byla pěkně oblečená, a abych se jí zavděčil, že se mnou mluví německy, tak jsem jí řekl, že je to hrozné, co dělají Češi s ubohými německými studenty, že jsem na vlastní oči viděl, jak na Národní třídě jim strhali z nohou ty bílé punčochy, že servali ze dvou německých studentů hnědé košilky. A ona mi řekla, že správně všechno chápu, že Praha je staré říšské území a že právo po něm chodit a podle svých zvyků se strojit je právo nezadatelné, a že celý svět je k tomu lhostejný, ale že přijde hodina, a přijde její den, kdy Vůdce to tak nenechá a přijde a osvobodí všechny Němce od Šumavy až do Karpat a... teď jsem si všiml, když tohle říkala, že se jí dívám z očí do očí, že k ní nemusím vzhlížet tak jako k ostatním ženským, já jsem měl vždycky smůlu, že všechny ženské, které se v mém životě kolem mne točily, všechny byly větší než já, ale mezi ženskými asi pravé obryně, vždycky když jsme stáli, tak jsem se jim díval na krk nebo na poprsí, a viděl jsem, že je zrovna tak maličká jako já, že jí světélkují zelené oči a že je zrovna tak postríkaná pihami jako já, ale ty hnědé pihy v jejím obličejí s těma zelenýma očima tvořily tak krásný souzvuk, že jsem viděl, jak je najednou krásná, ale taky jsem si všiml, že ona se na mne dívá taky tak, já jsem měl na sobě zase tu krásnou bílou kravatu s modrými puntíky, ale ona se mi dívala na moje vlasy světlé jako slámu, a k tomu takové telecí oči, modré

oči, ona mi pak řekla, že Němci z Říše tak touží po slovanské krvi, že tak touží po těch rovinách a slovanských náturách, že už tisíc let se po dobrým nebo po zlým snaží oženit se s tou krví, a svěřila se mi, že spousta pruské šlechty má ve své krvi slovanskou krev, a ta krev činí ty šlechtice v očích ostatní šlechty drahocennější, než jsou ti ostatní, a já jsem s tím souhlasil a divil jsem se, jak mi rozumí, protože to nebylo vyptávání hosta, co si dá k obědu nebo k večeři, ale já jsem musel hovořit s tou slečnou, které jsem šlápl na černý střevíček, a tak jsem mluvil trošku německy a hodně česky, ale pořád jsem měl dojem, že mluvím německy, v tom německém duchu... A tak jsem se dozvěděl od té slečny, že se jmenuje Líza, že je z Chebu, že tam je učitelkou tělocviku, že je mistrýní župy v plavání, a odhalila kabátek a na prsou měla odznak dokolečka čtyři F, jako nějaký čtyřlístek, a usmála se na mne a pořád se mi dívala na vlasy, až jsem se znepokojil, ale ona mi dodala důvěru a řekla, že mám nejkrásnější světlé vlasy na světě, až jsem se zapotácel, a já jsem jí zase řekl, že jsem vrchním v hotelu Paříž, řekl jsem jí to a očekával jsem to nejhorší, ale ona mi položila ruku na rukáv, a když se mne dotkla, tak se jí zaleskly oči, že jsem se polekal, avšak ona mi řekla, že její otec má restauraci v Chebu, U Města Amsterodamu... A tak jsme se smluvili a šli jsme do biografu na Lásku ve tříčtvrtečním taktu, a ona přišla v tyrolském kloboučku a tak, jak jsem to měl od dětství rád, v takový zelený kamizole, vlastně šedivý kamizolce se zeleným límcem, zdobeným vyšívanými dubovými ratolestmi, a venku padal sníh, bylo před Vánocemi, a ona pak několikrát přišla za mnou do hotelu Paříž a dala si oběd nebo večeři a zase, jak přišla poprvně, tak pan vrchní Skřivánek se na ni podíval, a pak se podíval na mne a vešli jsme zase postaru do přístěnku, a já jsem se zasmál, a povídám, tak vsadíme se o dvacetikorunu, co si slečna dá?, protože jsem viděl, že přišla v té kamizolce a dneska dokonce v bílých punčochách, a já jsem vytáhl dvacetikorunu a položil ji na odkládací stůlek, ale pan vrchní Skřivánek se na mne podíval cize, zrovna

tak, jako když jsem si s ním chtěl přituknout ten večer, kdy jsem obsluhoval habešského císaře a ztratila se ta zlatá lžičenka, já jsem měl prsty na těch dvacetikorunách a schválně mne nechal se kochat, že je všechno v pořádku, tak taky vytáhl dvacet korun, zvolna je pokládal, ale pak jako by se ty jeho peníze mohly umazat od těch mých dvaceti korun, rychle zastrčil ty svoje do tašky, podíval se ještě jednou na slečnu Lízu a mávl rukou, a od té doby na mne nepromluvil a po šichtě mi vzal klíče od magazínu skladu, a díval se na mne, jako bych nebyl... jako by nikdy neobsluhoval anglického krále, jako bych já nikdy neobsluhoval habešského císaře. Ale mně to už bylo jedno, protože jsem viděl a věděl, jak všichni Češi jsou nespravedliví k Němcům, tu chvíli jsem se začal i stydět za to, že jsem byl přispívajícím členem Sokola, protože pan Skřivánek byl velikým sokolem, zrovna tak jako pan Brandejs, všichni zaujatí proti Němcům a hlavně proti té slečně Líze, která za mnou, jen za mnou přišla, a kterou jsem nesměl obsloužit, protože ten její stůl patřil do rajonu jiného číšníka, dával jsem pozor, jak ji sprostě obsluhovali, jak jí přinesli studenou polévku a jak v té polévce držel číšník palce... a tak se stalo, že jsem přistihl za dveřmi číšníka, když nesl telecí s nádivkou, jak plivnul do toho talíře, a já jsem přiskočil, abych mu vzal ten talíř, avšak číšník mi ten talíř přilepil na obličej a plivnul mi pak do tváře, když jsem si odhrnul chladnoucí rosolovitou šťávu z očí, plivl ještě jednou, abych to viděl, jak mne nenávidí, ale to byl jakoby signál, a všichni z kuchyně přiběhli za ty dveře a všichni pinglové se seběhli a každý mi plivl do obličeje a tak dlouho na mne plivali, až přišel i sám pan Brandejs a jako vedoucí Sokola za Prahu jedna si na mne plivl taky, a řekl mi, že mne propouští... a já, jak jsem byl poplivaný a umazaný šťávou od telecí pečeně, vyběhl jsem do lokálu ke stolu slečny Lízy a takhle jsem na sebe ukázal, oběma rukama jsem ukázal, co mi kvůli ní udělali sokolové a Češi, a ona se na mne podívala a ubrouskem mi utřela tvář a řekla mi, že od české soldatesky se nic jiného čekat nedalo a nedá, a za to, co jsem pro ni

vytrpěl, že mne má ráda... A pak, když jsme vyšli, když jsem se převlékl, abych ji doprovodil, hned před Prašnou branou přiběhli čeští hulváti a dali takovou facku Líze, až jí ten tyrolský klobouček zaletěl do jízdni dráhy, a když jsem ji bránil tím, že jsem česky křičel: „Co to děláte, to jste Češi? Fuj!“ Tak mne jeden z té soldatesky odstrčil a dva chytili Lízu a povalili ji a dva ji drželi za ruce a jeden jí vyhrnul sukni a z těch jejích opálených stehů a lýtek jí stahovali surově ty bílé punčochy a já jsem křičel, zatímco mne bili, co to děláte, vy česká soldatesko, tak dlouho, až nás pustili, a ty punčochy slečny Lízy si nesli jako nějaký bílý skalp, bílou trofej, a my jsme se průjezdem dostali na náměstíčko a Líza plakala a sípala, to si vy, bolševická sebranko, odnesete, zhanobit německou učitelku z Chebu... a já jsem se cítil velikým člověkem, ona se mne držela a byl jsem tak rozhořčen, že jsem hledal členskou legitimaci Sokola, ale nenašel jsem ji, abych ji roztrhal... a ona se najednou na mne podívala, očima plnýma slz, a tak na ulici se znovu rozplakala a položila si tvář na můj obličej a celá se ke mně přitiskla a já jsem věděl, že ji musím chránit a hájit proti všem Čechům, kteří by téhle malé egerlenderačce něco chtěli udělat, jen vlásek zkřivit, dcera majitele hotelu a restaurace U Města Amsterodamu z Chebu, který už byl zabrán jako říšské území loni na podzim, a celé Sudety přešly tam, kde byly před tolika lety, nazpátek k Říši, a teď tady v sokolské Praze se děje s ubohými Němci tohleto, co jsem viděl na vlastní oči, což potvrzovalo všechno to, proč byly zabráný Sudety a proč asi i Praha by měla skončit zrovna tak, když životy a čest německých lidí byly ohrožovány a pošlapávány... A taky se tak pak stalo, já jsem nejen byl propuštěn z hotelu Paříž, ale nikde mne nevzali ani jako pingla, pokaždé už druhý den přišla zpráva, že jsem německy smýšlející Čech a navíc sokol, který si namluvil německou učitelku tělocviku. A tak jsem byl tak dlouho bez místa, až konečně přišla německá vojska a obsadila nejen Prahu, ale i celou zemi... A to se mi slečna Líza na dva měsíce ztratila, a když jsem jí marně psal, a nejen

jí, ale i jejímu otci, tak jsem druhý den po obsazení Prahy šel na procházku a na Staroměstském náměstí jsem viděl, jak říšská armáda vaří v kotlích chutné polévky a jak rozdává v esšálcích obyvatelstvu a jak se tak dívám, tak koho tam nevidím v proužkovaných šatíčkách s červeným odznakem na prsou a se sběračkou v ruce? Lízu! Ani jsem ji neoslovil, chvíli jsem se díval, jak nalévá a s úsměvem odevzdává ty šálky, až jsem se pak vzpamatoval a stoupl jsem si taky do fronty lidí, a když na mne došla řada, podala mi šálek s teplou polévkou, a když se na mne podívala, tak se ne polekala, ale zaradovala, a tak celá pyšná se vystavila na obdiv, že má ty vojenské šaty frontovní milosrdné sestry, nebo co to bylo za uniformu, a já jsem jí řekl, že jsem od té doby nedostal místo, od té doby, co jsem se zastal její cti tam u Prašné brány, s bílými punčochami, a ona se nechala vystřídat, a hned se do mne zavěsila a smála se a radovala, a já jsem měl dojem a ona taky, že vlastně kvůli těm jejím bílým punčochám a tomu, jak mne v hotelu poplivali, že říšská armáda obsadila Prahu, a tak jsme se procházeli po Příkopech, vojáci v uniformách zdravili slečnu Lízu a já jsem se jim pokaždé uklonil, a tam mne napadlo a Lízu asi taky, zahrnuli jsme za Prašnou bránu, přešli jsme to místo, kde ležela na chodníku a stahovali z ní před třemi měsíci bílé punčochy, a jak jsme vešli do hotelu Paříž, já jsem jakoby hledal stůl, už všude seděli němečtí důstojníci, a já jsem stál se slečnou Lízou v uniformě milosrdné sestry, a pinglové a pan vrchní Skřivánek byli bledí a obsluhovali mlčky německé hosty a já jsem se posadil k oknu a německy jsem objednal kávu, vídeňskou bílou kávu se skleničkou rumu, jak jsme to dřív podávali, podle hotelu Sacher, Wiener Kaffee mit gespritztem Nazi, byl to krásný pocit, když vešel i pan Brandejs a klaněl se, poklonil se zvlášť zdvořile i mně, a zničehonic se dal se mnou do řeči, hovořil o té trapné události, co se stala tenkrát, a omlouval se mi... ale já jsem mu řekl, že tu omluvu nepřijímám, že ještě uvidíme... a když jsem platil panu vrchnímu Skřivánkovi, pravil jsem mu, nu, vidíte,

houby vám pomohlo, že jste obsluhoval anglickýho krále... a zvedl jsem se a kráčet mezi stoly, a důstojníci německé armády zdravili slečnu Lízu a já jsem se jim rovněž klaněl, jako by ty pozdravy patřily i mně... té noci mne vzala slečna Líza k sobě, napřed jsem s ní byl v nějakém vojenském kasinu na Příkopech, v nějakém hnědém domě, pili jsme šampaňské na obsazení Prahy, důstojníci si připíjeli s Lízou a i se mnou, pokaždé jim vysvětlovala, že jsem se statečně choval a že jsem bránil její germánskou čest proti české soldatesce, a já jsem se klaněl a děkoval za pozdravy a zdvižené sklenky, ale nevěděl jsem a ani jsem vědět nemohl, že ty pozdravy patřily jen a jen Líze a mne že jen přehlíželi, trpěli, že mne pouze respektují jako přívěsek Lízy, velitelky vojenských sester, jak jsem se dozvěděl z titulování při přípitcích... a já jsem měl takový krásný pocit, že se mohu účastnit téhle slavnosti, že jsem mezi hejtmany a plukovníky, že jsem mezi mladými lidmi se zrovna tak modrýma očima a zrovna tak plavýma vlasama, jako mám já, který neumí sice pořádně německy, ale který se jako Němec cítí, který jako Šípková Růženka potřeboval se setkat se slečnou Lízou, šlápnout jí na černý střevíček a procitnout jako v té pohádce. A tak jsme se vraceli z té slavnosti někam, kde jsem ještě nebyl, Líza mne prosila, abych se podíval do svého rodokmenu, že určitě tam musí být někde nějaký germánský předek, já jsem jí jen řekl, že můj děda má na pomníku napsáno Johan Ditie, že byl panským štolbou, já jsem se vždycky za toho štolbu od koní styděl, ale Líza když tohle slyšela, tak jsem nějak vyrostl v jejích očích, víc než kdybych byl český hrabě, zdálo se, že tím Ditie spadly všechny hradby i tenké stěny, které nás dělily, celou cestu mlčela, pak odemkla starý barák a stoupali jsme po schodech, na každém patře mne dlouze líbala, hladila mně kalhoty v rozkroku, a když jsme vešli do jejího pokojíku, rozsvítila stolní lampu a byla celá vlhká, v očích i ústech, a přes oči jí padalo bělmo, taková mázdra, povalila mne na kanape a zase mne dlouze líbala, jazykem mi ohmatala a spočítala všechny zuby a neustále naříkala

a sténala jako stále se větrem otevírající a zavírající nenamazaná vrátka, a pak už se nedalo nic jiného dělat než to, nač jsem čekal, co ale nevycházelo ode mne jako dřív, ale vycházelo to z ní, ona měla potřebu mne a dovoľovala mi všechno, zvolna se vysvlékla, dívala se na to, jak se vysvlékám i já, myslel jsem, že když je na vojně, že bude mít i nějakou uniformu ve formě spodničky nebo kombiné, že jistě musejí i sestřičky z lazaretu mít nějaké fasované prádlo, ale ona měla všechno tak, jak to měly slečny, které chodily do hotelu Paříž na vizitaci za pány burziány, jak to měly i slečny od Rajských, a potom naše nahá těla k sobě přilnula, tak nějak bylo všechno jakoby v tekutém stavu, jako bychom byli hlemýždi a lnuli k sobě jen tím vlhkým tělem vyplazeným z ulity, hrozně se ta Líza třásla a chvěla, a já jsem poznal poprvně, že jsem zamilovaný a milován, bylo to něco docela jinačího než dřív, ani mě neprosila, abych si dal pozor, nebo abych byl opatrný, ale všechno bylo jen proto, aby to bylo tak, jak to bylo, pohyby a splnutí a cesta do kopce a rozsvětlování se a výstřik světla a tlumených supění a nářků, ani pak se mne nebála, ani na chvílku, břichem se vzdouvala proti mé tváři, objala mně nohama hlavu mezi klínem tak pevně, a nestyděla se ani chvílku, ale naopak jako by to patřilo ke všemu, zvedla se a nechala se jazykem třít a lízat tak dlouho, až se vzepjala a dala mi ochutnat, a jazykem a v jazyku prožít všechno to, co se odehrávalo v jejím těle... pak, když ležela na zádech se založenýma rukama a rozevřenýma nohama, kde plál chomáč světlých chloupků vyčesaných vzhůru do kačera, moje oči spočinuly na stole a tam byla kytice s jarními tulipány a větvičkami z mladých březových ratolesť a několik větviček smrčí, jako ve snách, ani snad ne ve vzpomínce, ta přišla až pak, pak jsem si vzpomněl na návratný motiv, utrl jsem větvičky, rozdělal je na kousky a obložil jsem její přirození těmi větvičkami, bylo to krásné, to její břicho zastlané kolem dokola větvičkami ze smrčiny, dívala se na mne po očku, a když jsem se naklonil a políbil ji mezi ty větvičky, kolem úst jsem pocítil to

pichlavé jehličí, vzala mně něžně hlavu do dlaní a zdvihla se a přitiskla mi klín tak prudce na obličej, že jsem zaúpěl bolestí, a několika mocnými šklubnutími břicha dosáhla takového vzrušení, že pronikavě vykřikla a svalila se na bok a oddychovala tak prudce, že jsem myslel, že umírá nebo umře... ale to nebylo jedno ani druhé, jen se nade mnou naklonila a rozevřela všech deset prstů, a hrozila, že mi vyškrábe oči a poškrábe tvář a celého, tak byla vděčná a spokojená, a znovu nade mnou rozevírala ty nehty a v křeči je zavírala, aby se za chvíli v pláči zhroutila a tichounkým pláčem přešla v drobounký smích... a já jsem byl klidný a tichý, ležel jsem zplhlý, a viděl jsem, jak rychlými prsty trhá zbytky těch smrkových větviček, těch zálomků jako dělají myslivci, když zastřelí zvěř, a viděl jsem, jak mi pokrývá moje břicho, moje zplhlé pohlaví, celý klín jsem měl plný větviček, a pak si mne ona nadzvedla a rukama mne hladila a líbala ve slabinách a zvolna jsem zase dostával erekci, a najednou se zdvihly ty větvičky, a z nich se prodrál můj pyj a zvolna rostl a shazoval větvičky, ale Líza ty větvičky jazykem rovnala kolem dokola, aby pak zdvihla hlavu a zarazila si moje přirození celé do úst, až někam do krku, chtěl jsem ji odehnat, ale ona mne poválila, moje ruce odstrčila, díval jsem se ke stropu a nechal jsem ji dělat zase já, co ona chtěla dělat se mnou, nikdy bych se byl nenadál tolika rabiátskosti v jejím počínání, skoro surově mě vysála až do morku mocnými údery a pohyby své hlavy, aniž by si odstranila větvičky, které ji drásaly do krve do úst, asi to je u Germánů zvykem... skoro jsem se Lízy bál... když se potom plížila jazykem po mém břichu, nechávajíc na mně slinivou čáru jako hlemýžď, políbila mne a její ústa byla plná semene a smrkového jehličí, a ona to nepovažovala za nic nečistého, naopak, za vrchol, za součást mše, toto je moje tělo a toto je moje krev a toto jsou moje sliny a toto jsou tvoje a moje šťávy, a tohleto nás spojilo a pojí navždycky, jak mi to řekla, protože jsme si to vyměnili navzájem, i s vůní štáv a chloupků...

Stačí vám to? Tím dneska končím.

A hlavu jsem už nenašel

Dávejte pozor, co vám teďka řeknu.

Moje nové místo jako pingla, a potom vrchního, bylo někde nad Děčínem v horách. Když jsem do toho hotelu přišel, skoro jsem se polekal. To nebyl jen tak nějaký hotýlek, jak jsem čekal, ale bylo to maličké městečko, nebo veliká vesnice, uprostřed lesů a lesních horkých pramenů, tady táhnul čerstvý vzduch, že se mohl dávat do poháru, to stačilo takhle se obrátit proti příjemnému vání a polykat zvolna jako ryby žábrami, a docela zřetelně a slyšitelně jste slyšeli, jak ten kyslík smíšený s ozonem vám protéká žábrami, jak ty vaše plíce a útroby se zvolna napumpovávají, jako byste, než jste sem přijeli, někdy dole píchli pneumatiku, už dávno jste ji píchli a teprve tady v tom vzduchu jste si ji automaticky dopumpovávali na atmosféry, ve kterých se jede nejen bezpečněji, ale příjemněji. Líza, která mne sem přivezla ve vojenském automobilu, se tady procházela jako doma, pořád se usmívala, když mne vodila tím dlouhým stromořadím, ze kterého se sestávalo hlavní nádvoří. Takové německé rohaté sochy to byly, sochy králů a císařů, všechno z čerstvého mramoru nebo bílého vápence, který se třpytil jako cukr, a zrovna tak byly i ostatní správní budovy, které se členily od hlavní kolonády, jako listy akátu. A taky i tam všude byly další kolonády, do každé té budovy než jste vstoupili, mohli jste se procházet, nebo museli jste projít sloupořadím s těmi samými rohatými sochami, a zrovna tak všechny stěny byly vyzdobeny reliéfy z té německé slavné minulosti, když ještě běhali se sekyrkami a odívali se kožemi, něco jako od Jiráska Staré pověsti české, ale oblečení bylo německé. A Líza mi všechno vysvětlovala a já jsem se nestačil divit, a vzpomněl jsem si na podomka v hotelu Tichota, který říkával a rád hovořil o tom, kterak neuvěřitelné se stalo skutkem, tohleto taky bylo tak,

Líza mi pyšně vykládala, že tady je nejzdravější vzduch ve střední Evropě, a jedno to místo je ještě u Prahy nad Ouholičkami a Podmorání, a tady že je první evropská stanice ušlechtilého chovu lidí, že nacionální strana tady vybudovala první křížení ušlechtilé krve německých dívek a plnokrevných vojáků jak z heereswaffe, tak eses, všechno je na vědeckém podkladě, tady že nejen denně dochází k národně socialistickým souložím tak, jak souložili naostro staří Germáni, ale hlavně tady budoucí rodičky nosící ve svých lůnech nové lidi Evropy, tady i slehnou a teprve po roce se rozjedou do Tyrol a Bavor a Černého lesa nebo k mořím, aby tam v prvních školičkách a mateřských školkách pokračovaly ve výchově nového člověka, už ovšem bez matek, ale pod dozorem nové školy. A tak mi Líza ukazovala krásné maličké domky stavěné ve tvaru vesnických chalup, s květinami vyhnutými přes předprsně oken a teras a dřevěných pavlačí, a já jsem viděl ty budoucí matky a ty matky, samé statné jako ze selského, blondáté dívky, takové jakoby ne z tohoto století, ale jako od nás odněkud z Humpolce nebo z Hané, ale z tak zastrčených vesniček, že tam nosily ještě proužkované spodničky a takové halenky, jako u nás nosí sokolky, anebo je měla na obraze Božena, když prala prádlo a Oldřich našel v ní zalíbení, jak jel kolem na koni, všechny měly pěkné prsy, a všechny, když kráčely, protože tady se pořád ty dívky zvolna procházely, chodily těmi sloupovými, a jako by to patřilo k jejich povolání, dívaly se na ty sochy rohatých bojovníků anebo postávaly před krásnými německými králi a císaři a vtiskávaly si do mozku asi ty obličejy a postavy a taky ty historie těch slavných lidí z minulosti. To jsem se pak dověděl a slyšel jsem to z oken učilišť, kde se přednášelo o těch legendárních mužích a kde se zkoušely ty budoucí matky, jestli si tu historii nezapamätují, ale zdali ji umí zpaměti, protože to musely ty ženy vědět, jak říkala Líza, že ty obrazy v hlavách těch dívek zvolna prolínají celým jejich tělem dolů, tak k tomu nejdřív jakoby jen plivanci, později pulci, potom jakoby rosničky nebo ropuše a pak už k maličkému

človíčku, homunkulu, který z trpaslíčka zvolna vyrůstá měsíc po měsíci až do devátého měsíce, kdy se z něj stane člověk a všechno to učení a dívání se nutně a zákonitě musí projevit i na tom novém stvoření... a Líza to se mnou všechno procházela a dokonce se mne držela a všiml jsem si, když zašilhala po mých bílých vlasech, tím radostněji vykročila, a když mne představila svému přednostovi oddělení, představila mne jako Ditie, tak jak měl můj dědeček napsáno na hrobě ve Cvikově, a já jsem věděl, že Líza si přeje, aby taky tady mohla těch devět měsíců a víc žít, taky aby věnovala Říši čistokrevného potomka... A když jsem si představil, že to všechno s tím budoucím dítětem se má odehrávat zrovna tak, jako jsme chodili s krávou k bejkovi a s kozou k obecnímu kozlovi, takhle jsem se díval tou alejí sloupů a soch, a na konci jsem viděl, že tam nic nevidím, že to, co tam vidím, je k uleknutí, malý obláček velké hrůzy, která mne obešla kolem dokola... Ale když jsem si pomyslel – a tím jsem se zachránil – že jsem byl tak maličký, že mne nevzali v Sokole ani do družstva, ač jsem sebou mrskal na bradlech a kruzích zrovna tak jako ti velcí, a když jsem si vzpomněl, jak jsem dopadl v hotelu Paříž s tou lžičenkou zlatou, a teď nakonec jak mne všichni poplivali jen za to, že jsem se zamiloval do německé učitelky tělocviku, a teď kdy mi podal ruku sám velitel šlechtického národně socialistického tábora, a viděl jsem, jak se mi podíval na moje slámové vlasy, jak se příjemně zasmál, jako by viděl krásnou dívku, jako by se napil likéru nebo kořalky, kterou má ze všech nápojů nejraději, celý jsem se narovnal. Ač jsem neměl tvrdý límec od fraku, tak jsem snad poprvé měl dojem, že není třeba být veliký postavou, ale velikým se cítit, a tak jsem se klidně rozhlížel a přestal jsem být nejen pinglíčkem, ale tím pikolou, malým číšníkem, který byl doma odsouzen, aby byl maličký až do konce svého života, a nechat si říkat Piňdo a Prcku a slyšet hanopisy na moje příjmení Dítě, ale tady jsem byl Herr Ditie, pro Němce se z toho jména vytratilo děcko, jistě to spojovali s něčím docela jiným, dokonce to nemohli ani v němčině spojit

s ničím, proto jsem tady začal být váženým člověkem, už tím, že jsem se jmenoval Ditie, a jak mi řekla Líza, takové jméno mi budou závidět i šlechtici z Pruska a Pomořan, kteří ve svých jménech mají vždycky nátlak slovanského kořene tak jako já, von Ditie, číšník v oddělení pět, kde jsem měl na starosti pět stolů v poledne a při večeři a pět německých těhotných dívek, kdykoliv na mne zazvoní, abych jim přinesl mléko, poháry horské studené vody, tyrolské koláče nebo mýsy studeného masa, a vůbec všechno to, co tady bylo na jídelním lístku...

A já jsem tady teprve rozkvetl, jak jsem byl dobrý při obsluhování u Tichoty nebo v hotelu Paříž, tak tady jsem se stal jakýmsi miláčkem těch těhotných Němek. Ostatně tak se ke mně chovaly i slečny v baru hotelu Paříž, když byl čtvrtek a přišli burziáni do chambre séparée... ale tyhle Němky, ostatně tak jako i Líza, všechny se mi zálibně dívaly na vlasy, na můj frak, a Líza mi pak vymohla, abych, když v neděli nebo ve svátky podávám jídlo, abych si mohl dát přes prsa tu modrou šerpu a ten řád ve tvaru rozstříknutého zlata s červeným kamenem uprostřed s nápisem Viribus Unitis, protože to jsem se dověděl teprve tady, že i v Habeši mají základy peněz mariatereziánské tolary... A tak jsem se tady v tomhle lesním městečku, kde večer co večer se vojáci od všech zbraní posilovali dobrými jídly a rozjařovali speciálními víny rýnskými a moselskými, zatímco dívky pily jen poháry mléka, aby pak noc co noc muži byli připouštěni pod vědeckým dozorem, skoro až do poslední chvíle, tak tady jsem já měl přídomek číšníka, který obsluhoval habešského císaře, zrovna tak jsem tady byl jako pan vrchní z Paříže Skřivánek, který obsluhoval anglického krále, a tak jsem taky já tady měl mladšího pinglíka, kterého jsem zaškoloval zrovna tak, jako pan Skřivánek mne, aby poznal, z kterého kraje je asi ten a ten voják, co si asi tak dá, a taky jsme se sázeli o deset marek, a taky jsme je odkládali na stoleček, a já jsem skoro pořád vítězil a zjistil jsem, že ten pocit vítězství, že ten je určující, že jak člověk

zmalomyslní, nebo se nechá zmalomyslnět, tak to s ním jde celý život a nikdy se nezmátoří, obzvláště ve své vlasti a ve svém prostředí, kde se na něj dívají jako na prcka, jako na věčného pikolíka, kterým jsem doma měl být já, avšak tady jsem byl Němci ctěn a vyznamenáván... To každé odpoledne, když svítilo slunce, jsem nosil poháry mléka nebo zmrzliny, ale někdy i podle objednávky poháry teplého mléka nebo čaje do modrých plaveckých bazénů, kde s rozpuštěnými vlasy plavaly ty krásné těhotné Němky, docela nahé, já jsem byl považován, a to mi dělalo dobře, jako bych byl jeden z lékařů, mohl jsem se na ně dívat tak, jak se jejich světlá těla vlnila, jak roztahovaly ruce a nohy, jak po kmihnutí a rytmu se celé tělo natáhlo, aby ruce a nohy znovu přešly do těch krásných plaveckých pohybů. Ale já jsem už o ta těla ani tak moc nestál, já jsem se zamiloval a dostával jsem z toho strnutí, do těch plavoucích vlasů, které jako světlý kouř ze slámy se linuly a tanuly za těmi těly, vlasy, které se zatáhly celou svojí délkou při mocných pohybech rukou a nohou, aby se na chvíli jako by zastavily a ty konečky se maličko zvlňily jako plechy rolety, a do toho to krásné slunce a do toho v pozadí ty modré nebo zelené kachlíčky, ve kterých vlnky vody házely popraskané mázdry okrajů slunce a vlnek, takové sirupovité kapání, a stíny a pohyby těla na stěnách a na modré podlaze bazénu, a já jsem, když doplávaly a stáhly pod sebe nohy a postavily se a tak stály s prsy a břichem, po kterém stékala voda, jako rusalky, tak já jsem jim podával poháry a ony pily anebo zvolna jedly, aby se ponořily zase do vody, sepnuly ruce jako k modlitbě a prvními tempy rozhrnovaly vodu a zase ne plavaly pro sebe, ale pro ty budoucí děti, a tak jsem tady za několik měsíců viděl, ale to už v bazénech krytých, jak plovaly nejen už matky, ale i ty maličké děti, ti tříměsíční haranti, ti už taky plavali se ženami, matinkami, tak jako plavou medvědí samice s mláďaty nebo tuleni hned ten den, nebo nějaké kachničky plovoucí sotva se vylíhly. Jenže to už jsem pochopil, že tyhle ženy, co tady otěhotněly a nosily v břiše děti a koupaly se, že mne

považovaly za skutečného slouhu, za nic než slouhu, i když ve fraku, dokonce jako bych ani nebyl, jako bych byl jejich věšák, protože se přede mnou nestyděly. Byl jsem sloužící, něco jako mívaly královny šašky nebo pidimužíky, protože když vystoupily z vody, tak dávaly pozor, aby je nikdo neviděl zašalovaným plotem. Jednou je překvapil nějaký opilý esesák, pištěly a tiskly si ručníky na břicho, lokty si přikrývaly prsa a utíkaly do kabin, ale když jsem přinesl na tácu poháry já, tak klidně stály nahaté, bavily se, jednou rukou se opíraly o stojany a druhou si zvolna utíraly chlupatá zlatá břicha, takovými volnými pečlivými pohyby, dlouho se čistily v rozkroku a pak půlky zadnic, a já jsem stál, ony braly pohárky a upíjely, jako kdybych byl odkládací stoleček, a já jsem mohl očima po nich stékat, kam jsem chtěl, nic ode mne je nedovedlo vyrušit a vyplašit z jejich klidu, dál si froté ručníky vytíraly opatrně a pečlivě rozkroky, a pak vztahovaly ruce a utíraly si pečlivě všechny záhyby prsou, pořád jako bych já u nich nestál... zatímco když jednou v téhle chvíli se snesl ajroplán, tak křičící se smíchem se rozprchly do kabin, aby za chvíli opět zaujaly pozice jako předtím, zatímco já jsem stál a držel podnos s chladnoucími poháry... Když jsem měl volno, tak jsem psal Líze dlouhé dopisy, to už měla adresu někde u Varšavy, kterou tam dobyli, pak dopisy do Paříže, a pak, snad z těch vítězství i tady byl volnější řád, postavili tady za městečkem taková panoptika a střelnice a kolotoče a houpačky a vůbec všechno tak, jak to bývalo o Matějské pouti v Praze, tolik všech atrakcí, ale tak jako naše boudy byly ty štíty pomalovány nymfami a silény a všelijakými alegorickými ženskými nebo zvířaty, tak do těchto střelnic a štítů na kolotočích a výplní na houpačkách se přivalily germánské pluky s rohatými přilbami a já jsem se učil německou vlastivědu z těch obrazů, celý rok jsem chodil od jednoho k druhému, když jsem měl volno, a vyptával jsem se kulturního referenta a ten mi to radostně vykládal a oslovoval mne mein lieber Herr Ditie, tak to Ditie krásně vyslovoval, že jsem znovu a znovu jej prosil, aby mne učil z těch obrazů

a z reliéfů slavnou německou minulost, abych já jednou mohl třeba zplodit německé dítě, tak jak jsme se dohodli s Lízou, která pod dojmem vítězství nad Francií přijela a řekla mi, že ona mi nabízí ruku, o kterou ale půjdu požádat jejího otce, majitele restaurace U Města Amsterodamu v Chebu. A tak se neuvěřitelné stalo skutkem a já jsem se v Chebu musel podrobit prohlídce u vrchního soudu před soudcem a lékařem vojenských eses, a podle žádosti, kterou jsem písemně podal a kam jsem vypsál celou svoji rodinu nazpátek až za ten hřbitov v Cvikově, tam, kde leží dědeček Johan Ditie, s odvoláním na jeho árijský a germánský původ, že uctivě prosím, abych se mohl oženit s Lízou Elisabethou Papanek, a podle říšských zákonů že žádám, abych byl prozkoumán po stránce fyzické, zda jsem podle norimberských zákonů jako příslušník jiné národnosti schopen nejen souložit, ale i oplodnit árijskou germánskou krev. A tak zatímco v Praze popravčí čtyř popravovaly, zrovna tak v Brně a u ostatních soudů, kde měli právo popravovat, tak jsem já stál nahý před lékařem, který mi hůlkou nadzvedal přirození, musel jsem se otočit a hůlkou se mi díval do řiti, pak potěžkal moje varlata a hlasitě diktoval, co viděl a soudil a hmatově ohledal, a potom mne poprosil, abych poonanoval a přinesl mu trošku semene za účelem vědeckého zkoumání, protože, jak řekl ten lékař děsnou němčinou egerlendrovskou, které jsem nerozuměl, ale velice dobře jsem vycítil, co vztekle říká, že když nějaký zasraný Čech si chce vzít Němku, tak musí aspoň jeho chám být tuplem cenný, než je semeno toho posledního podomka v posledním hotelu města Chebu, a dodal, že chrchel, který taková Němka mi frkne mezi voči, stejně je pro ni hanbou, tak jako pro mne poctou... A já jsem najednou viděl na tu dálku ty zprávy z novin, jak ten samý den, zatímco Němci střílejí Čechy, tak já si tady hraju s přirozením, abych byl hoden toho moci se oženit s Němkou. Najednou na mne přišla hrůza, že tam jsou popravy a tady já stojím před doktorem s přirozením v hrsti a nemohu dosáhnout erekce a nabídnout pár kapek spermatu.

A pak se otevřely dveře a tam stál ten doktor s mými lejstry v prstech, a asi teď teprve si pořádně přečetl, o koho jde, protože mi řekl vlídně, Herr Ditie, was ist denn los...? a popleskal mi rameno, a dal mi nějaké fotografie a rozsvítil světlo a já jsem se díval na nahaté skupinky pornografie, všechno jsem to už znal, to vždycky dřív, když jsem se na ně podíval, když jsem měl tyhle fotografie v prstech, už jsem celý tuhnul, ale čím dál jsem se díval na ty pornofotky, tím víc jsem viděl ty nápisy a zprávy v novinách, označující, že tihle a čtyři další byli odsouzeni a zastřeleni, každý den další a noví, nevinní... a já tady stojím v jedné ruce s přirozením, druhou na stůl odkládám pornografické fotografie a pořád nedosahuji toho, oč jsem byl žádán, abych pak byl schopen oplodnit německou ženu, moji nevěstu Lízu, tak nakonec musela přijít mladá sestřička, sama mi několika pohyby, při kterých už jsem nemohl a nemusel myslet na nic, protože ruka mladé sestřičky byla tak zručná, že za pár minut odnášela na listu dvě krůpěje mého semene, které za půl hodiny byly označeny za výtečné, jako za jediné schopné oplodnit důstojným způsobem árijskou vaginu... a tak úřad pro ochranu německé cti a krve neshledal nic proti tomu, abych si vzal árijku německé krve, a mocnými ranami rázítek jsem obdržel svaatební povolení, zatímco čeští vlastenci těmi samými ranami s těmi samými razítky byli odsouzeni k smrti. Svatba se konala v Chebu, v takové červené síni v městském úřadě, všude byly červené prapory se znaky hákového kříže, i úředníci byli v hnědých uniformách s červenými pásky na rameni a na tom pásku byl hákový kříž, já jsem byl oblečen ve fraku a zase s modrou šerpou přes prsa s tím řádem, co jsem dostal od habešského císaře, a nevěsta Líza byla zase v těch svých mysliveckých šatech s kamizolkou zdobenou dubovými ratolestmi, a na klopě měla hákový kříž v červeném poli, a vůbec to nebyla ani svatba, ale nějaký vojenský státní akt, ve kterém se neustále hovořilo o krvi a cti a povinnosti, a nakonec starosta města taky v uniformě a holínkách a té hnědé košili nás požádal,

jako snoubence, abychom přistoupili k takovému oltáři, tam visela volně dlouhá vlajka s hákovým křížem a na tom stolečku byla zespodu ozářená bysta Adolfa Hitlera, který se mračil, jak mu žárovky zespoda házely přes vrásky stíny, a starosta mi vzal ruku a ruku nevěsty a vložil ji do té vlajky a podal nám skrz to sukno ruku a tvářil se slavnostně, teď přišel ten oddávací akt, a starosta nám řekl, že jsme od této chvíle svoji a že naší povinností je myslet jen a jen na národně socialistickou stranu a plodit děti, které musí být vychovávány taky v duchu té strany, a pak skoro starosta zaslzel a řekl nám slavnostně, abychom si z toho nic nedělali, že nemůžeme oba padnout v boji za Novou Evropu, ale že oni, vojáci a strana v tom boji budou pokračovat až do konečného vítězství... a pak zahrála gramofonová deska Die Fahne hoch, die Reihen dicht geschlossen, a všichni zpívali s ní, s tou deskou, i Líza, a já jsem si najednou vzpomněl, že jsem dřív zpíval Na strahovských hradbách a Kde domov můj, ale přesto jsem potichu zpíval taky. Líza se mne lehce dotkla loktem a očima metala blesky, a tak jsem zpíval dál s ostatními... esá marschier... a zpíval jsem to s citem a nakonec jako bych byl Němec, když jsem se podíval, kdo všechno je svědkem mojí svatby, byli zde i plukovníci a všichni vysocí pohlaváři strany v Chebu, věděl jsem, že kdybych já měl svatbu doma, že by to bylo, jako by se nic nestalo, ale tady v Chebu to byla skoro historická událost, protože Líza tady byla známá... a pak svatební obřad skončil a já jsem stál a nastavoval jsem ruce ke gratulacím, ale pot se ze mne začal lít, protože jsem nastavoval ruku, ale důstojníci jak wehrmachtu, tak eses mi ruku nepodali, zase jsem byl i pro ně jen ten pingl pikolo, ten český prcek, piňďa, ale všichni se skoro vrhli na Lízu a gratulovali jí tak provokativně, že já jsem stál sám, nikdo mi nepodal ruku, ten starosta mi poklepal na rameno, a já jsem mu podával ruku, ale on ji zase nepřijal, tak jsem chvíli stál, jako bych z podávání ruky dostal strnutí celého těla, a starosta mne vzal za ramena a odvedl do kanceláře, abych podepsal a zaplatil taxy za

akt, a já jsem se ještě jednou pokusil, nechal jsem na stole sto marek navíc, a jeden z úředníků mi lámanou češtinou, ač jsem s ním hovořil německy, řekl, že tady se diškrece nedávají, že tady není ani restaurace, ani kantýna, ani hostinec, ani hospoda, ale úřad tvůrců Nové Evropy, ve které rozhoduje krev a čest, a nikoliv jako v Praze teror a úplatky a ostatní kapitalistický a bolševický moresy. A svaatební hostina se konala v restauraci U Města Amsterodamu, a zase jsem viděl, jak sice všichni připíjejí i mně, ale všechno se točilo kolem Lízy a já jsem se začal vžívat do úlohy trpěného sice árijece, ale pořád bémáka, i když jsem měl žluté světlounké vlasy, a přes prsa šerpu a na boku fraku ten řád ve tvaru rozprsklého zlata. Ale nic jsem nedal na sobě znát, jako bych neviděl, usmíval jsem se, a dokonce mi dělalo dobře, že jsem manželem tak slavné ženy, že všichni důstojníci, kteří jistě, kdyby byli svobodní, by se o ni ucházeli nebo mohli ucházet, ale nikdo z nich ji nedostal, ale byl jsem to jen a jen já, který ji okouzlit, asi nedovedou tihle vojáci nic, než tak v holínkách skočit na ženu do postele, a jen tu jejich, aby zachránili krev a čest, aniž by pomysleli na to, že v posteli je taky potřeba lásky a hry a hravosti, tak jak jsem to uměl já, jak jsem na to přišel už dávno U Rajských, když jsem obložil břicho nahé kelnerky kopretinami a okvětními lístky bramboříků... a nakonec před dvěma léty i břicho téhle uvědomělé Němky, téhle velitelky vojenských sester, téhle vysoké stranice. A tak jak tady přijímala gratulace, nikdo si nedovedl představit to, co jsem viděl já, jak leží na zádech nahá a já jí obkládám břicho zelenými smrkovými větvičkami, a ona to přijímá s tou samou poctou, dokonce možná poctou i větší než to, jak nám starosta tiskl oběma ruku skrz červený prapor a litoval nás, že nemůžeme oba padnout v boji za Novou Evropu, za toho nového národně socialistického člověka. A Líza, když viděla, že se usmívám, že jsem přijal tu hru, ke které jsem byl odsouzen tímhle úřadem, vzala sklenku a podívala se na mne, všichni ztuhli tím obřadem a já jsem vstal, abych byl ještě větší, stáli jsme proti sobě

se sklenkami v prstech a ti důstojníci se dívali, aby líp viděli, zírali, uhadovali, jako bychom byli u nějakého výsledku, a Líza se zasmála tak, jak se smála, když jsme spolu bývali v posteli, kdy jsem k ní byl francouzsky galantní, dívali jsme se do sebe, jako by byla nahá a já taky, a taky přes oči se jí převalilo zase to bělmo, taková mázdra, ta chvilka, kdy ženy padají ne do mdlob, ale kdy odhazují poslední zábrany a dávají cestu tomu, aby s nimi bylo naloženo tak, jak se uzná dle chvíle, ve které se otvírá jinačí svět, svět milostných her a laskání... a tak mne dlouze přede všemi políbila, a já jsem zavřel oči, drželi jsme sklenky se šampaňským, a jak jsme se líbali, tak se naše sklenky naklonily a víno zvolna teklo na ubrus, a celá společnost zmlkla a od té doby byli všichni jako zaražení, dívali se na mne už uctivě, dokonce mne pořád zkoumali a tím zkoumáním zjistili, že se slovanskou krví si ta německá krev užije daleko víc než zase s německou, a já jsem se za pár hodin stal cizincem sice, ale cizincem, kterého si s lehkou závistí nebo nenávistí všichni váží, dokonce i ženské se na mne dívaly tak, že zkoumaly, co bych asi tak mohl vyvádět v posteli a s nimi? A přijímaly, že jsem schopen nějakých zvláštních her a rabiátskostí, že sladce vzdychaly a obracely oči v sloup a daly se se mnou do hovoru, a já jsem, ač jsem si plet der, die, das, hovořil, a ty ženské, které musely tou jejich hroznou němčinou hovořit se mnou pomalu, jako v mateřské školce artikulovat věty, kochaly se mými odpověďmi a shledaly, že nedostatky v mé konverzační němčině jsou půvabem, který je rozesmával, který do nich dával kouzlo slovanských rovin a bříz a luk... ale všichni vojáci, jak od heereswaffe, tak od eses, všichni se na mne zatvrdili, skoro rozzlobili, všichni velice dobře poznali, jak jsem si naklonil krásnou plavou Lízu, že proti německé cti a krvi dala přednost živočišné a krásné lásce... proti které oni, ač byli ověšení řády a vyznamenáními z tažení proti Polsku a Francii, byli bezmocní...

A tak, když jsme se vrátili ze svatební cesty do toho městečka nad Děčínem, tam, kde jsem byl číšníkem, Líza si přála, abychom

měli dítě. Ale to všechno nebylo pro mne, já jsem podléhal jako pravý Slovan náladám, já jsem dovedl všechno dělat pod dojmem chvíle, ale když mi řekla, abych se připravil, tak mi bylo zrovna tak, jako když mne ten říšský doktor podle norimberských zákonů prosil, abych mu přinesl na bílém papíru trošku semene, tak to bylo zrovna tak, když mi Líza řekla, abych se připravil, že tenhle večer je v situaci, kdy by mohla počít toho nového člověka, toho budoucího zakladatele Nové Evropy, protože už týden si hrála na gramofonové desky Wagnera, Lohengrina a Siegfrieda, to už měla vybráno, že kdyby to byl chlapec, tak by se jmenoval Siegfried Ditie, celý ten týden se chodila dívat na všechny ty výjevy na reliéfech v loubích a sloupořadích, postávala za podvečera, kdy proti modrému nebi se tyčili němečtí králové a císaři, germánští hrdinové a polobozi, zatímco já jsem myslel na to, že jí zase obložím celé břicho květinami, že napřed si budeme hrát jako děti, obzvláště když jsme Ditiové, Líza ten večer přišla v dlouhé říze, s očima bez lásky, ale plnýma povinnosti a té jejich krve a cti, podala mi ruku a něco blábolila v němčině a dívala se k nebi, jako by z toho stropu a skrz ten strop se na nás dívali všichni ti z germánského nebe, všichni Nibelungové a dokonce i sám Wagner, kterého Líza vzývala, aby jí dopomohl, aby otěhotněla tak, jak si přeje, podle germánské nové cti, aby milostí v jejím břiše začal nový život nového člověka, který založí a bude žít nový řád nové krve, nového smýšlení a nové cti, a když jsem slyšel to všechno, tak jsem cítil, jak ode mne odchází všechno to, co dělá mužského mužským, a tak jsem jen ležel a díval jsem se do stropu a snil jsem o ztraceném ráji, o tom, jak to všechno bylo krásné před manželstvím, o tom, jak jsem se všemi ženami žil jako nějaký psí bastard, zatímco teď jsem postaven před úkol jako nějaký ušlechtilý pes s ušlechtilou fenou, a to jsem věděl a viděl, jaké s tím bývá trápení, jak pěstitelé celé dny musejí čekat na pravou chvíli, jak u nás přijel jeden pěstitel až z druhého konce republiky s čubou a zase musel odjet, protože cenou poctěný foxteriér ji

nechtěl, nakonec když přijeli podruhé, tak museli dát čubu přes putýnku v maštali, a rukavičkou musela dáma zavíst psí přirození a s bičikem nad hlavou musel obtěžkat tu fenu, ač s takovou chutí zrovna jako ta ušlechtilá fena se oddávala kdejakému voříškovi, nebo pan štábní měl bernardýna a jak celé odpoledne s čubou až ze Šumavy je nemohli seznámit, protože ta čuba byla větší než ten pes... nakonec inženýr Marzin je odvedl na zahradní svah, vykopal tam takový zoul, hodinu upravovali terén pro tu bernardýnskou svatbu, až navečer, celí uřícení, když poslední lopatou upravili svah, tak k tomu došlo, toho psa dali pod ten schod, a ten o schod jsa menší, vyrovnal se výškou a tak došlo ke spojení, ale z musu, vynucené, zatímco podle přírody, s ohromnou chutí se sváže vlčák s čubou daklem, nebo čuba irského setra se stájovým pinčem... a já jsem byl na tom zrovna tak... A tak neuvěřitelné se stalo skutkem, že jsem za měsíc musel chodit nechat si píchat injekce, posilující injekce, vždycky celou sadu jehel, tupých jak hřebíky, do zadku, abych si posílil psychiku, a když jsem absolvoval takovou sadu desetkrát, podařilo se nám, že jedné noci jsem obtěžkal Lízu podle předpisů... a tak ona počala, avšak teď zase ona musela chodit na posilující injekce, protože měli doktoři obavu, že toho nového člověka nedonosi nebo potratí, tak z celé naší lásky nezbylo nic, a z toho nacionálně socialistického souložení zbyl jen jakýsi akt v říze, dokonce Líza se mi nedotkla ani přirození, a já jsem byl jen připouštěn podle předpisu a řádu nového Evropana, což mně nedělalo dobře, ale stejně to všechno s tím dítětem byla jen věda a chemie a hlavně injekce, Líza mívala od injekcí jako hřebíky tak rozpíchaný zadek, že jsme se raději věnovali ošetřování jizev a hlavně u mne pořád mokvajících rány po injekcích, abych mohl zplodit krásné nové dítě. A ten čas se mi stala nepříjemná věc, to jsem si všiml už kolikrát, že z učebny, kde se přednášelo o slavné minulosti starých Germánů, se teď ozývaly hodiny ruštiny, vojáci i tady, když plnili plemenné povinnosti, aby otěhotněly krásné plavé dívky, tak se navíc učili

ruskému jazyku, takové základní věty, že jednou se mne ptal hejtman, co tomu říkám, když jsem naslouchal pod okny ruskému kursu, a já jsem řekl, že podle všeho asi bude válka s Ruskem, a on začal křičet, že pobuřuju veřejnost, a já jsem řekl, že tady nikdo není jenom on a já, a on křičel, že máme pakt s Ruskem, a to je pobuřování a rozšiřování falešných zpráv, a já jsem si teprve teď všiml, že to byl ten hejtman, který byl Líze svědkem u svatby, a že to byl on, který mi nejen nepodal ruku, ani mi nepogratuloval, ale on se ucházel o Lízu přede mnou a já jsem mu vypálil rybník, a teď nadešel čas, jak si na mě zchladit žáhu, a žaloval mne, a já jsem stál před velitelem tohoto městečka, ve kterém se pěstovala Nová Evropa... a když se na mne vykřičel, že to je blbost, že půjdu před válečný soud, že jsem český šovinista, tak byl poplach v táboře, a velitel, když zvedl telefon, tak zbledl a bylo to, tak to je válka, jak jsem to předvídal, a velitel mi jen na chodbě řekl, jak jste to uhádl, a já jsem řekl skromně, že jsem obsluhoval habešského císaře... A den nato se mi narodil syn, a Líza jej dala pokřtít a pojmenovat Siegfried, tak jak to viděla na stěnách loubí a jak to slyšela v hudbě podle Wagnera, kterým se inspirovala k tomu synáčkovi. Ale já jsem přesto dostal výpověď a bylo mi určeno, že po dovolené nastoupím nové místo v restauraci Košíčku v Českém ráji. Na samém dně skal jako v košíčku byla ta restaurace a hotel ponořený v ranních mlhách a poledním průzračném vzduchu, hotýlek také určený pro zamilované lidi, dvojice, které se zasněně procházely skalami a vyhlídkami, aby se vracely ruku v ruce nebo zavěšení nazpátek k obědu a večeřím, všechny pohyby našich hostů byly uvolněné a klidné, protože ten Košíček byl sice určen taky pro heereswaffe a eseswaffe, pro ty důstojníky, kteří než odjeli na východní frontu, tak se tady naposledy setkávali se svými ženami, milenkami, docela všechno tady bylo obráceně než v tom městečku, kde se pěstovala nová rasa, kde vojáci jen přijížděli jako plemenní hřebci nebo ušlechtilí kanci, aby ten večer nebo do dvou dnů oplodnili vědecky

německé samice germánským semenem... Avšak v Košíčku to bylo všechno docela jiné, tak podle mého gusta, a proto tady taky nebylo veselí, ale melancholický smutek, taková zasněnost, kterou nikdy jsem nečekal u vojáků, skoro všichni naši hosté byli jako básníci, než začnou psát báseň, ale to nebylo tím, že by takoví byli, byli jistě zrovna takoví hulváti a drzí a arogantní jako ostatní Němci, pořád opilí tím, že porazili Francii, i když jedna třetina důstojníků od divizí Großdeutschland padla v tomhle galském tažení... tady tihle důstojníci byli před jinačí cestou, před jinačím posláním, před jinačími boji, protože to bylo jinačí kafe jít na ruskou frontu, která klínem se už dostala v listopadu před samou Moskvu, ale ne už dál, tak armády se rozlévaly dál a dál, až k Voroněži a dál na Kavkaz, a ta dálka a pak ty zprávy z fronty, hlavně zprávy za frontou, kde partyzáni znepříjemňovali cestu na frontu tak a natolik, že fronta vlastně byla už v týlu, jak mi řekla Líza, která z fronty přijela a neměla z toho ruského bojování žádnou radost. Taky mi přivezla malinký kufřík, a já jsem zkraje nevěděl, jakou ten obsah má cenu, ale byl to kufříček plný poštovních známek, tak jak to našla, jsem si myslel, ale Líza slídila už v Polsku i ve Francii jen po známkách v židovských bytech a v samé Varšavě při prohlídkách deportovaných Židů ukořistila tyhle poštovní známky, o kterých řekla, že po válce budou mít takovou cenu, že si za ně můžeme koupit kdekoliv jakýkoliv hotel. Ale ten můj synek, který byl se mnou tady, bylo divné dítě. Nemohl jsem v něm poznat ani jeden rys můj, jediný znak ani po mně, ani po Líze, dokonce ani to, co slibovalo to prostředí s Walhallou, dokonce v tom dítěti nebylo ani stopy té hudby od Wagnera, ale naopak, bylo to ustrašené dítě, které už ve třetím měsíci dostávalo psotníček. A já jsem obsluhoval hosty ze všech německých krajů, poznával jsem a pak už s naprostou přesností odhadoval a uhadoval, zda německý voják je z Pomořan, zda je to Bavorák, zda je to voják z Porýní, přesně jsem rozeznal vojáka od moře a z vnitrozemí, zda je to dělník nebo sedlák... to byla jediná

moje zábava, od rána do večera a do noci sloužit bez odpočinku, bez volna, protože já už jsem se nedovedl jinak bavit než tím, že jsem odhadoval, co si kdo dá a odkud pochází, a nejen mužské, ale i ženy, které přijížděly taky s tajným posláním, ale to poslání byl smutek a strach, a taková slavnostní tesknost, nikdy jsem pak v celém životě neviděl manželské a milenecké páry, aby na sebe byly tak něžné a ohleduplné, a aby v očích bylo tolik tesklivosti a něhy, bylo to, jako když doma dívky zpívaly Oči černé, proč pláčete... nebo Zahučely hory... a tak. V krajině kolem Košíčku se za každého počasí procházely dvojice, vždycky mladý důstojník v uniformě a mladá žena, tiší a do sebe zakutaní, a já, který jsem obsluhoval habešského císaře, jsem tohle nikdy nepoznal a nemohl jsem to uhádnout, až teď jsem tomu přišel na zákonitý kloub, že možnost, že se tihle dva už nikdy neuvidí... tak ta možnost dělala z těch lidí krásné lidi, to byl ten nový člověk, ne ten vítězný a uřvaný a pyšný, ale naopak, člověk pokorný a zádumčivý, s krásnýma očima vyplašeného zvířátka... a taky jsem se očima těchhle mileneckých párů, protože i manželé se tady pod zorným úhlem fronty stávali milenci, naučil jsem se jejich očima dívat na krajinu, na květiny na stole, na hrající si děti, na to, že každá hodina je svátostí oltářní, protože den a noc před odjezdem na frontu milenci už nespali, ne že by byli v posteli, ale něco tady bylo ještě víc než postel, byly tady oči a lidský vztah, který jsem skoro za celý ten svůj život číšníka nepoznal takovou silou, jako jsem to viděl a žil tady... Vlastně já, ač jsem byl číšníkem a někdy i vrchním, já jsem tady byl jako ve velikém divadle nebo biografu na zamilovaném smutném kuse nebo filmu... a taky jsem tady poznal, že nejlidštější vztah člověka k člověku je ticho, taková tichá hodina, pak čtvrt hodinka a pak těch posledních pár minut, kdy předjížděl kočár, někdy vojenská bryčka, jindy auto, a dva tiší lidé se zvedli, podívali se dlouze na sebe, vzdechli a pak poslední políbení, a postava důstojníka se vztyčila v bryčce, pak posadila a vozidlo odjíždělo do kopečku, poslední otočení, zamávání šá-

tečkem, a pak, když kočár nebo auto se zvolna zasouvalo jako slunce za kopce, a nebylo už nic, zůstala před vchodem do Košíčku stát žena, Němka, člověk v slzách, a pořád mávala, kývala prstíky, ze kterých vypadl kapesníček... aby se pak obrátila a v záchvatu pláče si to hnala po schodech do pokojíku a tam rovnou jak bamabítka, která by spatřila mužského v klášteře... padla obličejem do peřin a ponořila se do postele v dlouhém posilujícím pláči... pak druhý den s červenýma očima odjížděly ty milenky na dráhu, ten samý kočár nebo bryčka nebo auto přivezlo další milence ze všech stran světových, ze všech posádek ze všech měst a vesnic, aby si tady dali poslední rande před odjezdem na frontu, protože zprávy z fronty byly tak špatné přes tak rychlý postup armád, že Líza z toho blitzkriegu byla ustaranější a ustaranější, že to už tady nevydrží, že odveze Siegfrieda do Chebu do restaurace U Města Amsterodamu, a že pojede na frontu, že jí tam bude líp...

A tak se stalo neuvěřitelné zase jednou skutkem, to už jsem nebyl v Košíčku, před rokem jsem tam byl naposledy, taky jsem se tak loučil, taky jsem tak mával, než se kočár přesunul přes kopečky, taky jsem si zaplakal a dráhou jsem pak jel do nového působiště. Ty vzácné známky jsem měl v docela obyčejném kufříku s jídlem, v takovém vulkánovém kufru, který jsem našel pohozený, protože jen jsem porovnal z katalogu, z Zumsteina, hodnotu některých známek, hned jsem věděl, že už nebudu potřebovat pokládat svůj pokoj stokorunami, že i kdybych si ze stokorun udělal tapety, i kdybych si je nalípal na strop a v předsíni a na záchodě, i v kuchyni, celý byt vylepený zelenými kachličky stokorun, tak nic se nemohlo rovnat sumě, kterou jednou stržím za tyhle známky, jen za ty čtyři známky podle Zumsteina bych dostal tolik, že bych byl milionářem, a tak jsem v duchu počítal, jak se jednou vrátím, Němci už mají prohranou válku, tedy konec bude co nevidět, protože jak každý vysoký důstojník kamkoliv vstoupil, přečetl jsem z jeho tváře celou situaci, moje noviny a zprávy z bojišť jsem četl v těch obličejích, i kdyby si

byli dali na oči blýskající monokly, přesto bych to poznal, i kdyby si vzali černé brýle, viděl jsem jasně, jak to dopadne, i kdyby si natáhli přes obličej kuklu, jako černé masky, podle chůze bych uhádl z toho generálského držení a chování, jaká je situace na bojišti... a tak jsem chodil po peronu a přišlo mi podívat se na sebe do zrcadla, a jak jsem se na sebe podíval, tak jsem najednou viděl sebe sama jako cizího člověka, jako ty všechny Němce ze všech krajů a odstínů povolání a nemoci a zálib, a které jsem, protože jsem obsluhoval habešského císaře, uhádnul, protože jsem koneckonců byl školen panem vrchním Skřivánkem, který obsluhoval anglického krále, a tak jsem se na sebe podíval, a úhlem toho pronikavého pohledu jsem viděl sám sebe přesně tak, jak jsem sebe neviděl, jako sokola, který – když popravovali české vlastence, tak se dával prohlížet nacistickými doktory, zda budu schopen obcovat s německou učitelkou tělocviku, a zatímco Němci vyvolali válku s Ruskem, já jsem měl svatbu a zpíval jsem Die Reihen dicht geschlossen, a zatímco doma lidé trpěli, tak já se mám dobře v německých hotelích a hotýlcích, kde posluhuji německé armádě a eseswaffe, a jak válka skončí, tak jako tak nemohu už nikdy nazpátek do Prahy, viděl jsem, jak mne někde ne věší, ale jak já sám sebe věším na první lucernu, jak sám sobě v nejlepším případě dávám deset let i více... a tak jsem stál a díval se v jitřním nádraží, docela prázdném, sám na sebe jako na hosta, který mi jde vstříc a který se mi pak bude vzdalovat, ale já, který jsem obsluhoval habešského císaře, já jsem odsouzen i k pravdě, a tak jak jsem se zvědavě kochal utrpením a diskrétnostmi cizích lidí, tak teď zrovna tou samou metodou se dívám na sebe a je mi z toho pohledu špatně, obzvláště když ten můj sen stát se milionářem a ukázat Praze a těm hoteliérům, že já jsem jedním z nich a nejen nějakým, ale možná i nad nimi, a že jen a jen na mně teďka záleží, co udělám, abych se mohl vrátit domů a koupit ten největší hotel a rovnat se jak Šroubkovi, tak panu Brandejsovi, těm sokolům, kteří mne přezírali a se kterými lze mluvit jen z pozice

síly, z pozice toho mého kufříku, ve kterém jen za čtyři známky, které Líza ukořistila ve Varšavě nebo někde v Lemberku, si koupím hotel... hotel Ditie... Dítě... anebo abych koupil něco v Rakousích nebo ve Švýcarsku? radil jsem se se svým obrazem v zrcadle, a za mnou tiše přijížděla vlaková rychlíková souprava, vojenský lazaret z fronty... a když zastavil, viděl jsem v zrcadle zatažené rolety a teď se jedna roleta zvedla, ruka držící šňůrku ji pustila a na posteli ležela žena v ženském nočním prádle, zívala, až si vyvracela sanici, a protírala si oči, a když si je protřela, dívala se ospalýma očima, kde to zastavil ten vlak? A já jsem se díval a ona se dívala na mne a byla to Líza, moje žena, viděl jsem, jak vyskočila a mihala se plotem oddělení, a vyběhla tak, jak byla, a než jsem se nadál, tak mi visela na krku a líbala mne jako za svobodna a já, který jsem obsluhoval habešského císaře, jsem viděl, že se změnila, tak jako se změnili všichni ti důstojníci, kteří přijeli z fronty a v Košíčku strávili příjemný týden s manželkou nebo s milenkou, a Líza zrovna tak musela vidět a zažít neuvěřitelné věci, které se ale staly skutkem... a byla to zase ta učitelka tělocviku, vezla vojenský transport mrzáků tam, kam jsem jel i já, do Chomutova, do vojenského lazaretu u jezera, a já jsem jen nastoupil s tím kufříkem, a pak se vlak rozejel a já jsem vešel do kupé k Líze, a když jsem jí vysvlékal košili za zataženými záclonkami a zamčenými dveřmi, chvěla se tak jako za svobodna, protože ta válka ji asi učinila svobodnou, pokornou, na oplátku zase vysvlékala ona mne a nazí jsme si leželi v náručí, a nechala se ode mne líbat na břicho, a vůbec všechno v rytmu jízdy vlaku a pohybu- jících a dotýkajících se a na kupluncích perujících náraznících...

A na nádraží v Chomutově už čekaly sanitky a vozy a celé auto-busy, takové pojízdné nemocnice na šesti pneumatikách a já jsem neposlechl Lízu a stál jsem na konci vyklizeného peronu, nechali mne tady jen proto, že jsem vystoupil s Lízou, která se hlásila veliteli nádraží, a pak vykládali to, co přivezl tenhle vlak z fronty, čerstvé a transportu schopné mrzáky, všechny ty, kteří nemohli chodit,

s amputovanými nohama jednou nebo oběma, a všechny ty vojáky naskládali do těch aut a transportů, plný peron mrzáků, a když jsem se na ně díval, tak jsem nepoznal, ale věděl jsem, že to jsou všichni ti, kteří jako by byli připouštěni v tom městečku nad Děčínem, všichni ti, kteří se jako by loučili v Košíčku, a tohle, to je ten poslední obraz jejich komedie, divadla, biografu. A já jsem s prvním transportem odejel tam, kam jsem byl určen, do kantýny vojenské nemocnice, s kufříčkem na klíně, zatímco kožený kufr jsem hodil na střechu do zahrádky mezi vojenské tlumoky a rance. Ten den jsem se jen prošel krajinou a lágrem, který se táhnul na úpatí kopečku, takového třešňového a višňového sadu, které sestupovaly až do kamencového jezera, které se ještě teď podobalo jezeru Genezaretskému nebo svaté řece Ganges, protože zřízenci na dlouhých molech odváželi mrzáky s hniječnými ranami po amputacích do toho jezera, ve kterém nebylo jediného hmyzu, jedině rybky, vůbec všechno v té vodě uhynulo a už nikdy, dokud voda bude vyvěrat z toho kamencového lomu, nikdy se tady neobjeví život, tak tady v tom leželi ti mrzáci, ti, kteří už byli lehce vyhojení, zvolna plavali, chyběla jim jedna noha nebo obě pod kolena, někteří neměli vůbec nohy, tak jen ty trupy, jako žáby pohybovali rukama ve vodě, kde jim z modrého jezera vyčnívaly hlavy, vypadalo to jako v těch bazénech nad Děčínem, byli to zase ti fešáci, avšak když už doplávali, když si pobýli tak dlouho v jezeře, jak jim nařídil lékař, tak se přitahovali rukama a tak se vyplazili na břeh jako želvy, a zůstali ležet a čekali, až je zřízenci uloží do koupacích plášťů a teplých dek, a zvolna jich celé stovky, jednoho za druhým do sbíhajících se paprskovitých mol svezou na hlavní plató před restaurací, kde hrála dámská kapela a podávalo se jídlo... Mne nejvíc dojímalo oddělení s uskrípnutými míchami, ti, kteří tahali za sebou celý spodek těla, vypadali jak na souši, tak ve vodě jako mořské panny, a potom beznozí, tak měli maličký trup, že vypadali, jako by hlavy byly rovnou na nohách, ovšem tihleti rádi hráli ping-pong, měli takové skládací chromované vozečky,

se kterými se dovedli tak rychle pohybovat, že hráli i fotbal, jenže místo nohou používali rukou, vlastně handbal, a vůbec, jen trochu okřáli, tak jednonoží a bezrucí a s ohořelými hlavami všichni měli hroznou chuť do života, hrávali fotbal a ping-pong a ten handbal až do setmění, troubíval jsem na ně trumpetou, takovou večerkou jsem je svolával k večeři, a všichni, když přijeli na těch vozíčkách nebo se přivlekli o berlích, všichni zářili zdravím, protože tady v tomhle oddělení, kde jsem já podával jídla, tak tady byly už takzvané rehabilitace, zatímco ve třech ostatních odděleních dávali lékaři raněné z fronty operacemi a pak elektřinou a iontoforézou dohromady... A já jsem z těch mrzáků někdy míval opačné vidění, tak jak jsem pořád vidíval ty údy, o které přišli, stávalo se mi, že jsem ty chybějící údy viděl a ty skutečné mi mizely, takže jsem se lekal, co to vlastně vidím? A pak jsem si vždycky položil prst na čelo a řekl jsem si, proč to tak vidíš? Protože jsi obsluhoval habešského císaře, protože jsi byl školen vrchním Skřivánkem, který obsluhoval anglického krále. Jednou týdně jsme s Lízou jezdili za synáčkem do Chebu do hotelu U Města Amsterdamu... Líza se teď zase vrátila k svému plavání a to bylo její, pořád se ráchala v tom jezeře a od plavání byla tak tuhá a krásná jako bronzová socha, že jsem se nemohl dočkat, až budeme spolu, a Líza bude chodit stavením nahá, stáhli jsme záclony, a ostatně, Líza se vůbec změnila. Koupila si knihu od nějakého říšského sportovce Fouré nebo Fouquet a tam byl kult nahého těla, a protože Líza měla krásné tělo, tak se dala k nudistům, aniž by u nich byla, ráno mi podala kávu jen tak v sukni, někdy přišla i nahá, a když se na mne podívala, spokojeně kývla a usmála se, protože v mých očích viděla, že se mi líbí, a že je tedy krásná... Ale s tím Siegfriedem, synáčkem, bylo trápení, první věc, kterou dostal do ruky, každou zahodil, až jednou, když lezl po podlaze Města Amsterdamu, tak vzal kladívko a dědoušek mu podal z legrace hřebík, a ten chlapec nasadil hřebík a jednou ranou jej zarazil do podlahy... a pak ten chlapeček, zatímco ostatní si hráli se

šterchátky a medvídky, zatímco jiné děti už běhaly, tak Siegfried lezl po podlaze a tak dlouho řval, až dostal kladívko a hřebíky a sázel je do podlahy jedna radost, a zatímco ostatní děti začínaly už žvatlat, tak náš synáček nejen že nechodil, ale neřekl ani mama, jen se trásl na kladivo a hřebíky, a dokud byl vzhůru, tak se Město Amsterdam otrásalo ranami kladiva a podlaha byla plná zaražených hřebíků, a z toho měl tak vyspělou pravačku, že už z dálky bylo vidět tu silnou paži... a když jsme byli na návštěvě, tak pokaždé jsem to nevydržel, ostatně synáček mne ani svoji matku nepoznal, po ničem nevolal než po tom, co mu zase dali, kladívko a hřebíky, a hřebíky byly na poukazy a na lístky nebo načerno, musel jsem potom shánět hřebíky, kde se dalo, a synáček ranami zabíjel šesticentimetrové hřebíky do podlahy a po každé té ráně jsem se chytil za hlavu, protože jsem hned poprvé na tom svém dítěti poznal, na tom hostovi, který je mým synkem, že to je a bude kretén, a že zatímco ostatní děti jeho věku půjdou do školy, tak Siegfried začne chodit, a zatímco ostatní vyjdou školu, tak se Siegfried naučí jakžtakž číst, a zatímco ostatní se už ožení, tak Siegfried bude se učit znát hodiny, a přinese noviny a bude doma, protože bude k nepotřebě, jediné že by přibíjel hřebíky... tak jsem se díval na svého synka a při každé návštěvě jsem viděl podlahu dalšího pokoje naskrz probitou hřebíky, usuzoval jsem správně i dál, protože jsem se na našeho chlapce nedíval jako na svého syna, ale jako na hosta... avšak ten posedlý chlapec těmi hřebíky vbíjenými do podlahy, to nebylo jen tak, ono to dostávalo jinačí smysl, ty jeho hřebíky vháněné do prken podlahy kladivem, zatímco všichni, když houkal nálet a utíkali do krytů, tak Siegfried se z toho radoval a zářil, zatímco ostatní děti měly v kalhotkách, tak Siegfried tleskal ručkama a smál se a najednou byl tak krásný, jako by od něj odešel ten psotníček a ta mázdra z mozkové kůry, a zatímco padaly bomby, Siegfried vbíjel hřebík za hřebíkem do prkna, které mu s sebou brali do sklepa, a řičel smíchem... A já, který jsem obsluhoval habešského císaře, jsem se radoval z toho,

že můj synáček je sice blbý, ale zase ne tak, aby byl schopen věštit budoucnost všech německých měst, o kterých jsem věděl, že všechna přesně skončí tak, jako podlahy pokojů hotelu, koupil jsem tři kila hřebíků a Siegfried je dopoledne vbíjel do podlahy kuchyně a odpoledne, když vbíjel hřeby do pokojový podlahy, já jsem pracně vytahoval hřebíky z kuchyně a radoval jsem se v duchu, jak letecké koberce maršála Teddera zrovna tak vbijí do země pumy přesně podle plánu, protože můj chlapec vbíjel hřebíky přesně podle přímek a do pravého úhlu... slovanská krev zase zvítězila a já jsem byl na chlapce pyšný, protože sice ještě nemluvil, ale už začal chodit, ale pořád jako Bivoj, s kladívkem v pevné ruce...

Zničehonic se mi teď objevovaly obrazy, na které jsem už dávno zapomenul, a najednou byly přede mnou, tak svěží a přesné, že jsem stál s tácem a minerálkami jakoby zasažený bleskem, a stačilo pár vteřin u kamencového jezera a domyslel jsem portrét Zdeňkův, toho vrchního v hotelu Tichota, který se tak rád bavil, když měl volno, že utratil všechny peníze, které měl u sebe, vždycky to bylo několik tisíc... ten obraz, který se mi zjevil, byl obraz jeho strýce, nějakého kapelníka od vojenské hudby, který byl už na penzi, kapelníka, který štípal dříví v lese na své parcele, kde měl domeček docela zarostlý květinami a chvojím, a ten strýc, protože byl tím kapelníkem za Rakouska, tak nosil pořád tu uniformu, i když štípal dříví, protože napsal dva kvapíky a několik valčíků, které se pořád hrály, ale nikdo už nevěděl, kdo to byl ten kapelník, mysleli si všichni, že už umřel, a tak Zdeněk, jak jsme takhle jeli na ten náš volný den kočárem, tak jsme slyšeli dechovou vojenskou hudbu, a Zdeněk stál na kočáře a dal znamení kočímu, aby zastavil... a pak šel za tou vojenskou hudbou, ta hrála valčík toho strýce a už tam stály autobusy, celá vojenská hudba za chvíli nasedala, měla odjet někam na soutěž vojenských hudeb, a Zdeněk přemluvil vojenského kapelníka, dal mu všechny peníze, co měl u sebe, čtyři tisíce korun pro vojáky na pivo, aby udělali to, co jim nařídí, a tak jsme vystou-

pili z kočáru a sedli do prvního autobusu, a pak jsme vystoupili v lese za hodinu jízdy a sto dvacet hudebníků v uniformách se svými vyblýskanými nástroji pomalu kráčelo lesní cestou, pak zahnuuli na pěšinu roubovanou hustým křovím, nad kterým se tyčily vysoké borovice, a Zdeněk dal znamení, aby počkali, a vyraženými plaňkami zmizel na parcele v křoví, a pak se vrátil, řekl svůj plán, dal znamení a všichni vojáci jeden po druhém lezli plaňkami do křovisek a Zdeněk jako na frontě dával pokyny, aby obstoupili domek ukrytý v křoví, odkud se ozývaly úderý sekyrky, a tak tiše celá hudba obstoupila ten špalek a starého muže v rakouské staré uniformě vojenského kapelníka, a dirigent té vojenské hudby, když Zdeněk dal znamení, najednou odhodil zlatou hůl a zavelel hlasitě a z křoví se zvedly a vystoupily dechové vyblejskané nástroje, a hudba spustila ryčný kvapík, který složil Zdeňkův strýc, a který vojenská hudba vezla na soutěž, a starý kapelník zůstal stát tak, jak rozpůlil polínko, a hudba vystoupila o pár kroků, ale pořád do půli pasu v borovém a dubovém podrostu, jediný kapelník s tou zlatou holí stál v té zeleni po kolena a vyhazoval hůl, a hudba hrála ten kvapík, nástroje se blýskaly ve slunci, a starý kapelník se zvolna rozhlídnul, a na jeho tváři se objevil tak nebeský výraz, jako by umřel, a když hudba dohrála ten kvapík, hned navázala na valčík koncertní... a starý kapelník se zhroutil, držel sekyrku na klíně a rozplakal se, dirigent té vojenské hudby s tou zlatou holí přistoupil, dotkl se starcova ramene, a když se ten vztyčil, předal mu tu hůl a Zdeňkův strýc vstal, jak nám potom říkal, myslel, že umřel a že se dostal do nebe mezi vojenskou kapelu, myslel, že v nebi hraje vojenská hudba a že bůh je dirigent té hudby a že mu předává svoji hůl... a stařec dirigoval tu svoji skladbu, a když dokončil, vystoupil z křoví Zdeněk a podal strýčkovi ruku a popřál mu zdraví... a za půl hodinky hudba už zase nasedala do autobusů, a když odjížděly ty autobusy, tak hrály Zdeňkovi tuš, slavnostní fanfáru a Zdeněk stál a byl pohnutý, ukláněl se, děkoval, a když autobusy a za nima i ty

fanfáry zmizely na lesní cestě ošlehávané větvemi buků a bukových keřů... Vlastně ten Zdeněk, to byl takový anděl, každé jeho volno, které jsme spolu strávili, bylo si podobné, deset dní pak přemýšlel, jak utratí ty tisíce, zatímco já jsem se zamykal a po zemi rozkládal ty stokoruny, a pak jsem bosky chodil po těch bankovkách jako po vykachlíkované podlaze, nebo jsem si do nich lehl jako na nějakou zelenou louku, tak Zdeněk jednou vystrojil nějakému kameníkovi svatbu pro jeho dceru, jindy zase jsme šli a v konfekci oblékli do námořnických bílých šatů všechny kluky ze sirotčince, nebo o pouť zaplatil všem kolotočům a všem houpačkám režii za celý den a ten den se všichni mohli vozit zadarmo, o jednom volném dni jsme zase nakupovali v Praze ty nejkrásnější kytice a flašky rosoliček a chodili od jednoho veřejného záchodku ke druhému a gratulovali hajzl-bábám k svátkům, které neměly, narozeninám, které už byly, a Zdeněk měl vždycky štěstí, že jedna z bab ty narozeniny nebo jmeniny zrovna měla... a tak jsem si jednou řekl, že si zajedu podívat se do Prahy a že si sjedu taxíkem do hotelu Tichota optat se, jestli je tam ještě Zdeněk, a když není, tak kde asi je, že se taky podívám tam, kde jsem byl u babičky na vychování, zdali tam ještě je ta cimra, v jejíž oknech se zjevovaly košile a spodky tak, jak to shora vyhazovali oknem klozetu hosté z Karlových lázní a babička ty špinavé spodky spravovala a prodávala na stavbách dělníkům a zedníkům... A tak jsem stál na nádraží v Praze, když jsem vyhledal vlak na Tábor, tak jsem odhrnul rukáv, abych se podíval, kolik je hodin, a když jsem zvedl oči, viděl jsem, jak u trafiky stojí Zdeněk, úplně jsem ztuhnul, to bylo zase to moje, kterak neuvěřitelné se stalo skutkem, zůstal jsem strnulý s rukou odhrnující rukáv, a viděl jsem, jak se Zdeněk rozhlíží, jako by dlouho čekal, a pak zvedl ruku, jistě někoho čekal, protože chtěl se taky podívat na hodinky, ale najednou ke mně přistoupili tři muži v kožených pláštích a chytili mne za ruce, já jsem pořád držel tu ruku na hodinkách, viděl jsem Zdenka, jak se na mne díval jako v snách, byl bleď, jen tak stál

a díval se na mne, jak mne nakládají do auta a odvázejí Němci, a já jsem se divil, kam mne vezou a proč, a oni mne vezli na Pankrác, otevřely se brány a zase mne vedli jako zločince a hodili mě do cely... a já jsem byl najednou oslněn tím, co se mi stalo, najednou jsem se skoro zaradoval, trnul jsem, aby mne hned tak nepustili, přál jsem si, protože válka už se stejně chýlila ke konci, přál jsem si, abych byl zavřen, abych byl v koncentračním táboře, přál jsem si, abych byl zavřen právě od Němců a Němci, moje šťastná hvězda mi zazářila, otevřely se dveře a byl jsem veden k výslechu, a když jsem všechna data řekl, a důvod, proč jsem přijel do Prahy, tak vyšetřující zvažněl, a pak se mne ptal, koho jsem čekal? A já jsem řekl, že nikoho, a tak se otevřely dveře a vešli dva v civilu, vrhli se na mne a rozbili mi nos, vyrazili dva zuby, padl jsem na zem, nakláněli se nade mnou a znova a znova se mne ptali, koho jsem čekal, kdo mi měl předat zprávy, a já jsem řekl, že jsem přijel na návštěvu Prahy, jen tak na výlet, a jeden z nich sklonil obličej, zvedl mi tvář a chytil mne za vlasy a hlavou mi tloukl do podlahy, vyšetřující křičel, že dívání se na hodinky je znamení smluvené a že jsem zapojen do podzemního bolševického hnutí... a pak mne odnesli a dali mezi vězně, ti mi vytahali rozbité zuby, otřeli krev a roztržené obočí a já jsem se smál a smál, tak nějak jsem necítil nic, ani to bití, ani ty rány, ani ta zranění, ostatní se na mne dívali, jako bych byl slunce, hrdina, když mne tam hodili, tak na mne s hnusem křičeli ti esesáci, ty bolševická svině!, a mně to označení znělo v uších jako lahodná hudba, jako milounké oslovení, protože jsem začínal vědět, že tohle je vstupenka, zpáteční lístek do Prahy, zmizík, štáva, kterou lze vymazat jedině to, kam jsem se dostal, když jsem si vzal Němku, že jsem stál v Chebu před nacistickými doktory, kteří mi prohlíželi přirození, zda je schopno obcovat s germánskou árijkou... ten rozbitý obličej jen za to, že jsem se díval na hodinky, je legitimací, kterou jednou budu prověřen, a vstoupím zase do Prahy, jako protinacistický bojovník, a hlavně že ukážu všem těm Šroubkům

a Brandejsům a všem hoteliérům, že já mezi ně patřím, protože když budu živ, tak určitě si koupím jeden ten veliký hotel, když třeba zrovna ne v Praze, tak určitě někde jinde, protože s tím kufříkem známek – tak jak chtěla Líza – bych si mohl koupit hotely dva, a vybrat si zda v Rakousku nebo ve Švýcarech, ale v očích těch rakouských nebo švýcarských hoteliérů bych nebyl vůbec nic, těm bych nepotřeboval něco dokazovat nebo dokázat, s nimi jsem neměl žádné účty z minula, nad těmi jsem se nepotřeboval vytáhnout, ale mít v Praze hotel a v Praze být v grémiu hoteliérů a dotáhnout to na tajemníka všech pražských hotelů, to už by mne museli uznat – nemilovat, ale respektovat, a mně o nic jiného do budoucna nešlo... A tak jsem byl na Pankráci celkem čtrnáct dní, ještě další výsledky pak ukázaly, že šlo o omyl, že skutečně čekali na člověka, který se měl dívat na hodinky, že už chytili spojku, ze které dostali to, co potřebovali, až na to, že to byl někdo jiný, a já jsem si vzpomenu, že tam stál Zdeněk, a že se chtěl dívat na hodinky taky, že Zdeněk je můj přítel a že to viděl, že já to vlastně vzal za něj, že on bude někým velice důležitým, a že i když nikdo z cely, tak určitě Zdeněk mě obhájí, a tak když jsem se od výsledků vracel, než do mne strčili rukou, tak jsem si obnovil krvácení z nosu a zase jsem se usmíval a smál jsem se, a z nosu mi chrstala krev... a pak mne propustili, vyšetřující se mi omluvil, podotkl ovšem, že zájem Říše nutí, aby raději devadesát devět spravedlivých bylo omylem potrestáno, než aby jeden jediný vinný jim unikl... A tak jsem stál navečer před branami pankrácké trestnice, a za mnou vyšel taky propuštěný... a ten, když vyšel, tak se zhroutil, posadil se na chodník, tramvaje jezdily ve fialovém zatemnění, chodci proudili nahoru dolů, mladí lidé se vodili za ruce a děti si v soumraku hrály, jako by ani nebyla válka, jako by na světě byly jen květiny a objetí a milostné pohledy, a ty dívky v tom teplém soumraku měly halenky a sukně tak naražčené, že i já jsem se s chutí podíval po tom, co bylo připravené pro mužské oči, záměrně všechno dané do erotické perspek-

tivy... to je krása... řekl ten mužský, když se vzpamatoval a já jsem se mu nabídl ku pomoci... povídám, jak dlouho? A on řekl, že si odseděl deset let... a chtěl vstát, ale nešlo mu to, musel jsem ho podpírat, ptal se mne, jestli nepospíchám? A já jsem řekl, že ne, a když se mne ptal, proč jsem seděl, řekl jsem, že pro ilegální činnost, a tak jsme kráčeli k tramvaji a musel jsem mu pomoci do električky, a zase všude v tramvaji a venku bylo plno lidí a všichni jako by se vraceli nebo šli do nějaké taneční zábavy, a já jsem si poprvé všiml, že vlastně Pražáčky jsou krásnější než ty Němky, že mají větší vkus, že Němky všechno nosí jako nějakou uniformu, že šaty, že ty dirndly a zelené kostýmy a myslivecké kloboučky mají pořád do sebe něco vojenského... A tak jsem seděl vedle šedivého mladíka, mohlo mu být ne víc než třicet let, a taky jsem mu to řekl, že přes ty šediny je mu tak málo, a když jsem se zničehonic zeptal, koho jste zabil?, chvíli váhal, pak se dlouze díval na trčící prsy dívky, která se držela navíc jednou rukou držáku tramvaje, a on se mne zeptal, jak to tak víte? A já jsem řekl, že jsem obsluhoval habešského císaře... a tak jsme dojeli na konečnou jedenáctky a byla už tma a ten vrah pravil, abych s ním šel k jeho mamince, abych jej doprovodil, že by mohl padnout cestou... a tak jsme kouřili a čekali na autobus, který brzy přijel, a jeli jsme tři stanice a vystoupili u Koníčkova Mlýna, ten vrah mi řekl, že půjde raději zadem, přes vesnici Makotřasy, aby byl dříve doma, a hlavně aby maminku překvapil a prosil za odpuštění... řekl jsem, že s ním půjdu jen na kraj vesnice, až před vrata rodinného domku, jeho domova, a pak se vrátím na hlavní a tam pojedu auto-stopem, a všechno jsem dělal ne z nějakého soucitu nebo laskavosti, ale pořád jsem myslel na to, abych měl co nejvíc alibi, až jednou ta válka skončí, a ona skončí co nevidět... a tak jsme kráčeli hvězdnou nocí, prašná cesta nás vyvedla zatemněnou vesnicí zase do mokré krajiny modré jako kopírovací papír, s uzoučkým měsícem, který oranžově svítil a vrhal za námi nebo před námi nebo po příkopech v boku tenký, sotva znatelný stín... a pak jsme vyšli na kopeček, jen

tak jako by si hlína vzdechla, a on řekl, že teď a odtud už bude vidět jeho rodiště a jeho vesnička... ale když jsme vyšli na vršek, nebylo vidět ani jedno stavení... vrah zaváhal a skoro se polekal, zabreptal, to není možné, že bych se zmejlil? Asi za tím druhým vrškem... ale když jsme ušli stovku metrů, padl na vraha i na mne strach... teď se vrah roztrásl ještě víc, než když vyšel z vrat pankrácké trestnice... posadil se, utíral si čelo, které se lesklo, jako by přes něj tekla voda... Co je, povídám. Tady byla vesnice a je celá pryč, blázním, nebo jsem zešlél, nebo co? breptal vrah... Povídám, jak se ta vesnice jmenuje? A on pravil, Lidice... povídám, tak to je tedy ta vesnice pryč. Němci ji rozstříleli a lidi postříleli a zbytek odvezli do koncentráku. A vrah se ptal dál, a proč? Povídám, protože zavraždili říšského protektora a cesta vrahů vedla sem... A vrah seděl a ruce mu visely přes pokrčená kolena, jako dvě ploutve... A pak se zvedl a jako opilý chodil tou měsíční krajinou a pak se zastavil před takovým kulem, a padl před ním a objal ten kůl, ale on to nebyl kůl, ale kmen nějakého stromu a trčela z něj jediná useknutá větev, jako by se na té větvi popravovalo oběšením. Tak tady, řekl vrah, tady, to je náš ořech, tady byla naše zahrada, a tady, zvolna kráčel, tady někde... pak poklekl, a rukama vyhmatával zasypané základy stavení a hospodářských budov, jistě šel slepeckým písmem posilovaným vzpomínkou, a když ohmatal po kolenou celý rodný dům, posadil se pod kmen a zakřičel, vy vrahové! a vstal a zatíнал pěsti a modré žíly mu vyběhly na krku v tom světle sporého měsíce... a když se vykřičel vrahů, tak se vrah posadil na zem, zaklonil se, ruku sepnul pod kolenem a houpal se jako v houpací židli a díval se na tu větev črtnutou přes srpek měsíce a hovořil, jako by se zpovídal... a já jsem měl krásného tatínka, a ten byl krásnější, než jsem teď já, já jsem proti němu nepodařenec, i když jsem hezký, a tatínek měl rád ženské a ženské měly ještě raději tatínka, a tak tatínek chodil za sousedkou, a já jsem na tatínka žárlil, a maminka se trápila, a já jsem viděl, jako tatínek, vidíte? Tady za tuhle větev se držel, a když se rozhoupal,

tak se tak šikovně pustil, že byl na druhé straně plotu, a tam byla hezká sousedka, a já jsem si jednou na tatínka počkal, a když přeletěl přes plot, tak jsme se hádali a já jsem tatínka zabil sekýrou, ne že bych ho chtěl zabít, ale že jsem měl rád maminku a maminka se trápila... a teďka z toho všeho zbyl jen kmen ořechu... a moje maminka, ta je asi taky mrtvá... Povídám, může být v koncentráku, brzy se vrátí... A vrah se zvedl a řekl, půjdete se mnou? Půjdeme se zeptat... a já jsem řekl, pročpak ne... já umím německy... A tak jsme se vydali na Kladno a před půlnocí jsme byli v Kročehlavech a německé hlídky jsme se zeptali, kde je budova gestapa? A hlídka nám řekla, kudy se tam jde. A pak jsme stáli před vraty, v prvním patře bylo nějak veselo, šum a hluk a nějaké cinkání a ženský pronikavý smích... A hlídky se střídaly, byla jedna hodina po půlnoci, a já jsem veliteli hotovosti řekl, zda je možno mluvit s velitelem gestapa? A on zařval, was? A abychom přišli ráno, ale otevřely se dveře a vyvalil se zástup v náladě, uniformovaných eses, odcházeli a zvesela se loučili, jako po nějaké oslavě, nějakém večírku nebo jmeninách a narozeninách, taky mi to připadalo, jak od nás chodili z hotelu Paříž každý den rozjaření hosté, když nadešel jejich čas, nebo byla zavírací hodina... a tam na posledním schodu stál nějaký voják, držel svícen se svíčkami, byl opilý s rozhalenou uniformou, vlasy do čela a zdvihal ten svícen na rozloučenou, a když nás uviděl, sestoupil až na práh a optal se velitele hotovosti, který mu vzdával počestnost, kdo jsme? A velitel řekl, že bychom s ním chtěli hovořit... a vrah mi řekl, abych řekl to, co jsem pak přeložil... že on byl v kriminále deset let a že přišel teď do Lidic domů a že nenašel ani dům, ani matku, tak že chce vědět, co se stalo s maminkou? A velitel se zasmál, z nakloněného svícnu jak slzy kapaly na zem curůčky horkého vosku... a velitel stoupal vzhůru, ale pak zařval, halt! A dveře hlídky otevřely a velitel sestoupil a optal se, proč dostal těch deset let? A vrah řekl, že zavraždil otce... A velitel vzal svícen s těmi svíčkami pořád ještě kapajícími a svítil si do tváře toho vraha a tak

nějak okřál, jako by se zaradoval, že osud mu tuhle noc poslal toho, kdo se jde vyptávat na svoji maminku, když zavraždil svého otce a je v situaci, ve které stával on často jako vrah, ať z příkazu, ať z volného uvážení... a tak já, který jsem obsluhoval císaře a často jsem se stal svědkem, kterak neuvěřitelné se stalo skutkem, jsem viděl, jak státní říšský vrah, vrah ve velkém, ozdoben vyznamenáními, že mu rachotily na prsou, stoupá po schodech vzhůru a za ním kráčí prostý vrah, otcovrah, a já jsem chtěl odejít, ale velitel hostovosti mne vzal za rameno a ukázal mi na schody, ke kterým mne brutálně otočil... A tak jsem seděl u zbytků hostiny, u velikého stolu, tak jako to bývaly stoly, když odejde svatba nebo velká promoce, zbytky dortů a načnuté nedopité i dopité láhve a uprostřed stolu seděl opilý esesák a vyptával se znovu na to a já jsem to překládal, jak se to stalo u toho kmenu ořechu před deseti lety, ale nejvíc se radoval velitel z toho, jak dokonalá je organizace na Pankráci, že se trestanec nedozvěděl o tom, co se v Lidicích a s Lidicemi stalo... A ještě neuvěřitelnější se stalo toho večera skutkem, já, ukryt za překladatele s rozbitou a hojící se tváří, nepoznán, poznal jsem ve veliteli gestapa i jednoho účastníka mé svatby, toho vojenského pána, který mi ani ne gratuloval, ani ruku nepodal, se kterým jsem si chtěl přituknout, avšak já jsem nastavil sklenku a srazil kramfleky pemsek, těch lakovaných střevíců, ale stál jsem s napřaženou rukou a sklenkou, ducající si ke svému štěstí, avšak nebyl jsem opětován, a tak jsem byl tenkrát náramně zahanben, a já jsem nesnášel zahanbení, začervenál jsem se tenkrát až po kořínky vlasů, zrovna tak, jako mi odmítnul připítí jak pan Šroubek, hoteliér, tak i pan Skřivánek, ten, který obsluhoval anglického krále... a teď dalšího mi osud nabídnul, dalšího toho, který si nevšiml mého dobře míněného nabídnutí ke skleničkovému přátelství... a teď tady přede mnou sedí a holedbá se tím, že se zvedá a budí nějakého velitele archivu a pak s námi vytahuje registrář a nachází tam a předčítá zase u hodovního stolu, otáčeje stránky a namáčeje je do

rozlitých omáček a likérů, stránky, až nachází tu pravou, aby z ní přečetl to, co se stalo, a oznámení, že vrahova maminka je v koncentráku a doposud u jejího jména není ani datum, ani křížek, označující její úmrtí.

Když jsem se druhý den vrátil do Chomutova, už jsem byl propuštěn, už dostali zprávu a pouhé podezření stačilo, abych si sbalil kufry, a taky jsem našel dopis, že Líza odjela za Siegfriedem k dědečkovi do Chebu k Městu Amsterodamu, abych přijel za nimi, kufříček že vzala s sebou. A tak jsem se svezl autem až před samý Cheb, kde jsem musel počkat, protože byl hlášený nálet na Cheb a Aš, a jak jsem tak ležel s vojáky v příkopě, slyšel jsem dunění, takové blížící se pravidelné a rytmičné pracování jakéhosi stroje, že se mi objevil, skoro zjevil můj synáček, viděl jsem jej, jak každý den a tak jistě i dneska, protože jsem mu nakoupil pět kilogramů osmicoulových hřebíků, jak rytmicky a pravidelně popolízá a mocnými údery kladiva na jeden ráz zabíjí do podlahy hřebík vedle hřebíku s takovým nadšením, jako by sázel nějaké ředkvičky nebo hustě sázený špenát... A pak, když přešel nálet, nastoupil jsem do vojenského auta, a když jsme se blížili k Chebu, přicházeli z něj zpívající lidé, staří Němci, kteří zpívali nějaké písničky, veselé ale to byly písně, asi se z toho, co viděli, zbláznili nebo pomátli, nebo to bylo jejich zvykem, na neštěstí si zpívat veselou písničku, a pak už nám šel vstříc prach a zlatý kouř, a viděli jsme i mrtvé v příkopech, a začaly ulice s hořícími domy, sanitní oddíly vyťahovaly polozašpané, a sanitní sestry klečely a obvazovaly hlavy a ruce, a ze všech stran se ozýval sten a nářek, a já jsem myslel na to, jak jsem tudy projížděl v kočáře a autech na svatbu, a jak všichni byli opojeni vítězstvím nad Francií a Polskem, a viděl jsem ty červené hákové vlajky ohněm mlsané, hořely ty vlajky a prapory s praskotem, jako by si oheň na nich obzvláště pochutnával, oheň stoupající červeným sukrem vzhůru a černým koncem se zatácející jako ocas mořského koníčka... a pak jsem stál před hořící a strženou stěnou

hotelu U Města Amsterodamu... a jak táhl lehký větřík, odvával běžová mračna kouře a prachu, a já viděl v posledním patře, jak můj synáček tam sedí a dál bere hřebíky, mocnými údery je zaráží do podlahy, zdaleka jsem viděl, jak už má silnou pravačku, dokonce z něj nebylo nic než silné zápěstí a tenisový loket a pohybující se biceps, který jednou ranou zarážel do podlahy dál hřebíky, jako by nepadaly pumy, jako by se nic na světě nestalo... A tak se stalo, že druhý den, když se lidé vrátili a vyšli z úkrytů, že nepřišla Líza, moje žena, říkali, že asi zůstala někde na dvoře, a já jsem se ptal po malinkém odřeném kufříku, řekli mi, že jej Líza měla pořád u sebe... a tak jsem vzal krumpáč a hledal jsem celý den na dvoře, pak druhý den jsem dal synáčkovi těch pět kilogramů hřebíků a ten si vesele je vbíjel do podlahy, zatímco já jsem hledal svoji ženu a jeho maminku, až třetí den jsem narazil na její boty, pomalu, zatímco Siegfried křičel a plakal, že nemá hřebíky a nikdo mu je nepřinášel, tak tloukl kladivem aspoň do hlaviček hřebů už zaražených, já jsem zvolna dostával z rumiště a sutin svoji Lízu, a když jsem přišel do polovičky jejího těla, viděl jsem, jak stočená do klubíčka svým tělem chránila vulkánový kufřík, který jsem nejdříve pečlivě ukryl, a pak jsem vyhrabal celou svoji ženu, ale bez hlavy. Průvan vzduchu jí utrhl hlavu, kterou jsme pak hledali ještě dva dny, zatímco synáček dál bil kladivem a vbíjel hlavičky hřebíků do podlahy a do mé hlavy. Tak čtvrtý den jsem vzal kufříček a nerozloučil jsem se a odcházel, a za mnou slábly údery kladiva a vbíjených hřebíků, ty rány, které jsem slyšel pak skoro celý život, protože toho večera si měl přijet spolek pro pomatené děti pro mého synáčka Siegfrieda, zatímco Lízu jsme pochovali ve společném hrobě, s hlavou sice jakoby, ale byl to jen na trup namotaný šál, aby si lidé nemysleli bůhvíco... ač kvůli té hlavě jsem překopal celý dvůr.

Stačí vám to? Tím dneska končím.

Kterak jsem se stal milionářem

Dávejte pozor, co vám teďka řeknu.

Ten kufříček se vzácnými poštovními známkami mi přinesl štěstí. Ne hned, ale až pak, protože po skončení války jsem dostal malý dekret, když jsem dal adresu toho velitele gestapa, toho, který byl vrahem tolika lidí, a utekl a schoval se někde v Tyrolích, a já jsem v Chebu od svého tchána vyzvěděl místo jeho pobytu, a Zdeněk dostal povolení od amerických úřadů a autem s dvěma vojáky si vyjel pro něj, zastihli jej, jak sekal louku přestrojen v tyrolské kalhoty a košili a nechal si narůst plnovous. I kdybych jej zatkl já, přesto mne sokolové z Prahy dostali do kriminálu, ne za to, že jsem si vzal Němku, ale za to, že jsem v době, kdy popravovali tisíce českých vlastenců, že jsem stál před nacistickým úřadem krve a ochrany německé cti a dával jsem se prohlížet, já, přispívající člen Sokola jsem se nechal dobrovolně prohlídnout, zda jsem schopen pohlavně obcovat s germánskou árijskou ženou, tak za to jsem dostal půl roku, podle malého dekretu... ale potom jsem prodával ty známky a dostával jsem za ně takové částky, že jsem jimi pokryl deset podlah mého bytu, a když jsem dosáhl částky pokrývající čtyřicet podlah, koupil jsem si hotel na periferii Prahy, hotel se čtyřiceti pokoji... Ale hned první noc jsem měl dojem, že v nejvyšším mansardovém pokoji kdosi každou minutu děsnou šupou tesařské širočiny zabíjí do podlahy hřebíky a pak každý den nejen v tom prvním pokoji, ale ve druhém, ve třetím, v desátém, až nakonec ve čtyřicátém pokoji, všechno současně, a všude, že po každé té podlaze po čtyřech leze můj synáček, čtyřicet synáčků, a každý mocnými hypami vbíjí do podlahy hřebíky, jednu podlahu po druhé, tak denně až do čísla čtyřicet... a když jsem se čtyřicátý den ohlušen ranami vyptával, zda nikdo neslyší nějaké rány kladivem, neslyšel to nikdo, jen já, a tak

jsem ten hotel vyměnil za druhý, schválně jsem si vzal hotel pouze se třiceti pokoji, ale začalo to přesně tak jako v hotelu prvním, a tak jsem usoudil, že peníze za ty známky nebyly požehnané, že to byly peníze násilím někomu vzaté, někomu, kdo byl přitom zabit, možná, že to byly známky nějakého zázračného rabína, protože ty rány a hřebíky vbíjené do podlahy vlastně byly hřebíky vbité do mé hlavy, každým úderem jsem pociťoval, jak mi hřeb pronikal lebkou, druhým úderem pak vjel do ní na polovic a pak celý, a nakonec jsem nemohl ani polykat, protože ty dlouhé krováky se mi koneckonců dostaly až do krku... a já jsem se ale nezbláznil, můj vytčený cíl bylo mít hotel a vyrovnat se všem hoteliérům a nechtěl jsem a nemohl jsem ustoupit, protože jsem žil jen tou představou, že třeba jednou to dotáhnu tak, jako to dotáhl hoteliér pan Brandejs, ne že budu mít zlaté příbory pro čtyři sta hostů, tak jako to měl on, ale pouze sto zlatých příborů, a že budou u mne ubytovaní samí slavní cizinci... a tak jsem začal stavět hotel, docela jinačí, než byly všechny hotely, u Prahy jsem koupil opuštěný velkolom, a tady jsem začal doplňovat a zvelebovat všechno, co tady bylo, jako to měl hotel Tichota, základem hotelu byla ohromná kovárna s hliněnou podlahou a dvěma komíny, nechal jsem i čtyři kovadlinky tak, jak byly, všechna kladiva a všechny kleště visící na černých zdích, nakoupil jsem kožené klubovky a stoly, všechno podle rady architekta, blázna, který to, o čem sníval, prováděl pro mne, a byl tak nadšený, tak jako já, protože jsem hned ten den, kdy byla adaptována ta kovárna, hned jsem tam spal, totiž tady v těch komínech a kovářských pecích, tady se na rožnících před samými hosty měly péct šašliky a živáňské pečeně, tak tady jsem první noc slyšel údery, ale ty byly tak slabounké, do hliněné podlahy ty hřebíky šly rychle jako do másla, že nastal útlum i v mé hlavě a já jsem ještě s větší chutí se dal do stavby hostinských pokojů, takových malých kójí, které vznikly z dlouhého baráku podobného koncentráku, tady dřív byly dělnické šatny a ubikace, ale já jsem je nechal proměnit v pokojíky, ve třicet pokojů a na

zkoušku jsem nechal udělat podlahu z hrubých drsných kachlíčků, takových jako jsou v Itálii a ve Španělsku a vůbec tam, kde je horko, a první den jsem naslouchal na zkoušku, a slyšel jsem jen, jak po mé hlavě se smekly hřebíky, vydávaly jiskry, tak tvrdý byl ten porcelán, a pak ty údery utichly po marném pokusu docela, a já jsem se uzdravil a začal jsem spát tak, jako jsem spával... a stavba pokračovala tak rychle, že za dva měsíce byl hotel otevřen, nazval jsem jej hotel V Lomu, protože se ve mně cosi zlomilo a odešlo ode mne. Byl to skutečně prvotřídní hotel a tady se spalo jen na objednávku, byl v lese, a ty pokoje byly do půlkruhu kolem modrého jezírka na dně toho lomu, ze skály, která se tyčila čtyřicet metrů vzhůru a byla žulová, jsem alpinisty nechal zasázet alpínky a ozdobné keře, které rostou v podobných podmínkách, a navíc tam viselo ocelové lano napříč přes ten rybník, jeden konec byl upoután na kopci, takže lano se svažovalo až dolů, každý večer jsem měl atrakci, najmul jsem artistu, který použil rolny, takového kolečka ocelového, pod kterým byla prostrčena krátká tyč, vyčíhal si okamžik, odrazil se a sjížděl dolů z té výšky a nad jezerem, osvětlený fosforovým šatem se pustil a rolna sjela až dolů, on se chvíli zastavil, protipohybem udělal pak sklopku, narovnal se a s nataženýma rukama se zasunul do hlubokého jezera, aby zvolna a pomalu v těsných fosforových šatech plul ke břehu, na kterém byly stolky a židličky. Všechno bylo bílé, a já jsem všechno nechal natřít na bílo, ta bílá barva byla teď barvou mojí, takový to byl Barrandov, jenže byl originální, já jsem mohl soutěžit teď s každým, ale abych řekl... tak to s tou rolnou vynašel pikolík, který jedno odpoledne vystoupil na kopec a tam se zachytil té rolny a sjel dolů a pustil se uprostřed, kdy všichni hosté vykřikli zděšením a vstali nebo se zvrátili nazpátek do křesílek, všechna křesla byla v ludvíkovském stylu, pikolík se narovnal, pak ve vzduchu vzal převahu a po hlavě ve fraku se zasunul do hladiny, jako by jej jezero pozřelo... a já jsem v tu chvíli věděl, že tohle tu musí být každý den, a že večer to musí být se světélkujícími šaty,

nemohl jsem na tom prodělat, a i kdyby, protože tohleto neměl nikdo nejen v Praze, ale i v celých Čechách a snad i ve střední Evropě... a jak jsem se dověděl, tak i na celém světě, protože jednou mi hlásili, že přijel a ubytoval se tady spisovatel, který se jmenoval Steinbeck... vypadal jako námořní kapitán nebo lupič, a tomu se tady tak líbilo, ta kovárna proměněná na restaurační síň a ty ohně a ti kuchaři, pracující přímo před hosty, takže jak se dokončovaly šašliky nebo živán, tak hosté byli zcela tím díváním vyhladovělí a tak nabití chutí k jídlu, že se podobali dětem... ale tenhle spisovatel si nejvíc oblíbil všechny ty stroje na drcení žuly, takové zaprášené mlýny s obnaženou metodou struktury lešení, do všeho bylo vidět jako na nějaké výstavě mlýnů, nebo na výstavě, kde jsou rozříznutá auta, aby bylo vidět motor, tak ten spisovatel byl okouzlen těmi stroji stojícími na rovině před lomem, odkud bylo vidět do kraje, jako desítky soch tam stály ty stroje, takové frézy nebo soustruhy na kámen, teď opuštěné, jakoby vynalezené bláznivými sochaři, a taky ten spisovatel, Steinbeck se jmenoval, ten si nechal sem dát ten bílý stůl s bílými průhlednými křesly a židlemi a tady pil každý den odpoledne jednu a večer další láhev francouzského koňaku... a uprostřed těch strojů, dole s mlýnem, se díval do krajiny, takové fádní krajiny u Velkých Popovic, ale tím spisovatelem byla najednou ta krajina tak krásná, a tak ty stroje byly tak výtvarné, že ten spisovatel mi řekl, že tohle ještě neviděl, v takovém hotelu že se ještě neubytoval, že tohle může mít v Americe jedině nějaký slavný herec, takový Gary Cooper nebo Spencer Tracy, a ze spisovatelů by si tohle mohl koupit jedině Hemingway, a kolik bych za to chtěl a já řekl, dva miliony... a on pak počítal něco na stole a pak mne poprosil, abych přišel, vytáhl šekovou knížku a řekl, že to koupí a že mi vystaví šek na padesát tisíc dolarů... a já jsem se optal několikrát, a on vždycky přidal na šedesát, na sedmdesát, osmdesát tisíc dolarů... a já jsem viděl a věděl, že tohle všechno, že tenhle hotel nemohu prodat ani za milion dolarů, protože ten hotel V Lomu

byl vrchol mých sil, mého snažení, a já jsem teď prvním hoteliérem mezi hoteliéry, protože takových hotelů, jako má pan Brandejs, jako má pan Šroubek, tak takových hotelů jsou na světě stovky a tisíce, ale jako mám já, nemá žádný... A tak se jednou stalo, že přijeli autem největší pražští hoteliéři, včetně pana Brandejse a pana Šroubka, objednali si večeři, vrchní a pinglové upravili jejich stůl s tou největší pečlivostí a vkusem, jen kvůli nim jsem udělal spodní osvětlení skály deseti reflektory, ukrytými pod rododendrony a rozhozenými tak, aby celá skála byla ozářená a dala vyniknout ostrým hranám a fantastickým stínům a květinám a keříčkům, a umínil jsem si, že kdyby ti hoteliéři byli náchylní ke smíření a k tomu, že mne vezmou mezi sebe, že mi nabídnou členství v grémiu hoteliérů, zapomenou na všechno zrovna tak, jako by zapomenuli i oni. Avšak oni nejen že dělali, jako by mne nikdy neviděli, ale sedli si tak, že byli zády ke všem těm krásám mého podniku, a já jsem se choval zrovna tak, mohl jsem se, a cítil jsem se vítězem, protože jsem viděl, že se otočili zády k jedinečnostem mého podniku jen proto, že věděli a poznali, že jsem se dostal teď nad ně, že u mne se ubytoval nejen Steinbeck, ale i Maurice Chevalier, za kterým přijelo tolika ženských a zůstaly v okolí Lomu, že Chevalier je přijímal ráno v pyžamu a ony se na něj vrhly, ty ctitelky, a vysvlékly zpěváka a roztrhaly pyžamo na kousíčky, aby si každá odnášela na památku útržek toho pyžama, kdyby mohly, roztrhaly by Chevaliera a odnesly si z něj kousíčky masa, každá podle svého gusta, ač podle povahy by skoro všechny si ze slavného zpěváka vytrhaly nejdříve srdce a pak jeho pohlaví... a tenhle Chevalier přitáhl s sebou tolik novinářů, že fotografie mého Lomu byla nejen ve všech našich, ale i v cizích časopisech, dostal jsem zprávy z Frankfurter Allgemeine a Zürcher Zeitung a Die Zeit, a i v samotných Herald Tribune byl můj hotel s bláznivými ženskými kolem Chevaliera, uprostřed plató, tam, kde byly ty sochy ze strojů, stroje obklopené bílými stolky a židlemi, které v opěradlech měly stylizované úponky révy, vyrobené uměleckými kováři ze

železných plátů... a proto vlastně přijeli ti hoteliéři, aby se se mnou nesmířili, přijeli jen proto, že to, co viděli, bylo daleko silnější a krásnější toho, co si představovali, a hlavně taky proto, že teď, když to viděli, viděli, že ten lom jsem koupil za pakatel se vším, co v něm stálo a bylo, a žárlili na mne asi taky proto, že jsem všechno nechal tak, jak jsem to koupil, a hotel jsem vestavěl dovnitř, takže ten, kdo něčemu rozuměl, uznal a uznával mne, jako bych byl nějaký umělec... a to byl můj vrchol, to, co ze mne udělalo člověka, který nežil nadarmo. A tak já sám jsem se začal dívat na ten můj hotel jako na umělecké dílo, jako na můj výtvar jen proto, že to viděli jiní... otevřeli mi oči a já jsem sice až pak, sice až pozdě, ale přece jen pochopil, že i ty stroje jsou vlastně sochy, krásné sochy, které bych nedal za nic, dokonce jsem jednou viděl, že ten můj objekt v lomu, že se podobá tomu, co shromáždil cestovatel Holub, co shromáždil Náprstek, a že přijde jistě čas, kdy tady na každém stroji, na každém tom kameni a na všem bude nálepka, historicky cenné... a přesto jsem se cítil ponížen od těch hoteliérů, že pořád nepatřím k nim, že jim nejsem stavovsky roven, když jsem nad nimi, často jsem v noci litoval, že není staré Rakousko, že jistě, kdyby byly manévry a ubytoval se tady ne sám císař, ale jeho nějaký arcivévoda, že bych mu posloužil a připravil všechno jídlo a prostředí tak, že by mne povýšili do šlechtického stavu, ne vysoko, ale že bych byl baron... A tak jsem snil dál, když přišla veliká horka a všechno schlo na polích a země se trhala a děti házely do škvír v zemi psaníčka, já jsem snil o zimě, jak až napadne sníh a až přijdou mrazy, jak vyleštím hladinu jezera a na tom jezeře budou dva stolečky a na nich budou dva staré gramofony, jeden s modrou a druhý s růžovou troubou, podobnou velikým květům, a koupím staré gramofonové desky a budou se hrát jen staré valčíky a charakteristická intermezza a v kovárně budou plát ohně a na ocelových koších budou na břehu jezera hořet polena a hosté budou bruslit, nakoupím starých nebo nechám udělat starých bruslí na kličku, a páni budou

připínat brusle dámám a budou mít na kolenou v podřepu jejich nožky, a budou se podávat horké punče... a tak jsem snil, a zatím se noviny a politické strany hádaly, kdo bude platit to sucho, ve kterém se mi tak krásně snilo o zimních radovánkách V Lomu, a když i v parlamentě se poslanci a členové vlády hádali, kdo tedy bude platit to sucho, a shodli se na tom, že to budou milionáři, přijal jsem to usnesení s takovým uspokojením, protože já jsem také milionář, doufal jsem, že moje jméno jako milionáře bude v novinách, že bude vedle Šroubka a Brandejse a ostatních, že tedy to sucho mi poslala moje šťastná hvězda, že to neštěstí je moje štěstí, kterým se ocitnu tam, kam jsem si přál ve snu, jak mne arcivévoda povyšuje do šlechtického stavu, že já, maličký pořád tak, jak jsem byl jako pikolík, já jsem veliký, jsem milionář... Ale jak plynuly měsíce, nikdo mi nic neposílal, nikdo na mně nechtěl, abych zaplatil milionářskou dávku, už jsem koupil dva gramofony a navíc jsem dal přivést překrásný orchestrion, protože jsem koupil nejen ten orchestrion, ale i starý kolotoč s tak velikými houpacími koni a jeleny a soby, že jsem ten kolotoč dal rozmontovat a ty koně a jeleny jsem dal na původní péra na obrubník kolem jezera, a každý host s chotí usedl jako do nějaké longšéz, takové ty francouzské židle obrácené dvě proti sobě, takovému kanapátku, kde jste mohli sedět se slečnou a konverzovat, tak vždycky jsem dal dva jeleny a dva koně vedle sebe jako na nějakou galantní vyjížďku a opravdu se to všilo, hosté měli pořád obsazené s dámami koně i jeleny a orchestrion jim vyhrával a hosté se houpali na těch dřevěných zvířatech s překrásnými čabrakami a krásnýma očima a vůbec vším, protože to byl německý kolotoč nějakého bohatého majitele střelnice a lunaparku... A tak najednou se na mne přišel podívat Zdeněk, který byl velikým pánem na okrese a možná na kraji, docela se změnil, už nebyl tak, jak býval, houpal se na koni a díval se kolem sebe, a když jsem si přisedl na vedlejšího koně, tak mi tiše hovořil a potom vzal na důkaz složenou listinu, a než jsem mohl zabránit, tak zvolna roztrhal tu listinu, ve které

jsem byl jmenován milionářem, a že zaplatím milionářskou dávku, a Zdeněk seskočil a hodil do ohně tu listinu, pro mne ten krásný, skoro jmenovací dekret, zasmál se na mne tak smutně a dopil minerálku, on, který pil jen tvrdý destilát, a se smutným úsměvem ode mne odcházel, čekal na něj bourák, černé auto, aby ho odvezlo zase tam, odkud přijel, někam do politiky, kterou dělal, ve kterou asi věřil, která jej držela a která asi musela být krásná, když byla schopna nahradit mu všechny jeho bravurní kousky, ve kterých utratil vždycky všechny prachy, které měl u sebe, vždycky nějaký lidumilný kousek, jako by ty prachy jej pálily, a tak je vracel lidem, kterým myslel, že ty prachy patří... a události se pak řítily, tak jak jsem snil, tak jsem si udělal senzační večery a odpoledne V Lomu, gramofony a bruslení a ohně, jak v kovárně, tak kolem zamrzlého jezera, ale hosté, kteří přijížděli, byli smutní nebo zase tak veselí, ale to nebyla veselost, jak jsem ji znal, to byla taková chtěná veselost, jako měli Němci, když se radovali, ale věděli, že v Košíčku jsou se svými milenkami a manželkami naposledy, a pak z Košíčku rovnou na frontu... Taky tak se se mnou mí hosté loučili, podávali mi ruce a mávali z aut, jako by odjížděli naposledy, a už nikdy že sem nepřijedou, a když přišli, tak zase to bylo to samé, byli melancholičtí, zasmušilí, protože sem to ani tak nedolehlo, ale všechno se v politice zvrátilo, byl tady Únor, a všichni mí hosté věděli, že to je jejich konec, utráceli, co mohli, ale radost a bezprostřední veselí se vytrácelo a já jsem ten jejich smutek přijal taky, už jsem přestal, abych se každé noci zamknul, stáhl záclony a po zemi abych rozkládal – jako bych hrál pasiáns, sám se sebou vykládal jako karty stokoruny denní tržby, kterou jsem každý den ráno odnášel do banky, a kde jsem měl uložený milion korun, právě tyhle dny... a tak přišlo jaro a mí hosté, tak jako němečtí důstojníci, vraceli se do Košíčku, ale jen někteří, zrovna tak mí hosté, mí štamgasti přestali chodit, a já jsem se dověděl, že padli, že byli zavřeni, zatčeni, že někteří utekli přes hranice... a tak přicházeli hosté jiní a tržby byly ještě větší, ale já jsem myslel,

copak se stalo s těmi, kteří byli u mne každý týden, a z nich přišli dneska jen dva a ti mi řekli, že jsou milionáři, a že zítra mají být připraveni, a že mají mít pevné boty a deku a rezervní ponožky a jídlo s sebou, že budou odvezeni někam do sběrného tábora, protože jsou milionáři... a já jsem se zaradoval, že jsem milionář taky, přinesl jsem spořitelní knížku a ukázal ji těm dvěma mým hostům, jeden byl továrník na tělocvičné nářadí a druhý měl fabriku na umělé zuby, teď mi to řekli, a já jsem jim ukázal tu spořitelní knížku, a hned jsem šel a taky jsem si vzal tlumok a pevné šněrovací boty a rezervní ponožky a jídlo v konzervách, taky jsem se připravoval, že pro mne přijdou, protože ten továrník na umělé zuby mi pravil, že všichni pražští hoteliéři dostali takovou obsílku taky... A k ránu odjízďeli a plakali, protože odvalu, aby utekli přes hranice, neměli, už nechtěli nic riskovat, akorát mi říkali, že to Amerika a Společnost národů tak nenechá, že všechno dostanou zase nazpátek a že se vrátí do svých vil a k rodinám... A já jsem čekal den, pak dva, pak týden, dostal jsem zprávu z Prahy, že všichni milionáři už jsou ve sběrném táboře, že to je učiliště kněží ve Svatém Janu pod Skalou, v ohromném klášteře a penzionátu budoucích kněží, kteří byli vystěhováni... A tak jsem se rozhodl, a to byl ten den, kdy přišli z okresu a předali mi šetrně zprávu, že národní výbor mi zabírá Lom, a že jsem v něm zatím jako správce, že všechna majetková práva přecházejí na lid... Ale já jsem byl plný záští, věděl jsem, jak to asi bylo, že to byl zase Zdeněk, vydal jsem se na okres a tak jsem byl v kanceláři u Zdeňka, a on neřekl nic, jen se smutně usmíval, zase vzal lejtro ze svého stolu a přede mnou je roztrhal a řekl mi, že moje povolání na svoje zodpovídání roztrhává, za to, že jsem vzal za něj tenkrát to s tím díváním na hodinky, kolik je hodin, ale já jsem mu řekl, že tohle jsem od něj nečekal, že jsem myslel, že je můj kamarád, ale on je proti mně, protože já jsem ten, který celý život nechtěl být a o nic jiného neusiloval než o to, abych měl hotel a abych byl milionář... A odešel jsem a v noci jsem stál před branou osvětleného

kněžského učiliště, před branou stál milicionář s vojenskou puškou a já jsem se mu hlásil, že jsem milionář, hoteliér z Lomu, že chci mluvit s velitelem v důležité věci... tak milicionář zvedl telefon, a za chvíli mě pustili do brány a pak do kanceláře, kde zase seděl milicionář, ale bez pušky, před sebou měl seznamy a lejstra a flašku s pivem, ze které neustále pil... a když dopil, tak sáhnul pod stůl a z basy vytáhl další láhev, otevřel ji a lačně pil, jako by měl první žízeň... a já jsem se jej ptal, zdali jim nechybí nějaký milionář... že já jsem nedostal obsílku a že jsem milionář taky... a on se díval na lejstra, tužkou jel po jménech, ale pak mi řekl, že milionář nejsem, a abych šel klidně domů... ale já jsem řekl, že to bude mýlka, že milionář jsem... ale on mne vzal za rameno a vyvedl mne k bráně a strčil do mne a zahulákal, já vás v seznamu nemám, tak milionář nejste! A já jsem vytáhl spořitelní knížku a ukázal jsem mu, že mám na knížce jeden milion jedno sto korun deset haléřů... a povídám vítězně, a co je tohle? A on se podíval na tu knížku... a já jsem žadonil, přece byste mě nevyhnal... A tak on se smíloval a vtáhl mne do semináře a prohlásil mne za internovaného, a zapsal si všechna moje data a potřebné informace... Ten internát pro studující bohosloví vypadal opravdu jako kriminál, jako kasárna, jako nějaká kolej pro chudé vysokoškoláky, akorát že na chodbách v každém ohybu, mezi okny, všade visel krucifix, střídaný s výjevy ze života svatých. A skoro na každém tom obraze bylo nějaké mučení, děsný horor, podaný malířem s takovou přesností, že to, že čtyři sta milionářů bydlelo v kněžských celách po čtyřech nebo šesti osobách, bylo vlastně legrací. Ostatně já jsem čekal, že tady bude takový teror a zloba, tak jako to bylo, když jsem byl v kriminále toho půl roku po válce, za ten malý dekret, ale ono naopak, tady v tom učilišti svatého Jana, to byla groteska. V refektáři byl takový soud, to přišli milicionáři s vojenskými puškami, s červenými páskami přes rameno, pořád jim padaly řemeny, uniforma nebyla šitá na míru, ale jakoby naschvál, těm malým byla velká a těm velkým malá, tak raději

chodili rozepnutí, a soud s námi dělali tak, že za každý milion dostal každý milionář rok, tak já jsem dostal za ty dva miliony dva roky, pan továrník na tělocvičná náradí, že měl čtyři miliony, tak dostal čtyři roky a nejvíc dostal hoteliér Šroubek, deset roků, protože měl deset milionů. Ale největší potíží bývala, do jakého rastru ty roky a nacionále zapsat, zrovna tak, jako děsný problém bylo večer nás spočítat, protože každý večer někdo chyběl, ale to bylo tím, že jsme pro pivo v konvích chodili do sousední vesnice, a potom asi taky proto, že naši hlídači pořád pili, tak nás nemohli spočítat, i když sčítání začalo už odpoledne. Tak raději volili metodu počítání po deseti, a vždycky jeden ze strážců zatleskal, a třetí strážce upustil kamínek, aby potom, když sečetli posledního, tak se sečetly kamínky, přidala se k výsledku nula, a ten zbývajíc počet, který nevyšel do deseti. Ale každý den nás bylo víc nebo míň, i když jsme tady byli všichni, to kolikrát součet internovaných milionářů souhlasil a byl zapsán, a všichni si oddechli, zrovna v tu chvíli když přišli čtyři milionáři a nesli basy a konve piva, a tak aby se to nepletlo, tak je prohlásili za nově příchozí, a každý ten milionář dostal ještě znovu podle milionů, které nahlásil, o ty roky navíc. On to sice byl internát, ale neměl plot. Takže v bráně seděli milicionáři a milionáři chodili a vraceli se zahradou, a museli se vrátit a projít branou, kterou milicionáři pokaždé otevírali a zase zavírali a zamykali na klíč, avšak kolem dokola nebyl ani plot, ani zeď, takže i milicionáři si sice zkrátili cestu přes zahradu, ale pak se v nich hnulo svědomí a vrátili se k bráně a obešli ji s klíčem zahradou a odemkli a vešli tou branou a zase ji zamkli a pak šli kolem té brány do internátu. Největší potíží byla s jídlem, ale ta se ukázala zbytečná, protože velitel i milicionáři rádi jedli s milionáři, a co jim přiváželi z milicionářských kasáren, tím se krmila prasata, která koupil milionář, továrník na umělé chrupy, takže nejdřív tady bylo deset, pak dvacet prasátek a všichni se těšili na zabíjačku, protože tady byli milionáři velkořezníci, kteří slibovali takové pochoutky, že milicionáři se olizovali

napřed a sami dávali zlepšováky, jaké speciality se dají dělat z prasat. A potom se tady vařilo asi tak, jako se vařilo ne v internátech pro budoucí kněze, ale tak jako se vařilo v bohatých klášterech, jako vařili třeba křižovníci. Když nějakému milionáři došly peníze, tak velitel milicionářů poslal milionáře, aby si skočil domů pro peníze, nejdřív s ním jezdil milicionář přestrojený za civilistu, ale pak stačila přísaha, a internovaný si mohl sjet do Prahy pro peníze, vybrat ve spořitelně z knížky, z toho milionu nebo milionů, protože velitel jim dal potvrzení, že ty peníze jsou pro veřejnoprávní účely. A tak se v internátě vyvářelo, dělal se jídelní lístek, který se dával schválně veliteli milicionářů, aby laskavě dal připomínky, protože milionáři považovali milicionáře za své hosty, a taky jsme v jídelnách a refektářích sedali všichni pohromadě... Milionář Tejnora dostal jednou povolení, aby sjel do Prahy pro hudbu, pro kvartet, takový šraml, a když tu hudbu přivezl taxíkem, tady se vůbec vyvinulo sjíždění do Prahy taxíky až na rozcestí, tak vešli kolem zamčené brány do toho milionářského koncentráku, vzbudili hlídku, protože už byla půlnoc, a zase vyšli před bránu, kterou rozespálí hlídači nemohli otevřít, tak milionář vešel kolem brány zahradou k bráně z druhé strany, zevnitřku vzal klíče a vyšel kolem brány ven a tam odemkl bránu, ale že klíč byl nějaký vadný, tak nešlo zamknout, tak zase vešel dovnitř a odtud zamkl bránu a předal klíče... To jsem si myslíval, škoda, že Zdeněk není milionář, ten by tady byl ve svém živlu, ten by nejen všechny svoje peníze, ale i peníze těch druhých, kteří neměli fantazii, jak s těmi miliony naložit, tak by to provedl s jejich souhlasem za ně... A tak za měsíc všichni trestaní milionáři byli opálení, protože jsme se opalovali na stránkách, zatímco milicionáři byli bledí, protože jednak stáli v bráně, jednak pořád dělali hlášení, seděli v celách a nemohli dát dohromady ani stav podle jmen, protože některá jména jako Novák a Nový byla tady třikrát a tak, protože pořád museli být ve zbroji, pořád jim padaly pušky a sumky s náboji a přitom pořád gumovali a přepisovali ta hlášení,

kteřá jim nakonec udělal každý hoteliér milionář, tak jako by se stavoval jídelní lístek. A protože tady po katolickém učilišti zbyl statek, ve kterém bylo deset krav a přiděl z těch vemen nestačil na ranní kávu, tady se podávala bílá zrnková káva, do které, jak to zavedl pan hoteliér Šroubek, se dávala sklenka rumu, jak se to naučil v Café Sacher ve Vídni, tak továrník na laky a prášková barviva přikoupil pět krav a tak bylo mléka sdostatek, protože někteří nensnášeli bílou kávu a dávali si ráno jen skleničku rumu nebo ten rum pili z hrníčku, takového pucláku, protože ještě jedli v noci, tak aby vytrávili. Taky bylo krásné, když jednou měsíčně přicházely návštěvy rodinných příslušníků... to velitel koupil bílé šňůry na prádlo a natáhnul je kolem pomyslné zdi, a kde nestačila ta šňůra, udělal sám kramflekem čáru, která dělila internované od internátu a světa venku... a tak přicházely manželky a děti s ruksaky a taškami s jídlem a uherskými salámy a konzervami zahraničních firem, a ač jsme se snažili tvářit utrápeně, tím, že jsme byli opálení a dobře živení, kdyby někdo přišel a neznal ty poměry, tak by myslel, že zavření jsou ti, co přišli na návštěvu, a že kriminál je tam venku, protože jak bylo vidět, tu internaci milionářů hůř snášeli příbuzní než milionáři jako takoví. A protože se nedalo všechno sníst, tak jsme se dělili my milionáři s milicionáři, kterým to všechno chutnalo, že vymohli na veliteli, aby návštěvy byly povoleny dvakrát měsíčně, jednou za čtrnáct dní... A tak se stalo, že když nebylo pohromadě třicet až padesát tisíc, tak velitel dovolil, aby odborníci vybírali vzácné knihy z klášterní knihovny, a ty se vozily do Prahy autem do antikvariátu... a pak se přišlo na to, že by se mohlo prodávat ložní prádlo a noční prádlo, a vybavy pro budoucí kněze, u Svatého Jana pod tou skalou, na jejichž stránkách jsme se opalovali a po obědě si dávali šlofiky... ale to už bylo skoro zbytečné, protože ti praví milionáři už to věděli dávno, už dávno vybírali ta krásná prostěradla, ty dlouhé košile spací z horských tkalcoven, už dávno odnášeli v kufrech ty krásné ručníky, po celých veletuctech, tady toho bylo

v magacínech, protože každý, kdo odtud odcházel, jako budoucí kněz, každý dostal výbavu, kterou nikdo nekontroloval, která nebyla nikým vedena, naopak, která byla milicionářům a milionářům k dispozici, aby v tom sběrném milionářském táboře nevypukla nějaká nakažlivá nemoc, nějaká cholera nebo úplavice či tyfus... a tak se pak stávalo, že dovolenou si brali i milionáři, tak nám důvěřovali a věděli, že neutečeme, a když bychom utekli, tak se nám to stalo dvakrát, tak jsme přivedli milionáře dalšího dobrého známého, aby si odpočinul od rodiny... a tak se milicionáři vysvlékli a převlékli do civilu a uniformy jsme si brali my, milionáři, a hlídali jsme sami sebe, to když jsme dostali službu v neděli nebo ze soboty na neděli vachu milionářů, tak jsme se na to všichni těšili, protože to byla groteska, kterou by nevymyslel ani Chaplin, celé odpoledne jsme si hráli na likvidaci tábora milionářů, velitel brány, milionář Tejнора, přestrojený za milicionáře, vyhlásil, že se tábor likviduje, a že milionáři mohou jít domů, ale milionáři zalezli, a tak milionáři přestrojení za milicionáře je přemlouvali, líčili jim, jak je to venku na svobodě krásné, jak tam nebudou trpět a úpět pod knutami milicionářů, ale budou žít svobodný život milionářů, ale milionáři nechtěli o tom ani slyšet, tak milionář Tejнора, přestrojený za milicionáře a velitele ostatních milionářů přestrojených za milicionáře v bráně jako hotovost, nařídil násilnou likvidaci tábora, a vyvlékli jsme z cel milionáře, ty, kteří měli deset a osm milionů a tedy deset a osm let, hledali pak k bráně klíče a nemohli odemknout bránu, tak milionáři ji oběhli a zvenku si odemkli a zase oběhli bránu a stoupli si a všichni jsme se na to dívali a řvali smíchem, jak milionáři, vedení milicionáři, byli vlečeni ven, jak bylo za nimi zamknuto, a milionáři šli až na kopeček, a když se rozhlédli, tak si to rozmysleli a vrátili se a tloukli na bránu kriminálu a vkleče prosili milionáře převlečené za milicionáře, aby jim poskytli azyl... a já jsem se taky smál, ale ve skutečnosti jsem se nesmál, protože ač jsem byl s milionáři, přesto jsem se k nim nedostal, ač jsem spal

dokonce s hoteliérem panem Šroubkem. Byl ke mně tak cizí, dokonce jsem mu nesměl podat ani upadlou lžici, zvedl jsem ji, držel jsem ji, tak jsem stál v té naší kantýně s napřaženým příborem, tak jako před léty se skleničkou, se kterou si se mnou nikdo nechtěl tenkrát přituknout, a pan hoteliér si šel pro rezervní lžici a jedl polévku tou lžičkou, a tu, kterou jsem položil vedle jeho příboru, tu lžici štítivě odstrčil ubrouskem, až spadla na podlahu, všichni se na to dívali, jak pan hoteliér tu lžici nohou od sebe odkopl, až zaletěla pod refektářní stůl na kněžská roucha... Já jsem se smál, ale do smíchu mi vůbec nebylo, protože jak jsem začal hovořit o tom svém milionu, o tom svém podniku V Lomu, tak všichni milionáři zmlkali a dívali se jinam, oni neuznávali ten můj milion, ty moje miliony dva, a já jsem pochopil, že mne trpí mezi sebou, ale že jich nejsem hoden, protože milionáři měli ty svoje miliony už dávno, už před touhle válkou, kdežto já jsem byl válečný zbohatlík, kterého mezi sebe přijmout nejen že nechtěli, ale nemohou, protože jsem nebyl štandesmesig, zrovna tak by to asi bylo v tom mém snu, kdyby mne arcivévoda jmenoval a povýšil do šlechtického stavu a udělal baronem, tak tím bych ještě baronem nebyl, protože ostatní šlechta by mne mezi sebe nepřijala, zrovna tak jako mne přátelsky mezi sebe nevzali milionáři a naopak, když jsem byl ještě před rokem venku, tak jsem mohl mít iluzi, že mne mezi sebe jednou vezmou, dokonce jsem byl o tom přesvědčen, že jako majitel restaurace V Lomu se jim rovnám, že mi podávají i ruku, že se mnou přátelsky hovoří, ale to všechno bylo jen tak naoko, jako každý bohatý člověk se snaží získat přízeň vrchního hotelu nebo restaurace, dokonce vrchního prosí, aby dal o jednu sklenku navíc, a takový vrchní si s ním tůká a pije... avšak kdyby takový bohatý člověk potkal toho svého vrchního na ulici, tak by se s ním nezastavil, nepohovořil, to je jen takový bonton, mít na své straně vrchního, protože s takovým vrchním nebo majitelem hotelu, tak s takovým člověkem je dobré být zadobře, protože má vliv na to, co se mu přinese k jídlu a pití, jak jej

ubytuje, a jak za ťuknutí sklenkou a připití na společné zdraví a prohození pár vlídných slov je vrchní vázán diskrecí, mlčenlivostí... A taky jsem viděl, že ty miliony vznikají a vznikaly tak, jak pan Brandejs pro všechen personál dával dělat bramborové šišky, jak šetřil na maličkostech, jak i tady první viděl a věděl, jak se dostat na ty krásné ručníky a prostěradla, jak je dovedl pronést v kufru branou a odlifrovat domů, ne že by je potřebovali, ale že mu jeho milionářský duch nedovoloval, aby nechal ladem ležet možnost, která se mu nabízela, nebo aby se trénoval v tom, jak zadarmo získat ty krásné věci z výbavy pro budoucí kněze. Já jsem tady měl na starosti holuby, zůstalo tady dvě stě párů poštovních holubů. Velitel určil, abych těm holubům čistil holubník, abych jim dával vodu a zadinu... Každý den jsem jel po obědě s vozíčkem pro část zbytků do kuchyní... A taky jsem skoro zapomenul říci, jak velitel byl tak přejedený masa, že se mu zastesklo po bramborových plátcích, a pak zase po lívancích se švestkovými povidly a strouhaným sýrem a polítych kyselou smetanou. A milionář krejčí Bárta zrovna měl návštěvu a tak navrhl veliteli, že jeho manželka je ze selského, tak aby tam byla na tyhle moučníky jako kuchařka... a tak se tady objevila první ženská, a že jsme byli přejedeni masem, tak ještě tři manželky přišly do kriminálu, tři milionářky a paní Bártová jako hlavní moučníkářka, a od té doby, kdy byli propuštěni milionáři, kteří dokázali, že mají rakouskou a francouzskou příslušnost, a bylo deset cel volných, tak přišli milionáři na to, že by se mohly ty cely pronajímat pro manželky, které by mohly jednou týdně jezdit za milionáři na návštěvu, protože není humánní, když je někdo ženatý, aby mu byla odepírána zákonná žena. A tak se tady střídaly po deseti krásné ženy, dokonce jsem pak zjistil, že to nebyly manželky, ale že to byly ženské z bývalých barů, sám jsem poznal dvě klientky, už v letech, ale pořád krásné, krasavice, které chodily do hotelu Paříž na vizitaci, když byl čtvrtek a když přišli burziáni... ale já jsem si oblíbil ty moje holuby, těch dvě stě párů holubů, kteří byli tak

přesní, že přesně ve dvě hodiny seděli na hřebenu klášterní budovy, odkud bylo vidět rovnou do kuchyní a odkud jsem vyjížděl s vozíkem a na tom vozíku byly dva pytle zadiny a kastroly s bramborami a zbytky zeleniny a tak, a já, který jsem obsluhoval habešského císaře, jsem krmil holuby, které nikdo krmit nechtěl, ta práce nebyla pro milionářské ručičky, tak já jsem musel vyjíždět přesně, když tloukly dvě hodiny, a kdyby netloukly a bylo slunce, tak přesně tak, jak ukazovaly sluneční hodiny na zdi kostela, a jak jsem vyjel, tak všech čtyři sta holubů se spustilo ze střechy a letělo mi vstříc, takový stín letěl s nimi a šustění peří a křídel, jako by se sypala z pytle mouka nebo sůl, a ti holubi si posedali na ten vozík, a kteří se tam nevešli, tak se mi posadili po ramenou a vzduchem letěli a tloukli křídly kolem mých uší, zaclonili mi skoro celý svět, jako bych byl v ohromně vlečce, táhnoucí se za mnou a přede mnou, a já jsem ukrytý docela v té vlečce z pohybujících se křídel a osmi set jako borůvky krásných očí, a táhnul jsem to všechno, musel jsem vzít ojku oběma rukama, milionáři se mohli potřhat smíchy, když mne viděli zasypaného v holoubcích, až jsem to dotáhl na dvoreček, kde se dali do toho jídla a tak dlouho zobali, až ty dva pytle byly prázdné a kastroly jako vymetené, to jednou jsem se zpozdil, velitel ochutnával italskou polévku s parmazánem, a já jsem čekal na kastrol a slyšel jsem, jak bijí dvě hodiny, a než jsem se nadál, otevřeným oknem vletěli do kuchyně holubi, všech těch čtyři sta holubů, obklopili všechny přítomné, vyrazili lžíci veliteli internačního tábora, a tak jsem honem vyběhl, a na zápraží mne holubi tak obsypali a tak mne něžnými zobáčky klovali, zacláněl jsem si rukama obličej a hlavu a utíkal jsem, ale holubi letěli za mnou a tak jsem klopýtnul a holubi kolem mne lítali a posadili se na mne, posadil jsem se a viděl jsem sám sebe, jak jsem obklopen holoubky, kteří se ke mně lísali, a já jsem byl pro ně životadárný bůh, a to jsem se podíval nazpátek do svého života a viděl jsem teď sebe sama, jak jsem obklopen posly božími, holoubky a holubicemi, jako bych byl něja-

ký svatý, jako bych byl vyvolencem nebes, a zatímco se mi smáli, slyšel jsem smích a křik a poznámky, já jsem byl zasažen holubím poselstvím, a věřil jsem teď na to, že neuvěřitelné se zase stalo skutkem, a že kdybych měl deset milionů a tři hotely, tak tohleto lísání a líbání zobáčky holubů a holubic, to že je posláno ze samých nebes, kterým se asi ve mně tak zalíbilo, tak jak jsem to viděl na oltářních obrazech a na výjevech, zdobících křížovou cestu, kterou jsme chodívali do svých cel. Jenže já jsem nic neviděl, nic neslyšel, jen jsem chtěl být tím, kým jsem nikdy nemohl být, milionářem, i když jsem měl miliony dva, mnohonásobným milionářem jsem se stal teď, když jsem viděl poprvé, že ti holoubci jsou mí přátelé, že jsou podobenstvím poselství, které na mne ještě čeká, že se teďka stalo to, co se stalo Saulovi, když spadl z koně a zjevil se mu Bůh... a když jsem rozhrnul tlukot osmi set křídel a vystoupil z pohybujícího se peří, jako z větviček smuteční vrby, běžel jsem, vytáhl jsem vozík se dvěma pytli zadiny a kastroly se zbytky zeleniny, holoubci zase na mne posedali, a já v mračnu holoubků s tlukoucími křídly zvolna jsem táhl vůz ke dvorečku a dostal jsem tou cestou ještě jedno vidění, zjevil se mi Zdeněk, ne jako politický funkcionář, ale jako vrchní číšník tenkrát v hotelu Tichota, jak jsme jednou o volném dni si vyšli na procházku a jak v březovém hájku jsme viděli, jak s píšťalkou tam běhal rychle mezi stromy mužíček, pískal, ukazoval rukou, odstrkával od sebe stromy a křičel na ně, co zase máte? Pane Říha, ještě jednou a půjdete z hřiště ven! A zase běhal sem a tam mezi stromy a Zdeněk se bavil a já jsem pořád nechápal, a pak mi to Zdeněk večer řekl, že je to fotbalový soudce pan Šíba, nikdo nechtěl tenkrát pískat Sparta–Slávie, že každou chvíli někoho inzultovali, tak když to nikdo nechtěl, řekl pan Šíba, že to bude pískat on... a trénoval se v lesíku mezi břízami, běhal a vnášel do břízek zmatek, a káral a hrozil vyloučením Burgrovi a Brainovi, nejvíc ale křičel na pana Říhu, že ještě jednou a že půjde z hřiště ven... a to odpoledne Zdeněk z blázince pro lehké diskordanty si vzal na

zájezd plný autobus bláznů, kteří měli vycházku do vesničky, protože bylo posvícení, a tak v proužkovaných šatech a tvrdících mohli jezdit na kolotoči a houpat se na houpačkách a Zdeněk je odvezl, když jim koupil v hostinci sud piva i s pípou a vypůjčenými püllitry, odvezl je do březového hájíčku, a tak načnuli ten sud a pili, a pan Šíba pobíhal mezi břízkami a hvízdal, a blázni se dívali a pak pochopili, fandili a křičeli a volali všechna ta slavná jména Sparty a Slávie, dokonce viděli, jak Braine kopl Pláničku do hlavy, a trvali, až vyloučil toho Braineho... a nakonec, když už pan soudce Šíba od sebe třikrát odstrčil Řihu a třikrát jej napomenul, nezbylo, než aby hráče pro surovou hru na Jezberu vyloučil, a blázni křičeli, a když dopíjeli ten sud piva, nejen oni, ale i já jsem místo břízek viděl pobíhat sešívané i rudé dresy, všechno v tak ostrém tempu, jak soudce, maličký pan Šíba pískal... kterého nakonec vynesli blázni na ramenou ze hřiště pro tak krásný soudcovský fotbal... Za měsíc mi Zdeněk ukázal referát o soudci panu Šíbovi, který vyloučil Braineho a Řihu, a tak svou energickou píšťalkou zachránil zápas...

A tak zvolna neuvěřitelné se stávalo skutkem, kruh se začínal uzavírat, já jsem se začal vracet do doby svého dětství, svého jinošství, zase jsem byl pikolínkem, tak jak jsem se vzdaloval, tak jsem se navracel. Ještě několikrát jsem stanul tváří v tvář sám sobě, ale ne tak, že bych tomu chtěl, ale událostmi jsem byl donucen vidět svůj život, tak jako jsem s babičkou očekával v jejím pokojíku u otevřeného okna nad okny toalet Karlových lázní, odkud každý čtvrtek a pátek vyhazovali obchodní cestující špinavé prádlo, které někdy na černém pozadí večera se rozpřážílo jako ukřižované bílé košile, někdy spodky, ale pak padly dolů, na obrovské mlýnské kolo, odkud babička je vytahovala hákem, aby je pak vyprala, vyspravila a prodávala dělníkům na stavbě. V tom internátě milionářů jsme dostali zprávy, že jsme tady poslední týden, že budeme dáni do práce, a ti nejstarší že půjdou domů. A tak jsme si udělali poslední večeri, museli jsme sehnat co nejvíc peněz, tak jsem dostal dovolenou

a s továrníkem na umělé chrupy jsme se vydali do jeho chaty, kde měl schované peníze... To byl taky můj neuvěřitelný zážitek, dorazili jsme do té jeho chaty až v noci, přistavili žebřík a zvedli dveře ve stropu, ve světle baterky, továrník už zapomenul, ve kterém kufru nechal těch sto tisíc, tak já jsem otevíral první kuříky, všechny byly stejné, a když jsem otevřel veliký poslední kufr a posvítíl do jeho útrob, zhrozil jsem se, i když jsem mohl očekávat něco podobného u továrníka na umělé chrupy, v tom kufru byly samé umělé zuby a dásně, všechno bylo v tom množství děsné, samá ta růžová patra s bílými zuby, stovky umělých chrupů, a tak jak jsem stál na žebříku, polekal jsem se, jak masožravé rostliny vypadaly ty zuby stisknuté a pevně zatáté, některé pootevřené, jiné rozevřené, jako by ten umělý chrup zíval, až se vyvracel z pantů, a já jsem padal naznak, a na sebe jsem nejdřív vysypal, a pak jsem ucítil na rukách a na obličeji ty studené polibky zubů, skácel jsem se docela, vypadla mi svítilna, padl jsem na podlahu a na mne se stále sypaly ty zuby, ležel jsem zasypaný, plná prsa umělých chrupů, a dostal jsem z toho takovou husí kůži, že jsem nemohl ani křičet... a přece jsem se otočil na břicho, a pak najednou jsem tak narychlo po čtyřech vyběhl z těch zubů, jako nějaké zvíře, jako nějaký pavouk... a na dně toho kufru byly ty tisíce, a továrník sbíral pečlivě všechny ty zuby, smetal je na lopatku a dával do kufru, a pak převázal ten kufr provazem a vytáhl jej zase tam, odkud se otevřel... a zamkli jsme tu půdu a zase jsme se mlčky vraceli na nádraží. Ta naše poslední večere byla skoro zrovna taková, jako bývaly svatební hostiny v hotelu Paříž, já jsem se stavil ve svém pražském pokoji pro nový frak, a hlavně jsem si vzal ten řád, co jsem dostal od habešského císaře, a tu šerpu přes prsa, koupili jsme květiny a několik kytic asparágu-sových větviček na výzdobu tabule a celé dopoledne pan hoteliér Šroubek a pan Brandejs zdobili stoly v kněžské kantýně, pan Brandejs litoval, že nemůže dodat ty zlaté příbory, a taky jsme pozvali všechny milicionáře a i velitele našeho lágru, to byl takový dobrý

tatík, včera nás potkal u vesnice večer, a když se nás zeptal, kam jdeme, řekl pan Brandejs, pojd'te, pane veliteli, s námi, jdeme si zatancovat, ale on nešel, jen vrtěl hlavou a vzdaloval se s puškou, kterou nesl tak jako rybářské pruty, děsně mu vadil ten vojenský kvér, tak se k němu nehodil, už zase snil o tom, jak zase půjde dělat horníka, jen co předá k likvidaci ten náš milionářský tábor... A já jsem se znovu stal číšníkem, oblékal jsem si frak, ale už jinak, než jsem si jej oblékal dřív, tak nějak jako kostým, už jsem asi byl zase někde jinde, zrovna tak jako jsem si připínal hvězdu na bok fraku a přes prsa jsem si natáhl modrou šerpu, nevytahoval jsem se, ani jsem nezvedal hlavu, abych byl o pár centimetrů vyšší, bylo mi to jedno, ani jsem se nechtěl vyrovnat hoteliérům milionářům, tak nějak jsem povadnul, díval jsem se i na tu hostinu už z druhé strany, nosil jsem jídla bez zájmu, i když se mnou na place byl pan hoteliér Šroubek a pan Brandejs, taky ve fracích, a když jsem si vzpomenu na svůj hotel V Lomu, nepřišlo mi to líto, že už není můj, jak jsem dostal vyrozumění, ona to vůbec byla smutná večere, všichni byli smutní a důstojní jako při skutečné poslední večeři, tak jako jsem to viděl na obrázcích a i tady, v refektáři byl takový obraz přes celou stěnu, jedli jsme salpiconi jako předkrm a pili jsme k tomu jihomoravské bílé, a zvolna, nejdřív jen já, pak i ostatní zvedali oči k tomu obrazu poslední večere, a čím dál víc jsme se začali podobat těm apoštolům, tak jak jsme při pečení à la Stroganoff začali být melancholičtí, taková svatba v Káni Galilejské z té naší hostiny začala být, čím víc milionáři pili, tím víc jako by střízlivěli, při kávě a koňaku bylo ticho, milicionáři, kteří měli svůj stůl, byl to stůl, u kterého jídávali učitelé a profesori kněžského učiliště, i ti začali být smutní, protože věděli, že se do půlnoci vidíme naposledy, a že to byl i pro ně krásný čas, přáli si někteří, abychom tak byli až do samé věčnosti... a tu najednou z kláštera, kde nechali z třiceti mnichů jen jednoho kulhavého frátera, se ozval zvon svolávající na půlnoční mši, ten kulhavý fráter ji sloužil pro katolické milionáře, bylo jich

v té kapli jen několik, už měli spakované svoje kufříky a tlumoky, ale zničehonic ten kulhavý fráter, jak kalichem žehnal věřícím, zničehonic odložil ten kalich, zvedl ruku a varhany se rozeběhly a fráter začal zpívat Svatý Václave, vévodo české země... až do refektáře pronikal jeho hlas a hřmění varhan, vzhlédli jsme všichni na obraz Poslední večeře Páně a katolíci nekatolíci, tak nějak to všechno ladilo s naší smutnou a tesknou náladou, zvedali jsme se, jeden po druhém, pak celé skupiny... běželi jsme přes dvůr a otevřenými vraty a do žlutého světla svíce jsme vbíhali do kaple a ne poklekali, ale padali na kolena, ne padali, byli jsme sráženi něčím, co bylo silnější, než jsme byli my, milionáři, bylo to něco silnějšího v nás, než byly peníze, něco, co se tady vznášelo a čeká už tisíce let... nedej zahynouti nám ni budoucím... jsme zpívali a klečeli, někteří padali na tvář, klečel jsem a viděl jsem ty tváře, byli to docela jinačí lidé, už bych je nepoznal, nebyl ani v jednom obličejí rys milionu, ale všechny ty tváře jako by byly ožehnuté něčím vyšším a krásnějším, tím nejkrásnějším, co asi člověk má... a ten kulhavý fráter taky jako by ne kulhal, to kulhání bylo, jako by s sebou vlekl těžká křídla, vypadal v té bílé kutně jako anděl kulhající pod tíhou olovených perutí... tak ten fráter, když jsme tak klečeli a vrhali se na tváře... zvedl kalich a žehnal jím nám, a když nás požehnal, prošel mezi klečícími s tím zlatým kalichem a kráčel přes dvůr a v tom temnu jeho kutna svítila, jako fosforem svítily šaty toho artysty, který dělal sklopku a řítí se po rolně ze skály do jezera v lomu, aby jej voda pozřela, jako pozřel ten fráter hostii, když nám jí nejdříve požehnal... A pak hodiny začaly tlouct dvanáct, a začali jsme se loučit, procházeli jsme otevřenou branou, milicionáři a jejich velitel nám podávali ruku, každému srdečně potřásali rukama, všichni to byli nějací horníci z Kladenska, a my jsme mizeli do tmy a kráčeli jsme na nádraží, protože internát byl rozpuštěn a my vyzváni, abychom odešli do svých domovů, jedno, jestli jsme měli deset let nebo pouze dva, zdali jsme měli deset milionů nebo jenom

ty miliony dva... celou cestu jsem myslel na těch dvě stě párů holubů, jak ve dvě hodiny budou čekat a já nepojedu. A tak jsem jel s hlavou plnou holubů domů, ale ne do Prahy, ale do Lomu, stoupal jsem pěšinkou, za lesem jsem už měl vidět osvětlený hotel, ale byla tam tma... Když jsem přišel k sochám a mlýnům na kámen, ani jsem se nepolekal, Lom byl zavřený, vjezdní brány byly zavřené, nová, z prken sbitá vrata zamčená velikým visacím zámkem. Obešel jsem plot a přes kopeček kvetoucích vřesů jsem se svezl do srdce lomu. Všude byl nepořádek, židle umazané, překocené... vzal jsem za kliku od kovárny, bylo otevřeno. Po restauraci už ani stopy, všechno asi bylo někam jinam odvezeno, jen ve výhni ještě doutnal oheň, kuchyňské náčiní bylo pryč, a místo něj bylo jen pár obyčejných hrnků na kávu... skoro s rozkoší jsem každým krokem zaznamenával, že tenhle krásný Lom, za který mi Steinbeck sám chtěl vyplatit šek na padesát, na šedesát, na osmdesát tisíc dolarů, ale já jsem to neudělal a udělal jsem dobře, zrovna tak jako dobře a dobré je, že když tady nemohu být jako hoteliér, tak ať jde se mnou i ten hotel, ze kterého udělali asi nějaké koupaliště, protože místo utěrek visely ručníky a na drátě zavěšeném od rohu k rohu visely plavky... Akorát to, co tady nebylo a co jsem shledal krásné, byla u stropu zavěšená ve vodorovné poloze nahá socha ženské figuríny z výkladní skříně nějakého konfekčního domu... Prošel jsem chodbou, koberce byly pryč, u každých dveří skleněné lustříky taky pryč. Vzal jsem za kliku, bylo otevřeno, nahlédl jsem, rozsvítil, ale pokojík byl prázdný, a já jsem trnul, že to tam bude tak, jak jsem to opustil, a tak to bylo dobré, že se mnou zmizel vlastně celý Lom a nikdo už nebude mít sílu jej udělat tak, jak jsem to udělal já, všichni, kdo to tady viděli, ze vzpomínky, když se jim zachce, nebo pod dojmem chvil si mohou vzpomenout na to, jak to tady bylo, mohou do svého snění umístit svůj Lom a podle svého uvážení v tom snu se setkat s nejkrásnějšími dívkami v tom mém hotelu, nebo každý můj bývalý návštěvník ve svém snění může sjet tou rolnou z výše sedmdesáti

metrů a uprostřed nad jezerem se pustit, chvíli se tam zdržet, a pak po hlavě letět do hladiny, nebo co je dovoleno v každém snění, pustit se a zůstat zavěšený ve vzduchu nad jezerem a rozhlížet se jako pták třepotající křídly, tak jako to umí skřivánek, držící se jen na vánku, a pak se třeba vrátit, jako v obráceném filmu nazpátek na ústí skály, tam, odkud drže se za ruce a tyčku před chvílí sjel do propasti za zrcadlem hladiny na dně...

A tak jsem spokojený odejel, a když jsem přijel do Prahy, tak jsem tam měl zprávu, abych si vybral: buďto abych nastoupil trest a hlásil se na Pankráci, nebo abych si vybral brigádu lesní podle uvážení a gusta, ale jen s tou podmínkou, že to musí být v pohraničí. Odpoledne jsem šel na úřad a první brigádu, kterou mi nabídli, jsem vzal a byl jsem šťasten a moje štěstí se zvětšilo, když jsem zjistil, že jsem někde ztratil podpatek, prošoupal jsem ten kousek kůže, pod kterým jsem měl schované poslední dvě známky, poslední veliké peníze, které mi zbyly po mé ženě Líze, která ty známky přivezla z Lemberku, ze Lvova, po vypálení ghetta a lidvidaci Židů. Když jsem procházel Prahou, už jsem neměl ani kravatu, už jsem nechtěl být ani o kousek větší, už jsem si nevybíral z hotelů, které jsem míjel na Příkopech a na Václaváku, které bych si koupil. Dokonce jsem byl škodolibě sám na sobě rád, že moje cesta dopředu je už teď jen cestou mojí, už se nebudu muset klanět a říkat a dávat pozor na dobrý den a dobré odpoledne a dobrý večer a rukulíbám, už jsem nemusel dávat pozor na personál, a když jsem byl personálem, tak aby mne šéf neviděl, že jsem se posadil, že jsem si zapálil cigaretu, že jsem si vzal kousek vařeného masa, už jsem se jen těšil, že zítra odjízďím někam daleko, daleko od lidí, že tam lidé sice budou, ale že tam bude taky to, nač jsem věřival jako všichni zaměstnanci pracující ve světle žárovek, že jednou se vydám do přírody, že jednou, až budu v penzi, tak se podívám, jak vypadá les a jak vypadá slunce, které celý den a celý život svítí mi do tváře tak, že si před ním musím krýt obličej kloboukem nebo stínem... miloval jsem,

když jsem byl číšníkem, všechny ty vrátné a všechny ty domovníky a topiče ústředních topení, kteří aspoň jednou za den vyběhli před barák a tak vyvrátili hlavu a dívali se z příkopu pražských ulic na pruh nebe, na mračna, na to, jaký je vůbec čas podle přírody a ne podle hodin. A neuvěřitelné, které se stávalo skutkem, mne neopustilo, a já jsem v to neuvěřitelně věřil, v překvapující to překvapení, v ten úžas, to byla ta moje hvězda, která mne prováděla životem snad jen proto, aby sama sobě dokázala, že pořád na ni někde něco překvapujícího čeká, a já, maje odlesk té hvězdy pořád před očima, jsem v ni čím dál víc věřil, čím dál víc proto, že tak jak mne vynesla až na milionáře, tak teď, když jsem byl sražen z nebes zase dolů, na všechny čtyři, shledal jsem, že ta moje hvězda září víc než jindy, že teprve teď se budu moci podívat do samého jejího srdce, do středu, že moje oči musely tím vším, co jsem zatím zažil, se oslabit natolik, aby mohly víc zažít a snést. Asi abych víc viděl a poznal, musel jsem zeslábnout. Tak to bylo! Protože když jsem přijel na místo, deset kilometrů jsem šel pěšky lesem, daleko za Kraslice, a když už jsem začínal zoufat, tak tam stála rozbitá myslivna, ale já, jak jsem uviděl tu myslivnu, tak jsem myslel, že se radostí zblázním, tak mne ta myslivna dojala, byla to myslivna po Němcích, tak jak si člověk, který rostl ve městě a v městě žil, představoval, jak vypadá myslivna, když se myslivna řekne. A posadil jsem se pod zdivočelé ratolesti révy na lavičku, opíral jsem se o dřevěnou stěnu, slyšel jsem uvnitř myslivny tikající skutečné švarcvaldky, které jsem nikdy neviděl, slyšel jsem jejich dřevěné mechanismy a kolečka a rachot řetězu, řetízku taženého závažími, a díval jsem se průzorem mezi dvěma kopci do krajiny, která ale už byla bez polí, už jak jsem šel, tak jsem odhadem zjistil, kde se pěstovaly brambory, ovsy, kde ještě žita, ale všechno už to bylo zarostlé, zrovna tak jako vesnice, kterými jsem prošel, jako bych prošel Oním světem, jak jsem viděl na rozcestí, že jedna vesnice se tak jmenovala... a všude z rozpadajících se stavení a plotů trčely mohutné zdivočelé větve

a ratolesti zrajících rybízů, taky jsem se odvážil a chtěl vstoupit do několika stavení, ale nevešel jsem, všady jsem stanul s posvátnou hrůzou, nemohl jsem překročit práh tam, kde všechno bylo rozštípáno na kousky, nábytek povalen, židle, jako by je někdo dával na lopatky, nasazoval židli dvojitého nelsona... a sekyrou někdo dral do trámů, jinou sekyrou do zamčené truhly... a v jedné vesnici se pásly krávy, to bylo poledne a krávy šly asi domů, tak jsem šel s nimi, a krávy stoupaly stromořadím starých lip, z nich vyčuhovala věž barokního zámku... a když se stromy rozestoupily, přede mnou stál krásný zámek, s kvádríky nakreslenými hřebíkem do syrové malty, asi to byla renesance, jak jsem si myslel, a krávy vešly vyraženými vraty do toho zámku, a já šel za těmi kravami, které snad tak zbloudily nebo co, jsem si říkal, ale ty krávy tam měly chlív... veliký rytířský sál, do kterého vedly široké schody a krávy v prvním patře byly v tom sále, pod křišťálovým lustrem a krásnými výjevy ze života pastýřů, ale všechno malováno, jakože se stalo někde v Řecku, tak ta ženská a mužská tělíčka byla oblečena ne na zdejší počasí, muselo to být někde na jihu Evropy nebo ještě dál, v zaslíbené zemi, protože ty šaty měli na sobě všichni tak, jak to na obrazech nosil Kristus Pán a lidé, kteří s ním tenkrát žili, a taky tam byla mezi okny veliká zrcadla a ty krávy se s chutí a dlouze dívaly na sebe, a já jsem po špičkách vyšel v kravincích po schodech dolů, a taky jsem shledal, že tohle je asi počátek dalšího, kterak neuvěřitelné se stalo skutkem. Taky jsem sám sebe považoval za vyvoleného, viděl jsem, že kdyby tady byl místo mne jiný, tak že by neviděl nic, ale já jsem měl zálibu v tom, co jsem viděl, dokonce jsem se zaradoval, že vidím takovou spoušť, ze které mám hrůzu, to bylo něco, jako každý člověk se bojí zločinu a vyvarovává se neštěstí, ale jak se někde něco stane, tak každý, kdo může, tak jde a dívá se a zírá na sekyru v hlavě, přejetou stařenu pod tramvají, jenže já jsem teď kráčet a neutíkal jsem, tak jako utíkají z místa vidění neštěstí ostatní lidé, já jsem byl rád, že je to tak, dokonce jsem jistil, že toho

neštěstí a utrpení a té zrádnosti je na mne málo, že by se toho mohlo nejen na mne, ale i na svět přivalit víc... A tak jsem seděl před myslivnou a pak přišli dva lidé a já jsem viděl, že to jsou jistě ti, kteří tady bydlí, a ti, se kterými tady budu sdílet celý rok a možná víc... řekl jsem, kdo jsem a kam mne poslali, a mužský se šedivými vousky a jedním okem mi řekl, spíš to zabručel, že je profesorem francouzské literatury... a ukázal na hezkou dívku, na které jsem hned poznal, že to je jistě dívka z polepšovny, nebo ta, které stávaly za Prašnou branou, které chodily k nám, když bylo po burze, dokonce z jejích pohybů jsem si představil, jak vypadá nahá, jaké chloupky má jak v podpaží, tak na břichu, dokonce jsem sám sebe překvapil a shledal jsem to jako dobré znamení, že tahle zrzavá dívka ve mně vzbudila po tolika letech touhu ji zvolna vysvlékat, a když ne ve skutečnosti, tedy alespoň očima. A řekla mi, že je tady za trest za to, že ráda v noci tančila a že se jmenuje Marcela a že je vyučená v čokoládovně u Maršnerů, Orionce. A měla mužské kalhoty a ty byly plné smoly a jehličí, ve vlasech měla jehličí, a celá byla zalípaná jehličím... a ten profesor, taky jako ona měl gumové holínky, ze kterých vyčnívala onuce, a taky byl celý zalípaný borovou a smrkovou smolou a oba voněli jako nějaké louče, jako polínka. A vešli do hájovny, a já jsem vešel za nimi a takový bordel jsem neviděl ani v těch rozbitých staveních po Němcích, kde sekýrkami hledal někdo poklad nebo páčil zámky, aby se dostal do skříní a truhel... stůl byl plný špačků a sirek a zrovna tak na podlaze, jako by loktem jen někdo shodil všechno to, co zbylo z odpadků na stole. Profesor mi řekl, že budu spát v prvním patře, a hned mne tam odvedl a otevřel kliku tak, že ji otevřel gumovou podrážkou, nohou. A já jsem byl v krásné jizbě, celé ze dřeva, se dvěma okénky, kolem kterých se lísaly větvičky a úponky vinné révy, a když jsem otevřel dveře, vešel jsem na pavlač, taky dřevěnou, kolem dokola jsem mohl jít, na všechny světové strany jsem viděl, pořád jsa ošleháván větvičkami zdivočelého vína... posadil jsem se na vypáčenou truhlici a složil

ruce do klína a chtělo se mi jásat a chtělo se mi něco udělat... otevřel jsem kufrík a na počest toho, co jsem viděl a co na mne čekalo, jsem si připnul tu modrou šerpu a na bok saka jsem si připnul zlacenou hvězdu, a tak jsem sešel do světnice, profesor měl nohy na stole a kouřil, a ta dívka si česala vlasy a naslouchala tomu, co jí ten profesor vyprávěl, oslovoval ji slečno a opakoval to slečno skoro pořád, až z toho, co bylo ukryto ve slově slečno, se celý chvěl, myslil jsem, že jí cosi domlouval... a tak jsem vešel, a protože mi bylo všechno už jedno a tedy všechno drahocenné, prošel jsem se teatrálně, se zdviženýma rukama, jako na přehlídce, ukázal jsem se ze všech stran... a pak jsem se posadil a optal jsem se, zda mám jít s nimi odpoledne do práce... a profesor se zasmál, měl krásné oči a řekl, potomstvo zlé, blbé a zločinné... a jako by si nevšiml toho řádu, pravil, že půjdeme za hodinu do práce... a pokračoval v hovoru s tou slečnou, a já jsem se nedivil, že jí říkal francouzská slovíčka, la table, une chaise... maison... a ona to opakovala a dávala přízvuk obráceně a on jí s ohromnou laskavostí říkal, Náno blbá, já odepnu pásek a dám ti přes hubu, ne tou koží, ale tou přázkou... a znovu jí něžně opakoval ta francouzská slovíčka... trpělivě a očima i hlasem jako by ji hladil, tu holku z čokoládovny od Orionky, od firmy Maršner... která asi znovu vyslovovala ta slovíčka špatně, zdálo se mi, že ta Marcela truceje, že se nechce učit, že to zná, ale že schválně to říká tak, že jí profesor něžně nadává, potomstvo blbé, zlé a zločinné, a když jsem zavíral dveře, řekl pan profesor za mnou, děkuji! A já jsem vstrčil hlavu do veřejí a řekl jsem, obsluhoval jsem habešského císaře... a přejel jsem dlaní modrou šerpu. Museli mi půjčit rezervní gumové holínky, protože tady byla krajina tuze mokrá, ráno bylo tolik rosy, že se trhala jako záclony, v takových růžencích padala na každé stéblo, na každý list, stačilo zavazit o větvičku a rosa kapala jako přetržený náhrdelník. Moje práce hned prvního dne byla ohromná. Vrátili jsme se ke smrku, krásnému smrku, který už byl do polovičky obestlán borovými a smrkový-

mi ratolestmi, a sekali jsme ratolesti další a vrstvili jsme je výš a výš, až pak přišli dva dělníci s ruční pilou, a pan profesor mi řekl, že tohleto není jen takový obyčejný smrk, to je smrk rezonanční, a na důkaz vytáhl z aktovky ladičku, uhodil jí o kmen a nastavil mi ladičku a ta krásně zvučela, a vydávala světlé zvuky plné soustředěných barevných kruhů, a pak mi doporučil, abych položil ucho na ten kmen a naslouchal těm rajským zvukům... a tak jsme stáli, objímali ten smrk, dívka seděla na pařezu a kouřila a tvářila se ne lhostejně, ale jak ji to všechno nudí a čílí, obracela oči k nebi, jako by tam žalovala, s kým se tady na světě musí nudit, a já jsem se svezl, vkleče jsem objímal ten kmen, ve kterém to dunělo víc než v telegrafním sloupu, a potom, když dělníci poklekli, aby jej uřízli, vylezl jsem si na ty větve narovnané do polovičky smrkového těla a poslouchal jsem, jak pila se zařezává a jak smrskem stoupá hlasitý nářek, jak to ladné, co jsem slyšel, jak je neustále zvukem pily mařeno, jak kmen naříká, že se mu zařezávají do těla... a pak pan profesor na mne houknul, abych šel dolů, svezl jsem se a za chvíli se smrk naklonil, zaváhal, chvíli nakloněný stál, a pak rychle s nářkem ve dřevu kořene padl, a jako rozepjatými náručemi byl v pádu zadržován těmi vyrovnanými větvemi, které tak zpomalily jeho pád a zabránily, jak řekl pan profesor, zabránily tomu, aby se nerozbil, aby neztratil tu hudbu dřevěných smrkových sfér, protože takových smrků, jako je tento, je poskrovnu, a že na nás teď bude, abychom jej oklestili opatrně a podle plánu, který má s sebou, rozřezali a zase opatrně na peřinkách jako v bavlence smetví jej svezli do továrny, kde se ten smrk rozřeže na prkna, na prkýnka, na tenké destičky, ze kterých se v továrně dělají housle a cello, hudební smyčcové nástroje... ale hlavně že se hledají některá prkýnečka, která mají pořád v sobě konzervovanou tu hudbu... A tak jsem byl tady již měsíc, pak měsíce dva, připravovali jsme smetve, aby hudební rezonanční smrky, jak když maminka klade dítě do peřinky, aby si lehly a nepřerazily si tóny uvězněné v jejich akustickém kmeni, a každý

večer jsem naslouchal, jak nám pan profesor hrozně nadává, všemi sprostými jmény nadává nejen té dívce, ale i mně, všichni jsme byli idioti a blbci, hyeny skvrnité a skunkové vřeštiví, aby nás nejdřív učil francouzská slovíčka. A zatímco jsem vařil večeri v kachlových horských kamnech a rozsvěcoval jsem petrolejky, naslouchal jsem krásným slovíčkům, která trvale špatně vycházela z úst té dívky, kterou dali na brigádu z čokoládovny proto, že se ráda bavila, že ráda spávala pokaždé s jiným hochem, jak nám řekla, a vůbec, její zpověď se nelišila od toho, co jsem slyšel od podobných dívek z ulice, ale rozdíl byl v tom, že tahleta dívka to dělala ráda a zadarmo, jen z lásky, jen z té chvilkové radosti z toho, že ji někdo měl chvíli, možná i celou noc rád, a to jí stačilo k tomu, aby byla šťastná, zatímco tady musela pracovat a navíc se musela večer učit francouzská slovíčka, ne že by chtěla, ale proto, že se nudila a že na tak dlouhý večer nevěděla, jak by jej zabila, když nebylo s kým... a druhý měsíc začal pan profesor přednášet francouzskou literaturu dvacátého století, a teď se stala taková změna, že jsme se radovali oba dva... Marcela začala jevit zájem, pan profesor jí celý večery vykládal o surrealitech a o Robertu Desnosovi, a o Alfredu Jarrym, a o Ribemontu-Dessaignesovi, o krasavicích Paříže a krasavcích... a pak jednou přinesl originál, Veřejná Růže se to jmenovalo... a každý večer přečetl a přeložil jednu básničku, a při práci jsme ji rozebírali, obraz za obrazem, všechno bylo tak nejasné, avšak když to rozebírali, tak se dobírali obsahu a já jsem naslouchal, a i já jsem začal číst knížky, těžké básničky, které jsem nikdy neměl rád, četl jsem a rozuměl jsem jim tak, že často jsem podal výklad, a pan profesor řekl, vy vole, vy idiote, jak to tak víte? A mně bylo, jako bych byl kocourek a někdo mě škrábal pod krčkem, tak uznalé to bylo, když pan profesor někomu nadával, asi mne začínal mít rád, protože mi nadával zrovna tak jako Marcela, se kterou při práci už hovořil jen francouzsky... a já jsem jednou jel do fabriky s tím hudebním dřívím, a když jsem je předal, vzal jsem nazpátek výplatu,

koupil jsem jídlo a vařivo, a taky jsem koupil lahvičku koňaku a ky-
tici karafiátů, ale na rohu fabriky začal déšť a taktak jsem se schoval
pod strom a pak jsem utekl do takového starého záchodu, abych se
schoval před tím lijavcem, který bubnoval na destičky, kterými byla
pokryta střecha toho záchodu, ale to nebyl záchod, tady musel být
nějaký šilderhaus, domeček pro vojenskou hlídku, všiml jsem si,
destičkami byly vykryty i díry v boku toho domečku, aby netáhlo...
a jak jsem tady v tom domečku seděl, rozhlížel jsem se a zatůkal na
ty destičky, kterými byly vykryty stříška a bok... a když přestalo
pršet, vrátil jsem se do té továrny na hudební nástroje, dvakrát mne
vyhodili, ale nakonec jsem se přece jen dostal k řediteli, kterého
jsem odvedl dozadu fabriky, tam na rozbourané skladiště, a bylo to
tak, jak jsem to viděl, deset vzácných destiček, starých několik de-
setiletí, kterými kdosi před lety si vykryl ten hlídací domeček pro-
ti průvanu... jak jste to poznal, že je to to hudební rezonanční dřevo?
divil se ředitel... Obsluhoval jsem habešského císaře, řekl jsem, ale
ředitel se smál a pleskal mne do zad a kuckal smíchem a říkal, to se
vám povedlo... a já jsem se usmíval taky, protože už jsem se asi tak
změnil, že nikdo už na mně nepoznal, že jsem opravdu obsluhoval
habešského císaře...

Ale já jsem to myslel docela jinak, já už jsem si dělal sám ze
sebe legraci, už jsem si stačil sám. Přítomnost lidí mi začala být
na obtíž, cítil jsem, že nakonec musím mluvit jen sám se sebou, že
to bude ten nejmilejší a nejpříjemnější společník, ten můj druhý
já, ten můj pobádatel a ten můj vychovatel ve mně, s kterým jsem
začínal s chutí větší a větší dávat se do řeči. Snad to bylo i tím, co
všechno jsem slyšel od pana profesora, který se překonával v na-
dávání, žádný kočí nedovedl tak nadávat ani koním ani lidem tak,
jako pan profesor francouzské literatury a estetiky... a přitom nám
vykládal o všem, co zajímalo i jej, vykládal každý večer, ještě jsem
otvíral dveře a on než usnul, než jsme usnuli, tak do poslední chvíle
vykládal taky, co je estetika, a co je etika, a o filozofii a filozofech,

vždycky o těch filozofech vykládal tak, Krista Pána nevyjímaje, že to je banda raubířů a syčáků a vrahounů a darebáků, že kdyby nebyli, bylo by lidstvu líp, ale lidstvo že je potomstvo zlé a blbé a zločinné, a tak snad ten profesor mne utvrdil v tom, že je třeba být sám, že večer jsou vidět hvězdy a v poledne že jen hluboké studny... a tak jsem se odhodlal, jednou jsem vstal a podal jsem všem ruku, poděkoval za všechno a odešel jsem nazpátek do Prahy, už jsem to tady přetáhl skoro o půl roku, avšak pan profesor a ta jeho dívka už spolu hovořili jen a jen francouzsky, a pořád si měli co říct, dokonce profesor hovořil i ze spaní, kudy chodil, se připravoval, jak nejvíc by vynadal zkrásnělé dívce, a aby ji víc a víc překvapil dalšími podrobnostmi, které si musel připravovat, protože jak jsem viděl, byl do ní zamilován v téhle pustině na život a na smrt, a protože jsem kdysi obsluhoval habešského císaře, poznal jsem, že ta dívka bude jeho osud, poněvadž ona jej jednou opustí, až bude vědět všechno to, co věděla a proti své vůli se naučila a co ji najednou posvětilo a čím se stala krásnou... jednou taky opakovala v docela jiném významu, nebo v tom pravém to, co jí pan profesor jednou řekl, nějaký citát Aristotela, kterému vytýkali, že vykradl Platona... a Aristoteles řekl, že hříbátko, když vycucá kobylu, tak do ní kopne. A taky ano, když jsem si vyřídil poslední formality mého posledního zaměstnání, o kterém jsem myslel, že bude poslední, a ono asi poslední bude, protože jsem sebe znal, poněvadž jsem obsluhoval habešského císaře, tak jednou jdu podle nádraží a proti mně jde Marcela, zamyšlená, s vlasy staženými v copeček, a ten culík měla převázaný fialovou mašličkou, šla zadumaná, a já jsem se na ni díval, ale ona kráčela kolem mne nepřítomná, chodci se za ní otáčeli jako já, pod paží měla knížku, ta bývalá holka z čokoládovny Maršner Orion... stačil jsem přechýst pokroucenou hlavou, že název té knihy je Histoire du Surréalisme, kráčela, a já jsem se zasmál, s chutí jsem vykročil, viděl jsem tu vzpurnou a sprostou dívku, která mluvila s profesorem, jak byla zvyklá z těch jejích Košíř, a kterou ten

dobrý profesor naučil všechno tak, jak se na vzdělanou dámu sluší... teď šla kolem mne, přešla jak univerzitní barbarka část knihovny a já jsem přesně věděl, že tahle dívka nebude šťastná, ale že její život bude smutně krásný, že život s ní bude pro muže trápením a naplněním současně...

Ta Marcela, ta dívka z čokoládovny firmy Orion-Maršner, ta se mi často zjevovala tak, jak jsem ji potkal, s tou knihou pod paží, myslíval jsem na tu knihu, co asi přeteklo z jejích stránek do té zadumané a vzpurné hlavy, a vůbec jsem viděl jen tu hlavu s krásným očima, které ještě před rokem nebyly krásné, ale to všechno ten profesor, ten udělal z té dívky krasavici s knížkou, viděl jsem, jak její prsty pietně, s úctou otevírají desky a jako hostii berou čistými prsty stránku za stránkou, viděl jsem, jak než vezmou tyhle ruce knihu, tak se jdou napřed umýt, protože tak, jak nesla tu knihu, tak už ten způsob, jak ji nesla, bil do očí zdvořilou a uctivou sakrálností, tak jak tenkrát kráčela v zadumání, podobala se hudebnímu rezonančnímu smrku, celý její půvab byl uvnitř a zevnitřku ladičkou očí, zazníval do očí, které měly schopnost vidět ji takovou, jakou se znenadání stala, v jakou se proměnila, jako by hrdlem láhve protékla na druhou stranu, na odvrácenou stranu té druhé vlastnosti věcí, které jsou krásné. A já jsem každou tu vzpomínku na tu pohybující se bystu čokoládové dívky, já jsem ji obkládal, a kdybych mohl, ve skutečnosti bych ji obložil celou okvětními lístky pivoňek a květinami, hlavu obloženou větvičkami smrčín a borovic, s větve mi jmelí, já, který jsem z žen vždycky viděl jen a jen tu část od pasu dolů, ty nohy a břicho, já jsem touto dívkou posunul svoje oči a svojí touhu směrem nahoru, vzhůru do krásné šíje a krásných rukou otevírajících knihu, do očí, ze kterých stříká to krásné, co získala tou svojí proměnou, která docela upřímně se rozlévala po celém dívčím obličejí, v každé vrásce, pokrčení očí, v lehkém úsměvu a zdůrazněném pohybu nosu zleva doprava půvabným ukazováčkem, všechny ty detaily polidštěné tváře francouzskými slovíčky

a francouzskými větami, a pak hovorem, a nakonec vnikáním do složitých, ale krásných textů krásných mladých mužů, básníků, kteří objevovali lidské zázračno, to všechno bylo pro mne tím skutečným, kterak neuvěřitelné se stalo skutkem... čokoládovou dívkou od firmy Orion-Maršner, jejíž hlavičku jsem rámoval všemi mariánskými květinami, které jsem pro ni vymyslel, abych ji ozdobil... Celou cestu vlakem jsem myslel na tuhle dívku, usmíval jsem se, stával jsem se jí, na všechna nádraží, na všechny pohybující se stěny vagonů jedoucích nebo stojících na vedlejších kolejích jsem vylepoval její plakát, dokonce jsem sám sebe chytil za ruku, bral jsem sebe za ruce a újeji jsem se k sobě vinul, jako bych držel její ruce, rozhlížel jsem se po tvářích cestujících, nikdo nemohl poznat, co já odvážím s sebou a v sobě, nikdo z mého obličeje nepoznal, co s sebou vezu, a když jsem vystoupil v poslední stanici, a pak ještě jel autobusem krásnou krajinou, které se tolik podobala ta, ve které jsem kácel rezonanční smrky, když napřed jsem je obložil vysoko vyrovnanými větvemi jako peřinami, myslel jsem ještě víc a domýšlel jsem portrét dívky Orion-Maršner, viděl jsem ji, jak na ni její známí pokřikují, jak se chovají nebo snaží chovat tak, jak se k ní chovali, než šla na brigádu, jak ji lákají, aby tak jako kdysi s nimi hovořila jen břichem a nohama, jen vším tím spodkem, který dělí jemná guma v jejích kalhotkách, a nikdo nechápe, že ona dala přednost tělu směrem vzhůru od té dělicí gumičky... A tak jsem vystoupil z autobusu v Srní, vyptal jsem se na správu silnic a hlásil jsem se, že já jsem ten, který bude dělat celý rok cestáře někde daleko a skoro v horách, na úseku, kde nikdo nechce být... A odpoledne jsem vyfasoval koníka a vůz, doporučili mi, abych si koupil kozu, a darovali mi vlčáka, a tak jsem vyjel s koníkem, na vozíku jsem měl svoje zavazadla, vzadu u vozu na provaze kozu a vlčák se se mnou spřátelil, koupil jsem mu salám, a jel jsem cestou neustále pozvolna vzhůru, otevíraly se v krajině mohutnější smrky a vysoké borovice, střídané mlázím a porostem v rozpadajících se plotech

oplocenek, laťové ploty rozpadající se jako perník, brlinky zvolna tlející a měnící se v humus, ze kterého vyrůstaly maliny a dravé chaluhy ostružin, já jsem kráčel podle kývajících hlavy koníka, byl to takový koníček, jakého mají v dolech, myslel jsem, že ten koníček musel být někde pod zemí, protože měl takové krásné oči, jako jsem vídával u topičů a lidí pracujících i ve dne pod světlem žárovek nebo kahanů, oči, které vyfáraly, nebo jen tak vyběhly od ústředního topení, aby se podívaly vzhůru, jaké je krásné nebe, protože pro tyhle oči bylo každé nebe krásné. A jak jsem vjížděl do opuštěnější krajiny, míjel jsem lesní domky německých dělníků, kteří odešli, pokaždé jsem zastavil a stál jsem na prahu do výše prsou v kopřivách a zdivočelých malinách, přes ně jsem se díval do už trávou zarůstajících kuchyní a světniček, skoro v každém tom stavení byly žárovky, šel jsem po drátech až k potoku, kde byly zbytky maličké elektrárničky s pohonem miniaturní turbíny, elektrárničky zhotovené dělnickýma rukama, které tady kácely lesy, lesními dělníky, kteří tady žili a museli odejít... že museli odejít a byli odsunuti jako ti bohatí, ti, kteří vedli politiku, které jsem tak dobře poznal, kteří byli zpupní a neurvalí a chvástaví a suroví a plní pyšnosti, která je nakonec srazila, tohle jsem chápal, ale nechápal jsem, proč musely odejít ty dělnické ručičky, za které tady nepracuje teď nikdo, že bylo škoda těchhle lidí, kteří neměli nic víc, než dřinu v lesích a políčka na stráních, dělníky, kteří neměli čas na to, aby byli zpupní a pyšní, kteří jistě byli pokorní, protože to je naučil takový život, do kterého jsem nahlédl a kterému jedu vstříc. A tak jsem dostal nápad, otevřel jsem kufr a vytáhl jsem skříňku s tou zlatou hvězdou a přes prsa manšestrového kabátu jsem se přepásal světlemodrou šerpou a znovu jsem vyjel, hvězda se mi blyštěla na boku a já jsem kráčel v rytmu kývajících se šíje koníčka, který se každou chvíli natočil, a podíval se na tu moji šerpu a zařehtal a koza zamečela a vlčák na mne radostně štěkal, skoro dorážel na tu moji šerpu, a tak jsem zase zastavil, odvázal jsem kozu a šel jsem se podívat na další stavení,

byla to nějaká hospoda, bývalý hostinec v lese s ohromným sálem, který kupodivu byl suchý a s malými okénky, všechno tady bylo tak, jak asi to bylo, i půllitry zaprášené na rechnách a sud na fošnách s pípou a palicí na narážení... a když jsem vycházel, cítil jsem nějaké oči a byla to kočka, která tady zůstala, zavolal jsem na ni, zamňoukala, vrátil jsem se pro salám, a v podřepu jsem lákal tu kočku, chtěla, abych ji pohladil, ale opuštěnost a nezvyklost na lidskou vůni ji vždycky odstřelila, položil jsem salám a ona jej lačně jedla, vztáhnul jsem ruku, ale kočka odskočila a ježila se a syčela... Vyšel jsem do světla, koza se napila z potoka, vzal jsem kbelík, nabral vody a podal koníčkovi, a když se napil, vyjeli jsme a v zatačce, když jsem se podíval nazpátek, abych viděl, jak krajina vypadá zezadu, jako jsem nechával přejít krásné ženské a ještě jsem se za nimi otočil, viděl jsem, jak kočka z té hospody jde za námi a shledal jsem to dobrým znamením, zapráskal jsem bičem a zahalekal jsem, taková nějaká radost se mi uvolnila v prsou a zničehonic jsem si zazpíval, zpíval jsem nesměle, protože jsem nezpíval celý svůj život, celý život mi nepřišlo, celá ta desetiletí mi nepřišlo na mysl, že bych chtěl zpívat... a teď jsem zpíval, vymýšlel jsem si slova i věty, kterými jsem doplňoval díry v textu těch písní... vlčák začal výt, posadil se a dlouze vyl, dal jsem mu kousek salámu a on se mi otřel o nohy, ale já jsem zpíval dál, jako bych tím zpěvem, ne písní, to už jsem jen vyražel skřeky, o kterých jsem se domníval, že jsou písní, nebylo to nic jiného, než jako ten pes vyl, avšak já jsem cítil, že tím zpíváním vysypávám ze sebe škatulky a zásuvky plné propadlých směnek a zbytečných dopisů a pohlednic, že ústy se mi odvárají útržky starých napolo roztrhaných, jeden druhým přelepených plakátů, které ve stržení tvoří nesmyslné texty, mísící oznámení fotbalových zápasů s oznámením koncertů, plakáty výstav se propojují s dechovkami, všechno to usedlé v člověku tak, jako dým a kouř v kuřákových plicích. A tak jsem zpíval a bylo mi, jako bych odplivával a odchrchlával ze zaneseného hrtanu a hltanu, bylo mi jako pivním

trubkám, které hostinský vypařuje a čistí proudem vody, měl jsem pocit pokoje, z jehož stěn jsou strhávány tapety, několikrát na sebe přilepované celé vrstvy, ve kterých žila rodina celé dvě generace... A tak jsem projížděl krajinou, nikdo mne už nemohl slyšet, kam jsem se podíval, všude byla jen příroda, z kopců jsem viděl jen a jen lesy, a co zbylo z člověka a jeho práce, to zvolna a soustavně pohlcoval zase les, z políček zůstalo jen kamení, do stavení vcházela tráva a křoviska, a větve černých bezů nadzvedávaly cementové podlahy a desky a odvalovaly je a nad nimi rozpráhaly svoje listy a další větvoví, černé bezy pracují s větší silou než hevery, než hydraulické zvedáky a lisy. A tak jsem dojel podle hromádek štěrku a štětu k velikému stavení. Obešel jsem to stavení a viděl jsem, že tady, při téhle cestě, mi bude dobře, řekli mi sice, že budu štěrkovat silnici a udržovat ji, avšak zatím nikdo po téhle silnici nejedí, a ani nebude jezdit, protože silnice se udržuje jen proto, kdyby se něco stalo, a když je v létě potřeba svázat dříví. A pak jsem uslyšel takový lidský nářek, hudbu houslí, a zase takový zpěvavý pláč a vydal jsem se po cestě za tím hlasem, a ani jsem si nevšiml, že koník, kterého jsem odpojil a postraňky mu dal na chomout, že ten koník a koza a vlčák šli za mnou, a já jsem došel ke skupině tří lidí. Byli to cikáni, to byli ti, které jsem měl vystřídat, a viděl jsem, a co jsem viděl, to bylo zázračné, kterak neuvěřitelné se stalo skutkem... stará cikánka seděla u ohýnku v podřepu jako všichni nomádi, klacíkem míchala v kastrolu ouškama opřenýma o dva kameny, jednou rukou míchala a druhou se loktem opírala o koleno a v dlani držela čelo, a na hřbet ruky jí padal provázek spletených černých vlasů... a starý cikán seděl na cestě s roztaženýma nohama a mocnými údery kladiva zatloukal do cesty vyrovnaný štět, a nad ním byl nakloněn mladý muž v černých kalhotách těsných v bocích a do zvonu nohavicích, a ten hrál na housle nějakou vášnivou dumku, takovou cikánskou píseň, která zvyšovala asi nějakou situaci starce, že jajkal a kvičel dlouhým tesklivým pláčem a vytrhl si pod dojmem té

hudby přehoušli vlasů a hodil je do ohně, a zase tloukl kamení, zatímco asi jeho syn nebo synovec hrál na housle, a stařena vařila nějaké jídlo. A já jsem před sebou viděl, co mne tady čeká, že já tady budu sám, nikdo mi nebude vařit, ani hrát na housle, jen tady budu s koníkem a kozou a psem a kočkou, která pořád šla v uctivé vzdálenosti za námi... A pak jsem zakašlal, stařenka se obrátila a dívala se do mne jako do slunce... a stařec přestal pracovat a mladý muž odložil housle a uklonil se mi... a já jsem řekl, že já tady začínám brigádu... ale stařec a stařena vstali a klaněli se mi, podávali mi ruce a řekli, že už mají všechno připraveno, a já jsem teprve teď uviděl, že mají v houští rakošánek, ten lehký cikánský vozík s vysokými koly vzadu, a řekli mi, že jsem první člověk v tomhle měsíci, kterého viděli... a optal jsem se, vážně?, ale nevěřil jsem tomu... a mladý muž vzal z rakošánku futrál, otevřel jej, a jako dítě do kolébky, tak pečlivě uložil housle a ještě pečlivěji na ně položil sametovou dečku s vyšitými iniciálkami zdobenými notami a vyšitými písmeny s nějakou písni... podíval se na ty housle, pohladil dečku a zavřel futrál, a pak vyskočil na ten rakošánek, vzal opratě a starý cestář se posadil taky a vedle sebe vzali stařenu a vyjeli z rozbité a spravované cesty, a zastavili před stavením, odkud vynášeli ještě deky a peřinu, několik hrnců a kotlík, a já jsem je lákal, aby zůstali ještě přes noc, ale oni pospíchali, už se nemohli dočkat, jak říkali, aby zase uviděli aspoň člověka, aby viděli lidi... povídám, a jak to tady bylo v zimě? Ajajajaj, zajajkal starý cikán, zle, snědli jsme kozu, pak psa a kočku, a zvedl ruku a dal tři prsty k přísaze a řekl, tři měsíce tady nebyl člověk... a zasypal nás, panje, sníh... stařenka plakala a opakovala... a zasypal nás sníh... a dali se do pláče a mladík vytáhl housle a hrál tesklivou píseň a starý cikán trhl opratěmi, a i ten koník se opřel do popruhu a mladý cikán hrál ve stoje a rozkročen mocnými pohyby a s unylou tváří cikánskou romanci, a babička cikánská a cikánský stařec tichounce plakali, jajkali, kývali na mne obličeji plnými utrpení a vrásek, kývali na mne, a pohybem ruky mi dávali najevo,

že mne litují, dokonce že mne zatracují, oběma rukama mne odhazovali ne od sebe, ale od života, jako by těma rukama mne zahrabávali, pochovávali... A na kopci se stařec vztyčil a zase si vytrhl chomáč vlasů, a rakošánek sjížděl za kopec a jen ruka vyhodila ten chomáč vlasů, na důkaz asi velikého zoufalství a lítosti nade mnou... vstoupil jsem do velké jizby opuštěného hostince, abych se rozhlídnul, kde budu bydlet, a tak jsem se procházel stavením, obešel jsem chlévy, dřevník, seník, a ani jsem si nevšiml, že jak jsem šel, tak za mnou kráčel koník, koza, pes, a nakonec i kočka... Když jsem šel k pumpě pro vodu, abych se umyl, kráčel za mnou vážně koník, koza, vlčák a kočka... otočil jsem se a díval jsem se na ně a oni se dívali na mne a já jsem viděl, že mají strach, abych je tady nenechal, usmál jsem se a jednoho po druhém jsem pohladil po hlavě, kočka taky chtěla, ale síla plachosti ji doslova odstřelila...

Cestu, kterou jsem udržoval a kterou jsem vyplňoval šterkem, který jsem si sám musel roztlouct, ta cesta, která se podobala mému životu, za mnou zarůstala bejlím a trávou zrovna tak, jako byla zarostlá trávou dopředu. Jen ten úsek, na kterém jsem zrovna pracoval, tak ten jevil stopy mých rukou. Průtrže mračen a vytrvalý déšť často sesul půdu a s pískem a drobným kamením zaplavil tu práci, kterou jsem na cestě udělal, ale já jsem se nezlobil, já jsem nenadával, ani jsem neklnul osudu, ale trpělivě jsem se pustil do práce, a celé letní dny jsem zase kolečkem a lopatou odvážel ten písek a suť, ne abych zvelebil cestu, ale abych zase projel s vozíkem a koníčkem. Jednou se po dešti utrhla celá výspa a práce trvala skoro celý týden, než jsem se mohl dostat na to pracoviště, kde jsem skončil před týdnem, ale já jsem s tím větším soustředěním se dával už ráno do práce, ten vytčený cíl, dostat se na druhou stranu silničky, snižoval únavu. A když za týden jsem projel i s vozem, byl jsem pyšný a díval jsem se na svoji práci, kterou jako bych ani neudělal, jen se vrátil v předešlý stav silnice, nikdo by mi to nevěřil, nikdo by mne nepochválil, nikdo by mi neschválil těch šedesát hodin práce,

jen pes a koza a koník a kočka, ti ale nemohli o tom vydat svědectví. Ale já už nechtěl býti viděn v lidských očích a dostat pochvalu, to všechno ode mne odešlo. Tak jsem skoro celý měsíc nedělal nic jiného, než jsem dřel od slunka do slunka, abych udržel cestu v takovém stavu, v jakém byla, když jsem její údržbu převzal. Ostatně čím dál tím víc jsem shledával údržbu téhle cesty s údržbou svého života, který se mi jevil zpátky, jako by se stal někomu jinému, jako by celý můj život až sem byl román, kniha, kterou napsal někdo jiný, avšak k té knize života jsem měl jediný já klíč, jediný svědek mého života jsem byl já sám, i když taky ta moje cesta neustále na začátku i na konci zarůstala bejlím. Avšak tak jako krumpáčem a lopatou, tak jsem vzpomínkou udržoval sjízdnou cestu svého života do minulosti, abych se mohl dostat myšlením nazpátek tam, kde jsem si chtěl zavzpomínat. Když jsem skončil práci na silnici, tak jsem naklepal kosu a sekal na stráních trávu a sušil seno a pak otavu, za pěkného počasí jsem odpoledne svážel to seno do seníku a připravoval jsem se na zimu, o které mi řekli, že tady trvá skoro šest měsíců... Jednou týdně jsem zapřáhl koníka a vyjel jsem na nákup, vracel jsem se cestou a z upravené silnice jsem jel zvolna vozovkou, kterou nikdo nejel, otáčel jsem se a viděl jsem stopy kol vozíku a po dešti stopy podkov koníka, abych, když jsem minul dvě opuštěné vesnice, se dostal na pořádnou silnici, na jejíž tváři jsem viděl vrásky nákladních aut a v prachu u pankejtů otisky pneumatik bicyklů a motocyklů, dopravních prostředků dělníků lesní správy a vojáků, kteří se tudy vraceli nebo vyjížděli do práce a na hlídku. Když jsem nakoupil v krámě konzervy a salám a veliký pecen chleba, stavil jsem se v hostinci a hostinský a občané si ke mně přisedali a vyptávali se mne, jak se mi v těch horách, v té opuštěnosti, líbí? A já jsem byl nadšený, a vykládal jsem o tom, co nikdy nikdo v životě neviděl, ale co tady bylo, vykládal jsem, jako bych tady jen tak projel autem nebo se ubytoval na dva tři dny, hovořil jsem tak jako výletník, jako člověk nadšený přírodou, jako měšťák, který vždycky, když

přijde na venkov, tak blábolí romantické nesmysly o tom, jaké jsou krásné lesy, jak krásné jsou vrcholy hor v mlhách a jak by se nejraději tady ubytoval navždycky, tak krásně je tady... Hovořil jsem v tom hostinci zmateně o tom, že krása má ale druhou stránku, ten krásný pecen krajiny že je ve vztahu, v tom, jak člověk dovede milovat všechno to, co je nepříjemné, opuštěné, milovat krajinu s těmi hodinami a dny a týdny, kdy prší, kdy se brzy stmívá, kdy člověk pak sedí u kamen a myslí, že je deset večer, ale ono je teprve půl sedmé, milovat to, co člověk začne sám se sebou hovořit, že oslovuje koníka a psa a kočku a kozu, že ale nejraději sám se sebou začne hovořit, nejdřív potichu, jen takový biograf si hrát, vzpomínkou nechat míjet obrazy z minula, ale pak tak jako já začít sám sebe oslovovat, radit si, vyptávat se, sám sobě si dávat otázky, vyslýchat se a chtít se sám na sobě dozvědět to nejtajnější, podávat na sebe jako prokurátor obžalobu, a hájit se, a tak střídavě se dostávat hovorem se sebou ke smyslu života, ne k tomu, co bylo a stalo se dávno, ale dopředu, co to je za cestu, kterou jsem urazil, a kterou ještě musím urazit, a zda je ještě čas dostat se myšlením k takovému klidu, který zabezpečí člověka před touhou utéci od samoty, utéci od nejpodstatnějších otázek, na které má člověk mít sílu a odvahu vyptávat se... A tak já, cestář, sedící každou sobotu do večera v hostinci, čím déle jsem v ní seděl, tím více jsem se vydával lidem, tím víc jsem myslel na koníka stojícího před hostincem, na sršící samotu v tom mém novém domově, viděl jsem, jak všichni lidé mi zatemňují to, co jsem chtěl vědět a vidět, že všichni se jen tak baví, jako jsem se bavíval já, všichni jak odkládají to, na co se jednou musí vyptávat, když budou mít to štěstí, že před smrtí na to budou mít čas... vlastně já jsem v tom hostinci vždycky jistil, že podstata života je ve vyptávání se na smrt, jak já se budu chovat, až přijde ten můj čas, že vlastně smrt, ne, to vyptávání se sebe sama, je hovor pod zorným úhlem nekonečna a věčnosti, že už řešení té smrti je počátek myšlení v krásném a o krásném, protože vychutnávat si nesmyslnost té

své cesty, která stejně končí předčasným odchodem, ten požitek a zážitek svého zmaru, to naplňuje člověka hořkostí, a tedy krásou. A tak už jsem v tom hostinci byl všem pro smích, tedy jsem se vyptával každého hosta, kde by chtěl být pochován?, a všichni se nejdřív lekali, ale pak se tomu smáli, až slzeli, a ptali se nazpátek mne, kde bych chtěl být pochován já, když budu mít to štěstí a najdou mne včas, protože předposledního cestáře našli až na jaře a už byl celý sežrán od rejšků a myší a lišek, že pochovali jen svazeček kostí, tak jako se prodává špagl nebo hovězí paráda do polívky z kostí? A já jsem s chutí vykládal o svém hrobě, když umřu tady, a když ze mne pochovají třeba jen jednu neohryzanou kost, lebku, že chci být pochován na tom hřbitově na vršíčku, že chci být pochován tak, jako na hřbetu toho hřbitova, že si přeju, aby moje rakev na té dělicí čáře se za čas rozlomila, aby to, co ze mne zbylo, aby deštěm stékalo na dvě světové strany, aby voda část ze mne plavila do potůčků do Čech, a druhá část tam na druhou stranu přes ostnaté dráty hranic potůčky do Dunaje, že tedy si přeji být světoobčanem i po smrti, abych Vltavou se dostal Labem do Severního moře, a druhou částí Dunajem do Černého moře a oběma moři se dostal do Atlantického oceánu... a hosté v hostinci tichli, dívali se na mne, a já jsem se vždycky zvedl, to byly otázky, na které se těšila celá vesnice, když jsem přijel, tak vždycky nakonec mi kladli tuhle otázku, kterou jsem zodpovídal skoro pokaždé tak, jen se mne ptali, a co kdybyste umřel v Praze? A v Brně? A co kdybyste umřel v Pelhřimově, a co kdyby vás sežrali vlci? A já jsem vždycky vymyslel všechno přesně tak, jak by to bylo, tak jak to učil profesor literatury, že člověk je nezničitelný jak duševně, tak fyzicky, jenom se proměňuje, metamorfizuje, jednou s Marcelou rozebírali báseň, jmenoval se ten básník Sandburg, o tom, z čeho je člověk, že má v sobě fosforu, že by z něj bylo deset krabiček sirek, že má v sobě železa, že by se z toho ukoval hřeb, na kterém by se mohl člověk oběsit, že má v sobě vody, že by z té vody se mohlo uvařit deset litrů dršťkové

polívky... a to jsem říkal vesničanům, a oni se báli, báli se i mne, a šklebili se nad tím vším, co je čeká... proto raději si nechávali vyprávět, co s nimi bude, až umřou tady. To jednou jsme vyšli v noci na ten hřbitov na kopci, a já jsem jim ukázal ta prázdná místa, kde když budou pochovaní, tak se dostanou jednou půlkou do Severního a druhou půlkou do Černého moře, hlavně jen, aby rakev byla do hrobu položena napříč, jakoby na hřebenu střechy... A pak jsem se vracel s nákupem domů, přemýšlel jsem cestou, celou cestu jsem se bavil, vyprávěl jsem znovu, co jsem za ten den všechno řekl a udělal, a ptal jsem se, zda jsem to řekl nebo udělal správně, a já jsem za správné uznával jen to, čím jsem se bavil, ne bavil jako děti nebo pijáci, ale tak, jak mne to učil pan profesor francouzské literatury, bavení jako metafyzická potřeba, že když člověk něco baví, tak to je ono, vy idioti, vy potomstvo zlé, blbé a zločinné, říkal a tak nám nadával, aby nás dostal tam, kam chtěl, aby zábavou nám byla poezie, věci a události krásné, a krása že má vždycky dopad a dosah směřující k transcendentnu, to jest v nekonečnu a věčnosti. Taký jsem si v tom mém obydlí, v šenku, který byl současně i tanečním sálem, když jsem už nemohl jinak a zatoužil jsem, aby někdo byl se mnou, aby nějaký člověk přišel, tak jsem ještě před zimou skoupil ve vesnici veliká stará zrcadla, několik jsem jich dostal zadarmo, rádi se jich zbavili, říkali, že když se do nich dívají, že se v nich zjevují Němci, vystlal jsem je dekami a novinami... a odvezl jsem si je domů, celý den jsem zatloukal do zdi kolíčky, a do těch kolíčků jsem přišrouboval zrcadla, zavěsil jsem zrcadly celou stěnu... a pak už jsem nebyl sám, když jsem se vracel domů, těšil jsem se, až sám sobě půjdu vstříc, v zrcadle se sám sobě ukloním a popřeji si dobrý večer, a do té doby, než půjdu spát, tak nebudu sám, budeme tady dva, co na tom, že budeme dělat stejné pohyby, ale vyptávat se mohu sebe sama ve větší skutečnosti... i když odcházím, obrací se zády i ten v tom zrcadle, ten můj dvojník, každý jinam, a přece odcházím a vzdaluju se z pokoje jen já... tenhle pohled jsem nedovedl

domyslet, proč když odcházím, nevidím sám sebe, proč až teprve když otočím hlavu, tak vidím zase svůj obličej, ale ne moje záda, to bych musel mít ještě jedno zrcadlo. A tak jsem začínal mít hmatový prožitek věcí, které byly neviditelné, ale byly, neuvěřitelné se stávalo skutkem, kdykoliv jsem se vracel ze sobotního nákupu a s výplatou, zastavil jsem se pod hřbitovem na kopečku, sestoupil jsem k potůčku, do kterého ze stráně tekly curůčky studánek a potůčky ještě menší, tady v tomhle kraji ronila i skála neustále vodu, a já jsem se pokaždé umýval, umýval jsem si tvář, voda byla studená a čirá a já jsem viděl, jak shora z toho hřbitova, jen až do toho potůčku pořád stékají šťávy těch pochovaných, jistě už dorazily až sem, destilovány a pasírovány krásnou zemí, která z mrtvol dovede dělat hřeby, na kterých bych se oběsil, a čirou vodou, ve které si umývám tvář, tak jako za moc let, někde někdo si bude umývat tvář mojí metamorfózou, někdo si škrtne sirkou z fosforu mého těla... a vždycky jsem se neubránil a napil jsem se vody z toho pramene pod hřbitovem, a nejdříve jsem vodu ochutnal, jako znalec vína, a tak jako Doktora Badstube a Bernkasteler Rieslingu znalec najde vůni lokomotiv jezdících ve stovkách denně podle vinic anebo ohýnek, který si dělají vinaři každý den, aby si ohřáli svačinu a oběd, takže ten dým lze rozpoznat z doušku ryzlinku, tak já jsem chutnal nebožtíky pochované na krchově dávno tam nahoře, chutnal jsem je asi tak, jako jsem dostal zrcadla jen proto, že si uchovala otisky do nich se dívajících Němců, kteří před léty odešli, ale jejich vůně je ještě v tom zrcadle, do kterého já se každý den dlouho dívám, ve kterém se procházím, a tak jako ve vodě nebožtíků, procházím se a brnkám přes portréty sotva viditelné, ale pro člověka, pro kterého neuvěřitelné se stalo skutkem, i já jsem packal o dívčí portréty v dirndlech, o nábytek v pozadí a výjevy německých rodin... A ti mí venkované, kteří mi darovali ta zrcadla, a já jim za to dal nahlédnout do zrcadla, které je na hřbitově čeká, těsně před Dušičkami mi zastřelili toho vlčáka, já jsem jej naučil, vlastně on se to naučil sám, vzal mi jednou

tašku do tlamy, že půjde jako nakoupit se mnou, ale já jsem viděl, že se rozběhl cestou k vesnici sám... a tak jsem mu na zkoušku napsal na papírek, co potřebuju, a on běžel... a za dvě hodiny přiběhl a položil tašku s nákupem... a tak jsem, místo abych jezdil s koníkem, skoro obden posílal vlčáka s taškou, aby přinesl nákup... a tak jednou, když zase na mne čekali marně ti vesničani a viděli mého psa, jak nese nákup místo mne, zastřelili mi toho psa, aby mne dostali do hospody... já jsem plakal, týden jsem oplakával vlčáka, a pak jsem přeci jen ustrojil koníka, to napadl už první sníh, a vydal jsem se pro výplatu a veliký nákup na zimu, a všechno jsem vesničanům odpustil, protože se jim po mně stýskalo, už si ze mne nedělali legraci, a když, tak jinou, tu vyšší, nemohli beze mne v hostinci žít, neměli se na co těšit, jak mi to řekli, nepřáli si ani, abych umřel, chtěli, abych jednou týdně za nimi přijel, protože do kostela je daleko a já dovedu hovořit líp než farář... Ten můj vlčák ještě doběhl, prostřelili mu plíce, doběhl i s nákupem, ještě jsem jej pohladil, ještě jsem mu přinesl kostku cukru jako uznání a odměnu, ale tu kostku už nevzal, položil mi hlavu do klína, a tak zvolna umíral, za mnou se nakláněl nad námi koník, čichal k psovi, přišla i koza, a kočka, která se psem spávala, ale ode mne se nikdy nenechala pohladit, a když, tak na dálku, ona mě měla asi nejraději, ale já jsem k ní hovořil a ona ležela na zádech a svíjela se a kroutila se a vysílala na mne drápky a pohledy, jako bych ji hladil pod krkem nebo v kožíšku, ale když jsem po ní vztáhnul ruku, pokaždé ji ta divoká síla plachosti odstřelila z dosahu mých prstů... a ta kočka přišla a schoulila se, jak byla zvyklá, do kožichu vlčáka, pak jsem jí nastavil dlaň, ale ona se dívala do hasnoucích očí vlčáka, a já jsem ji hladil a ona se podívala na mne, a tak bylo pro ni hrozné to, že jsem ji hladil, že to už překonala při smrti svého kamaráda, že raději zavřela oči a vsunula hlavu do psího kožichu, aby neviděla to, z čeho měla hrůzu, ale po čem toužila.

Jednoho pozdního odpoledne, když jsem kráčet v zadumání pro vodu ke studni, tak jak jsem stoupal, nejdříve jsem cítil a pak jsem i viděl, jak na pokraji lesa, opřen rukou o strom, stojí Zdeněk, ten slavný bývalý číšník, ten můj kolega z hotelu Tichota, který se na mne teď upřeně dívá... A já, který jsem obsluhoval habešského císaře, jsem věděl, že se na mne přijel schválně jen tak podívat, že se mnou ne nechce, ale nepotřebuje mluvit, že mne chce pouze vidět, jak jsem se zapojil do tohoto opuštěného života, protože Zdeněk je teď velikým pánem v politickém životě, je obklopen spoustou lidí, avšak to jsem věděl, že je zrovna asi tak sám, jako jsem já... A pumpoval jsem vodu, zvířátka se dívala na moji práci, a já jsem dál cítil, jak všechny moje pohyby sleduje Zdeněk, tak jsem si dával záležet na tom, abych pumpoval, jako bych nebyl viděn, avšak dobře jsem věděl, že Zdeněk ví, že já o něm v tom lese vím. A pak jsem se pomalu sehnul, držel jsem se uch putýnek, dával jsem čas, aby Zdeněk se jen tak pohnul, protože já slyším na několik set metrů každý pohyb, každý zvuk, ptal jsem se tak Zdenka, jestli mi chce něco říct, ale on mi nic říct nepotřeboval, stačilo mu, vzpomínka měla jediná možnost kdykoliv vyhmatat tak jako zkušená ruka tepnu pod kůží a zjistit, kudy tekl a teče a tedy bude v blízké budoucnosti téct život... a já jsem se té chvíle polekal, že kdybych umřel, tak všechno to neuvěřitelné, které se stalo skutkem, že všechno odejde, že lepší člověk je ten, jak říkal pan profesor estetiky a francouzské literatury, ten, který se líp vyjadřuje... a já jsem pocítil touhu všechno, jak to bylo, napsat, aby i ostatní lidé si to mohli ne přečíst, ale tím, co říkám, si před sebou namalovat všechny ty obrazy, které se navlíkaly jak korálky, jak růženec na dlouhou nit mého života, který neuvěřitelně jsem zastihl tady, dívajícího se očima a žasnoucího nad padajícím sněhem, kterého napadlo chalupě po pás... A tak každý večer, když jsem seděl před zrcadlem a za mnou seděla na výčepu kočka a hlavičkou ducala do mého obrazu v zrcadle, jako bych to byl já, a já jsem se díval na svoje ruce, a venku hučela jako povodeň ta

sněhová vánice, tak čím déle jsem se díval na svoje ruce, dokonce jsem je zvednul, jako bych se sám sobě vzdával, a díval jsem se do zrcadla na ty moje ruce a pohybující se prsty, viděl jsem před sebou zimu, ten sněh, viděl jsem, že budu odhrabávat sněh, odhazovat a hledat cestu, a dál každý den, dál hledat cestu k vesnici, možná, že i oni budou hledat cestu ke mně... a řekl jsem si, že ve dne budu hledat cestu k vesnici a večer budu psát, hledat cestu nazpátek a pak po ní jít a odhrabávat sněh, který zasypal moji minulost... a tak se pokusit, abych se i písmem a psaním vyptával sám na sebe.

Na Štědrý den zase padal sněh a zavál cestu, kterou jsem pracně skoro každý měsíc hledal a obnovil. Taková zídka to byla ze sněhu, takový příkop až po prsa, dostal jsem se až do poloviny vzdálenosti od hostince a obchodu, kde jsem byl naposledy o Dušičkách. Poprašek se večer třpytil jako flitr na visacích kalendářích a já jsem ustrojil stromeček a upekl cukroví. Rozsvítil jsem stromeček a z chlívka vyvedl koníka a kozu. Kočka seděla u kamen na cínovém pultu. Vytáhl jsem zase frak, oblékal jsem se, ale nešlo mi to, knoflíčky mi padaly z tvrdých prstů a ruce jsem měl od práce tak toporné, že jsem si nedovedl pořádně uvázat bílého motýlka, z kufru jsem vytáhl a vyleštil i pemsy, ty střevíce, které jsem si koupil, když jsem byl číšníkem v hotelu Tichota. A když jsem si natáhl modrou šerpu a připnul k boku hvězdu, ta hvězda zářila víc než stromeček a koník i koza se na mne dívali a lekali se, že jsem je musel chlácholit. Pak jsem si připravil večeři, konzervu guláše s bramborami. Koze jsem dal výslužku, že do pití jsem jí nakrájel jablka. Zrovna tak i koník, který jako každou neděli obědval se mnou, stál u dlouhého dubového stolu a z misky vybíral a chroupal jablka. Ten koník měl pořád utkvělou představu, že jej tady nechám a že mu odjedu. Kam jsem šel, tam šel za mnou, a koza, která byla zvyklá na koníka, šla za ním, a kočka, která byla závislá na kozím mléku, kam se hnulo kozí vemen, tam kráčela i kočka. Tak jsme chodili do práce z práce. Když jsem na podzim chodil sekát otavy, tak všichni chodili za

mnou, dokonce když jsem šel na záchod, hnula se zvířata za mnou a hlídala mne, abych neutekl... To akorát první týden, když se mi zjevila ta dívka z čokoládovny Orion, tak jsem tak po ní zatoužil, tak jsem ji chtěl vidět, zdali ještě chodí s knihami pod paží do té fabriky na čokoládu, tak jsem dostal stesk po ní, sbalil jsem to nejnnutnější, a ještě před rozbřeskem jsem se vydal do vesnice a tam jsem čekal na autobus, ale když autobus dojel, a už jsem dával nohu na první schůdek, viděl jsem, jak od té mé cesty vyběhl koník a za ním pes a pak se pajdala koza... a rovnou ke mně, a tak se na mne dívala ta zvířata, a tak mne tiše prosila, abych je tady nenechával, a když mne obstoupila, tak se ještě objevila ta divoká kočka a vyskočila na lavici, kam se dávají konve s mlíkem, nechal jsem odejet autobus a vrátil jsem se se zvířaty, která od té doby ze mne nespustila oči, ale snažila se mě nějak rozveselit, kočka poskakovala jako nějaké kotátko, koza se snažila se mnou beranit a žertem se mnou poskakovala na dvou a chtěla mne ducnout do hlavy, jen koník neuměl nic, ale každou chvíli mne vzal jemným pyskama za ruku a díval se na mne, ale z očí mu šlehala hrůza... Po večeri, jako ostatně každý den, koník se stočil u kamen a sladce vzdychal, koza si lehla vedle něj, a já jsem pokračoval v psaní svých obrazů, zamyslel jsem se, a ty obrazy mi byly nejdřív tak nejasné, dokonce nějaký zbytečný obraz jsem napsal, ale najednou se mi to rozepsalo a já jsem popisoval stránku za stránkou, pořád ten obraz přede mnou míjel rychleji a rychleji, než jsem stačil psát, a ten předstih obrazů mi nedával spát, neslyšel jsem ani, zda je venku vichřice nebo měsíc tak svítí, až praskají okenní tabulky, já jsem jen den ze dne uklízel cestu a při tom odklizení sněhu jsem myslel na tu svoji cestu večer, až nasadím pero a co začnu psát, už vždycky dopředu ve dne jsem to měl promyšlené, takže večer jsem jen opisoval to, nač jsem při práci na cestě myslel, a večer čekala i zvířata, protože zvíře má rádo klid, jen sladce vzdychala ta zvířátka, a já jsem si vzdychnul též a psal jsem dál, přiložil jsem kus pařezu do kamen a plamen tiše

předl a v komíně vzdychala meluzína a pode dveřmi proběhl vítr... O štědrovečerní půlnoci se pod okny objevila světla. Odložil jsem pero a neuvěřitelné se stalo skutkem. Vyšel jsem před stavení a tam na saních s pluhem se ke mně prodrali z druhé strany vesničané, několik těch zbědovaných, ztroskotaných občanů, kteří vysedávali v hostinci a kterým se po mně tak zastesklo, že mi zastřelili vlčáka a teď se pluhem a na saních dostali až ke mně... pozval jsem je do hospody, do toho mého nynějšího bydliště... když se na mne dívali, všiml jsem si, čemu se diví. Kde jsi to vzal? Kdo ti to dal? Proč ses tak postrojil? Řekl jsem, posad'te se, pánové, jste zase vy mými hosty, já jsem bejval číšníkem, a oni se mne lekali, a jako by litovali, že sem přijeli... A co ta šerpa a co ten řád?, povídám, to jsem dostal před moc lety, protože já jsem ten, který obsluhoval habešského císaře... Koho obsluhuješ teďka? lekali se. Tady, jak vidíte, moje hosty, a ukázal jsem na koníka a kozu, ale ti už vstali a chtěli ven, ducali do dveří a já jsem jim otevřel a oni jeden za druhým šli chodbou do svého chlívka. Avšak ten frak a blýskavý řád a ta modrá šerpa polekaly vesničany natolik, že zůstali stát, pak mi gratulovali a přáli příjemné prožití svátků, a pozvali mě, abych přijel na svatoštěpánský oběd. A odcházeli, viděl jsem záda v zrcadlech, a když i z okenních tabulek se vzdálila světla a lucerny a rolničky odřehtaly a odsupěl sněhový pluh, stál jsem před zrcadlem sám, díval jsem se na sebe a čím víc jsem se na sebe díval, tím víc jsem se lekal, tak jsem se lekal, jako bych byl u někoho cizího, u někoho, kdo se zbláznil... dýchnul jsem na sebe, až jsem se políbil v tom chladném skle, pak jsem nastavil loket a z mlžiny jsem se očišťoval loktem fraku, až jsem stál zase v zrcadle s hořící lampou jako sklenkou nabízející se k přípitku. A za mnou se tiše otevřely dveře, ztuhnul jsem... a vešel koník a za ním koza, kočka vyskočila na cín pultu u kamen a já jsem měl radost, že vesničané se za mnou prohrabali, že za mnou přišli, že se mne polekali, protože já musím být něco vzácného, protože já jsem opravdu žákem vrchního pana Skřivánka, který obsluhoval anglického krále,

a já jsem měl tu čest, že jsem obsluhoval habešského císaře a on mne vyznamenal navždycky tím, že mi dal ten řád, a ten řád mi dal sílu, abych čtenářům napsal tenhle příběh... jak neuvěřitelné se stalo skutkem.

Stačí vám to? Tím ale opravdu končím.

Texty jsou psány v prudkém letním slunci, které rozpalovalo psací stroj tak, až se několikrát za minutu zakusoval a koktal. Nemoha hleděti na oslnivě bílé čtvrtky papíru, neměl jsem kontrolu toho, co jsem psal, psal jsem tedy ve světelném opojení automatickou metodou, světlo slunce mne tak oslepovalo, že jsem viděl jen obrysy třpytícího se stroje, plechová střecha byla tak rozpálená na několik hodin, že napsané stránky se stáčely horkem do válců. A protože události, které se posledního roku na mne valí tak, že jsem ještě neměl čas zaregistrovat matčinu smrt, tak ty události mne nutí nechat text tak, jak je v prvních záběrech, a doufat, že jednou budu mít čas a odvahu text znovu a znovu smolit a přepracovávat k jisté klasičnosti, anebo – pod dojmem chvil a za předpokladu, že bych mohl setřít tu první spontánnost obrazů, vzít na text pouze nůžky, a pod dojmem chvil vystříhat z něj ty obrazy, které odstupem času budou mít ještě svěžest. A kdybych už na světě nebyl, ať to udělá některý z mých přátel. Ať z toho sestříhají malou novelku nebo větší povídku. Tak!

P. S.

Ten letní měsíc, kdy jsem tento text psal, jsem žil pod dojetím „umělé vzpomínky“ Salvadora Dalího a Freudova „uskřínutého afektu, který nachází průchod v řeči“.

Bohumil Hrabal
Obsluhoval jsem anglického krále

Ilustrace na obálce z volných zdrojů
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 2. 6. 2020

ISBN 978-80-274-0824-5 (epub)
ISBN 978-80-274-0825-2 (pdf)
ISBN 978-80-274-0826-9 (prc)

Kočka láska v každém věku

www.psoz.cz

Přijďte si do našeho útulku vybrat tu pravou!

Kocour Felix

kočičí dům Pražského spolku ochránců zvířat

Číslo účtu PSOZ: 179 500 872/0300